DE DRIE
MUSKETIERS
III

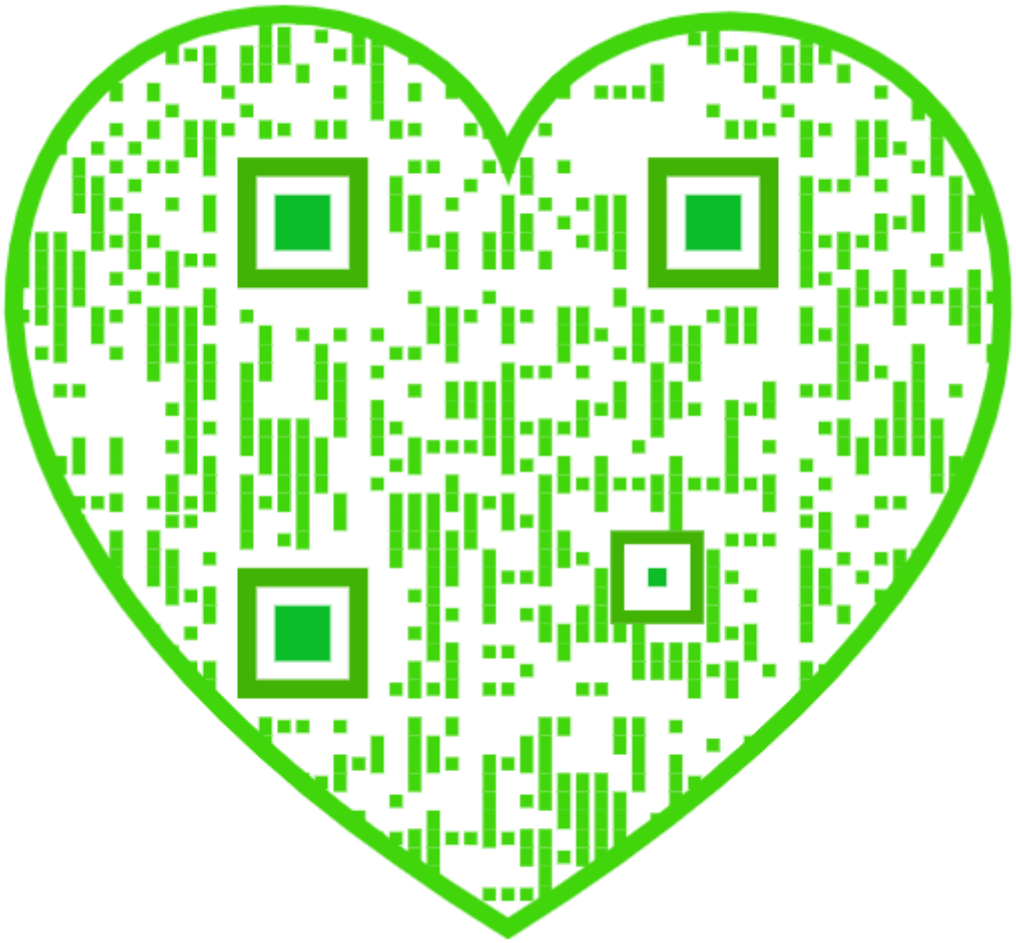

DE DRIE MUSKETIERS

DOOR

ALEXANDRE DUMAS

NIEUWE VERTALING UIT HET OORSPRONKELIJKE

DERDE DEEL

N. V. UITGEVERSMAATSCHAPPIJ OLANDA, AMSTERDAM
MALMÖ KOPENHAGEN BERLIJN

XLVII.

DE VERGADERING DER MUSKETIERS.

Zooals Athos had voorspeld, was het bolwerk slechts bezet door een twaalftal dooden, Franschen zoowel als belegerden.

— Heeren, sprak Athos, die het commando van de onderneming had, terwijl Grimaud de tafel dekt, kunnen wij beginnen, patronen en geweren bijeen te zoeken. Onder dien arbeid kunnen wij over onze zaken spreken. Deze heeren, voegde hij erbij, op de gesneuvelden wijzend, zullen ons gesprek niet afluisteren.

— Maar wij moesten hen toch liever in de gracht werpen, stelde Porthos voor, althans, na ons overtuigd te hebben, dat zij niets in hun zakken hebben.

— Ja, zei Athos, maar dat is werk voor Grimaud.

— Goed, zei d'Artagnan, laat Grimaud hen onderzoeken en over de muren werpen.

— Dat zal hij wel laten! riep Athos uit. Zij kunnen ons nog van dienst zijn.

— Wat kunnen dooden voor ons doen? vroeg Porthos. Het is je in het hoofd gestegen, vriend!

— Gij zult niet voorbarig oordeelen, gelijk het Evangelie en mijnheer de kardinaal zeggen, antwoordde Athos. Hoeveel geweren zijn er?

— Twaalf, verklaarde Aramis.

— Hoeveel kogels?

— 'n Honderd.

— Dat is wat wij noodig hebben. Laten wij de wapenen laden.

Het viertal toog aan het werk. Juist toen zij met het laatste geweer klaar waren, gaf Grimaud een teeken, dat het ontbijt gereed stond.

Athos antwoordde, natuurlijk ook door gebaren, dat het goed was, en wees Grimaud een soort van schilderhuisje, uit welk teeken deze opmaakte, dat hij op wacht moest gaan staan. Om die taak te verzachten, stond Athos hem toe, een brood, twee coteletten en een flesch wijn meé te nemen.

— En nu aan tafel! riep hij uit.

De vier vrienden zetten zich op den grond, de beenen onder zich gekruist, gelijk Turken of kleermakers.

— Thans valt er geen verraad meer te vreezen, zei d'Artagnan, maak ons nu eindelijk deelgenooten van je geheim.

— Ik denk, dat ik jelui tegelijk vermaak en glorie bezorg, lachte Athos, wij hebben een aangename wandeling gehad, genieten een smakelijk ontbijt en ginds zijn vijf personen, die ons voor dwazen of helden aanzien, trouwens, dat ontloopt elkaar niet veel.

— Maar het geheim! hield d'Artagnan vol.

— Het geheim, hernam Athos, het geheim is, dat ik gisteravond Milady heb gesproken.

D'Artagnan had juist zijn glas naar de lippen gebracht, doch op het hooren van den naam "Milady" begon zijn hand zoo te beven, dat hij het glas moest neerzetten, om den inhoud niet te morsen.

— Je hebt toch niet met je vr....

— Sjt! gebood Athos, hem haastig onderbrekend. Vergeet

niet, dat onze vrienden niet met mijn familiegeheimen bekend zijn. Ja, ik heb Milady gesproken.

— Waar? vroeg d'Artagnan.

— Zoowat twee mijlen hier vandaan, in de herberg "De Roode Duiventil".

— In dat geval ben ik verloren, mompelde d'Artagnan.

— Neen, nog niet heelemaal, hernam Athos, want op dit oogenblik moet zij de Fransche kust reeds hebben verlaten.

D'Artagnan herademde.

— Maar wie is, per slot van rekening, nu eigenlijk die Milady? vroeg Porthos.

— Een alleraardigste vrouw, zei Athos, een glas schuimenden wijn ledigend. Zoo'n schurk van een herbergier! riep hij verontwaardigd uit. Hij geeft ons Anjou mee in plaats van Champagne, in de meening dat wij ons zoo zullen laten beetnemen!

— Ja, vervolgde hij, een alleraardigste vrouw, die erg vriendelijk voor onzen kameraad d'Artagnan is geweest, doch door hem zoo leelijk behandeld is, dat zij gezworen heeft, zich op hem te wreken. Een maand geleden wilde ze hem een kogel geven, voor acht dagen trachtte ze hem te vergiftigen en gisteren vroeg zij den kardinaal om zijn hoofd.

— Groote hemel.... mijn hoofd! herhaalde d'Artagnan, bleek van schrik.

— Dat is zoo waar als het Evangelie, beaamde Porthos, ik heb het met mijn eigen ooren gehoord.

— Ik ook, voegde Aramis er aan toe.

— Dan, zei d'Artagnan, terwijl hij ontmoedigd den arm liet zinken, dan is het nutteloos, nog langer te worstelen. Het is beter, dat ik mijzelf een kogel door het hoofd jaag, dan is alles afgeloopen.

— Dat is de grootste dwaasheid, die je zoudt kunnen uit-

halen, hernam Athos, en bovendien is het de eenige, die volstrekt onherstelbaar is.

— Maar aan twee vijanden als deze zal ik nimmer ontkomen, zei d'Artagnan, en ik heb er zooveel! Eerst die man uit Meung, dan de Wardes, dien ik drie degenstooten heb toegebracht, voorts Milady, wier geheim ik ontdekt heb, en tenslotte de kardinaal, wiens wraak ik heb doen mislukken.

— Welnu, hernam Athos, dat zijn er bij elkaar vier, en wij zijn ook met ons vieren, dus één tegen één. Doch wacht eens, als ik de teekens van Grimaud goed begrijp, is een groot aantal menschen op komst. Wat is er Grimaud? Gezien de ernst der omstandigheden, veroorloof ik je, voor ditkeer te spreken, doch maak het kort. Wat zie je?

— Een troep.

— Van hoeveel personen?

— Twintig.

— Wat voor personen?

— Zestien pioniers, vier soldaten.

— Hoe ver van hier?

— Vijfhonderd pas.

— Mooi, dan hebben wij nog tijd om de kip af te kluiven en op de gezondheid van d'Artagnan te drinken.

— Op je gezondheid, d'Artagnan! riepen Porthos en Aramis.

— Best, op mijn gezondheid, al geloof ik niet, dat die goede wenschen veel zullen helpen!

— Och wat! zei Athos. God is groot, gelijk de volgelingen van Mohammed zeggen, en de toekomst is in Zijn hand.

Hij ledigde zijn glas, zette het neer, stond op, nam het eerste het beste geweer en ging er mee naar een schietgat.

Na een oogenblik zag men den troep naderen door een soort

van loopgraaf, die blijkbaar de verbinding van het bolwerk met de stad vormde.

— Drommels, zei Athos, het is nogal de moeite om ons te derangeeren voor 'n stel boerenkinkels met hooivorken, spaden en houweelen gewapend! Grimaud had hun slechts een teeken hoeven geven, zich te verwijderen, en ik weet zeker, dat zij ons met rust gelaten hadden.

— Dat betwijfel ik, sprak d'Artagnan, want zij komen zeer vastberaden nader. Trouwens, er zijn vier soldaten bij en een brigadier, allen met musketten gewapend.

— Zij hebben ons niet gezien, zei Athos.

— Ik vind het werkelijk wat al te erg, om op die arme drommels van burgers te schieten, bekende Aramis.

— Een mooie priester, die medelijden heeft met ketters, merkte Porthos op.

— Neen, zei Athos, Aramis heeft gelijk; ik zal hen waarschuwen.

— Wat ga je beginnen? riep d'Artagnan hem toe. Je zult je laten doodschieten, beste vriend!

Doch Athos lette niet op hem, klom op de bres, zijn geweer in de een hand en zijn hoed in de andere.

— Mijne heeren, riep hij tot de werklieden en de soldaten, die, verbaasd over deze onverwachte verschijning, zoowat honderd pas van het bolwerk stilstonden, heeren, mijn vrienden en ik zijn bezig in het bolwerk te ontbijten en daar, zooals ge weet, niets onaangenamer is, dan bij het ontbijt gestoord te worden, verzoeken wij u, als u dan beslist hier moet zijn, even te wachten totdat wij klaar zijn met eten, of later terug te komen, tenzij ge lust mocht hebben, de oproerpartij te verlaten en met ons op de gezondheid van den koning van Frankrijk te drinken.

— Wees voorzichtig, Athos! schreeuwde d'Artagnan. Zie je niet, dat zij op je aanleggen?

— Zeker, zeker, doch het zijn burgers, die natuurlijk slecht schieten. Er is geen sprake van, dat ze mij raken.

Inderdaad knalden vier geweerschoten. De kogels floten om Athos heen, zonder dat hij door een enkele geraakt werd.

Oogenblikkelijk antwoordde Athos door een even groot aantal schoten, doch hij had beter gemikt dan zijn aanvallers: drie soldaten vielen dood neder en een werkman was gewond.

— Een ander musket, Grimaud! riep Athos, nog altijd op de bres.

Grimaud gehoorzaamde oogenblikkelijk. De drie anderen hadden inmiddels ook hun wapens geladen: de brigadier en nog twee pioniers vielen levenloos neer, de rest van den troep nam de vlucht.

— Een uitval, vrienden! commandeerde Athos.

En de vier vrienden verlieten het fort en snelden naar het slagveld, waar zij de musketten der soldaten en de piek van den brigadier opraapten. Overtuigd, dat de vluchtelingen eerst in de stad zouden stilhouden, keerden zij met de zegeteekenen van den slag naar het bolwerk terug.

— Laad de wapenen, Grimaud! bevel Athos. Wij gaan voort met ons ontbijt en met ons gesprek. Waar waren wij gebleven?

— Ik herinner het mij, zei d'Artagnan, die zich voortdurend bezighield met de reisplannen van Milady, je zei, dat zij de kust van Frankrijk had verlaten. Waar wil zij heen?

— Naar Engeland, antwoordde Athos.

— Met welk doel?

— Met het doel, den hertog van Buckingham te vermoorden of te doen vermoorden.

D'Artagnan slaakte een kreet van verrassing en verontwaardiging.

— Maar dat is schandelijk!

— O, daar bekommer ik mij weinig om, geloof me! zei Athos. Ben je klaar, Grimaud? Neem dan de piek van den brigadier, bind er een servet aan vast en plant die vlag boven op het bolwerk, zoodat de oproerkraaiers in La Rochelle kunnen zien, hoe moedig en rondborstig de soldaten des konings zijn!

Grimaud gehoorzaamde zwijgend. Een oogenblik later wapperde de witte vlag boven de hoofden der vier vrienden. Zoodra zij geheschen was, steeg een donderend gejuich op. Beneden stond de helft van het kamp.

— Wat! riep d'Artagnan uit. Kan het je zoo weinig schelen, of mèn Buckingham vermoordt? Hij is immers onze vriend!

— De hertog is Engelschman en vecht tegen ons, laat men dus met hem doen wat men wil, ik bekommer er mij zoo weinig om als om een ledige flèsch.

En hij slingerde de flesch, waaruit hij zoojuist de laatste druppels had geschonken, een eind van zich af.

— Een oogenblikje, hernam d'Artagnan, ik ben niet van plan, Buckingham in den steek te laten. Hij heeft ons toch maar mooie paarden gegeven.

— En vooral mooie zadels, zei Porthos, die juist dè franje ervan op zijn costuum droeg.

— Bovendien, voegde Aramis er bij, God wil de bekeering en niet den dood van een zondaar.

— Amèn, zei Athos, wij zullen daar later wel op terugkomen, als jelui er op staat. Voor het oogenblik word ik meer beziggehouden door een soort van volmacht, die deze vrouw den kardinaal had afgetroggeld en die haar in staat stelt, zich straffeloos van u en misschien ook van ons te ontdoen.

— Is dat schepsel de duivel zelf? vroeg Porthos, zijn bord ophoudend, waar Aramis een kippenkluifje op schoof.

— Heeft zij die volmacht nu in handen? vroeg d'Artagnan bevend.

— Neen, die is in mijn handen overgegaan, hoewel ik zou jokken als ik beweerde, dat mij dit zonder moeite gelukt is.

— Athos, sprak d'Artagnan ontroerd, de keeren, dat ik je het leven verschuldigd ben, zijn niet meer te tellen.

— Je hebt ons dus verlaten om je naar haar te begeven, vroeg Aramis.

— Juist.

— En het briefje van den kardinaal?

— Hier is het, zei Athos.

En hij haalde het kostbare papier uit den zak van zijn buis.

D'Artagnan ontvouwde het, met een hand, waarvan hij het beven niet kon bedwingen, en las:

"Op mijn bevel en voor het welzijn van den Staat deed houder dezes wat hij gedaan heeft.
5 December 1627. RICHELIEU."

— Dat is inderdaad van't begin tot't eind een absolutie, sprak Aramis.

— We moeten dat papier verscheuren, zei d'Artagnan, die een gevoel had alsof hij zoojuist zijn doodvonnis had gelezen.

— Volstrekt niet, hernam Athos, het moet juist zorgvuldig bewaard worden. Ik zou dit papier niet uit handen geven, al bedekte men het met goudstukken.

— En wat gaat zij nu doen? vroeg de jongeman.

— Wel, zei Athos kalmpjes, zij zal vermoedelijk aan den kardinaal schrijven, dat een ellendeling van een musketier, Athos genaamd, haar met geweld de volmacht heeft ontrukt. Tevens zal zij hem aanraden, dien musketier en zijn twee vrienden, Porthos en Aramis, onschadelijk te maken. De kardinaal zal zich dan herinneren, dat dit dezelfde mannen zijn die hem nu al zoo dikwijls hebben dwars-gezeten en dan zal hij op zekeren

ochtend d'Artagnan laten arresteeren en, opdat die zich niet teveel zal vervelen, ons alle vier in de Bastille opsluiten.

— Ik vind dat je onaangename grapjes verkoopt, mijn waarde, zei Porthos.

— Ik maak heelemaal geen grapjes, weerlegde Athos.

— Zie je, zei Porthos, het zou een minder ernstige zonde zijn, die Milady den hals om te draaien, dan die arme drommels van Hugenoten, die geen ander kwaad hebben misdreven, dan in het Fransch de psalmen te zingen, die wij in het Latijn zingen.

— Wat zegt onze pastoor er van? vroeg Athos rustig.

— Ik ben het met Porthos eens, antwoordde Aramis ernstig.

— En ik zeker! riep d'Artagnan uit.

— Gelukkig, dat zij zoover van hier is, hernam Porthos, zij zou mij hier danig hinderen.

— Zij hindert mij in Engeland evenzeer als in Frankrijk, zei Athos.

— Ze hindert mij overal, voegde d'Artagnan er bij.

— Maar als je haar in je macht had, hernam Porthos, waarom heb je haar dan niet verdronken, geworgd of gehangen? Alleen voor de dooden is men veilig!

— Geloof je, Porthos? vroeg Athos, met een somber glimlachje, dat alleen d'Artagnan begreep.

— Ik heb een idee, zei d'Artagnan.

— Laat hooren, zeiden de musketiers.

Op dit oogenblik kreet Grimaud.

— Te wapen, te wapen!

De jongelieden vlogen overeind en grepen hun geweren.

Dezen keer naderde een kleine troep van twintig of vijfentwintig man, doch het waren thans geen werklieden, maar soldaten van het garnizoen.

— Zullen wij naar het kamp terugkeeren, stelde Porthos voor. Ik geloof, dat de partij niet gelijk staat.

— Dat kunnen wij niet doen, zei Athos, en wel om drie redenen: ten eerste zijn wij nog niet klaar met ontbijten, ten tweede hebben wij nog allerlei belangrijks te bespreken, en ten derde is het uur eerst over tien minuten verstreken.

— Maar wij hebben geen plan de campagne, zei Aramis.

— Het is heel eenvoudig, sprak Athos, zoodra de vijand onder bereik vans ons schot is, geven wij vuur, zoolang wij nog geladen geweren hebben. Indien hetgeen er dan nog van hun troep overblijft, ons mocht willen bestormen, dan zullen wij hen in de gracht laten verdrinken en nog bovendien bedelven onder de steenen van dezen muur, die als door een wonder staande is gebleven.

— Bravo! zei Porthos. Beslist, Athos, je bent een geboren generaal, en de kardinaal, die zich een heele veldheer waant, is een kind bij jou vergeleken.

— Heeren, hernam Athos, niet op twee tegelijk mikken. Later ieder zijn man kiezen.

— Ik heb den mijne al! riep d'Artagnan.

— En ik den mijne, zei Porthos.

— Ik ook, zei Aramis.

— Vuur! gebood Athos.

De vier schoten knalden als uit één loop, en vier mannen vielen. Dadelijk werd de trom geroerd en de troep naderde in den stormpas.

Nu volgden de geweerschoten elkaar zonder regelmaat op, maar steeds troffen die onzer vier vrienden doel. Intusschen bleef de vijand, als kende hij hun minderheid in getal, in stormloop naderen. Drie andere geweerschoten troffen opnieuw twee mannen, doch zij die ongekwetst bleven, naderden met temeer snelheid.

Aan den voet van het bolwerk gekomen, waren de tegenstanders nog slechts twaalf of vijftien in getal, een laatste salvo deed hen echter niet stilstaan. Zij sprongen in de gracht en trachtten de bres te beklimmen.

— Komt, vrienden, sprak Athos, laten wij er een eind aan maken. Naar den muur!

En de vier vrienden, bijgestaan door Grimaud, begonnen met de kolven hunner geweren tegen den muur te stooten, zoodat deze, als een door den wind bewogen tak, voorover boog, uit zijn voegen losraakte en met oorverdoovend geraas in de gracht viel.

Een verschrikkelijk gebrul steeg op, een stofwolk dwarrelde omhoog, daarna was alles stil.

— Zouden wij hen tot den laatsten man verpletterd hebben? vroeg Athos.

— Het wil me zoo voorkomen, zei d'Artagnan.

— Neen, zei Porthos, daar trachten er twee of drie, geheel verminkt, zich uit de voeten te maken.

Inderdaad vluchtten drie of vier der ongelukkigen, geheel met bloed en slijk bedekt, langs den hollen weg stadwaarts. Dit was al wat van den troep over was.

Athos keek op zijn horloge.

— Vrienden, sprak hij, nu zijn wij een uur hier en hebben wij de weddenschap gewonnen. Wij moeten echter, als goede spelers, een toegiftje geven. Bovendien heeft d'Artagnan ons nog zijn idee niet meegedeeld.

En de musketier ging met zijn gewone koelbloedigheid zitten bij de resten van het ontbijt.

— Mijn idee?

— Ja, je hebt straks gezegd, dat je een idee hadt, zei Athos.

— O, nu weet ik het! riep d'Artagnan uit. Ik zal voor een

tweeden keer naar Engeland gaan en den hertog van Buckingham opzoeken.

— Dat zul je wel laten, d'Artagnan, zei Athos koel.

— Waarom niet? Heb ik het niet al eens gedaan?

— Ja, maar toen waren wij niet in oorlog, toen was Buckingham een bondgenoot en geen vijand. Wat jij van plan bent, is nu eenvoudig een daad van verraad.

D'Artagnan begreep den ernst van deze overweging en zweeg.

— Maar, zei Porthos, ik geloof, dat ik ook een idee heb.

— Stilte voor het idee van den heer Porthos! gebood Aramis.

— Ik vraag eenigen tijd verlof aan mijnheer de Tréville, onder het een of andere voorwendsel dat jelui wel voor me zult bedenken, ikzelf ben daar niet handig in. Milady kent mij niet; ik nader haar, zonder dat zij de minste vrees koestert, en wanneer ik haar maar eenmaal onder mijn bereik heb, draai ik haar den hals om.

— Komaan, zei Athos, ik vind dat denkbeeld van Porthos nog zoo verwerpelijk niet.

— Foei! verweet Aramis. Een vrouw dooden! Neen, dan ik! Ik heb de juiste oplossing gevonden.

— Laat hooren je idee, Aramis, verzocht Athos, die voor dezen jongeman veel achting had.

— Wij moeten de koningin op de hoogte stellen.

— Juist, dat moeten wij doen! riepen Porthos en d'Artagnan als uit één mond. Nu zijn we er!

— De koningin op de hoogte stellen? vroeg Athos. Hoe dan in 's hemelsnaam? Hebben wij soms relaties aan het hof? Kunnen wij iemand naar Parijs zenden, zonder dat men het hier in het kamp te weten komt? Het is honderdveertig mijl van hier naar Parijs; onze brief is nog niet in Angers of wij zitten al met ons vieren in het cachot!

— Als het er alleen maar om gaat, de koningin een brief te bezorgen, dan kan ik mij er wel mee belasten, zei Aramis blozend. Ik ken te Tours iemand die heel flink is, en. . . .

Hij zweeg, toen hij op het gelaat van Athos een glimlach zag verschijnen.

— Vind je het plan niet aannemelijk, Athos? vroeg d'Artagnan.

— Ik verwerp het niet heelemaal, zei Athos, maar ik wil Aramis alleen doen opmerken, dat hij het kamp niet kan verlaten, dat ieder ander dan wij vieren niet betrouwbaar is, dat, twee uur nadat onze boodschapper vertrokken is, alle monniken, alle gerechtsdienaren, alle zwartmutsen van den kardinaal onzen brief uit het hoofd kennen en men u zoowel als die flinke "iemand" uit Tours in hechtenis zal nemen.

— Zonder er nog bij te voegen, zei Porthos, dat de koningin wel den hertog van Buckingham, doch niet ons vieren zal redden.

— Heeren, sprak d'Artagnan, wat Porthos zegt, is volkomen juist.

— Luistert eens, wat gebeurt daar in de stad? vroeg Athos.

— Zij slaan alarm!

De vier vrienden luisterden en inderdaad klonk het geluid van tromgeroffel tot hen door.

— Let op: zij zullen ons nog een heel regiment zenden, zei Athos.

— Je bent toch niet van plan, aan een heel regiment weerstand te bieden? vroeg Porthos.

— Waarom niet? lachte de musketier. Ik voel me goed op dreef en zou gemakkelijk tegen een heel leger standhouden, als ik maar de voorzorg had genomen, nog een dozijn flesschen meer in te pakken.

— Het tromgeroffel komt zoowaar dichterbij, zei d'Artagnan.

— Laat maar dichterbij komen, zei Athos, van de stad naar hier is een kwartier gaans, van hier naar de stad bijgevolg ook. Dat is meer tijd dan wij noodig hebben om ons plan te beramen; we zullen nooit zoo'n aangename vergaderplaats als deze terugvinden. Luistert dus heeren, want ik heb het juiste idee.

— Spreek dan.

— Sta mij eerst toe, dat ik Grimaud eenige noodzakelijke orders geef.

Athos gaf zijn knecht een teeken, naderbij te komen.

— Grimaud, zei hij, op de dooden wijzend, die nog steeds in het bolwerk lagen, neem deze heeren op, zet hen rechtop tegen den muur met hun hoeden op het hoofd en hun geweren in de hand.

— O genie dat je bent! fluisterde d'Artagnan. Ik begrijp je!

— Begrijp je hem? vroeg Porthos.

— En jij, Grimaud, begrijp je het ook? vroeg Aramis.

Grimaud knikte bevestigend.

— Dan is alles in orde, zei Athos kalm, nu kunnen wij verder over mijn idee spreken.

— Maar ik wou er óók wel iets van begrijpen, merkte Porthos op.

— Dat is niet noodig.

— Het idee van Athos! riepen tegelijkertijd Aramis en d'Artagnan.

— Die Milady, dat schepsel, die demon, heeft een zwager, zooals d'Artagnan mij verteld heeft.

— Ja, ik ken hem zelfs heel goed; ik geloof tevens, dat zijn genegenheid voor zijn schoonzuster niet bijzonder groot is.

— Dat is niet kwaad, hernam Athos, al verfoeide hij haar!

— In dat geval zijn wij, waar we wezen moeten.

— Intusschen, hield Porthos vol, zou ik toch graag willen weten, wat Grimaud daar uitvoert.

— Stil, Porthos! gebood Aramis.

— Hoe heet die zwager?

— Lord Winter.

— Waar bevindt hij zich thans?

— Hij is bij het eerste oorlogsgerucht naar Londen teruggekeerd.

— Welnu, dat is de man dien wij noodig hebben. Hij is het, dien wij moeten waarschuwen; wij zullen hem laten weten, dat zijn schoonzuster op het punt staat, iemand te vermoorden, en hem verzoeken, haar niet uit het oog te verliezen. Er zal in Londen wel een klooster voor boetvaardige vrouwen zijn, zooals hier dat der Madelonnettes. Daar kan hij haar laten opsluiten en wij hebben niets te vreezen.

— Ja, tot zij er weer vandaan komt! zei d'Artagnan.

— Op mijn woord, hernam Athos, nu ga je te ver! Ik heb je alles gezegd wat ik bedacht had, en meer weet ik niet.

— Mij lijkt het nog het beste, om tegelijkertijd de koningin en lord Winter te waarschuwen, sprak Aramis.

— Ja, doch wie zal den brief naar Londen en dien naar Tours bezorgen?

— Ik sta in voor Bazin, verklaarde Aramis.

— En ik voor Planchet, voegde d'Artagan erbij.

— Inderdaad, zei Porthos, al kunnen wij het kamp niet verlaten, wij kunnen onze lakeien wel sturen!

— Ongetwijfeld, hernam Aramis, en nog vandaag zullen wij de brieven schrijven, den lakeien geld geven en hen laten vertrekken.

— Moeten wij hun geld geven? vroeg Athos. Heb je dat dan soms?

De vier vrienden keken elkaar aan en een wolk deed hun voorhoofd betrekken.

— Vlug! riep eensklaps d'Artagnan. Ik zie in de verte roode en zwarte stippen bewegen. Je zei "een regiment", Athos, maar het is een leger!

— Zoowaar, daar zijn ze, zei Athos. Zie de gluipers, ze naderen zonder trompet en met stille trom. Ben je klaar, Grimaud?

Grimaud knikte van ja en wees op een twaalftal dooden, die hij in de schilderachtigste houdingen rechtop had gezet: sommigen met het geweer op schouder, anderen bezig aan te leggen, weer anderen met den degen in de hand.

— Bravo! prees Athos. Je doet je verbeeldingskracht eer aan.

— Nu wou ik er toch wel iets van begrijpen, zei Porthos.

— Laten wij eerst vertrekken, vond d'Artagnan, begrijpen komt later wel!

— Een oogenblikje, heeren, verzocht Athos, wij moeten Grimaud den tijd gunnen, de ontbijtboel op te ruimen.

— O, de roode en zwarte stippen worden schrikbarend grooter! riep Aramis uit. Ik ben het eens met d'Artagnan, ik geloof dat wij geen tijd te verliezen hebben, om het veld te ruimen.

— Wel, daar is niets tegen, sprak Athos. Wij hebben gewed voor een uur, wij zijn anderhalf uur gebleven.... niemand heeft dus iets te zeggen. Laten wij vertrekken, vrienden!

Grimaud was al met de mand en het overige vooruitgesneld.

De vier vrienden volgden, doch na tien passen stond Athos stil.

— Halt! Weet gij wel, wat wij doen, mijne heeren?

— Heb je wat vergeten? vroeg Aramis.

— De vlag, voor den drommel! Men laat geen vlag in handen van den vijand, al is die vlag maar een servet op een piek.

En Athos stormde terug naar het bolwerk, beklom het platform en streek de vlag, doch inmiddels hadden die uit La Rochelle het bolwerk binnen schot gekregen. Zij openden een verschrikkelijk vuur op dezen man, die zich, als uit puur vermaak, aan de kogels blootstelde.

Het scheen, alsof Athos onder een speciaal gesternte geboren was; alle kogels floten hem om het hoofd, doch geen enkele raakte hem.

Hij zwaaide met zijn vlag, keerde zijn aanvallers den rug toe en groette de mannen in het kamp. Een tweevoudig gebrul steeg op, aan den eenen kant kreten van woede, aan den anderen kant geestdriftig gejuich.

Er werd ten tweede male gevuurd en een kogel maakte van het servet een werkelijke vlag, door er een gat in te branden. Uit het kamp klonk, als uit één mond, de kreet:

— Kom beneden! Kom beneden!

Athos kwam beneden; zijn kameraden, die hem met grooten angst opwachtten, slaakten een zucht van verlichting.

— Kom nu mee, Athos, drong d'Artagnan aan, nu wij alles bereikt hebben, behalve geld, is er geen reden, ons te laten dooden! Laten we dus vluchten.

Doch Athos bleef waardig en majestueus voortwandelen, wat zijn vrienden ook zeiden. Ten slotte regelden zij, bemerkend, dat geen verweer mocht baten, hun passen naar de zijnen.

Grimaud en de mand waren al een eind vooruit en beiden buiten schot. Na een oogenblik hoorde men opnieuw een losbarstend geweervuur.

— Wat nu? vroeg Porthos. Waar schieten zij nu op? Ik hoor de kogels niet fluiten en ik zie ook niemand.

— Zij schieten op onze dooden, antwoordde Athos.

— Maar die schieten immers niet terug!

— Juist, en dan zullen zij vermoeden, in een hinderlaag te worden gelokt, en eenigen tijd met elkaar overleggen. Zij zullen een afgezant naar het bolwerk sturen, maar als die de grap ontdekt, zijn wij allang buiten schot. Had ik nu geen gelijk, dat het onnoodig was, ons een pleuris op den hals te halen door een overhaaste vlucht?

— Ja, nu begrijp ik het, sprak Porthos, vol bewondering.

— Gelukkig maar, lachte Athos, schouderophalend.

In het kamp slaakten de Franschen luide juichkreten van geestdrift bij den terugkeer der vier vrienden.

En nieuw geweervuur ontbrandde achter hen. Dezen keer ontplofte het kruit op de keien langs hun weg en suisden de kogels om hun ooren. De mannen uit La Rochelle hadden zich eindelijk van het bolwerk meester gemaakt.

— Dat zijn me onhandige kerels, merkte Athos op. Hoeveel hebben wij er gedood? Twaalf?

— Of vijftien.

— En hoeveel hebben wij er verpletterd?

— Acht of tien.

— En tegenover dat alles geen schrammetje voor onze partij! Maar wat zie ik daar aan je hand, d'Artagnan? Toch geen bloed, hoop ik?

— O, niets, zei d'Artagnan.

— Een verdwaalde kogel?

— Welneen.

— Wat is het dan?

Wij zeiden reeds, dat Athos d'Artagnan liefhad als een zoon en dat de stugge, sombere man voor dezen jongeling zoo bezorgd kon zijn als een vader.

— Een schram, zei d'Artagnan, mijn vinger raakte geklemd

tusschen twee steenen: die van den muur en die in mijn ring, zoodat de huid is opengescheurd.

— Dat is nu het nut van diamanten, ventje! zei Athos verachtelijk.

— Wacht eens even! riep Porthos uit. Er is een diamant! Hoe kunnen wij klagen, geen geld te hebben, als er toch een diamant is!

— Inderdaad, zei Aramis, nu heb je werkelijk een goed idee, Porthos.

— Natuurlijk, zei Porthos, gestreeld door het compliment van Aramis, als wij een diamant hebben, moeten we dien verkoopen.

— Maar ik heb hem van de koningin, zeide d'Artagnan.

— Reden te meer, hernam Athos, niets ligt meer voor de hand, dan dat de koningin den hertog van Buckingham, haar minnaar, redt; even redelijk is het dat zij ons, haar vrienden, beschermt. Gevolg: wij verkoopen den diamant. Wat zegt mijnheer pastoor ervan? Porthos heeft zijn meening al te kennen gegeven.

— Ik vind, zei Aramis blozend, dat, daar de ring niet van een minnares afkomstig en dus geen liefdespand is, d'Artagnan hem kan verkoopen.

— Mijn waarde, je spreekt als de Theologie in eigen persoon. Dus jij raadt....

— Den diamant te verkoopen, zei Aramis.

— Goed! riep d'Artagnan vroolijk uit. De diamant wordt verkocht en we spreken er niet meer over.

Het geweervuur bleef aanhouden, maar de vrienden waren buiten schot en de mannen van La Rochelle schoten alleen voor alle zekerheid voort.

— Het is goed, dat Porthos dien inval heeft gehad, want hier zijn we reeds in het kamp, sprak Athos. Denkt er aan

vrienden: geen woord over onze zaken. Zie, daar komt men ons reeds tegemoet; wij zullen in triomf worden rondgedragen!

Inderdaad was het geheele kamp in opschudding. Meer dan tweeduizend personen hadden het waagstuk onzer vier vrienden als een tooneelspel gadegeslagen. Men beschouwde het echter als een pralerij, daar men de eigenlijke beweegreden niet kende. Van alle kanten klonk het gejuich: "Leve de musketiers! Leve de gardes!"

De heer de Busigny was de eerste, die Athos de hand kwam drukken, met de erkenning, dat hij de weddenschap verloren had. Hij werd gevolgd door den dragonder en den Zwitser; zij werden gevolgd door nagenoeg alle krijgsmakkers. Het was een opeenvolging van gelukwenschen, handdrukken, omhelzingen, waaraan geen eind scheen te komen. Ook het gespot met de mannen van La Rochelle was schier eindeloos en tenslotte werd het gejoel zoo luid, dat het op een muiterij begon te lijken en Zijne Eminentie er La Houdinière heenzond, om te zien wat er gaande was.

De zaak werd den afgezant in de bloemrijke bewoordingen van het enthousiasme meegedeeld.

— Wel? vroeg de kardinaal, zoodra La Houdinière bij hem terugkeerde.

— Wel, Monseigneur, antwoordde de kapitein, drie musketiers en een garde hebben een weddenschap aangegaan met den heer de Busigny, om in het bolwerk Saint-Gervais te gaan ontbijten. Zij hebben daar twee uur lang standgehouden tegen den vijand en ik weet niet hoeveel van La Rochelle gedood.

— Hebt gij naar de namen van de drie musketiers gevraagd?

— Ja, monseigneur.

— Wie zijn het?

— De heeren Athos, Porthos en Aramis.

De beraadslaging in het bastion.

— Altijd dezelfde dapperen, mompelde de kardinaal. En wie was de garde?

— De heer d'Artagnan.

— Altijd dezelfde jonge snaak! Die vier mannen moeten mij behooren!

Dienzelfden avond besprak de kardinaal het gebeurde met den heer de Tréville. Deze, die de heele geschiedenis uit den mond van de helden zelf had vernomen, deelde ze tot in de fijnste bijzonderheden aan den kardinaal mede. Zelfs de episode van het servet vergat hij niet.

— Het is goed, mijnheer de Tréville, sprak de kardinaal, bezorg mij dat servet, dan zal ik er drie gouden lelies op laten borduren en het als vaandel aan uw compagnie schenken.

— Monseigneur, antwoordde Tréville, dat zou onrechtvaardig zijn jegens de gardes. De heer d'Artagnan behoort niet tot mijn compagnie, doch tot die van den heer des Essarts.

— Welnu, lijf hem dan in bij de uwe. Het is niet billijk, dat vier dappere krijgslieden, die zoo aan elkaar gehecht zijn, in verschillende compagnieën moeten dienen.

Dienzelfden avond bracht Tréville de blijde tijding aan de drie musketiers en aan d'Artagnan. Hij noodigde hen meteen voor den volgenden ochtend bij zich ten eten.

D'Artagnan was buiten zichzelf van blijdschap. Men weet dat het de droom van zijn leven was, musketier te worden.

Ook zijn drie vrienden waren zeer verheugd.

— Op mijn woord, zei d'Artagnan tot Athos, het was een schitterende gedachte van je; wij hebben inderdaad, zooals je gezegd hebt, een belangrijk gesprek kunnen voeren en tegelijkertijd eer behaald.

— Dat gesprek kunnen wij thans hervatten, zonder eenig gevaar van verdenking te loopen, want, met Gods hulp, wij zullen voortaan doorgaan voor kardinalisten!

Dienzelfden avond maakte d'Artagnan zijn opwachting bij den heer des Essarts om hem zijn bevordering mede te deelen.

De heer des Essarts, die zeer op hem gesteld was, bood hem aanstonds zijn diensten aan, want deze verandering van corps bracht heel wat kosten mede.

D'Artagnan weigerde, doch hij nam de gelegenheid te baat en verzocht des Essarts de waarde van zijn diamant te willen bepalen, daar hij dien te gelde wilde maken.

Den volgenden ochtend om acht uur verscheen de lakei van den heer des Essarts bij d'Artagnan met een beurs, die zevenduizend franken bevatte.

Dit was de prijs, dien de diamant der koningin had opgebracht.

XLVIII.

EEN FAMILIEZAAK.

Athos had het woord gevonden: *een familiezaak*. Een familiezaak behoefde niet aan het onderzoek van den kardinaal ontworpen te worden, een familiezaak ging geen mensch aan, met een familiezaak mocht men zich ten aanzien van de heele wereld bezighouden.

Athos had het woord gevonden: het was een familiezaak.

Porthos had het middel gevonden: den diamant.

Aramis had de uitvoering gevonden: de lakeien.

Alleen d'Artagnan had niets gevonden, hij, anders de meest vindingrijke van de vier. Wij moeten echter zeggen, dat de enkele naam van Milady hem als lamsloeg.

Neen, nu vergissen wij ons toch: hij had een kooper voor den diamant gevonden.

De maaltijd bij den heer de Tréville verliep zeer vroolijk. D'Artagnan had zijn nieuwe uniform al aan. Daar hij ongeveer even groot was als Aramis en daar deze, zooals wij ons herinneren, goed betaald was door zijn "boekhandelaar", had hij zich alles dubbel aangeschaft, zoodat hij thans in staat was, zijn vriend een volledige uitrusting aan te bieden.

D'Artagnan zou volmaakt gelukkig geweest zijn, wanneer hij niet steeds het gelaat van Milady als een donkere wolk aan den einder had zien opdoemen.

Na den maaltijd spraken de vrienden af, dat zij den avond zouden doorbrengen bij Athos, om daar de zaken verder te bespreken.

In dien tusschentijd vermaakte d'Artagnan zich, door zich in zijn nieuwe uniform in de straten van het kamp te vertoonen.

Op het afgesproken uur kwamen de vier vrienden bij elkaar. Er vielen nog slechts drie dingen te bespreken.

Ten eerste: wat er aan den zwager van Milady geschreven moest worden.

Ten tweede: wat er aan de handige "iemand" te Tours geschreven moest worden.

Ten derde: welke lakeien deze brieven moesten bezorgen.

Ieder bood zijn knecht aan, Athos roemde de discretie van Grimaud, die alleen sprak, wanneer zijn meester hem den mond opende; Porthos gaf hoog op van de kracht van Mousqueton, wiens vuist vier volwassen mannen neersloeg, Aramis weidde uit over de slimheid van zijn candidaat Bazin en d'Artagnan ten slotte vertrouwde door en door op den moed van Planchet en herinnerde aan diens gedrag in de moeilijke kwestie te Boulogne.

Deze vier deugden werden lang en breed besproken en leidden tot prachtige redevoeringen, die wij hier niet zullen herhalen, uit vrees, langdradig te worden.

— Maar wij hebben iemand noodig, die al deze kwaliteiten in één persoon vereenigt, sprak Athos.

— Waar is een dergelijke knecht te vinden?

— Zoo een is onvindbaar, dat weet ik wel, hernam Athos. Laten wij dus Grimaud zenden.

— Neen, Mousqueton.

— Neen, Bazin.

— Neen, Planchet; Planchet is zoowel dapper als slim, dat zijn dus al twee van de vier deugden.

— Vrienden, sprak Aramis, de voornaamste vraag is niet, wie van onze lakeien het zwijgzaamst, het sterkst, het slimst of het dapperst is, doch wie van hen het meest tuk is op geld.

— Wat Aramis zegt is volkomen juist, zei Athos, men moet rekening houden met de gebreken der menschen, niet met hun deugden. Mijnheer pastoor, gij zijt waarlijk een groot moralist.

— Zeker. Wij hebben dien helper niet alleen noodig om te slagen, doch ook om niet totaal te stranden. In het laatste geval gaat het om het leven, niet van den lakei....

— 'n Beetje zachter, Aramis! waarschuwde Athos.

— Je hebt gelijk. Niet van den lakei, zei ik, doch van den meester.... van ons alle vier zelfs. Zijn onze lakeien ons zóó toegewijd, dat zij hun leven voor ons zullen wagen? Neen.

— Ik voor mij, zei d'Artagnan, geloof, gerust voor Planchet te kunnen instaan.

— Welnu, beste vriend, voeg dan bij zijn natuurlijke genegenheid een flink bedrag, dat hem eenig vermaak kan verschaffen, en wees dan nog voorzichtig!

— Ach hemel, wat zouden we bedrogen uitkomen! zuchtte Athos, die zeer pessimistisch was waar het zijn medemenschen betrof. Zij zullen voor geld alles beloven, doch onderweg worden zij bang en de vrees zal hen beletten, te handelen. Als zij eenmaal gevangen zijn, zal men ze net zoo lang knijpen tot zij hun geheimen prijsgeven. Och, voor den duivel, wij zijn ook kinderen! Om naar Engeland te gaan — hier dempte hij zijn stem tot een gefluister — moet men heel Frankrijk doorkruisen, waar het krioelt van spionnen van den kardinaal, er is een paspoort noodig voor de inscheping, en men moet Engelsch kennen om te Londen den weg te vragen. Werkelijk, ik zie de zaak heel donker in.

— Ik niet, zei d'Artagnan, die er zeer op gesteld was, dat het plan ten uitvoer zou worden gebracht. Wanneer men aan

lord Winter allerlei ongerijmdheden, allerlei kwaad van den kardinaal schrijft....

— Spreek toch zachter! herhaalde Athos.

— Kwaad, intriges en staatsgeheimen, vervolgde d'Artagnan nu fluisterend, dan spreekt het vanzelf, dat wij levend geradbraakt zullen worden. Wij moeten het, zooals Athos immers zelf heeft gezegd, als een familiezaak behandelen en hem schrijven, dat hij Milady, zoodra zij in Engeland komt, moet beletten, ons schade te berokkenen. Ik schrijf hem dan ongeveer als volgt....

— Laat hooren! zei Aramis, reeds van tevoren gereed met zijn kritiek.

— Zeer geachte heer en vriend....

— O ja, schrijf vooral "vriend" aan een Engelschman! viel Athos hem in de rede. Door dat enkele woordje zul je al gevierendeeld worden, in plaats van geradbraakt!

— Goed, dan zeg ik alleen maar "Mijnheer".

— Je kunt wel "Milord" schrijven, vond Athos, die sterk aan de goede vormen gehecht was.

— Milord, gij herinnert u ongetwijfeld de kleine geitenweide, waar men u het leven gered heeft....

— Maar mijn beste d'Artagnan, sprak Athos, je zult je leven lang een slecht steller blijven. "Waar men u het leven gered heeft!" Foei, men herinnert een edelman niet aan dergelijke feiten! Op die wijze is een weldaad zoo goed als een beleediging!

— O, je bent onverdragelijk! riep d'Artagnan uit. Als ik onder zulk toezicht moet schrijven, doe ik het liever niet!

— Dat is het verstandigste, wat je zeggen kunt. Hanteer het musket en den degen, mijn jongen, daar ben je een kraan in, doch laat de pen aan mijnheer pastoor over, dat is zijn werk.

— Juist, zei Porthos, geef de pen maar aan Aramis, dat is iemand, die Latijnsche verzen schrijft.

— Goed dan, zuchtte d'Artagnan, stel jij dan onzen brief op, Aramis, maar denk er aan, dat ik óók met aanmerkingen kom, als mij iets niet bevalt!

— Niets liever dan dat, zei Aramis met het naïeve zelfvertrouwen van een dichter, maar eerst moet ik goed weten waar het om gaat. Ik heb wel zoo bij stukjes en beetjes opgevangen, dat die schoonzuster een zeer verworpen schepsel is en mij daar persoonlijk van overtuigd door het afgeluisterde gesprek met den kardinaal.

— Voorzichtig toch, voor den drommel! mompelde Athos.

— Maar de bijzonderheden weet ik niet, voltooide Aramis.

— Ik ook niet, zei Porthos.

D'Artagnan en Athos keken elkaar zwijgend aan, doch na eenigen tijd gaf Athos, nog bleeker dan gewoonlijk, zijn jongen vriend een teeken, dat deze kon spreken.

— Welnu, schrijf het volgende: Milord, uw schoonzuster is een furie, die u heeft willen doen vermoorden ter wille van uw erfenis. Zij had niet eens met uw broeder mogen trouwen, daar zij reeds in Frankrijk gehuwd was, en....

D'Artagnan hield op alsof hij het woord zocht, doch wierp Athos een snellen blik toe.

— Door haar man was weggejaagd, sprak deze.

— Omdat zij gebrandmerkt was, voegde d'Artagnan erbij.

— Afschuwelijk! riep Porthos uit. En heeft zij haar zwager willen doen vermoorden?

— Ja.

— Zij was dus al eerder getrouwd, zei Aramis.

— Ja.

— En heeft haar echtgenoot zelf gezien, dat zij de lelie op haar schouder had?

— Ja.

Deze drie ja's waren door Athos geuit op een toon, die steeds zachter, steeds doffer werd.

— En wie hebben die lelie nog meer gezien? vroeg Aramis.

— D'Artagnan en ik, of liever, naar de chronologische volgorde, ik en d'Artagnan, antwoordde Athos.

— En leeft de eerste man van dat verachtelijke schepsel nog?

— Hij leeft nog.

— Ben je er zeker van?

— Volstrekt zeker.

Een kille stilte viel in. Ieder naar zijn eigen aard voelde zich onder den indruk.

— Thans heeft d'Artagnan ons goed gezegd, wat er in den brief moest staan, zei Athos, de stilte verbrekend. Dit moet het eerst vermeld worden.

— Drommels, dat is waar ook! riep Aramis uit. Maar het opstellen van dit alles is uiterst pijnlijk! Ik verzeker je, dat de kanselier er nog moeite mee zou hebben, en die kan toch zoo aardig een proces-verbaal schrijven. Maar wij zullen zien. Stilte, ik begin.

Hij nam de pen, dacht eenige oogenblikken na en schreef een regel of tien in zijn mooi, klein vrouwenschrift; daarna las hij zacht en langzaam, alsof elk woord op een goudschaaltje gewogen was, het volgende:

"Milord,

Degene, die U deze regels schrijft, heeft de eer gehad den degen met U te kruisen op een geitenweide bij de rue d'Enfer. Daar Gij hem toen, en ook daarna nog verschillende malen, Uw vriend hebt genoemd, wil hijzelf U die vriendschap door een goeden raad bewijzen. Tot tweemaal toe bent U bijna het slachtoffer geworden van een bloedverwante, die Gij Uw erf-

gename waant, daar Gij niet weet, dat zij, alvorens in Engeland in het huwelijk te treden, reeds in Frankrijk gehuwd was.

Thans dreigt U echter een derde aanslag en nu zoudt Gij wellicht het onderspit kunnen delven. Uw bloedverwante is hedennacht uit La Rochelle naar Engeland vertrokken. Bewaak haar aankomst, want zij komt met de vreeselijkste oogmerken. Wilt Gij werkelijk weten waartoe zij in staat is, lees dan haar verleden. Het staat gegrift op haar linkerschouder."

— Het kan niet beter! riep Athos uit. Je hebt een stijl als een staatssecretaris, mijn waarde Aramis. Lord Winter zal nu wel goed uit zijn oogen kijken, althans, wanneer dit briefje hem bereikt. Zelfs wanneer het in handen van den kardinaal valt, kan het ons nog niet verraden. Het is echter mogelijk, dat de knecht, dien wij zenden, beweert dat hij naar Engeland is geweest, terwijl hij al te Châtellerault is blijven steken. Wij moeten hem daarom slechts de helft van het geld geven en hem de andere helft voor het antwoord beloven. Heb je den diamant nog, d'Artagnan?

— Ik heb beter: ik heb de waarde in geld.

En d'Artagnan wierp zijn beurs op tafel. Op den klank van het goud sloeg Aramis de oogen op, begon Porthos te beven. Alleen Athos bleef onbewogen.

— Hoeveel bevat deze beurs? vroeg hij.

— Zevenduizend franken in stukken van twaalf.

— Zevenduizend franken! riep Porthos uit. Is dat malle diamantje zevenduizend franken waard?

— Het moet wel, want daar liggen ze. Ik kan mij tenminste niet voorstellen, dat onze vriend d'Artagnan de rest uit eigen fondsen heeft bijgepast.

— Maar vrienden, sprak d'Artagnan plotseling, in deze heele kwestie hebben wij nog niet aan de koningin gedacht!

Laten we nu voor het welzijn van haar dierbaren Buckingham zorgen, dat zijn we haar toch wel verplicht!

— Dat is zoo, zei Athos, doch hiermede had Aramis zich belast.

— Welnu, vroeg deze blozend, wat moet ik doen?

— Dat is heel eenvoudig, hernam Athos, schrijf een tweeden brief, thans aan de flinke iemand, die in Tours woont.

Aramis nam de pen, dacht weer na en schreef de volgende regels, die hij terstond aan het oordeel zijner vrienden onderwierp:

"Lieve nicht!"

— Zoo! riep Athos uit. Die flinke iemand is dus je nicht!

— Mijn volle nicht, bevestigde Aramis.

— Verder dan.

En Aramis vervolgde:

"Lieve nicht!

Zijne Eminentie de kardinaal, dien God behoede voor het heil van Frankrijk en het verderf zijner vijanden, is bezig een eind te maken aan het oproer der ketters te La Rochelle. Het is aan te nemen, dat de Engelsche hulpvloot niet eens in het gezicht van de stad zal komen; zelfs zou ik durven beweren, dat de hertog van Buckingham door de een of andere groote gebeurtenis belet zal worden, te vertrekken. Zijne Eminentie is de grootste politicus van het verleden, van het heden, en vermoedelijk ook van de toekomst. Hij zou in staat zijn, de zon uit te dooven, indien de zon hem hinderde. Deel deze berichten aan Uw zuster mede, lieve nicht. Ik heb gedroomd, dat die verwenschte Engelschman dood was. Ik herinner mij niet meer, of het door staal of door vergif gebeurde, doch ik droomde, dat men hem doodde, en Gij weet: mijn droomen bedriegen mij niet. Wees er dus van overtuigd, dat Ge mij spoedig zult weerzien."

— Prachtig, prees Athos. Je bent de koning der schrijvers. Het klinkt als de Openbaring en is zoo waar als het Evangelie. Nu moet je alleen nog het adres op het couvert schrijven.

— Dat is heel gemakkelijk, zei Aramis.

Hij vouwde met sierlijke gebaartjes den brief dicht en schreef op het couvert:

"Aan Mejuffrouw Michon, linnenverkoopster te Tours."

De drie vrienden keken elkaar lachend aan: zij waren beetgenomen.

— Gij begrijpt, vrienden, sprak Aramis, dat alleen Bazin dezen brief naar Tours kan brengen. Mijn nicht kent alleen hem en heeft in hem vertrouwen. Ieder ander zou de zaak doen mislukken. Buitendien is Bazin eerzuchtig en bovendien een bolleboos. Hij kent de kerkgeschiedenis en weet dat Sixtus V het van varkenshoeder tot paus heeft gebracht, en daar hij stellig van plan is, zich tegelijk met mij aan de Kerk te verbinden, heeft hij de hoop nog niet opgegeven, ook nog eens paus, of tenminste kardinaal te worden. Het spreekt vanzelf, dat zulk een man liever den marteldood sterft, dan een woord te verklappen.

— Ik vind het best, dat je tot dat doel Bazin zendt, sprak d'Artagnan, doch laat mij Planchet naar Londen sturen. Milady heeft hem op zekeren dag met stokslagen het huis laten uitjagen en daar Planchet een zeer goed geheugen heeft, sta ik er borg voor, dat hij, als er maar een greintje wraak voor hem mogelijk is, zich liever zal laten radbraken dan daar van af te zien. Houd jij je dus met de zaak van Tours bezig, Aramis, ik bemoei mij met den tocht naar Londen. Ik verzoek nadrukkelijk, dat Planchet tot dit doel uitgezonden zal worden. Hij is trouwens al eens met mij in Londen geweest en in staat zeer duidelijk te zeggen: *London, Sir, if you please*, en:

my master lord d'Artagnan. Wat dat betreft kunnen wij gerust zijn, hij zal zijn weg wel vinden en behouden terugkomen.

— In dat geval, zei Athos, moet Planchet zevenhonderd franken hebben om te gaan en zevenhonderd franken om terug te keeren; Bazin moet driehonderd franken voor den heenweg en driehonderd voor den terugweg hebben, ons kapitaal zal dus verminderd worden tot vijfduizend franken. Wij nemen daarvan elk duizend franken, om naar eigen goeddunken te gebruiken en laten een fonds van duizend franken over, dat onze mijnheer pastoor zal bewaren voor onvoorziene omstandigheden. Nemen de heeren hiermede genoegen?

— Mijn beste Athos, zei Aramis, je spreekt als Nestor, de wijste aller Grieken.

— Alles is dus afgesproken, hernam Athos. Planchet en Bazin vertrekken. Als het er op aan komt, heb ik er niets tegen, dat Grimaud bij mij blijft, hij kent mijn gewoonten en ik ben aan hem gehecht. De dag van gisteren heeft hem ongetwijfeld reeds doen wankelen, die reis zou hem heelemaal voor mij verloren doen gaan.

Men liet Planchet komen en gaf hem de noodige instructies. Hij was reeds van te voren op de hoogte gesteld door d'Artagnan, die hem over eer, geld en gevaar had gesproken.

— Ik zal den brief in de voering van mijn buis steken, verklaarde Planchet, en hem inslikken, als men mij gevangenneemt.

— Maar dan kun je de boodschap niet overbrengen, zei d'Artagnan.

— Geeft u mij dan vanavond een afschrift en morgen ken ik het uit het hoofd!

D'Artagnan keek zijn vrienden aan met een blik van "heb ik het niet gezegd?"

— En nu, vervolgde d'Artagnan tot zijn knecht, geef ik je acht dagen om lord Winter te bereiken en acht dagen om terug

te keeren, dus in het geheel zestien dagen. Als je op den zestienden dag na je vertrek om acht uur 's avonds nog niet terug bent, krijg je geen geld, al kom je vijf minuten over achten.

— Dan moet ge mij een horloge koopen, mijnheer, zei Planchet.

— Neem dit, sprak Athos met zijn zorgelooze edelmoedigheid, terwijl hij den knecht zijn eigen horloge gaf. Bedenk, dat, als je uit de school klapt of rondslentert, het leven van je meester in gevaar is, terwijl hij nog wel zooveel vertrouwen in je stelt, dat hij tegenover ons borg voor je staat! Bedenk ook, dat, als door jouw schuld, d'Artagnan iets overkomt, ik je overal zal weten te vinden om je den buik open te snijden.

— O mijnheer! zei Planchet deemoedig en verschrikt, vooral door de kalmte, waarmede de musketier die bedreiging uitsprak.

— En ik, zei Porthos, terwijl hij zijn groote oogen vervaarlijk liet rollen, ik zal je levend villen.

— O mijnheer!

— En ik, zei Aramis, met zijn zachte, welluidende stem, ik denk, dat ik je op een zacht vuurtje zal stoven, zooals de wilden.

— O mijnheer!

En Planchet begon te schreien, wij durven niet zeggen of hij van angst schreide, dan wel uit ontroering over de hechte vriendschap, die deze vier mannen verbond.

D'Artagnan sloeg den arm om hem heen.

— Kom Planchet, troostte hij, de heeren zeggen dat maar uit bezorgdheid voor mij, doch in werkelijkheid zijn ze je goedgezind.

— Mijnheer, verklaarde Planchet, of ik zal slagen of ik laat me in vieren snijden, en als ik in vieren gesneden ben, kunt u er zeker van zijn, dat geeneen vierde part zal spreken?

Er werd besloten, dat Planchet den volgenden ochtend om

acht uur zou vertrekken, opdat hij, gelijk de vrienden zeiden, des nachts den brief uit zijn hoofd kon leeren. Hij won juist twaalf uur door deze schikking: immers, hij moest zestien dagen later, 's avonds om acht uur, terug zijn.

Toen hij den volgenden ochtend te paard wilde stijgen, nam d'Artagnan, die in zijn hart een zwak voor den hertog van Buckingham had, hem terzijde en sprak:

— Als je den brief aan lord Winter hebt gegeven en hij hem gelezen heeft, voeg er dan nog bij: "waak over den hertog van Buckingham, want men wil hem vermoorden." Maar dit, Planchet, is iets zóó ernstigs en zoo gewichtigs, dat ik niet eens aan mijn vrienden heb willen bekennen dat ik er met je over spreken zou, en het ook voor geen geld ter wereld zou willen opschrijven.

— Weest gerust, mijnheer, antwoordde Planchet, u zult wel zien, dat men op mij kan rekenen.

En op een prachtig paard, dat hij twintig mijl verder moest verwisselen voor den postwagen, reed Planchet weg, wel wat verschrikt door de vervaarlijke bedreigingen der musketiers, doch overigens in de beste stemming.

Bazin vertrok den volgenden ochtend naar Tours en kreeg acht dagen om zijn opdracht te volbrengen.

De vier vrienden waren gedurende de afwezigheid van Planchet en Bazin natuurlijk waakzamer dan ooit; zij gaven hun ooren en oogen goed den kost. Zij brachten den tijd door met te trachten, het gesprokene om hen heen te beluisteren, het doen en laten van den kardinaal na te gaan en de binnenkomende koeriers uit te hooren. Meer dan eens overviel hun een rilling, wanneer zij plotseling voor een onverwachten dienst geroepen werden. In de eerste plaats moesten zij voor hun eigen veiligheid waken; Milady was een schrikbeeld, dat, wanneer het maar

eenmaal aan de menschen was verschenen, hun geen rustigen slaap meer gunde.

Op den ochtend van den achtsten dag trad Bazin, frisch als steeds en met zijn gewonen glimlach, de herberg "De Groote Ketter" binnen, waar de vier vrienden aan het ontbijt zaten, trad op Aramis toe en sprak:

— Mijnheer Aramis, hier is het antwoord van uw nicht.

De vier vrienden wisselden een verheugden blik: de helft van het werk was volbracht, al was het dan ook de gemakkelijkste.

Aramis bloosde natuurlijk toen hij den brief aannam. Deze was slecht geschreven en wemelde van spelfouten.

— Lieve God! riep hij lachend uit. Die arme Michon zal nooit schrijven als Voiture!

— Was betoelt u met die arme Michon? vroeg de Zwitser, die bij de vier vrienden aan tafel zat toen de brief kwam.

— O niemendal, zei Aramis, dat is een snoezig linnenverkoopstertje, van wie ik veel hield en die mij als souvenir een paar regels van haar hand zendt.

— Als sie even fein is als haar schrift, dan bent u glücklich man, beste vriend! lachte de Zwitser.

Aramis las den brief en gaf hem aan Athos.

— Lees wat zij schrijft, Athos.

Athos las in een oogwenk de weinige regels, doch om bij de omstanders alle verdenking weg te nemen, las hij den brief hardop voor.

Er stond:

"Beste Neef,

Mijn zuster en ik kunnen heel goed droomen uitleggen, maar we vinden het erg griezelig. Van Uw droom kunnen we alleen zeggen: ik hoop dat droomen bedrog zijn. Vaarwel, het beste en laat nog eens iets van U hooren.

Aglaé Michon."

— Welken droom bedoelt zij? vroeg de dragonder, die tijdens het voorlezen naderbij was gekomen.

— Ja, welken traum? vroeg de Zwitser.

— Och wat! riep Aramis. Het is iets heel gewoons. Ik had wonderlijk gedroomd en haar dat geschreven.

— Dat is ganz gewoon, vond ook de Zwitser, maar ik traum nooit.

— Dan bent u wel gelukkig, sprak Athos terwijl hij opstond, ik wilde wel, dat ik zooiets ook kon zeggen.

— Nooit, hoor! riep de Zwitser, trotsch dat een man als Athos hem benijdde. Nooit, nooit!

D'Artagnan, bemerkend dat Athos was opgestaan, deed hetzelfde, nam den arm van zijn vriend en verliet met hem de herberg.

Porthos en Aramis bleven achter, om op de plagerijen van den dragonder en den Zwitser te antwoorden.

Bazin ging slapen op een bundel stroo. Daar hij met meer verbeelding begaafd was dan de Zwitser, droomde hij, dat de heer Aramis, inmiddels paus geworden, hem den kardinaalshoed opzette.

Wij zeiden echter reeds, dat de terugkeer van Bazin slechts een deel van de zorgen der vier vrienden ophief. Wachten valt lang en vooral d'Artagnan had graag met iedereen gewed, dat tegenwoordig de dagen achtenveertig uur duurden. Hij zag den duur van de zeereis over het hoofd, overdreef in gedachten de macht van Milady, schreef deze vrouw, die hem meer en meer als een demon voorkwam, even bovennatuurlijke bondgenooten toe, en verbeelde zich bij het minste gerucht, dat men hem kwam halen, of dat men Planchet terugbracht om dien tegelijk met hen vieren aan een verschrikkelijk verhoor te onderwerpen. Meer nog, zijn vertrouwen in den braven Picardiër, eerst zoo rotsvast, verminderde met den dag. Zijn onrust was zoo hevig,

dat zij zich ook aan Porthos en Aramis meedeelde. Alleen Athos bleef onbewogen alsof er van geen enkel gevaar sprake was en hij in een volkomen alledaagsche sfeer ademde.

Vooral op den zestienden dag waren deze teekenen van opwinding zoo zichtbaar bij d'Artagnan en diens twee vrienden, dat zij niet rustig konden blijven waar ze waren en als schaduwen op den weg dwaalden, waarlangs Planchet terug moest keeren.

— Werkelijk, zeide Athos hun, jullie bent geen mannen, maar kinderen, dat een vrouw je zoo'n angst aanjaagt. En waar gaat het per slot van rekening om? Gevangengenomen te worden? Wel, ze zullen ons wel weer uit de gevangenis bevrijden, zooals ze mevrouw Bonacieux bevrijd hebben. Onthoofd te worden? Maar we gaan ons in de loopgraven elken dag aan erger gevaar blootstellen, want een kogel kan ons been verbrijzelen en ik ben er zeker van, dat een heelmeester ons meer doet lijden als hij ons een been afzet, dan de beul wanneer hij ons hoofd afslaat. Wacht dus kalm; over twee uren, over vier, hoogstens zes uur zal Planchet hier zijn: hij heeft beloofd er te zijn, en ik heb vertrouwen in de beloften van Planchet, die me een dappere jongen toeschijnt.

— Maar als hij niet komt? zeide d'Artagnan.

— Wel, als hij niet aankomt, zal hij vertraging hebben gehad, dat is alles. Hij kan van zijn paard zijn gevallen, hij kan over de brug zijn geduikeld, hij kan zoo snel hebben geloopen, dat hij er een longonsteking door heeft opgedaan. Komt, heeren, laten wij de gebeurtenissen kalm onder de oogen zien. Het leven is een rozenkrans van kleine verdrietelijkheden, die de filosoof lachend afbidt. Weest filosoof als ik, heeren, komt aan tafel zitten en laten we drinken; men kan de toekomst niet rooskleuriger zien, dan door een glas Chambertin.

— Dat is alles goed en wel, antwoordde d'Artagnan, maar

ik heb er genoeg van, bij het drinken te moeten vreezen, dat de wijn uit den kelder van Milady afkomstig is.

— Jij bent wel moeilijk zei Athos, zoo een mooie vrouw!

— Een eerste-klas vrouw! zeide Porthos met zijn groven lach.

Athos sidderde, veegde met zijn hand het zweet van het voorhoofd en stond op zijn beurt op met een zenuwachtig gebaar, dat hij niet kon onderdrukken.

De dag verstreek en de avond kwam langzamer, maar kwam toch eindelijk: de kroegjes vulden zich met klanten; Athos, die zijn deel van den diamant in den zak had gestoken, verliet "De groote Ketter" niet meer. Hij had in den heer de Busigny, die hem bovendien een prachtig diner had gegeven, een hem waardigen kameraad gevonden. Zij speelden dus als naar gewoonte samen. Toen het zeven uur sloeg, hoorde men de patrouilles voorbijgaan, die de posten gingen verdubbelen; om halfacht klonk de taptoe.

— Wij zijn verloren, fluisterde d'Artagnan Athos in het oor.

— Je wilt zeggen, dat wij verloren hebben, zei Athos rustig, terwijl hij vier goudstukken op tafel wierp. Kom heeren, ze hebben de taptoe al geblazen, laten wij gaan slapen.

En Athos verliet "De groote Ketter" gevolgd door d'Artagnan. Aramis kwam gearmd met Porthos achteraan. Aramis prevelde verzen en Porthos trok zich van tijd tot tijd als teeken van wanhoop eenige snorharen uit.

Maar opeens, in de duisternis, teekent zich een schaduw af, wier vormen d'Artagnan bekend voorkomen, en een welbekende stem zegt hem:

— Mijnheer, ik breng u uw mantel, want het is frisch vanavond.

— Planchet! riep d'Artagnan dronken van vreugde uit.

— Planchet! herhaalden Aramis en Porthos.

— Ja, Planchet, zei Athos, wat is daar voor bijzonders aan? Hij had beloofd om acht uur terug te zijn, en nu slaat het juist acht uur. Bravo, Planchet, je bent een jongen van je woord en als je ooit je meester verlaat, reserveer ik een plaatsje voor je in mijn dienst.

— O, neen, nooit, zeide Planchet, ik zal mijnheer d'Artagnan nooit verlaten.

Op hetzelfde oogenblik voelde d'Artagnan, dat Planchet hem een briefje in de hand stopte.

D'Artagnan had grooten lust, Planchet bij den terugkeer te omhelzen evenals hij hem bij zijn vertrek had omhelsd, doch hij was bevreesd, dat dit teeken van hartelijkheid op den openbaren weg den voorbijgangers vreemd zou voorkomen en hij beheerschte zich.

— Ik heb het briefje, zeide hij aan Athos en zijn vrienden.

— Goed, zei Athos, laten we naar binnen gaan en het lezen.

Het briefje brandde d'Artagnan in zijn hand: hij wilde zijn pas versnellen, maar Athos nam hem onder den arm; het was den jongen man moeilijk, zijn schreden naar die van zijn vriend te regelen.

Eindelijk ging men de tent binnen. Athos stak een lamp aan, en terwijl Planchet bij de deur bleef staan om te verhinderen, dat de vier vrienden gestoord werden, verbrak d'Artagnan met een bevende hand het zegel en opende den zoo lang verwachten brief.

Hij bevatte een half regeltje, met een echt Britsche hand geschreven en Spartaansch van inhoud:

"*Thank you, be easy*".

Hetgeen wilde zeggen:

"Dank u, wees gerust".

Athos nam den brief uit d'Artagnan's hand, hield hem bij de

lamp, stak hem in brand, en rustte niet, voor hij geheel in rook was opgegaan.

Toen riep hij Planchet en zeide:

— Nu, mijn jongen, kun je je zevenhonderd franken opeischen, maar met een briefje als dàt waagde je niet veel!

— Hetgeen niet wegneemt, dat ik heel wat middeltjes heb moeten verzinnen om het te verbergen.

— Wel, zeide d'Artagnan, laat hooren.

— Het is erg lang, mijnheer.

— Je hebt gelijk, Planchet, zeide Athos, bovendien is de taptoe geblazen, en we zullen de aandacht trekken, als we langer licht op hebben dan de anderen.

— Goed dan, zei d'Artagnan, laten we gaan slapen. Slaap wel, Planchet!

— Wel mijnheer, dat zal ik dan voor het eerst in zestien dagen doen.

— Ik ook! zei d'Artagnan.

— Ik ook! zei Porthos.

— En ik ook! zei Aramis.

— Wel, willen jullie, dat ik je de waarheid beken? Ik ook! zei Athos.

XLIX.

NOODLOT.

Intusschen had Milady, gek van woede, op de brug van het vaartuig brullend als een leeuwin, die men inscheept, geprobeerd in zee te springen om de kust te bereiken, want zij kon geen rust vinden bij de gedachte, dat zij door d'Artagnan was beleedigd, door Athos bedreigd en dat zij Frankrijk verliet zonder zich te wreken. Weldra was deze gedachte haar zoo ondragelijk geworden, dat zij op gevaar van wat haarzelf kon overkomen, den kapitein gesmeekt had, haar op de kust af te zetten; doch de kapitein, die haast had uit zijn moeilijke positie tusschen de Fransche en Engelsche kruisers weg te komen, wilde zoo spoedig mogelijk naar Engeland terugkeeren en weigerde hardnekkig, gehoor te geven aan wat hij voor een vrouwengril hield; hij beloofde zijn passagier, die door den kardinaal speciaal aan zijn zorgen was toevertrouwd, haar, als de zee en de Franschen het gedoogden, in een van de Bretonsche havens Brest of Lorient af te zetten; maar intusschen was de wind onstuimig en men laveerde en laveerde. Eerst negen dagen nadat zij uit de Charente was weggevaren, zag Milady, bleek van verdriet en woede, de blauwige kusten van Finistère opdoemen.

Zij berekende, dat zij om dezen hoek van Frankrijk door te komen en den kardinaal te bereiken, minstens drie dagen noodig had, daarbij kwam nog een dag voor de ontscheping, dat waren er dus vier, die samen met de negen anderen dertien dagen maak-

ten, waarin zooveel belangrijks in Londen kon gebeuren. Zij dacht dat de kardinaal zonder twijfel woedend zou zijn over haar terugkeer, dus eerder geneigd zou blijken, de klachten, die men tegen haar indiende, aan te hooren, dan de beschuldigingen, die zij tegen anderen inbracht. Zij liet dus Brest en Lorient voorbijgaan zonder meer bij den kapitein op ontscheping aan te dringen. De kapitein van zijn kant wachtte zich wel, haar er aan te herinneren. Milady zette dus haar reis voort en denzelfden dag dat Planchet zich in Portsmouth naar Frankrijk inscheepte, stevende de boodschapster van Zijne Eminentie zegevierend de haven binnen.

De heele stad was in rep en roer — er waren zoo juist vier pas gereedgekomen groote schepen te water gelaten — en op de pier stond, met goud bestikt, zijn gewoonte getrouw met edelsteenen en diamanten bezaaid, zijn hoed met een tot zijn schouder afhangende witte pluim getooid, Buckingham, met een staf, die bijna even schitterend was als hijzelf.

Het was een van die mooie en zeldzame winterdagen dat Engeland zich het bestaan van de zon herinnert. De verbleekte maar nog schitterende ster ging aan den einder onder, zette den hemel en de zee in een vuurgloed en wierp op de torens en de oude huizen der stad een laatste gulden licht, dat de ruiten deed gloeien als bij een brand. Toen Milady deze bij het naderen van land nog prikkelender en gezonder zeelucht inademde, toen zij de macht aanschouwde van alles wat zij moest verwoesten, van het leger, dat zij alleen moest bestrijden — zij, vrouw — met eenige zakken goud, vergeleek zij zich zelf met Judith, de vreeselijke Jodin, toen deze in het kamp der Assyriërs binnendrong en de massa wagens, paarden, mannen en wapens zag, die een beweging van haar handen zou doen uiteengaan als een rookwolk.

Men kwam op de reede, maar toen men zich klaar maakte, om

het anker uit te werpen, kwam een zwaar bewapende kotter in de nabijheid van den koopvaarder, maakte zich bekend als kustwacht en zette een boot uit, die naar de valreep roeide. Het bootje bevatte een officier, een schipper en acht roeiers; alleen de officier kwam aan boord en werd ontvangen met alle onderscheiding die de uniform inboezemt.

De officier onderhield zich eenige oogenblikken met den gezagvoerder, liet dezen eenige papieren lezen, welke hij bij zich had en op bevel van den koopvaardijkapitein werd de heele bemanning van het schip, matrozen en passagiers, aan dek geroepen.

Toen dit soort appel had plaats gehad, informeerde de officier hardop naar het vertrekpunt van de brik, naar haar route, naar haar landingen, en zonder aarzeling voldeed de kapitein aan de vragen van den officier. Toen begon de officier een voor een de personen te inspecteeren; bij Milady gekomen, nam hij deze zorgvuldig, doch zonder een woord te spreken, op.

Daarna keerde hij weer naar den kapitein terug, wisselde nog eenige woorden met hem en alsof hij het was, wien men voortaan diende te gehoorzamen, gaf hij een bevel, dat de bemanning oogenblikkelijk uitvoerde. Hierop ging het vaartuig weer op weg, steeds begeleid door den kleinen kotter, die opzij dreef en het schip bedreigde met de mondingen van zes kanonnen, terwijl het roeibootje in het zog van het schip volgde als een zwak puntje bij de enorme massa.

Gedurende het onderzoek dat de officier naar Milady gedaan had, had deze, zooals men wel denken kan, den officier van haar kant met haar blikken verslonden. Maar hoe goed deze vrouw met haar vlammende oogen ook in de harten kon lezen van hen, wier geheimen zij moest raden, zij ontmoette ditmaal een gelaat van een dusdanige onverstoorbaarheid, dat haar onderzoek door geen enkele ontdekking bekroond werd. De officier, die vóór haar was blijven staan, en haar zwijgend had

opgenomen, was misschien vijf- of zevenentwintig jaar, en had een licht gelaat met blauwe, diepliggende oogen; zijn fijne en goed geteekende mond bleef onbeweeglijk, zijn scherp geteekende kin gaf de wilskracht te kennen, die bij het gewone Britsche type gewoonlijk slechts koppigheid beduidt; zijn ietwat wijkend voorhoofd, als van een dichter werd door kort haar omkransd, dat evenals zijn baard een fraaie donker kastanjebruine kleur had.

Toen men de haven binnenliep, was het reeds donker. De mist maakte de duisternis nog dichter en vormde om de vuurbaken en de lantaarns van de pieren een cirkel, zooals bij de maan als het regenachtig weer dreigt te worden. De lucht die men inademde was triest, vochtig en koud.

Milady, de anders zoo sterke vrouw, voelde dat zij onwillekeurig huiverde.

De officier liet zich de bagage van Milady aanwijzen en ze in het bootje brengen, en toen dat geschied was, noodigde hij haar uit, van boord te komen. Hij reikte haar de hand om haar daarbij behulpzaam te zijn.

Milady keek hem aan en aarzelde.

— Wie zijt ge, mijnheer, vroeg zij, dat ge zoo vriendelijk zijt, u zooveel moeite voor mij te geven?

— Gij kunt het aan mijn uniform zien, mevrouw, antwoordde de jongeman. Ik ben een officier der Engelsche marine.

— Is het dan gewoonte, dat Engelsche officieren hun landgenooten, die in de havens van Groot-Brittannië landen, hun diensten komen aanbieden en de galanterie zoover drijven, dat zij de dames naar de haven geleiden?

— Ja, Milady, dat is gewoonte, niet zoozeer uit galanterie, dan wel uit voorzichtigheid. In tijd van oorlog worden vreemdelingen door ons naar een daartoe aangewezen logement geleid,

om, zoolang het gouvernement nog geen volledige inlichtingen omtrent hen heeft ingewonnen, onder regeeringstoezicht te blijven.

Deze woorden werden met de grootste beleefdheid en de volmaaktste kalmte uitgesproken. Milady liet er zich echter niet door uit het veld slaan.

— Ik ben volstrekt geen vreemdelinge, mijnheer, verklaarde zij in het zuiverste Engelsch dat ooit van Portsmouth tot Manchester gesproken werd, ik ben lady Clarick, en deze maatregel....

— Deze maatregel geldt algemeen, Milady, en het is nutteloos, u er tegen te verzetten.

— Dan zal ik u volgen, mijnheer.

En zij nam de hand van den officier en klom het laddertje af naar de wachtende sloep. De officier spreidde een mantel uit, waarop zij kon plaatsnemen en zette zich naast haar.

— Roeit naar de kade, beval hij den matrozen.

Zes riemen doorkliefden tegelijk het water. Het bootje scheen over het water te vliegen en binnen vijf minuten was men aan wal. De officier sprong op de kade en bood Milady opnieuw zijn hand.

Er stond een koets gereed.

— Wacht dat rijtuig op ons? vroeg Milady.

— Ja mevrouw, antwoordde de officier.

— Is het logement dan zoo ver van hier?

— Aan den anderen kant van de stad.

— Laten wij dan gaan, sprak Milady.

En zij stapte vastberaden in de karos.

De officier zag toe, dat de bagage meekwam en goed werd vastgemaakt, nam zijn plaats naast Milady in en sloot het portier.

Zonder dat ook maar eenig bevel werd gegeven of een adres

werd genoemd, legde de koetsier de zweep over zijn span en reed in vollen draf de straten van den stad in.

Een zoo zonderlinge ontvangst gaf Milady natuurlijk ruimschoots stof tot nadenken. Daar de officier blijkbaar ook niet gesteld was op het voeren van een gesprek, leunde zij achteröver in een hoek van het rijtuig en gaf zich geheel over aan haar gedachten en veronderstellingen.

Na een kwartier echter, verwonderd over den langen duur van den rit, boog zij zich uit het raampje om te zien waar men haar heenbracht. In de duisternis gleden de boomen voorbij als hooge, elkaar najagende spookgedaanten.

Milady huiverde.

— Wij zijn niet meer in de stad, mijnheer, sprak zij.

De jonge officier bewaarde het stilzwijgen.

— Ik ga niet verder wanneer ge mij niet zegt, waar ge mij heenvoert, dat verzeker ik u, mijnheer!

Deze bedreiging ontlokte evenmin eenig antwoord.

— Dat is al te erg! riep Milady uit. Help, help!

Geen stem beantwoordde haar hulpgeroep, het rijtuig rolde voort met dezelfde snelheid en de officier zat onbeweeglijk als een beeld.

Milady keek hem aan met een harer vreeselijke blikken die zoo zelden hun uitwerking misten. De toorn deed haar oogen in de duisternis glinsteren.

De jongeman bleef onbewogen.

Milady wilde het portier openen en uit het rijtuig springen.

— Voorzichtig, mevrouw! waarschuwde de officier koel. Een sprong zou u het leven kosten.

Milady ging weer zitten, kokend van woede. De officier boog zich voorover om haar op zijn beurt in het gelaat te zien, doch deinsde terug voor dit gezicht, zooeven nog zoo schoon, thans verwrongen en bijna afzichtelijk van razernij. De huichelaarster

begreep, dat zij alles zou verliezen door zich aldus te laten gaan; zij dwong zich tot een glimlach en sprak op benepen toon:

— Ik smeek u, mijnheer, zeg mij wien ik dit geweld moet wijten: aan u, aan de regeering of aan een vreeselijken vijand?

— Men doet u geen geweld, mevrouw. Wat gij thans ondervindt, is eenvoudig een gevolg van den maatregel dien wij hebben moeten treffen ten aanzien van allen die in Engeland landen.

— Gij kent mij dus niet, mijnheer?

— Het is voor het eerst, dat ik de eer heb u te zien.

— En zweert ge mij, dat gij niet den minsten haat jegens mij koestert?

— Geen enkelen, ik zweer het u.

Er klonk zooveel kalmte, koelbloedigheid, ja, zelfs mildheid uit de stem van den jongeman, dat Milady zich gerustgesteld voelde.

Na een rit van ongeveer een uur stond het rijtuig stil voor een ijzeren hek, dat een oprijlaan afsloot van een groot eenzaam kasteel, in strengen stijl gebouwd. De wielen reden nu over fijn zand en dichtbij hoorde Milady sterk geklots en gebruis. Zij begreep, dat aan de eene zijde van dit kasteel de zee moest liggen, wier golven tegen de steile rotsen sloegen.

Het rijtuig reed onder twee gewelven door en stond stil op een sombere vierkanten binnenplaats. Bijna terstond werd het portier geopend, de jongeman sprong licht en vlug op den grond en reikte Milady ten derde male zijn hand, waarna zij op haar beurt met de grootst mogelijke koelbloedigheid uitstapte.

— Het staat vast, sprak zij, terwijl zij haar oogen met haar liefsten glimlach op den jongeman vestigde, dat ik gevangen ben, doch, voegde zij er bij, ik ben er zeker van, dat dit niet van langen duur kan zijn, daar staan uw beleefdheid en galanterie mij borg voor.

Hoe vleiend dit complimentje ook was, gaf de officier er geen enkel antwoord op. Hij trok uit zijn gordel een zilveren fluitje, gelijk aan die welke op de schepen gebruikt worden, floot driemaal in drie verschillende tonen, en weldra verschenen eenige mannen, die de dampende paarden uitspanden en het rijtuig naar een koetshuis brachten.

Nu noodigde de officier, nog steeds even kalm en beleefd, zijn gevangene uit, het huis binnen te treden. Deze, eveneens bedaard en zelfs glimlachend, nam zijn arm en trad aan zijn zijde een lage deur binnen, die door een poort naar een somber, slechts aan het eind verlicht gewelf voerde. In dit gewelf kwam een zware steenen wenteltrap uit. Deze leidde naar een deur, die de officier met een sleutel, dien hij in zijn zak had, opende. Ze knarste op haar scharnieren en gaf toegang tot de kamer, die blijkbaar voor Milady bestemd was.

Na een enkelen blik kende de gevangene deze kamer tot in de kleinste bijzonderheden.

Dit vertrek was gemeubileerd op een wijze, die zoowel aan een gevangenis als aan de kamer van een vrijen bewoner kon doen denken, doch de tralies voor de vensters en de grendels, die buiten op de deur waren aangebracht, deden den toeschouwer tot het besluit komen, dat het toch een gevangenis moest zijn.

Een oogenblik dreigde deze in elk opzicht verharde vrouw de geestkracht te begeven. Zij zonk in een leunstoel neer, vouwde de armen over elkaar, boog het hoofd en vreesde even, de deur te zien opengaan om haar rechters te doen binnenkomen om haar te verhooren.

Er gebeurde echter niets van dit alles. Alleen verschenen eenige matrozen, die haar koffers en kisten brachten, deze, zonder een woord te spreken, in een hoek plaatsten en vertrokken.

De officier leidde de zaken met zijn onverstoorbare kalmte.

Ook hij bleef voortdurend zwijgen en deed zich door een enkel gebaar of door een kort gefluit onmiddellijk gehoorzamen.

Het leek wel, alsof voor dezen man en zijn minderen het spreken niet bestond, althans overbodig was geworden.

Eindelijk verbrak Milady de stilte.

— In 's hemelsnaam, mijnheer! riep zij uit. Wat wil dit alles toch zeggen? Laat mij niet langer in onzekerheid! Ik ben moedig in gevaren, die ik zie naderen, in rampen, die ik kan begrijpen, doch waar ben ik hier en waarom hebt ge mij meegevoerd? Als ik vrij ben, waartoe dienen dan deze tralies en grendels; als ik gevangen ben, voor welke misdaad wil men mij dan straffen?

— Gij zijt hier in het vertrek dat voor u bestemd is, mevrouw. Ik had het bevel, u van boord te halen en u naar dit kasteel te brengen. Dit bevel heb ik met de stiptheid van den soldaat opgevolgd, doch, naar ik mij vlei, ook met de hoffelijkheid van een edelman. Hier eindigt, althans voor het oogenblik, mijn taak. Het overige betreft iemand anders.

— En die ander, wie is dat? vroeg Milady. Kunt u mij zijn naam niet zeggen?

Op dit oogenblik hoorde men op de trappen het geluid van kletterende sporen, stemmen klonken en het geluid van voetstappen naderde de deur.

— Hier is hij, mevrouw! sprak de officier. Hij ging opzij en nam een onderdanige, eerbiedige houding aan.

Tegelijkertijd werd de deur geopend en een man verscheen op den drempel.

Hij had geen hoed op, droeg een degen aan zijn zijde en verfrommelde een zakdoek in zijn hand.

Milady meende de gedaante in de schemering te herkennen. Zij steunde met de hand op de armleuning van haar stoel en

hield het hoofd naar voren gebogen als iemand die zekerheid verlangt.

Langzaam trad de gedaante dichterbij en naarmate zé naderde, deinsde de jonge vrouw onwillekeurig meer achteruit.

Plotseling, toen er geen twijfel meer mogelijk was, riep zij totaal versteld uit:

— Mijn zwager.... gij!

— Ja, mijn schoone dame, antwoordde lord Winter met een half hoffelijke, half spottende buiging. Ik ben het in eigen persoon.

— En.... dit kasteel?

— Behoort aan mij.

— Deze kamer?

— Is de uwe.

— Ik ben dus uw gevangene!

— Zoo ongeveer.

— Maar dat is een schandelijk misbruik van den sterke jegens een zwakkere!

— Niet zulke groote woorden; laten wij liever gaan zitten, om vriendschappelijk te praten, zooals het broeder en zuster betaamt!

Hierop keerde hij zich naar de deur en sprak, bemerkende dat de jonge officier zijn bevelen wachtte:

— Het is goed, ik dank u. Laat ons thans alleen, mijnheer Felton.

L.

ZWAGER EN SCHOONZUSTER.

Terwijl lord Winter zich bezighield met het sluiten van de deur, het dichtschuiven van een luik en het schuiven van een stoel voor hemzelf naast den leunstoel zijner schoonzuster, staarde Milady droomerig voor zich uit en zag van lieverlede het geheele weefsel van geheimen, waarvan zij het bestaan niet had vermoed, zoolang zij niet wist in welke handen zij was gevallen. Zij kende haar zwager als een echt edelman, koen jager, onversaagd speler, avontuurlijk waar het de vrouwen betrof, doch verre van handig op het gebied van intriges. Hoe was het mogelijk, dat hij van haar aankomst afwist? Waarom hield hij haar gevangen?

Athos had haar wel doen doorschemeren, dat het gesprek, hetwelk zij met den kardinaal had gevoerd, tot verkeerde ooren was doorgedrongen doch nog kon zij niet vermoeden, dat zij op een zoo snelle en geduchte tegenwerking zou stuiten. Zij nam eerder aan, dat haar vroegere euveldaden, in Engeland gepleegd, ontdekt waren, bijvoorbeeld, dat Buckingham zich op haar wilde wreken over het bedrog met de diamanten gespen, die zij hem had ontstolen. Buckingham was echter niet in staat tot geweld jegens een vrouw, vooral wanneer hij kon aannemen, dat die vrouw uit jaloezie had gehandeld.

Deze veronderstelling wilde zij toch het liefst aannemen. Geen zorgen voor de toekomst; natuurlijk wilde men zich over het

verleden wreken. Zelfs wenschte zij zich geluk, dat zij in handen van haar zwager was gevallen, met wien zij hoopte spoedig af te rekenen, makkelijker dan met een directen, sluwen vijand.

— Ja, laat ons praten, beste broer, antwoordde zij met een zekere opgeruimdheid, vastbesloten, zich door dit gesprek, hoe voorzichtig lord Winter ook mocht zijn, alle opheldering te verschaffen die zij noodig had om haar verdere gedragslijn te regelen.

— Gij zijt dus naar Engeland gekomen, begon lord Winter, ondanks uw vast besluit, dat ge mij zoo dikwijls hebt medegedeeld, namelijk dat gij den grond van Groot-Brittannië nooit meer wenschtet te betreden!

Milady beantwoordde deze vraag met een wedervraag.

— Vóór alles zou ik gaarne willen weten, waarom ge mij zoo streng hebt laten bewaken, dat gij niet alleen mijn reisplan, doch ook het uur van mijn aankomst en de haven wist?

Lord Winter volgde dezelfde tactiek als zijn schoonzuster, overtuigd dat, als zij die te baat nam, het wel een heel goede moest wezen.

— Zeg mij liever eerst, hernam hij, wat u naar Engeland voert!

— Ik kom u bezoeken, antwoordde Milady, niet wetend dat zij den toestand daardoor nog erger maakte. Immers, dit antwoord herinnerde haar zwager aan den brief van d'Artagnan.

— Zoo, om mij te bezoeken, herhaalde lord Winter listig.

— Inderdaad; vindt ge dat zoo vreemd?

— Hebt ge dan, met uw reis naar Engeland, geen enkel ander doel dan mij te bezoeken?

— Neen.

— Gij hebt u dus alleen voor mij de moeite getroost, het Kanaal over te steken?

— Alleen voor u.

— Drommels, wat een teederheid, zusjelief!

— Ben ik dan niet uw naaste bloedverwante? vroeg Milady op een toon van bepaald treffende naïveteit.

— Mijn eenige erfgename zelfs, nietwaar? vroeg lord Winter, terwijl hij Milady doordringend aanzag.

Hoezeer zij zichzelf ook in bedwang had, deed dit gezegde haar toch sidderen en daar, bij het uiten van zijn laatste vraag, lord Winter de hand op den arm zijner schoonzuster had gelegd, ontging haar ontroering hem niet.

De steek was inderdaad raak geweest. Het eerste, wat Milady dacht, was, dat Ketty haar verraden moest hebben; dat deze den baron haar gevoelens, die zij dikwijls zoo onvoorzichtig in bijzijn van de kamenier geuit had, moest hebben verraden. Zij dacht ook aan haar onvoorzichtigen uitval tegen d'Artagnan, toen deze haar meegedeeld had, dat hij het leven van haar zwager had gespaard.

— Ik begrijp niet, milord, sprak zij, om tijd te winnen en haar tegenstander aan het spreken te krijgen, wat gij van mij wilt! Uw woorden verbergen een eigenaardige bedoeling.

— O Hemel, neen! antwoordde lord Winter, schijnbaar goedmoedig. Gij hebt naar mij verlangd en zijt naar Engeland gekomen. Ik vernam dit besluit, kon het ternauwernood gelooven, en heb daarom gezorgd, dat een mijner officieren te uwer ontvangst aan de haven was. Hij bracht u naar dit kasteel, waarvan ik gouverneur ben en waar ik dagelijks kom, zoodat ge aan uw verlangen, mij te zien, zooveel ge wilt kunt voldoen. Ik heb een kamer voor u in orde laten brengen.... welnu, wat is er voor geheimzinnigs in dat alles?

— Neen, wat mij zoo verwondert, is, dat ge van mijn aankomst op de hoogte waart.

— Dat is toch de eenvoudigste zaak ter wereld, lieve zuster. Hebt ge niet opgemerkt, dat de kapitein van uw schip, nadat hij op de reede was aangekomen, een bootje vooruitzond met zijn scheepsjournaal en de passagierslijst, ten einde verlof te verkrijgen, de haven binnen te loopen? Ik ben de commandant dezer haven, mij bereikten dus deze papieren, en daarop heb ik uw naam gevonden. Mijn hart zei me hetgeen thans uw woorden bevestigen, namelijk *waarom* ge u aan de gevaren van een zoo onstuimige zee en aan de vermoeienissen van deze reis hebt blootgesteld. Ik zond u mijn kotter tegemoet en.... maar de rest weet ge.

Milady begreep, dat lord Winter loog en dit verontrustte haar nog meer.

— Beste zwager, hernam zij, kan ik gisteravond, bij mijn aankomst, lord Buckingham op de pier hebben zien staan?

— Hij was het. Ik begrijp, dat zijn aanblik u ontroerde; gij komt uit een land waar veel over hem wordt gesproken en ik weet, dat zijn krijgstoerustingen met veel belangstelling worden gevolgd door uw vriend den kardinaal.

— Mijn vriend de kardinaal! riep Milady uit. Ook dat wist lord Winter dus, evenals het overige!

— Is hij niet uw vriend? vroeg lord Winter quasi achteloos, pardon, ik dacht het. Doch wij zullen later op lord Buckingham terugkomen, ons vertrouwelijk gesprek was juist zoo aangenaam. Gij zijt dus gekomen om mij te zien....

— Ja.

— Welnu, ik kan u verzekeren, dat ge op uw wenken bediend zult worden en dat wij elkaar dagelijks zullen zien.

— Moet ik dan altijd hier blijven? vroeg Milady met een zekeren afschuw.

— Denkt ge, dat het u hier niet naar den zin zal zijn,

zusje? Zeg slechts wat u ontbreekt en ik zal mij haasten, het u te verschaffen.

— Ik heb mijn vrouwen niet, mijn bedienden....

— Alles zult ge hebben, mevrouw. Zeg slechts, op welke wijze uw eerste echtgenoot zijn huis had ingericht, dan zal ik, al ben ik slechts uw zwager, trachten, u op dezelfde wijze tevreden te stellen.

— Mijn eerste echtgenoot! kreet Milady, haar zwager met opengesperde oogen aanstarend.

— Ja, uw Franschen echtgenoot, niet mijn broer. Trouwens, als gij het niet meer weet, kan ik het hem schrijven en hem alle inlichtingen vragen. Hij leeft immers nog!

Het koude zweet parelde Milady op het voorhoofd.

— Gij schertst, stamelde zij, nauwelijks verstaanbaar.

— Zie ik daar naar uit? vroeg de baron, terwijl hij opstond en een stap achteruitging.

— Laat ik liever zeggen: ge beleedigt mij, hernam Milady, haar vuisten om de armleuningen van haar stoel ballend.

— *Ik* u beleedigen? herhaalde lord Winter verwijtend. Ziet ge mij daartoe in staat, mevrouw?

— Mijnheer, ge zijt of dronken, of krankzinnig. Verlaat mijn kamer en zend mij een kamermeisje.

— Vrouwen zijn zoo onbescheiden, zusje. Kan ik je niet tot kamenier dienen? Op die manier blijven onze geheimen tenminste in de familie!

— Onbeschaamde!

Milady vloog van haar stoel op en wilde zich op den baron werpen, die haar, de armen kruiselings over de borst, roerloos afwachtte, doch de hand aan het gevest van zijn degen sloeg.

— Tut, tut! riep hij. Ik weet dat gij de gewoonte hebt, de menschen te vermoorden, doch ik zal mij verdedigen, zelfs tegen u!

— Natuurlijk! hoonde Milady. Je ziet er wel naar uit, om laf genoeg te zijn, de hand aan een vrouw te slaan!

— Misschien wel. Trouwens, ik zou altijd een verontschuldiging kunnen aanvoeren: mijn hand zou de eerste niet zijn, die u onzacht heeft aangeraakt!

En de baron wees met het langzame gebaar van een beschuldiger naar den schouder van Milady, dien hij bijna met den vinger beroerde.

Milady liet een kort, dof gebrul hooren en sprong achteruit in den versten hoek van de kamer, als een panter, die terugsluipt vóór zijn sprong.

— Brul zoo hard ge wilt, sprak lord Winter doch tracht niet, te bijten, of de zaak zou in uw nadeel veranderen. Er zijn hier geen advocaten, die al vooruit de erfenissen regelen, er is geen dolende ridder, die mij in mijn slot zal komen opzoeken, om mijn schoone gevangene te bevrijden, maar er zijn rechters, die zullen oordeelen over een vrouw, schaamteloos genoeg, het bed van lord Winter, mijn broeder, te deelen terwijl zij reeds gehuwd was, en die rechters, dat verzeker ik u, zullen u naar een beul zenden, die u beide schouders gelijk zal maken!

De oogen van Milady schoten bliksems, zoodat lord Winter, al was hij een man en stond hij gewapend tegenover een ongewapende vrouw, een rilling van angst tot in zijn ziel voelde. Niettemin vervolgde hij met toenemende woede:

— O ja, ik begrijp heel best dat ge, na van mijn broer te hebben geërfd, graag mijn erfgename wilt worden, doch weet wel; ge kunt mij vermoorden of niet, mijn voorzorgen zijn genomen. Geen penny van mijn bezittingen zal in uw handen overgaan. Zijt ge nog niet rijk genoeg, gij, die bijna een millioen bezit! O, het kwaad schenkt u een helsch genot, anders zoudt ge den weg van valschheid en intrige reeds lang hebben

verlaten. Geloof mij, als de nagedachtenis van mijn broeder me niet te dierbaar was, zou ik u in een staatsgevangenis uw leven doen eindigen of u in Tyburn blootstellen aan de nieuwsgierigheid der matrozen! Ik zal zwijgen, doch ik houd u gevangen en gij zult die gevangenschap geduldig ondergaan. Binnen veertien dagen of drie weken vertrek ik met het leger naar La Rochelle, doch den dag voor mijn vertrek wordt gij afgehaald door een schip, dat ik persoonlijk wil zien vertrekken en dat u naar onze zuidelijke koloniën zal voeren. Verder zal ik u een reisgezel meegeven, die u, bij uw eerste poging, naar Engeland of naar het vasteland te ontvluchten, een kogel door het hoofd zal jagen.

Milady luisterde met een aandacht waardoor haar vlammende oogen nog wijder opengesperd werden.

— Voor het oogenblik echter, vervolgde lord Winter, zult ge op dit kasteel blijven. Zie, de muren zijn dik, de deuren sterk, de tralies onwrikbaar en.... uw venster komt uit op de zee. Mijn zeelieden zijn mij getrouw tot in den dood; zij zullen de wacht houden om uw kamer en alle uitgangen bewaken en zelfs al zoudt ge het tot de binnenplaats brengen, dan moet ge nog drie uitgangen passeeren. Mijn bevel is ondubbelzinnig, een voetstap, een gebaar, een woord dat op ontvluchten duidt, en men schiet u neder. Indien men u doodt, moge het gerecht van Engeland mij dankbaar zijn, dat ik zijn werk verlicht. Ah, ik zie dat uw gelaat zijn kalmte herwint, gij denkt ongetwijfeld: "veertien dagen, och kom, ik ben vindingrijk genoeg, ik ben met een helschen geest begaafd en ik zal mijn slachtoffer wel vinden." Veertien dagen is een lange tijd," denkt ge! Ha, ha, ha, probeer het maar!

Milady, in het besef van haar ontmaskering, drukte haar nagels in haar vleesch om elke gewaarwording te onderdrukken,

die haar gelaat een andere uitdrukking dan die van vrees had kunnen geven.

Lord Winter ging voort:

— Wat betreft den officier die hier tijdens mijn afwezigheid het bevel voert.... hem kent gij reeds. Gij hebt met hem van Portsmouth naar hier gereisd, zonder dat ge er in geslaagd zijt, hem tot spreken te bewegen. Had een marmeren beeld onbeweeglijker en zwijgzamer kunnen zijn? Gij hebt reeds op vele mannen uw verleidingskunsten beproefd en helaas, het is u maar al te vaak gelukt, doch wanneer het u met dezen ook gelukt, verklaar ik u voor Satan in eigen persoon.

Hij ging naar de deur en opende die met een ruk.

— Laat mijnheer Felton hier komen, beval hij. Een oogenblik, zusje, dan zal ik je in zijn goede zorgen aanbevelen.

Een vreemde stilte ontstond tusschen zwager en schoonzuster, terwijl in de gang langzame schreden naderbij kwamen. Weldra teekende zich in de schaduw een menschelijke gedaante af en de jonge luitenant, met wien we reeds hebben kennisgemaakt, verscheen op den drempel en wachtte de bevelen van den baron.

— Kom binnen, waarde John, sprak lord Winter, kom en sluit de deur.

De officier trad binnen.

— Zie nu deze vrouw aan, vervolgde de baron, zij is jong, zij is schoon, zij bezit alle verleidingsmiddelen ter wereld, en toch is zij een demon, die, ondanks haar vijfentwintig jaar, reeds meer misdaden op haar geweten heeft, dan gij in een jaar tijd in de archieven van het gerecht kunt lezen. Haar stem is innemend, haar schoonheid dient haar tot lokmiddel, zij zal trachten, u te verleiden, misschien zelfs, u om het leven te brengen. Ik heb u uit de ellende omhooggetrokken, Felton, ik heb u tot luitenant benoemd, ik heb u het leven gered, ge weet bij welke

gelegenheid, ik was niet alleen uw beschermer, doch ook uw vriend, niet alleen uw weldoener, doch ook uw broeder. . en deze vrouw komt thans in Engeland om een aanslag te smeden tegen mijn leven; ik heb deze slang in mijn handen, en daarom wend ik mij tot u, mijn vriend Felton, mijn broeder John, en verzoek u: behoed mij en bewaak deze vrouw. Zweer mij bij uw heil dat ge haar in uw hoede zult houden totdat ik haar de straf kan doen ondergaan, die zij verdient. John Felton, ik bouw op uw woord, John Felton, ik geloof aan uw rechtschapenheid.

— Milord, sprak de jonge officier, in wiens reinen blik alle haat weerspiegeld werd, dien hij jegens de vijandin zijns vriends koesterde, milord, ik zweer u, dat ik zal doen gelijk ge verlangt.

Milady doorstond dien blik als een berustende boetelinge. Haar schoon gelaat had een uitdrukking van volkomen onderworpenheid en zachtmoedigheid aangenomen. Lord Winter zelf herkende ternauwernood de tijgerin, die zich een oogenblik te voren op hem had willen werpen.

— Nooit mag zij deze kamer verlaten, begrepen, John! Met niemand mag zij correspondeeren, slechts met u mag zij spreken, althans, wanneer gij haar de eer doet, het woord tot haar te richten.

— Het is genoeg, milord, ik heb gezworen.

— En thans, mevrouw, tracht u te verzoenen met God. De menschen hebben u veroordeeld.

Milady boog het hoofd, als verpletterd door dit vonnis. Lord Winter ging de kamer uit, wenkte Felton, deze volgde hem en sloot de deur achter hen.

Een oogenblik later hoorde men in de gang de zware passen van een marinier, die voor de deur de wacht hield, zijn kortjan aan den koppel en zijn musket in de hand.

Milady bleef gedurende eenige minuten in dezelfde houding zitten, meenend, dat men haar wellicht door het sleutelgat ga-

desloeg, daarop hief zij langzaam het gelaat op, dat weer zijn vreeselijke uitdrukking van bedreiging en tarting had aangenomen, snelde luisterend naar de deur, keek door het venster, en keerde terug naar haar leunstoel, waar zij in diep gepeins verzonk.

LI.

OFFICIER!

Intusschen wachtte de kardinaal op berichten uit Engeland, doch geen enkele tijding bereikte hem, alleen hoorde hij onaangename en dreigende geruchten.

Al was La Rochelle thans ingesloten, al was, dank zij de genomen voorzorgen en vooral dank zij den dijk, die geen enkel schip tot de belegerde stad toeliet, het succes zeker, de kon blokkade nog lang duren en dit was een schande voor de wapenen des konings en ook voor den kardinaal, die nu hij zich niet langer hoefde bezig te houden met Lodewijk XIII en Anna van Oostenrijk tegen elkaar op te zetten, want dit was reeds gebeurd, de verzoening tusschen Bassompierre en den hertog van Angoulême, die in onmin waren geraakt, tot stand moest brengen.

Wat Monsieur betreft, deze had het beleg wel begonnen, doch liet het aan den kardinaal over, dit werk te voltooien.

De stad, ondanks de ongeloofelijke volharding van haar burgemeester, had getracht, door middel van oproer een eind te maken aan de ellende, en zich over te geven, doch de burgemeester had de rebellen doen hangen. Dit voorbeeld kalmeerde de verhitte gemoederen; men nam het besluit, dan liever van honger te sterven, een dood die langzamer gaat, maar vooral minder zeker is, dan de gewelddadige worging.

De belegeraars van hun kant namen van tijd tot tijd de boden, die La Rochelle naar Buckingham en omgekeerd de

spionnen, die Buckingham naar La Rochelle zond, gevangen. In beide gevallen was het vonnis spoedig geveld. De kardinaal sprak slechts één enkel woord: "Ophangen." En dan werd de koning uitgenoodigd, om naar het hangen te komen kijken. De koning verscheen langzaam en kwijnend, zocht de beste plaats waar hij de gebeurtenis tot in alle bijzonderheden kon zien. Dit verstrooide hem altijd een beetje en verzoende hem weer eenigszins met het beleg, dat hem overigens vreeselijk begon te vervelen. Herhaaldelijk sprak hij van naar Parijs terugkeeren, zoodat Zijne Eminentie blij was, dat er boden en spionnen bestonden. Zonder die had hij, zijn vindingrijkheid ten spijt, geen raad geweten.

Desniettemin verstreek de tijd, zonder dat La Rochelle zich overgaf. De laatste spion, dien men had aangehouden, had een brief bij zich gehad. Deze brief gaf Buckingham wel te kennen, dat de stad tot het uiterste werd gedreven, doch er stond niet: "Als Uw hulp niet binnen veertien dagen komt, geven wij ons over," — neen, er stond eenvoudig: "Als Uw hulp niet binnen veertien dagen komt, zullen wij vóór dien tijd allen van honger gestorven zijn."

Hun eenige hoop was dus op Buckingham gevestigd. Buckingham was hun Messias. Wanneer zij bijgevolg zouden vernemen, dat zij niet langer op hem hoefden te rekenen, zou, met hun hoop, hun moed verdwijnen.

De kardinaal wachtte dan ook met het grootste verlangen de tijding uit Engeland, dat Buckingham niet zou komen.

Het plan, de stad stormenderhand in te nemen, was al dikwijls in 's konings raad te berde gebracht, doch steeds verworpen. Om te beginnen was La Rochelle zeer moeilijk te nemen en voorts wist de kardinaal maar al te goed, dat een dergelijk bloedbad, waarbij Franschen tegen Franschen vochten, de politiek weer een jaar of zestig achteruit zou zetten. De slachting

van drie- of vierduizend Hugenoten in 1628 zou teveel gelijken op den Bartholomaeusnacht van 1572. In de derde plaats leed dit middel, waarvan de koning eigenlijk, als goed Katholiek, volstrekt niet afkeerig was, steeds schipbreuk tegen het argument der belegerende generaals, namelijk, dat La Rochelle slechts door hongersnood te nemen viel.

De kardinaal kon zich maar niet losmaken van de vrees, die zijn geduchte zendelinge hem inboezemde. Ook hij zag deze vrouw in haar steeds wisselende gedaanten, nu eens als slang, dan weer als tijgerin. Had zij hem verraden? Was zij dood? Hij kende haar voldoende om te weten dat zij, als zijn bondgenoote of als zijn vijandin, in geen geval werkeloos zou blijven, indien haar niet met geweld de handen werden gebonden. Wie was het echter, die haar de handen bond? Dat wilde hij tot elken prijs weten.

Voor het overige rekende hij terecht op Milady. Haar verleden verborg gruwelijke feiten, die alleen hij met zijn rooden mantel kon bedekken en hij besefte, dat deze vrouw zich aan hem had vastgeklampt, daar zij slechts bij hem steun en bescherming kon vinden in de gevaren die haar bedreigden.

Hij besloot dus, den oorlog geheel alleen te voeren en alle hulp van buiten als een gelukkig toeval te beschouwen. Hij ging voort met het opwerpen van den vermaarden dijk, die La Rochelle moest uithongeren. Inmiddels peinsde hij over de rampzalige stad en herinnerde zich de woorden van Lodewijk XI, zijn politieken voorganger, zooals hij zelf de voorganger van Robespierre was: "Verdeelen om te heerschen."

Hendrik IV had, bij het beleg van Parijs, brood en andere levensmiddelen over de muren laten werpen; de kardinaal liet kleine briefjes in de belegerde stad verspreiden, waarin hij den bewoners uiteenzette, hoe zelfzuchtig en barbaarsch hun lei-

ders waren; die leiders hadden koren in overvloed en verdeelden het niet, zij hadden tot grondstelling, dat het er niet op aan kwam, of vrouwen, kinderen en grijsaards al stierven, als de mannen, die de muren moesten verdedigen, maar sterk en gezond bleven. Tot dusver was die grondstelling werkelijk, hetzij uit toewijding aan de stad, hetzij uit machteloosheid, om zich er tegen te verzetten, van de theorie tot de practijk overgegaan, doch de briefjes brachten een verandering teweeg. De briefjes herinnerden de mannen er aan, dat die kinderen, die vrouwen, die grijsaards, hun zonen, hun gaden, hun vaders waren, en dat het rechtvaardiger zou zijn, wanneer allen dezelfde ellende zouden deelen om gezamenlijk tot een eenparig besluit te komen.

De briefjes hadden dan ook de uitwerking, die de schrijver er zich van had voorgesteld en brachten verscheidene bewoners der stad er toe, particuliere betrekkingen met het koninklijke leger aan te knoopen.

Op het oogenblik echter, toen de kardinaal merkte dat het zaad vruchten schoot en hij zich reeds geluk wenschte met zijn uitstekend denkbeeld, gelukte het een ingezetene van La Rochelle, die uit Portsmouth kwam en, de Hemel mag weten hoe, de driedubbele waakzaamheid van Bassompierre, Schomberg en Angoulême, over welk drietal de kardinaal weer zijn waakzaam oog liet gaan, had weten te verschalken, binnen de stad te komen en te verhalen, dar hij in Engeland een prachtige vloot had zien gereed liggen, die binnen acht dagen onder zeil zou gaan. Daarenboven berichtte Buckingham den burgermeester, dat eindelijk de groote ligue tegen Frankrijk tot stand zou komen en dat het koninkrijk tegelijkertijd door de Engelsche, keizerlijke en Spaansche legers zou worden aangevallen. Deze brief werd openlijk op alle pleinen van de stad voorgelezen, afschriften er van werden aan de hoeken der straten opgehangen en zelfs zij die onderhandelingen met den vijand hadden aange-

knoopt, braken die thans af, om op die met zooveel omhaal aangekondigde hulp te wachten.

Deze onverwachte omstandigheden brachten Richelieu weer terug tot zijn oorspronkelijke onrust en deden hem opnieuw den blik op de overzijde van het Kanaal richten.

Intusschen leidden de koninklijke troepen, profiteerend van de onrust van hun eenigen, wezenlijken leider, een lustig leventje. Het ontbrak in het kamp noch aan levensmiddelen, noch aan geld. De verschillende corpsen wedijverden in branie en uitgelatenheid. Het gevangennemen en ophangen van spions, het ten uitvoerbrengen van gewaagde ondernemingen op zee of op den dijk, dit alles verdreef den tijd, zoodat de dagen, zoo lang voor de bewoners van La Rochelle en voor den kardinaal, het leger kort toeschenen.

Het gebeurde wel eens, dat de kardinaal, die, als de minste gendarme van zijn leger, altijd te paard zat, wanneer hij zijn peinzenden blik over de naar zijn zin veel te langzaam vorderende werken liet weiden, die hij door ingenieurs, bijeengeroepen uit alle hoeken van Frankrijk, liet uitvoeren, den een of anderen musketier van de compagnie van de Tréville ontmoette; hij keek dien musketier dan doordringend aan, doch wendde den blik af, zoodra hij bemerkte dat hij niet een onzer vier vrienden voor had.

Op zekeren dag, verteerd door doodelijke ergernis, zonder hoop op eenige onderhandeling met de stad, zonder tijding uit Engeland, was de kardinaal uitgereden met geen ander doel dan uit te rijden, slechts vergezeld door Cahusac en La Houdinière. Hij volgde het strand, en het gebied zijner gedachten en droomen was onmetelijk als de oceaan. In den wandelpas bereikte hij den top van een heuvel, waar hij een ver uitzicht had. Eensklaps ontwaarde hij achter een haag, verlicht door een zonnestraal, zoo zeldzaam in dat jaargetijde, een groep van zeven mannen, die op het zand uitgestrekt lagen temidden

van ledige flesschen. Vier van hen waren onze musketiers, bezig met het lezen van een brief, dien een van hen blijkbaar zoojuist had ontvangen en die hen kaarten en dobbelsteenen had doen vergeten. De drie anderen hielden zich bezig met het ontkurken van een groote mandflesch. Dit waren de lakeien der heeren.

De kardinaal verkeerde, zooals we gezegd hebben, in een kwade luim en in zulk een stemming kon niets hem meer prikkelen dan het zien van de vroolijkheid van anderen. Bovendien had hij de eigenaardigheid, altijd te denken dat juist de oorzaken van zijn ergernis de vroolijkheid der anderen uitmaakten.

Hij gaf Cahusac en La Houdinière een teeken, achter te blijven, stapte van zijn paard en naderde het viertal, dat, naar zijn meening te vroeg lachte, in de hoop, door het zand, dat zijn voetstappen dempte en de haag die zijn nadering dekte, eenige woorden te kunnen opvangen van dit gesprek, dat hem zeer belangrijk scheen. Al op tien pas afstands van de haag herkende hij het Gasconsche accent van d'Artagnan en daar hij de onafscheidelijkheid van het viertal kende, twijfelde hij niet of de drie anderen waren Athos, Porthos en Aramis.

Deze ontdekking deed zijn verlangen, het gesprek af te luisteren, nog toenemen; zijn oogen namen een vreemde uitdrukking aan; met de sluipende passen van een tijger naderde hij de haag, doch hij had nog slechts eenige onbelangrijke woorden opgevangen, toen een korte uitroep hem deed opschrikken en de musketiers deed opzien.

— Officier! kreet Grimaud.

— Ik geloof, dat je spreekt, snaak! antwoordde Athos, zich oprichtend op zijn elleboog en Grimaud een vlammenden blik toewerpend, die den armen jongen haast deed verstijven.

Grimaud durfde er dan ook geen woord aan toevoegen en wees alleen maar met den vinger in de richting van de haag, om hierdoor de nadering van den kardinaal en diens gevolg aan te kondigen.

In één sprong stonden de vier musketiers overeind; zij groetten eerbiedig.

De kardinaal scheen woedend te zijn.

— De heeren musketiers zijn blijkbaar zeer waakzaam! Is de Engelschman nabij of beschouwen de heeren musketiers zich als hoofdofficieren?

— Uwe Eminentie, antwoordde Athos — want alleen hij had temidden van de algemeene verwarring zijn kalmte bewaard, die kalmte van grand seigneur die hem nooit verliet — Uwe Eminentie, wanneer de musketiers geen dienst hebben, drinken en dobbelen zij, en voor hun lakeien zijn zij inderdaad zooiets als officieren.

— Lakeien! gromde de kardinaal. Lakeien, die de opdracht hebben hun meesters door een wachtwoord te waarschuwen zoodra er iemand voorbij komt, dat zijn geen lakeien.... dat zijn schildwachten!

— Indien wij deze voorzorg niet hadden genomen, hernam Athos, hadden wij Uwe Eminentie niet het noodige respect kunnen bewijzen en Haar niet kunnen bedanken voor Haar goedheid, ons vieren in dezelfde compagnie te vereenigen. D'Artagnan, vervolgde hij, gij waart zooeven nog zoo verlangend Zijne Eminentie uw dankbaarheid te betuigen. Monseigneur staat voor u, dus ge kunt aan uw verlangen voldoen.

Deze woorden waren uitgesproken met het onnavolgbare flegma, dat Athos in oogenblikken des gevaars onderscheidde, en met die buitengewone hoffelijkheid, die hem dikwijls koninklijker deed optreden dan menig geboren koning.

D'Artagnan kwam nader en stamelde eenige dankbetuigingen,

die weldra verstomden onder de sombere blikken van den kardinaal.

— Het doet niets ter zake, heeren, sprak Richelieu, geenszins van plan zijn voornemen te laten varen, ondanks de plotselinge wending die Athos aan het gesprek had gegeven, ik wil in geen geval, dat gewone soldaten, omdat die het voordeel genieten in een keurcorps te dienen, op deze manier den grooten heer uithangen. Voor hen geldt dezelfde discipline als voor de anderen.

Athos liet den kardinaal uitspreken, doch toen deze zweeg, sprak hij met een buiging:

— Ik geloof, Monseigneur, dat de discipline door ons in geen enkel opzicht uit het oog verloren is. Wij hebben op het oogenblik geen dienst, en meenden, buiten diensttijd naar eigen goeddunken over onze vrije uren te kunnen beschikken. Indien wij echter de eer mogen hebben, van Uwe Eminentie eenige bevelen te ontvangen, zullen wij daaraan onmiddellijk gehoorzamen. Uwe Eminentie ziet wel, — hier fronste Athos de wenkbrauwen, alsof de zaak hem begon te vervelen — dat wij onze wapenen hebben meegenomen om bij het minste gerucht gereed te zijn.

En hij wees den kardinaal de musketten, die op een rot boven op de trom stonden, waarop ook de dobbelsteenen en de kaarten lagen.

— Uwe Eminentie gelieve te gelooven, voegde d'Artagnan er bij, dat wij Haar stellig zouden zijn tegemoet gekomen, wanneer wij hadden geweten, dat Zij slechts zulk een klein gevolg bij zich had.

De kardinaal beet zich op de lippen.

— Weet gij wel, waar ge aan doet denken, zoo altijd met u vieren en bewaakt door uw lakeien? Aan vier samenzweerders!

— Dat is ook volkomen waar, Uwe Eminentie, antwoordde Athos rustig. Wij spannen samen, en wel tegen de bewoners van La Rochelle.

— O, gij diplomaten, hernam de kardinaal, in uw hersenen zou men wellicht de oplossing van vele raadselen vinden, wanneer men er in kon lezen als in den brief dien ge bij mijn nadering zoo behendig verstopt hebt.

Het bloed steeg Athos naar de wangen. Hij deed een pas in de richting van Zijne Eminentie.

— Het lijkt er veel op, dat gij ons verdenkt, Monseigneur, en gij van plan zijt, ons te verhooren. In dat geval hoop ik, dat Uwe Eminentie zich zal willen verklaren, opdat wij weten waaraan we ons te houden hebben.

— En als dat zoo is? riep de kardinaal uit. Wel anderen dan gij hebben zich daaraan moeten onderwerpen, en hebben geantwoord, mijnheer Athos!

— Daarom zeide ik ook tot Uwe Eminentie, dat Zij slechts te vragen had, en wij bereid zijn, te antwoorden.

— Wat was het voor een brief, dien ge zooeven hebt gelezen en daarna haastig verborgen, mijnheer Athos?

— Een brief van een vrouw, Monseigneur.

— Wel, ik begrijp volkomen dat zulke brieven geheimhouding vereischen doch aan een biechtvader mag men ze toonen, en gij weet dat ik priester ben.

— Monseigneur, sprak Athos met een kalmte die des te vreeselijker was daar hij wist, dat hij door dit antwoord zijn leven waagde, het is een brief van een vrouw, doch de onderteekening is noch van Marion de Lorme, noch van mevrouw d'Aiguillon.

De kardinaal werd doodsbleek. Zijn oogen schoten bliksems, en hij keerde zich om als wilde hij Cahusac en La Houdinière een bevel toeroepen. Athos zag die beweging en keek naar de

musketten, waar ook de drie anderen het oog op gericht hielden, als mannen die niet zeer geneigd zijn, zich straffeloos te laten aanvallen. De kardinaal en de zijnen waren slechts drie man sterk, de musketiers en hun lakeien zeven; Richelieu oordeelde de partij dus al te ongelijk, en, met één dier plotselinge wendingen, die hij steeds bij de hand had, deed hij, alsof hij al zijn toorn met een glimlach wilde verdrijven.

— Kom, kom! riep hij uit. Jelui bent flinke jongelui, en zoo toegewijd aan de zaken van anderen, dat niemand u eigenlijk kwalijk mag nemen, dat ge ook uw eigen zaken trouw bewaakt. Ik zal ook den nacht niet vergeten, toen gij mij tot geleide gediend hebt naar de herberg De Roode Duiventil. Als ik thans eenig gevaar op mijn weg te duchten had, zou ik u verzoeken, mij te vergezellen, doch nu dit niet het geval is, kunt gij blijven waar ge zijt, met uw flesschen, uw kaarten en uw brief. Vaarwel, heeren!

Hij besteeg zijn paard, dat Cahusac naderbij had geleid, groette met de hand en reed weg.

De vier jongelieden bleven hem roerloos staan nakijken, totdat hij aan hun blikken was onttrokken.

Toen zagen zij elkander aan.

Hun gezichten stonden ontdaan, allé vier begrepen, dat de kardinaal, ondanks zijn vriendschappelijk afscheid, met hevigen wrok jegens hen was vertrokken.

Alleen Athos behield zijn trotschen, verachtelijken glimlach. Zoodra de kardinaal buiten het bereik hunner stemmen was, sprak Porthos, die nu eenmaal altijd op iemand zijn woede moest uitlaten:

— Die Grimaud had wel wat eerder kunnen waarschuwen!

Grimaud wilde een verontschuldiging inbrengen, doch Athos hief vermanend den vinger op en Grimaud zweeg.

— Zou je den brief gegeven hebben, Aramis? vroeg d'Artagnan.

— Ik was het wel van plan, antwoordde Aramis met zijn welluidende stem, doch ik zou hem den brief hebben aangeboden met de eene hand, om hem met de andere aan mijn degen te rijgen!

— Zooiets verwachtte ik, sprak Athos, daarom ben ik tusschenbeide gekomen. Het is toch werkelijk een onvoorzichtigheid van dien man om tegen andere mannen zulk een toon aan te slaan! Het lijkt wel, of hij totnutoe uitsluitend met vrouwen en kinderen te doen heeft gehad!

— Mijn beste Athos, zei d'Artagnan, ik bewonder je optreden, maar toch vind ik dat wij in het ongelijk waren.

— Wat, in het ongelijk? riep Athos uit. Van wien hoort de lucht, die wij inademen, van wien de Oceaan die, zich voor onze blikken uitstrekt, van wien het zand, waarop wij ons uitstrekken, van wien tenslotte deze brief? Van den kardinaal? Op mijn woord, die man verbeeldt zich, dat de geheele wereld hem toebehoort en jij stond daar uit het veld geslagen te stotteren, alsof je de Bastille voor je zag, of het hoofd van Medusa je in steen had veranderd! Is verliefdzijn soms gelijk aan samenspannen? Gij, d'Artagnan, zijt verliefd op een vrouw die de kardinaal heeft doen opsluiten, gij wilt haar uit zijn handen bevrijden, dat is een partij, die ge met den kardinaal speelt. De brief is het spel. Waarom zou je het spel aan je tegenstander openleggen? Laat hij het raden, dan raden wij het zijne!

— Inderdaad, antwoordde d'Artagnan, dit alles is zeer juist, Athos.

— Welnu, laten wij dan niet verder over het gebeurde spreken en laat Aramis voortgaan met het lezen van den brief zijner nicht, waarin hij door de komst van den kardinaal gestoord werd.

Aramis haalde den brief uit zijn zak, de drie vrienden schoven dicht naar hem toe en de drie lakeien keerden terug naar de mandflesch.

— Je had pas een klein eindje voorgelezen, Aramis, zei d'Artagnan, begin dus maar liever van voren af aan.

— Met genoegen, zei Aramis. Hij las:

"Waarde neef,

Ik denk, dat ik er toe zal besluiten, naar Béthune te vertrekken, waar mijn zuster onze kleine helpster in een klooster heeft laten opsluiten. Het arme kind heeft er in berust, wel wetend dat zij niet anders kan leven zonder het heil van haar ziel in gevaar te brengen. Niettemin hoop ik, dat, als onze familiezaken zich afwikkelen zooals wij wenschen, zij weldra zal mogen terugkeeren tot hen naar wie zij verlangt, temeer, daar zij weet dat men voortdurend aan haar denkt. Zij is niet ongelukkig, doch zij smacht naar een brief van hem die haar liefheeft. Ik weet wel, dat dergelijke epistels moeilijk tusschen de tralies geschoven kunnen worden, doch ik heb u meer dan eens bewezen, waarde neef, dat ik niet al te onhandig ben; ik wil mij daarom met deze taak belasten. Mijn zuster laat U bedanken voor Uw hartelijke herinnering. Zij heeft even in groote onrust verkeerd, doch nu heeft zij iemand naar *ginds* gezonden, die wel zal waken dat er niets onverwachts kan gebeuren. Tot ziens, beste neef, schrijf ons zoo spoedig Ge kunt, althans wanneer Ge meent dit veilig te kunnen doen.

Uw toegenegen

Marie Michon."

— Ik ben u oneindig veel verschuldigd, Aramis! riep d'Artagnan uit. Die lieve Constance! Eindelijk heb ik dus bericht

omtrent haar, zij leeft, zij is in veiligheid in een klooster te Béthune! Waar ligt Béthune, Athos?

— Op de grens van Artois en Vlaanderen. Als het beleg voorbij is, kunnen wij een reisje daarheen ondernemen.

— Dat zal niet lang meer duren, meende Porthos, want nog vanochtend werd er een spion gehangen, die vertelde, dat ze in La Rochelle al van honger aan hun schoenen beginnen. Na het bovenleder zullen zij vermoedelijk de zolen verslinden, en dan zal er in de stad niets meer over zijn, of zij moesten elkander opeten.

— Arme dwazen! zuchtte Athos, en hij ledigde een glas Bordeaux, die toen nog niet zoo beroemd als nu, doch zeker niet minder fijn was. Arme dwazen, de Katholieke godsdienst is toch maar de voordeeligste en aangenaamste van alle godsdiensten! En toch.... ging hij voort, zijn tong tegen zijn verhemelte klappend, zijn ze dappere kerels. Maar wat voer je uit, Aramis? Berg je den brief weer in je zak?

— Athos heeft gelijk, zei d'Artagnan, we moeten hem liever verbranden. Doch misschien kent de kardinaal wel een geheim dat hem in staat stelt, uit de asch te lezen!

— Natuurlijk kent hij zoo'n geheim, antwoordde Athos.

— Wat dan met den brief te doen? vroeg Porthos.

— Grimaud! riep Athos. Kom eens hier!

Grimaud stond op en kwam.

— Om u te straffen, dat ge zonder mijn verlof gesproken hebt, moet ge dit papier inslikken. Daarna, om u te beloonen voor den dienst dien ge ons bewezen hebt, moogt ge dit glas wijn leegdrinken. Maar hier is eerst de brief, kauw hem goed fijn.

Grimaud glimlachte en, met de oogen gericht op het glas dat Athos tot aan den rand volschonk, kauwde hij het papier fijn en slikte het door.

— Bravo Grimaud! prees Athos. Drink nu den wijn. Je hoeft mij niet te bedanken.

Grimaud dronk het glas Bordeaux leeg en zijn oogen, die hij gedurende deze gewijde bezigheid ten hemel hief, spraken, hoewel onhoorbaar, de welsprekendste taal ter wereld.

— Nu geloof ik dat wij gerust kunnen zijn, besloot Athos, tenzij de kardinaal op het lumineuze idee mocht komen, Grimaud den buik open te snijden.

Intusschen vervolgde Zijne Eminentie zijn treurigen wandelrit en mompelde in zijn baard:

— Werkelijk.... die vier mannen moesten mijn partij zijn toegedaan!

LII.

DE EERSTE DAG DER GEVANGENSCHAP.

Wij zullen thans terugkeeren naar Milady, die wij, door ons oponthoud op de Fransche kust, even uit het oog hebben verloren.

Wij vinden haar terug in denzelfden wanhopigen toestand waarin wij haar verlaten hebben, verzonken in een afgrond van sombere overpeinzingen, een donkere hel, op den drempel van welke zij bijna alle hoop heeft laten varen.... voor het eerst van haar leven waarschijnlijk, zooals zij thans ook voor het eerst van haar leven vrees voelt.

Bij twee gelegenheden heeft de fortuin haar in den steek gelaten, heeft zij zich ontmaskerd en verraden gevoeld, en in beide gelegenheden door de schuld van dien boozen geest dien de Hemel haar moet hebben gezonden om haar, de persoonlijking van het Kwaad, te bestrijden. Die booze geest is d'Artagnan.

Hij is het, die haar misleid heeft in haar liefde, vernederd in haar trots, bedrogen in haar eerzucht, en thans getroffen in haar fortuin, in haar vrijheid.... ja, misschien bedreigt hij zelfs haar leven! Wat nog het ergste is; hij heeft een tip van haar masker opgelicht, van het schild dat haar dekte en waarachter zij zich zoo sterk waande.

D'Artagnan heeft Buckingham, dien zij haat zooals zij alles haat wat zij eerst bemind heeft, gered van het gevaar waarmede Richelieu hem door middel van de liefde der koningin dreigde.

D'Artagnan is de deur binnengegaan die zij geopend had voor de Wardes, voor wien zij den gloeienden hartstocht voelde dien alleen een vrouw als zij kan koesteren. D'Artagnan kent het geheim, en zij had gezworen dat niemand dit zou kennen of hij moest sterven! Ternauwernood heeft zij van Richelieu een volmacht ontvangen met behulp waarvan zij zich op haar vijand kan wreken, of reeds wordt die volmacht haar ontrukt, en zij twijfelt niet dat het ook d'Artagnan is, op wiens aanstichten zij thans wordt gevangen gehouden en wellicht naar het afschuwelijke Botany Bay of Tyburn in den Indischen Oceaan zal worden gezonden.

Dit alles moet zij aan d'Artagnan te danken hebben; alleen hij kan haar zooveel schande op het hoofd stapelen, alleen hij kan die vreeselijke geheimen aan Lord Winter geopenbaard hebben, die hij, het een na het andere, als door het noodlot geleid, ontdekt heeft. Hij kent haar zwager, hij moet lord Winter dus geschreven hebben.

Zij verzamelt drop voor drop den haat in haar hart. Zij zit onbewegelijk en staart met gloeienden, strakken blik in haar eenzame kamer. Het gekreun, dat van tijd tot tijd uit haar borst opklinkt, paart zich aan het eeuwig gebruis van den Oceaan, wiens golven trachten de rotsen te verbrijzelen, waarop dit sombere, trotsche kasteel zich verheft. De toorn doet bliksem klieven in haar brein, en zij zint op wraak jegens mevrouw Bonacieux, jegens Buckingham, maar vooral jegens d'Artagnan. Heerlijke wraakplannen smeedt ze, die vaag lokken in het duister van de toekomst.

Ja.... doch om zich te wreken, moet men vrij zijn, om zich uit een gevangenis te bevrijden, moet men een muur doorbreken, tralies uitvijlen, vloeren losgraven, alles werk voor een krachtig en geduldig man, doch niet voor een vrouw, die belemmerd wordt door haar koortsachtige gejaagdheid. Bovendien, om

zooiets tot stand te brengen heeft men tijd noodig, maanden, jaren, en zij heeft slechts tien of twaalf dagen, zooals Lord Winter haar heeft gezegd, hij, haar vreeselijke bewaker.

Maar als zij een man was, zou zij al die moeilijkheden overwinnen en misschien slagen. Waarom had de Hemel zich dan ook zoo vergist, een zoo ondernemenden geest in een teeder vrouwenlichaam te doen huizen!

De eerste oogenblikken der gevangenschap waren vreeselijk geweest; een zenuwcrisis, die zij niet had kunnen bedwingen, had de schuld der vrouwelijke zwakheid aan de natuur betaald. Allengs echter had zij haar ergsten toorn beheerscht en thans ligt zij roerloos, als een slang in rust.

— Kom, ik was dwaas, mij zoo te laten meesleepen, mompelde zij, haar brandenden blik op den spiegel vestigend, als wilde zij in haar eigen gemoed lezen. Geen heftigheid; alle heftigheid is een teeken van zwakheid. Dat middel heeft nooit gebaat. Als ik tegen vrouwen moest strijden, zou ik misschien ondervinden, dat zij zwakker waren dan ik, doch ik sta tegenover mannen en bij hen vergeleken ben ik de machtelooze vrouw. Laat ik dus de wapenen der vrouw kiezen; in mijn zwakheid ligt mijn kracht.

Daarop, als om zich rekenschap te geven tot welke veranderingen haar uiterlijk in staat was, deed zij haar gelaat achtereenvolgens allerlei verschillende uitdrukkingen aannemen, van de meest misvormenden toorn tot den verleidelijksten glimlach. Onder haar kundige vingers golfden haar lokken spoedig weer met die bevallige krulletjes langs voorhoofd en slapen, waardoor haar bekoorlijk gelaat zoo schoon werd omlijst. Tenslotte fluisterde zij, tevreden over zichzelf:

— Ziezoo, nog is alles niet verloren. Ik ben nog altijd mooi.

Het was ongeveer acht uur 's avonds. Milady ontwaarde in den hoek der kamer een bed. Zij bedacht dat eenige uren van

slaap niet alleen haar brein, doch ook haar teint moest ten goede komen. Voor zij zich evenwel ter ruste begaf, viel haar iets beters in. Zij had over een avondmaal hooren spreken; zij was nu reeds een uur in de kamer, het kon dus niet lang meer duren, of men moest haar het eten brengen.

De gevangene wilde geen tijd verliezen en besloot, nog dienzelfden avond haar voelhorens uit te steken om het karakter van hen, die met haar bewaking belast waren, te peilen.

Een lichtstreep verscheen onder de deur. Dit kondigde de komst harer bewakers aan. Milady stond op, wierp zich in bevallige houding in een leunstoel en legde het hoofd achterover, het blonde haar los over haar schouders golvend, de borst half ontbloot, één hand op het hart en de andere slap neerhangend.

De grendels werden geopend, de deur knarste op haar scharnieren, voetstappen kwamen de kamer in en naderden.

— Zet het hier op tafel, beval een stem, welke Milady herkende als die van Felton.

Het bevel werd uitgevoerd.

— Breng kaarsen binnen en laat den schildwacht aflossen, vervolgde Felton.

Ook deze bevelen werden uitgevoerd met een stiptheid, waaruit Milady opmaakte, dat de dienaren dezelfde soort van menschen waren als haar bewaker, namelijk militairen.

De orders van Felton werden nagekomen met een snelheid en een zwijgzaamheid, waaruit duidelijk bleek, dat hij er den wind onder had.

Eindelijk keerde Felton, die nog niet naar Milady had gekeken, zich naar haar om.

— Ah, zei hij, zij slaapt. Des te beter. Als ze wakker wordt, kan zij gaan eten.

En hij deed eenige passen naar de deur.

Slaapt zij niet? vroeg Felton.

— Maar luitenant, sprak een soldaat, minder lakoniek dan zijn meerdere, op Milady toetredend, deze vrouw slaapt niet.

— Slaapt zij niet? vroeg Felton. Wat doet ze dan?

— Zij is flauw gevallen, haar gelaat is bleek en ik hoor haar niet ademhalen.

— Gij hebt gelijk, verklaarde Felton, nadat hij Milady eenigen tijd van de plaats, waar hij stond, had gadegeslagen, ga lord Winter zeggen, dat zijn gevangene in zwijm is gevallen. Ik weet niet, wat mij te doen staat, een dergelijk geval hadden wij niet voorzien.

De soldaat verliet het vertrek en Felton zette zich in een leunstoel die het dichtst bij de deur stond. Hij wachtte zonder een woord te spreken of een gebaar te maken. Milady was echter ervaren in de kunst, die zoo ijverig door de vrouwen wordt bestudeerd, door haar lange wimpers te turen zonder merkbaar de oogen te openen. Zij keek naar Felton, die met den rug naar haar toe zat, bleef hem tien minuten lang aanzien, en gedurende al dien tijd maakte de roerlooze bewaker geen enkele beweging.

Zij bedacht nu, dat, wanneer lord Winter aanstonds zou komen, deze door zijn tegenwoordigheid, den jongeman nog meer kracht zou verleenen; haar eerste proefneming beschouwde zij dus als mislukt, doch zij liet zich hierdoor niet uit het veld slaan, overtuigd, dat haar nog meer hulpmiddelen ten dienste stonden. Bijgevolg hief zij het hoofd op en liet een zwakken zucht hooren.

Deze zucht deed Felton eindelijk het hoofd omwenden.

— Ah, zijt ge bijgekomen, mevrouw, sprak hij. Ik kan dan wel weggaan. Als gij nog iets noodig hebt, behoeft gij slechts te bellen.

— Ach God, ach God, ik heb zoo geleden! murmelde Mi-

lady met haar harmonieuze stem die, als bij de sirenen uit de Oudheid, ieder bekoorde, dien zij in het verderf wilde storten.

Zij richtte zich op in haar leunstoel en nam een nog verleidelijker houding aan als tevoren.

Felton stond op.

— Men zal u driemaal per dag komen bedienen, mevrouw, sprak hij. 's Morgens om negen uur, 's middags om één uur en 's avonds om acht uur. Als dit niet naar uw wensch is, kunt gij andere tijden noemen, dan zal men zich daarnaar schikken.

— Moet ik dan altijd alleen in deze akelige groote kamer blijven?

— Er is een vrouw uit den omtrek ontboden, die morgen op het kasteel aankomt en u gezelschap zal houden zoo dikwijls gij dit verlangt.

— Dank u vriendelijk, mijnheer! antwoordde de gevangene nederig.

Felton maakte een lichte buiging en ging naar de deur, doch op het oogenblik, toen hij den drempel wilde overschrijden, verscheen lord Winter, gevolgd door den soldaat, die hem het bericht van Milady's ongesteldheid was komen brengen.

— Wat is er aan de hand hier? vroeg hij spottend toen hij zijn gevangene gezond en wel aantrof, en Felton gereed zag, te vertrekken. Is de doode alweer herrezen? Maar Felton, jongen, heb je niet gemerkt, dat men je voor een groentje hield en je het eerste bedrijf heeft voorgespeeld van een komedie, waarmede we ons voortaan zeker in al haar verwikkelingen zullen vermaken.

— Ik dacht al zooiets, milord, antwoordde Felton, maar daar de gevangene een vrouw is, heb ik haar willen behandelen met de onderscheiding die ieder welopgevoed man dient in acht te nemen jegens iedere vrouw, wie zij ook is, zij het niet uit achting voor haar, dan toch uit achting voor zichzelf.

Milady rilde van het hoofd tot de voeten. Dit antwoord van Felton deed haar bloed in de aderen stollen.

— Dus, hernam lord Winter glimlachend, deze handig uitgespreide lokken, die blanke huid, die smachtende blik hebben je steenen hart nog niet geroerd!

— Neen milord, antwoordde de onbewogen jongeman, geloof mij, er is meer noodig dan vrouwelijke koketterie om mij te verleiden!

— In dat geval, beste luitenant, doen wij beter, Milady op andere middelen te laten zinnen en zelf te gaan eten. Zij heeft een ongebreidelde fantasie en wij zullen wel niet lang op het tweede bedrijf van de komedie hoeven wachten.

Hierop stak lord Winter den arm door dien van Felton en trok hem lachend mee.

— O, ik zal wel uitvinden hoe ik te werk moet gaan! mompelde Milady tusschen haar tanden. Wees op je hoede, mislukte monnik! Je hadt een pij moeten dragen inplaats van een uniform!

— A propos, hernam lord Winter, terwijl hij zich op den drempel omwendde, ik hoop niet, Milady, dat deze teleurstelling u den eetlust zal benemen. Proef dit kippetje en die visch; ik verzeker je op mijn woord dat ik ze niet heb laten vergiftigen. Ik ben zeer tevreden over mijn kok, en daar hij niet van mij moet erven, vertrouw ik mij volkomen aan hem toe. Doe jij dit ook, zusje! Tot ziens.... tot de volgende flauwte!

Dit was meer dan Milady kon verdragen; zij groef de nagels in het leder van den stoel, haar oogen volgden de beweging van de deur, die achter lord Winter en Felton werd gesloten, en zoodra zij alleen was overviel haar een nog heviger wanhoop dan tevoren. Haar blik dwaalde naar de tafel, zij zag een mes, snelde er heen en greep het, doch wreed was haar ontgoocheling: het lemmet was rond en van buigzaam zilver.

Een luid geschater klonk achter de deur, die op een kier was blijven staan en thans weer werd geopend.

— Hahaha! lachte lord Winter. Hahaha! Heb je nu gezien, Felton, wat ik je voorspeld had? Dit mes, beste jongen, was voor jou bestemd, zij wilde je dooden. Zie je, dit zijn een van haar manieren, om zich van de menschen te ontdoen. Als ik naar jou had geluisterd zou zij een gewoon, scherp stalen mes gekregen hebben. Dan was er geen Felton meer geweest, zij had je den hals afgesneden en na jou ons allen. Zie eens, Felton, hoe flink zij met zoo'n mes weet om te gaan!

Inderdaad hield Milady het wapen krampachtig in haar hand geklemd, doch de laatste hoon ontspande haar vingers en sloegen haar krachten lam. Het mes viel op den grond.

— Gij hebt gelijk, milord, sprak Felton op een toon van den diepsten afkeer, die Milady tot in het hart trof, gij hebt gelijk en ik had ongelijk.

En beiden vertrokken ten tweede male.

Ditkeer echter was Milady voorzichtiger dan eerst, zij wachtte tot de voetstappen zich verwijderden en wegstierven aan het eind van de gang.

— Ik ben verloren, mompelde zij toen, ik ben in de macht van mannen, waarop ik niet meer vat heb dan op bronzen of granieten beelden. Zij doorzien mij en zijn geharnast tegen al mijn wapenen. En toch zal het niet afloopen, zooals die twee het zich voorstellen!

Inderdaad, zooals deze uiting van terugkeerende hoop aanduidde, behielden angst en zwakheid niet lang de overhand in de ondoorgrondelijke ziel van Milady. Zij ging aan tafel zitten, at van de verschillende gerechten, dronk wat Spaanschen wijn en voelde allengs haar vastberadenheid terugkeeren.

Voor zij zich ter ruste begaf, overwoog zij alle gebaren,

woorden, gelaatsuitdrukkingen van haar beide bewakers, zij riep zich hun bewegingen voor den geest, ja zelfs de oogenblikken van stilte, en kwam na deze weldoordachte, diepzinnige studie tot de overtuiging, dat Felton nog de meest kwetsbare van de twee was.

Eén uitdrukking vooral had de gevangene zich in het geheugen geprent.

"Als ik naar jou had geluisterd. ." had lord Winter gezegd.

Felton moest dus in haar voordeel gepleit hebben!

— Zwak of sterk, peinsde Milady, heeft deze man in elk geval iets in zijn hart, dat naar medelijden met mij zweemt. Dit vonkje zal ik aanstoken tot een vuur, dat hem zal verteeren! Wat de andere betreft, hij kent me en weet wat hij van mij te verwachten heeft als het mij gelukt, uit zijn handen te ontsnappen. Met Felton is het iets anders, dat is een naieve, onbedorven jongen. Hij lijkt me zelfs deugdzaam.... ja, die jongeman is wel te verleiden!

En Milady ging naar bed en sliep in met een glimlach op haar lippen. Wie haar had zien sluimeren, zou gemeend hebben, een jongmeisje te zien, dat droomde van de bloemen waarmede ze zich zou tooien op het eerstvolgende feest.

LIII.

DE TWEEDE DAG DER GEVANGENSCHAP.

Milady droomde, dat zij eindelijk dien gehaten d'Artagnan in haar macht had en zij zijn strafoefening mocht bijwonen. Het was de aanblik van zijn bloed, dat stroomde onder de bijl van den beul, die den aanminnigen glimlach op haar lippen te voorschijn had geroepen.

Zij sliep als een gevangene wiens geest door de eerste stralen der hoop zijn verlicht.

Den volgenden ochtend, toen men haar kamer binnentrad, lag zij nog in bed. Felton stond in de gang; hij had de vrouw bij zich, over wie hij den vorigen dag had gesproken. Deze vrouw kwam de kamer binnen, naderde het bed van Milady en bood deze haar diensten aan.

Milady was gewoonlijk bleek, haar gelaatstint kon dus iemand, die haar voor het eerst zag, gemakkelijk misleiden.

— Ik heb koorts, zuchtte zij, ik heb den heelen nacht geen oog toe gedaan. Ik lijd ontzettend.... zijt gij menschlievender dan men totnutoe hier voor mij geweest is? Ik vraag overigens maar één gunst.... nog wat in bed te mogen blijven.

— Wilt gij, dat wij een dokter laten komen? vroeg de vrouw.

Felton volgde dit gesprek zonder een woord te zeggen.

Milady overwoog snel, dat, hoe meer menschen haar omringden, die haar medelijdend zouden behandelen, des te grooter

te waakzaamheid van lord Winter zou worden. Bovendien kon een dokter verklaren, dat haar ziekte geveinsd was en zij wilde, na het eerste spel verloren te hebben, niet ook nog de tweede partij verliezen.

— Waarom zoudt ge een dokter ontbieden! riep zij uit. De heeren hebben gisteren verklaard, dat mijn ziekte komedie was, vandaag zou het net zoo gaan, want men heeft, dunkt mij, sinds gisteravond, tijd genoeg gehad om een dokter te halen.

— Welnu, sprak Felton ongeduldig, zeg dan zelf, mevrouw, hoe gij behandeld wensch te worden.

— Ach Hemel, weet ik het! Ik weet alleen, dat ik lijd. Laat men met mij doen wat men wil, het is me onverschillig.

— Ik zal lord Winter laten roepen, zei Felton, wien dat eeuwige geklaag verveelde.

— O neen, neen! riep Milady uit. Roep hem niet, ik smeek het u, ik voel me werkelijk goed, ik heb niets noodig, maar roep hem niet!

Zij had een zoo onstuimigen, meesleependen toon in haar stem gelegd, dat Felton onwillekeurig naderbij trad.

— Hij komt tenminste, dacht Milady.

— Intusschen, mevrouw, sprak Felton, als gij *werkelijk* ziek zijt, zal er een dokter gehaald worden, doch wanneer gij ons misleid, komen de gevolgen over u. Wij willen ons in elk geval niets te verwijten hebben.

Milady antwoorde niet, doch zij drukte haar bevallig hoofdje in haar kussens en barstte in snikken uit.

Felton keek een oogenblik met zijn gewone onbewogenheid op haar neer en toen hij merkte dat het een zenuwtoeval dreigde te worden, keerde hij zich haastig om en verliet het vertrek, gevolgd door de vrouw. Lord Winter liet zich niet zien.

— Ik geloof dat er teekening in den toestand komt! dacht Milady verheugd. Zij kroop onder de dekens om voor ieder,

die onverwachts mocht binnentreden, haar voldoening te verbergen.

Twee uren verstreken.

— Nu moesten wij de ziekte maar als genèzen beschouwen, sprak zij tot zichzelf. Ik zal opstaan en trachten, nog vandaag eenig succes te behalen; ik heb maar tien dagen en daarvan zullen er vanavond al twee om zijn.

Men had 's ochtends haar ontbijt gebracht; zij verwachtte dus, dat men het blad spoedig zou komen halen en dat zij bij die gelegenheid Felton zou weerzien.

Milady had zich niet vergist: Felton verscheen en beduidde zijn bedienden, zonder zich een oogenblik te vergewissen of Milady al of niet haar ontbijt had aangeroerd, de tafel af te ruimen en buiten de deur te zetten. Blijkbaar was het daar in huis gewoonte, de tafel gedekt binnen te brengen.

Felton bleef het laatst achter. Hij hield een boek in de hand.

Milady, uitgestrekt in een gemakkelijken stoel bij den schoorsteenmantel, mooi, bleek, met iets berustends, had iets van een heilige maagd die zich op den marteldood voorbereidt.

Felton trad op haar toe en sprak:

— Lord Winter, die evenals gij, Katholiek is, heeft bedacht, dat u het gemis der gewone godsdienstige gebruiken om u heen zeer moet hinderen; hij stuurt u dit boek, opdat gij dagelijks de gebeden van *uw Mis* kunt lezen.

Opmerkzaam geworden door den toon, waarop Felton de woorden *uw Mis* uitsprak, de manier, waarop hij het boek op het tafeltje naast haar stoel legde, het lachje waarvan hij zijn opmerking vergezeld deed gaan, dit alles deed Milady het hoofd opheffen en den officier nauwkeurig aankijken.

Nu herkende zij aan zijn simpele haardracht, aan zijn àl te eenvoudige kleeding, aan zijn effen voorhoofd, blank als marmer doch even hard en onwrikbaar, in Felton een dier som-

bere Puriteinen die zij zoo veelvuldig had ontmoet aan het hof van koning Jacobus en zelfs aan dat van den Franschen koning, waar zij, ondanks de herinnering aan den Bartholomaeusnacht, zoo dikwijls een toevlucht kwamen zoeken.

Meteen werd haar brein doorflitst van een ingeving die alleen geniale menschen in oogenblikken van het hoogste gevaar krijgen, en die niet zelden over hun dood of hun leven beslissen.

De twee woorden "Uw Mis" en haar korten blik op het uiterlijk van den officier, hadden haar het antwoord ingegeven, dat dan ook vloeiend en als spontaan van haar lippen kwam:

— *Mijn* Mis, mijnheer? — Zij poogde haar stem dezelfde nauwelijks merkbare verachting te geven die zij in den toon van den jongeman had opgemerkt. Mijn Mis? Lord Winter, die verdorven Katholiek, weet heel goed, dat ik niet van denzelfden godsdienst ben. Het is een valstrik waarin hij mij wil lokken!

— Welken godsdienst belijdt gij dan, mevrouw? vroeg Felton met een verwondering die hij, ondanks al zijn zelfbeheersching, niet vermocht te verbloemen.

— Dat zal ik openbaren, sprak Milady met geveinsde vervoering, op den dag als ik genoeg voor mijn dierbaar geloof zal hebben geleden!

De blik van Felton verried Milady, dat hij haar door haar raadselachtige ontboezemingen in een geheel nieuw licht zag.

Toch bleef de jongeman onbewegelijk tegenover haar staan, allen zijn oogen hadden hem verraden.

— Ik ben overgeleverd aan mijn vijanden, vervolgde zij op dien geestdriftigen toon welken zij meermalen van Puriteinen had opgemerkt, welnu, mijn God moge mij redden of ik zal voor mijn God sterven.... ziedaar het antwoord, dat ik u verzoek aan lord Winter mede te deelen. Wat dit boek betreft voegde zij er bij, met den vinger naar het Misboek wijzend,

doch zonder het aan te raken, alsof zij zich daardoor alleen reeds kon bezoedelen, dit kunt gij meenemen, of het zelf gebruiken, want ongetwijfeld zijt gij in dubbel opzicht de medeplichtige van lord Winter, in zijn vervolging en in zijn ketterij!

Felton gaf geen antwoord, nam het boek met denzelfden afkeer dien hij reeds eerder had doen blijken, en verliet, in gepeins verzonken, het vertrek.

Om vijf uur in den namiddag verscheen lord Winter. Milady had den geheelen dag den tijd gehad om haar gedragslijn vast te stellen, zij ontving hem dus als een vrouw die zich weer volkomen zeker van zichzelf voelt.

— Ik geloof, zusjelief, sprak de baron, terwijl hij plaats nam op den leunstoel tegenover dien van Milady en behagelijk zijn beenen naar de open haard uitstrekte, ik geloof, dat je, sinds wij elkaar voor het laatst hebben gezien, zoo'n beetje je geloof hebt verzaakt!

— Wat bedoelt gij daarmee, mijnheer?

— Ik bedoel, dat je blijkbaar sinds onze laatste ontmoeting, van godsdienst bent veranderd. Ben je wellicht voor den derden keer gehuwd, ditkeer met een Protestant?

— Verklaar u duidelijker, milord, sprak de gevangene majestueus, ik hoor wat gij zegt, doch ik begrijp u niet.

— Laten we dan liever zeggen, dat ge in het geheel geen godsdienst hebt, dat lijkt me beter! riep lord Winter schamper uit.

— Het zou ongetwijfeld meer met uw smaak overeen komen, antwoordde Milady verachtelijk.

— Ja, ik geef graag toe, dat die dingen mij volkomen onverschillig zijn.

— Gij zoudt uw onverschilligheid inzake den godsdienst niet zoo openlijk bekennen, als ge niet wist, dat uw misdragingen op elk gebied die toch verraden!

— Wat? Spreekt gij van misdragingen, Messalina, lady Mackbeth? Of ik heb u verkeerd verstaan, of ge zijt geducht onbeschaamd!

— En gij spreekt aldus, hernam Milady koel, omdat gij weet dat men ons gesprek beluistert en gij uw cipiers en beulen tegen mij wilt ophitsen.

— Mijn cipiers en mijn beulen? Wel, wel, mevrouw, wat een hoogdravende taal! De komedie van gisteren is inmiddels in een tragedie veranderd! Overigens.... binnen acht dagen zult ge zijn waar ge hoort, en is mijn taak geëindigd.

— Een lage, goddelooze taak! hijgde Milady op den extatischen toon van een slachtoffer dat haar rechters tart.

— Ik geloof werkelijk, dat het arme kind gek is geworden, zei lord Winter, opstaand. Wind je niet op, nieuwbakken Puritein, of ik laat je in het cachot opsluiten! Wat drommel, mijn Spaansche wijn is haar naar het hoofd gestegen, niet? Kalm aan, die dronkenschap is nietgevaarlijk en heeft geen kwade gevolgen.

En lord Winter verwijderde zich vloekend, wat destijds in hooge kringen zeer gebruikelijk was.

Felton stond inderdaad achter de deur en had geen woord van het gesprek gemist.

— Ja, ja, mompelde Milady, gevolgen zijn er wel, doch jij zult ze niet bemerken voordat het te laat is, domoor!

Het werd weer stil. Opnieuw verstreken twee uren. Het avondmaal werd binnengebracht en men vond Milady verdiept in het prevelen van gebeden, die zij had geleerd van een dienaar van haar tweeden man, een uiterst rechtzinnig Puritein. Zij scheen in vervoering en merkte — eveneens schijnbaar — niets van hetgeen er rondom haar voorviel. Felton wenkte, dat men haar niet zou storen, en toen de gerechten opgediend waren, verwijderde hij zich in alle stilte met zijn soldaten.

Milady begreep dat men haar bespiedde; zij ging dus voort met het zeggen harer gebeden en zij meende dat de schildwacht voor de deur niet meer zoo stram in de pas heen en weer wandelde en meeluisterde.

Voor het oogenblik verlangde zij niet meer. Zij ging aan tafel zitten, at matig en dronk alleen water.

Een uur later kwam men de tafel wegnemen, doch ditkeer merkte Milady, dat Felton zijn soldaten niet vergezelde.

Hij vreesde dus haar voortdurenden aanblik!

Haastig wendde Milady het hoofd af om haar glimlach te verbergen, want daarin alleen lag zooveel triomf, dat die lach voldoende zou zijn geweest, om haar te ontmaskeren.

Zij liet nog een half uur voorbijgaan en toen het geheel stil was in het oude kasteel en men geen ander geluid vernam dan het eeuwig geklots der baren, de machtige adémhaling van den oceaan, begon zij met haar zuivere, gevoelig trillende, welluidende stem het eerste vers te zingen van een psalm, die destijds zeer bij de Puriteinen in zwang was:

"Om te beproeven onze krachten,
Verlaat, o Heer, gij ons geheel,
Doch voor ons pogen en ons trachten,
Valt uit Uw milde hand de palmtak ons ten deel."

Deze verzen waren verre van fraai, er mankeerde heel wat aan, doch de Puriteinen namen het met de poezie niet zoo nauw.

Onder het zingen gaf Milady haar ooren goed den kost. De schildwacht voor de deur was als versteend blijven staan. Hieruit kon Milady dus opmaken, dat haar kunstgrepen succes hadden.

Zij vervolgde nu haar gezang met een gloed en aandoening die onbeschrijfelijk waren, het was haar zelf alsof de heerlijke tonen tooverachtig weerklonken onder de gewelven van het

kasteel om de harten harer bewakers met hun bekoring te verzachten. Niettemin scheen de schildwacht, blijkbaar een ijverig Katholiek, de ontroering af te schudden, althans, hij opende de deur op een kier en sprak:

— Houd asjeblieft op met dat gezang, mevrouw! Het lijkt wel een *De profundis.* Het is al erg genoeg voor mij, hier in garnizoen te moeten liggen, en als er dan nog zulke dingen bijkomen, wordt het heelemaal ondragelijk!

— Zwijg! gebood een ernstige stem welke Milady herkende als die van Felton. Waar bemoeit ge u mede, dwaas! Heeft iemand u opgedragen, een vrouw het zingen te verhinderen? Neen. Men heeft u bevolen, haar te bewaken en haar de vlucht te beletten. Bewaak haar, schiet haar neder wanneer zij vlucht, doch verander niets aan het consigne.

Een uitdrukking van onbeschrijfelijke vreugde verhelderde het gelaat van Milady, doch zij had haar trekken terstond weer in bedwang en zonder op eenige wijze te doen blijken, dat zij deze woordenwisseling had gehoord, ging zij voort, terwijl zij haar stem liet opklinken in alle volheid en allen gloed, die de Duivel er aan moest hebben verleend:

"Voor alles wat ik heb geleden,
Voor mijn gevangenschap vol smart,
Heb ik mijn jeugd nog, mijn gebeden,
En God, die richten zal den vijand dien ik tart."

Deze stem, die een werkelijk ongeëvenaarde schoonheid paarde aan gevoel en vurig temperament, schonk aan de kunstlooze verzen een gloed dien de meest fanatieke Puritein haar zou benijd hebben, want die moesten meestal de rest maar met hun verbeelding aanvullen .

Felton meende een oogenblik den engel te hooren, die de drie Hebreërs in den gloeienden oven kwam troosten.

Milady vervolgde:

"Maar de dageraad onzer bevrijding
Moet eens verdrijven den nood
Wacht ons dan ook nog kastijding
Dan rest ons slechts God.... en de dood."

Dit vers, waarin de sluwe verleidster heel haar ziel scheen te leggen, voltooide de verwarring in het hart van den jongen officier. Hij rukte de deur open en Milady zag hem verschijnen, bleek als gewoonlijk, doch met een vreeselijken gloed in zijn groote oogen.

— Waarom zingt gij? vroeg hij heesch. En op die wijze?

— Vergeef mij, mijnheer sprak Milady op haar zachtmoedigsten toon, ik vergat dat mijn gezangen in dit huis niet gewenscht zijn. Misschien heb ik ook u in uw gevoelens gekwetst, doch ik verzeker u, dat ik het niet met opzet deed. Vergeef mij dus mijn fout, die, dat herhaal ik, misschien groot, doch onopzettelijk was.

Milady was zoo mooi op dat oogenblik, de godsdienstige vervoering, waarin zij alles scheen te vergeten gaf een zoo reine, zachte uitdrukking aan haar gelaat, dat Felton, totaal begoocheld, werkelijk meende den engel te zien, dien hij zooeven gehoord had.

— Ja ja, stamelde hij, gij jaagt de bewoners van het kasteel vrees aan....

De arme, op dat oogenblik halfwaanzinnige jongeman merkte zelf niet het onsamenhangende van zijn antwoord. Milady drong met haar lynxen-blik tot in het diepst van zijn hart door.

— Ik zal zwijgen, antwoordde zij met neergeslagen oogen en met een droevige berusting in stem en houding.

— Neen mevrouw, zei Felton, doch zing wat zachter, vooral 's nachts!

Hierna voelde de officier, dat hij onmogelijk langer de gestrengheid jegens zijn gevangene zou kunnen volhouden. Hij keerde zich haastig om en snelde het vertrek uit.

— Gij hebt verstandig gedaan, luitenant, sprak de soldaat, dat gezang dringt je door merg en been, doch men went er aan en.... ze heeft zoo'n mooie stem!

LIV.

DE DERDE DAG DER GEVANGENSCHAP.

Felton was een stapje nader gekomen, doch het was nog niet genoeg. Milady moest hem houden waar hij was, of liever: hij moest er uit zichzelf blijven. Zij zag echter nog maar zeer vaag de middelen die tot dat doel moesten leiden.

Er was trouwens nog meer noodig: zij moest hem aan het spreken krijgen teneinde zelf ook haar hart te kunnen uitstorten, want Milady wist wel dat haar grootste verleidingsmiddel haar stem was, haar stem, die al de tonen van het gamma wist aan te nemen, van het menschelijke tot het hemelsche toe. En toch kon zij, door het geringste toeval, schipbreuk lijden, want Felton was gewaarschuwd.

Van nu af lette zij op al zijn doen en laten, op zijn woorden, zijn blikken, zijn gebaren, zelfs op zijn ademhaling, die men nu en dan als zuchten kon beschouwen, kortom, zij studeerde, gelijk een tooneelspeler studeert voor een nieuwe rol, van een genre dat hij nooit eerder heeft gespeeld.

Tegenover lord Winter was haar gedragslijn eenvoudiger, die had zij den vorigen dag reeds bepaald. Het was haar plan zich steeds waardig en berustend in zijn tegenwoordigheid te betoonen en hem alleen nu en dan te prikkelen door een toornige, minachtende opmerking en hem daardoor te drijven tot heftigheid en dreigementen, die zeer ongunstig zouden afsteken bij haar onderworpen houding. Felton zou dit zien.... hij zou wel niets zeggen, maar zien moest hij het.

Des morgens kwam Felton als gewoonlijk; Milady zag, dat hij de toebereidselen tot het ontbijt bijwoonde, doch richtte geen enkelen keer het woord tot hem. Toen hij op het punt stond, haar te verlaten, kwam even de hoop in haar op, dat hij het zou zijn, die het eerste woord zou spreken, doch zijn lippen bewogen zich, zonder een klank te uiten en hij vertrok, de woorden met geweld binnenhoudend.

Tegen den middag kwam lord Winter binnen.

Het was een vrij mooie winterdag en een straal van de bleeke Engelsche zon, die wel verlicht doch niet verwarmt, gleed binnen door de tralies der gevangenis.

— Zoo zoo, begon lord Winter, na de komedie en de tragedie, komt de beurt aan de melancholie.

De gevangene antwoordde niet.

— Ja, vervolgde hij, ik begrijp het best; gij zoudt liever vrij zijn en op een goed schip de baren van deze smaragdgroene zee doorklieven; gij zoudt graag, het zij op land of op zee, een van die aardige kleine valstrikken voor mij zetten, waar ge zoo vaardig in zijt. Geduld maar, geduld! Binnen vier dagen moogt ge aan boord gaan, binnen vier dagen is het u vergund de ruimte te kiezen, binnen vier dagen zal Engeland van uw aanwezigheid bevrijd zijn.

Milady vouwde de handen, sloeg de oogen ten hemel en bad met een engelachtige trilling in haar stem:

— Heer in den Hemel, vergeef dezen man gelijk ik hem vergeef!

— Ja, bid maar, vervloekt schepsel! beet de baron haar toe. Dat gebed is dubbel edelmoedig, daar ik geenszins van plan ben, u te vergeven!

En hij verliet het vertrek.

Terwijl de deur bewoog, zag Milady het bleeke gelaat van

Felton, die haastig opzij trad, om niet door haar te worden opgemerkt.

Terstond wierp zij zich op de knieën en vervolgde haar gebed.

— Mijn God, bad zij, Gij weet voor welke heilige zaak ik moet lijden, verleen mij de kracht, het juk te dragen!

De deur werd zachtjes geopend en de schoone huichelaarster hield zich, alsof zij het gedruisch niet hoorde en ging, met een door tranen verstikte stem voort:

— God van wrake en mildheid, belet dezen man zijn afschuwelijke plannen ten uitvoer te brengen!

Nu eerst deed zij alsof zij het binnentreden van den officier had opgemerkt. Zij bloosde alsof zij beschaamd was, dat hij haar op de knieën aantrof.

— Ik stoor niet graag iemand die bidt, mevrouw, sprak Felton ernstig, laat u dus door mij niet ophouden, ik verzoek het u dringend.

— Hoe weet ge dat ik bad, mijnheer? vroeg Milady haperend, alsof de snikken haar het spreken bemoeilijkten. Ge vergist u, ik bad niet.

— Gelooft gij werkelijk, mevrouw, hernam Felton, even ernstig doch met iets zachts in zijn toon, dat ik mij gerechtigd acht, een schepsel dat behoefte voelt, zich voor zijn Schepper niet te werpen, zulks te beletten? Dat verhoede God! Trouwens, berouw strekt den schuldigen tot eer; welke misdaad hij ook heeft begaan, is hij mij aan de voeten van God heilig.

— *Ik* schuldig! herhaalde Milady, met een glimlach, die den engel van het jongste gericht zou hebben ontwapend. Vader in den Hemel, Gij weet of ik schuldig ben! Goed mijnheer.... beschouw mij dan als veroordeeld; gij weet, dat God, die de martelaren liefheeft, somtijds gedoogt, dat zij door de menschen veroordeeld worden.

— Wanneer gij een veroordeelde, een martelares zijt, mevrouw, antwoordde Felton, hebt gij redenen te meer om te bidden. Ikzelf wil u gaarne in mijn gebeden gedenken.

— Ah, gij zijt rechtvaardig! riep Milady uit terwijl zij zich voor zijn voeten wierp, zie, de krachten begeven mij; ik vrees, dat ze mij zullen verlaten op het oogenblik, dat ik ze het meest noodig zal hebben, namelijk als ik mijn geloof zal moeten belijden. Luister daarom naar de smeekbeden van een vrouw, die aan de wanhoop ten prooi is. Men wil u misleiden, mijnheer, doch dat deert mij niet, ik vraag u slechts één gunst, en als ge mij die toestaat, zal ik u zegenen, op aarde zoowel als Daarboven.

— Wend u tot den meester, mevrouw, sprak Felton, ik heb gelukkig geen bevoegdheid, noch om te straffen, noch om te vergeven. Aan een ander dan aan mij heeft God deze verantwoordelijkheid opgedragen.

— Neen, ik wend mij tot u, tot u alleen. Luister naar mij, liever dan verder mede te helpen aan mijn verderf, aan mijn schande.

— Als gij die schande, die straf verdiend hebt, mevrouw, moet gij ze aanvaarden en u in Gods hulp aanbevelen.

— Wat.... o, ge begrijpt mij gansch verkeerd! Wanneer ik van schande en ellende spreek, bedoel ik niet de straf, de gevangenis of den dood! Ach Hemel, of mij de dood of de gevangenis iets kunnen deren!

— Nu begrijp ik er werkelijk niets meer van, mevrouw.

— Misschien houdt ge u, alsof ge mij niet begrijpt, hernam Milady met een glimlachje van twijfel.

— Neen mevrouw, ik geef u mijn woord van krijgsman, mijn woord van Christen.

— Wat, kent gij de plannen van lord Winter te mijnen opzichte niet?

— Neen.

— Onmogelijk! En ge zijt zijn vertrouweling?

— Ik lieg nooit, mevrouw.

— Maar ge kunt niet ontveinzen, dat gij ze geraden hebt!

— Ik verlang niets te raden, mevrouw. Ik wacht, totdat men mij in vertrouwen neemt; van deze zaak weet ik niet meer dan hetgeen lord Winter mij in uw bijzijn heeft medegedeeld.

— Maar zijt ge dan niet zijn medeplichtige! riep Milady uit op een toon, die niet van oprechte verbazing viel te onderscheiden. Weet ge dan niet, dat hij van plan is, mij over te leveren aan een schande, duizendmaal erger dan alle kastijdingen ter wereld?

— Gij vergist u, mevrouw, hernam Felton blozend, lord Winter is niet in staat tot een dergelijke misdaad.

— Mooi zoo, dacht Milady bij zichzelf, zonder nog iets te weten, spreekt hij al van een misdaad!

Hardop vervolgde zij:

— Een vriend van den eerlooze is tot alles in staat.

— Wien bedoelt gij met "de eerlooze"? vroeg Felton.

— Zijn er soms twee mannen in Engeland op wie dat woord van toepassing is?

— Gij bedoelt George Villiers! riep Felton met fonkelende oogen uit.

— Ja, hem die de heidenen den hertog van Buckingham noemen. Ik wist niet, dat er nog een Engelschman bestond, die een zóó lange verklaring noodig had, om te begrijpen over wien ik sprak!

— De hand des Heeren is over hem uitgestrekt, sprak Felton, en hij zal zijn welverdiende straf niet ontgaan.

Felton gaf hier slechts uiting aan het algemeene gevoel van afschuw van de Engelschen ten aanzien van den man, die door

de Katholieken een afperser, een knoeier, een losbandige genoemd werd, en dien de Puriteinen, kortweg als Satan aanduidden.

— Vader in den Hemel, hernam Milady, weer den blik omhoog heffend, wanneer ik U smeek, dien man zijn welverdiende kastijding te zenden, weet dan, dat ik niet mijn eigen wraak beoog, doch de verlossing van een geheel volk!

— Kent gij hem dan? vroeg Felton.

— Eindelijk stelt hij mij een vraag! dacht Milady, verheugd dat zij zoo spoedig een gunstig resultaat had behaald

— Of ik hem ken, mijnheer? Ach ja, helaas.... tot mijn eeuwig ongeluk!

En Milady wrong de handen, als door smart overweldigd.

Felton voelde blijkbaar, dat zijn wilskracht hem begaf. Hij deed eenige passen naar de deur, doch de gevangene, die hem niet uit het oog had verloren, snelde hem na en hield hem tegen.

— Mijnheer! riep zij uit. Wees goedertieren, wees genadig! Het mes, dat mij door de noodlottige voorzichtigheid van den baron is ontnomen, daar hij wel wist, welk gebruik ik er van wilde maken.... geef mij dat mes terug, al is het slechts voor een oogenblik! Geloof toch niet, dat ik eenig kwaad tegen u in het schild voer! Tegen u, den eenige hier die medelijden met mij heeft en rechtvaardig is! Geef mij het mes.... niet langer dan een minuut, mijnheer Felton! Ik zal het u door het luikje in de deur teruggeven. Eén minuut, mijnheer Felton, en gij zult mijn eer gered hebben!

— Gij wilt u dooden! riep Felton huiverend uit, er niet aan denkend dat hij de handen der gevangene tusschen de zijne hield. Gij wilt u dooden!

— Nu heb ik u alles gezegd, mijnheer, prevelde Milady, als uitgeput op den vloer neerzinkend, nu weet gij alles!

Felton bleef onbewegelijk en besluiteloos voor haar staan.

— Ik ben nog niet duidelijk genoeg geweest, dacht Milady Hij twijfelt nog.

Er klonken voetstappen in de gang; Milady herkende den tred van lord Winter. Felton herkende dien ook en ging naar de deur.

Milady sprong overeind.

— Geen woord over wat ik u gezegd heb aan dien man! fluisterde zij gesmoord. Geen woord, of ik ben verloren, en dan zijt gij het....

De schreden kwamen naderbij en Milady zweeg, vreezend dat men haar kon verstaan. Zij legde echter haar mooie, zachte hand op den mond van Felton. Hij stootte haar zachtjes van zich af en zij zonk op een rustbank neer.

Lord Winter ging de deur voorbij zonder stil te staan en weldra hoorde men, dat hij zich verwijderde.

Felton, bleek als de dood, bleef eenige oogenblikken luisterend staan, daarna slaakte hij een diepen zucht, als iemand die uit een bangen droom ontwaakt en snelde het vertrek uit.

— Ah, fluisterde Milady, thans luisterend naar de stappen van Felton, die zich verwijderden in tegengestelde richting aan die van lord Winter, nu heb ik je in mijn macht!

Plots versomberde haar voorhoofd.

— Als hij er met den baron over spreekt, peinsde zij, ben ik verloren, want de baron weet best, dat geen haar op mijn hoofd er over denkt, zelfmoord te plegen; hij zal mij in Felton's tegenwoordigheid het mes in de hand geven en dan zal Felton zien dat al die wanhoop maar komedie was!

Zij ging naar den spiegel en bekeek zich. Nooit had zij zich zoo mooi gevonden.

— Neen, neen, lachte zij zachtjes, hij zal niets verklappen.

Dien avond kwam lord Winter tegelijk binnen met Milady's avondmaal.

— Mijnheer, sprak zij, is uw tegenwoordigheid een noodzakelijke verzwaring van mijn straf, of kunt ge mij de foltering, die uw bezoeken voor mij beteekenen, besparen?

— Wat zeg je daar, zusjelief? Heb je mij niet met datzelfde mooie mondje, dat nu zulke wreedheden zegt, zoo teederlijk verzekerd, dat je alleen naar Engeland was gekomen om mij te zien, een genot, dat je ginds zoo wreed hebt moeten missen! Heb je er niet stormen, zeeziekte en gevangenschap voor over gehad? Bovendien.... ditkeer heeft mijn bezoek een reden.

Milady begon te sidderen. Zij meende, dat Felton haar verraden had. Nog nooit was deze vrouw, die toch aan zooveel tegenstrijdige emoties had blootgestaan, zoo gejaagd en angstig geweest. Lord Winter trok een leunstoel tegenover haar en nam een papier uit zijn zak, dat hij langzaam openvouwde.

— Ziehier, sprak hij, ik wilde je dit paspoort toonen, dat ik zelf heb opgesteld en dat je voortaan tot volgnummer kan dienen in het leven, dat ik zoo genadig ben je te laten.

Hij hield het papier onder de oogen zijner schoonzuster en las:

"Bevel tot deportatie naar...." zie, de naam is opengelaten. Noem de plaats, waar je wilt dat men je zal heenbrengen, en het zal geschieden, mits die plaats duizend mijlen van Londen ligt. Ik ga dus verder. "Bevel tot deportatie naar.... voor Charlotte Backson, door de Fransche justitie gebrandmerkt, doch na het ondergaan van haar straf in vrijheid gesteld. Zij zal in gemelde plaats wonen, doch mag er zich nooit verder dan drie mijlen van verwijderen. Indien zij een poging tot vluchten waagt, zal zij met den dood gestraft worden. Zij zal dagelijks vijf shilling voor haar kost en inwoning ontvangen."

— Dit bevel gaat mij niet aan, antwoordde Mialdy koel. Het is niet mijn naam die er op vermeld staat.

— Uw naam? Hebt gij dan een naam?

— Dien van uw broeder.

— Gij vergist u, mijn broeder was uw tweede echtgenoot en de eerste leeft nog. Zeg mij diens naam, dan zal ik dien opschrijven inplaats van Charlotte Backson. Wat.... wilt ge dat niet, blijft ge zwijgen? Best, dan zult ge verbannen worden als Charlotte Backson.

Milady bewaarde het stilzwijgen, dezen keer niet uit berekening, doch uit werkelijke vrees. Zij meende, dat het bevel terstond zou worden uitgevoerd, dat zij nog denzelfden dag zou moeten vertrekken. Reeds waande zij zich verloren, toen zij eensklaps ontdekte, dat het papier geen onderteekening droeg.

Haar vreugde over deze ontdekking was zoo groot, dat zij die niet kon verbergen.

— Ja ja, lachte lord Winter, radend wat er in haar omging, je zoekt de onderteekening en denkt bij jezelf: nog is alles niet verloren, men laat mij deze acte slechts zien, om mij schrik aan te jagen. Je vergist je, zusjelief! Morgen zal dit bevel naar lord Buckingham worden gezonden, overmorgen komt het terug, voorzien van zijn handteekening en zegel, en vierentwintig uur later zal men beginnen met de uitvoering ervan. Tot ziens, mevrouw, meer had ik u niet te zeggen.

— Doch ik heb u nog te antwoorden, mijnheer, dat dit misbruik van gezag, deze verbanning onder een valschen naam, een schandelijke daad is!

— Wilt gij onder uw eigen naam liever opgehangen worden, Milady? Bedenk, dat de Engelsche wetten onverbiddelijk zijn ten aanzien van misleiding bij het huwelijk. Ga gerust uw gang, geef uw waren naam op. Ik ben bereid den naam van mijn broeder, mijn eigen naam dus, bloot te stellen aan de schande van een openbaar proces, doch ik wil dat alles graag

wagen, als ik daardoor zekerheid verkrijg, voor altijd van u verlost te zijn!

Milady antwoordde niet, doch zij werd doodsbleek.

— Ah, ik merk dat gij van reizen en trekken houdt, ga gerust uw gang. Ik kan u geen ongelijk geven, en ten slotte, het leven is nog wel de moeite waard. Daarom had ik ook liever niet, dat gé mij het mijne ontneemt. Nu moeten wij alleen nog de geldzaak der vijf shilling rekenen. Ge vindt mij zeker niet erg scheutig, doch ik doe dit, om te voorkomen, dat gij uw bewakers omkoopt. Gij kunt hét altijd probeeren, als ge ten minste nog niet ontmoedigd zijt door de mislukte pogingen op Felton.

— Felton heeft dus niets gezegd! flitste het Milady door het brein. Er is nog niéts verloren.

— En nu neem ik afscheid van u, mevrouw. Morgen kom ik u het vertrek van mijn boodschapper mededeelen.

Lord Winter stond op, groette Milady met één spottende buiging en ging heen.

Milady herademde. Nog vier dagen.... nog vier dagen om Felton te verleiden.

Eensklaps echter kwam een vreeselijke angst in haar op: als haar zwager eens Felton zelf uitzond om Buckingham het bevel te laten teekenen! Op die wijze zou Felton haar ontsnappen en om hem werkelijk tot haar zijde over te halen, moest zij hem voortdurend in haar macht hebben.

Toch was er één zaak, die haar geruststelde, namelijk, dat Felton tegenover lord Winter had gezwegen.

Zij wilde niet laten merken, ontdaan te zijn door de bedreigingen van lord Winter, dus ging zij aan tafel zitten en begon te eten.

Daarna knielde zij neder, evenals den vorigen dag, en sprak

hardop haar gebeden uit. En evenals den vorigen dag, staakte de schildwacht zijn heen-en-weer-loopen en luisterde.

Weldra hoorde zij lichtere voetstappen dan die van den schildwacht die van het einde der gang kwamen en voor haar deur stilstonden.

— Dat is hij! dacht Milady.

En zij begon weer de psalmen te zingen, die een zoo geweldigen indruk op den jongeman hadden gemaakt. Doch ofschoon haar zachte, volle stem nog welluidender en aangrijpender klonk dan te voren, bleef de deur gesloten. Milady meende wel, toen zij een paar maal tersluiks een blik door de tralies van het luikje in de deur wierp, zijn fonkelende oogen op zich gericht te zien, doch dit kon ook verbeelding zijn.... hoe het zij, ditmaal had Felton de kracht, de deur niet te openen en niet binnen te treden.

Maar eenige oogenblikken nadat zij haar vroom gezang geëindigd had, geloofde Milady een diepen zucht te hooren, daarop verwijderden zich de passen, langzaam en dralend, alsof hij die geluisterd had, spijt voelde, dat het gezang geëindigd was.

LV.

DE VIERDE DAG DER GEVANGENSCHAP.

Den volgenden dag, toen Felton de kamer van Milady binnentrad, vond hij haar staande op een leunstoel met een touw in de hand dat van aan reepen gescheurde batisten zakdoeken was gevlochten. Op het gedruisch, dat Felton door het openen van de deur veroorzaakte, keerde Milady zich haastig om, sprong van den stoel, en trachtte het aldus in elkaar gedraaide koord achter zich te verbergen.

De jongeman was bleeker dan gewoonlijk en zijn roode oogen verrieden, dat hij een slapeloozen nacht had doorgebracht.

Toch bewees de klaarte van zijn voorhoofd, dat hij meer dan ooit gewapend was met een kalmen ernst.

Hij naderde Milady, die was gaan zitten, met langzame schreden, nam een uiteinde op van het moordende koord, dat zij toevallig, of misschien wel opzettelijk liet zien, en vroeg op kouden toon:

— Wat is dat, mevrouw?

— Dat? Niets! antwoordde Milady met het smartelijke glimlachje, dat zij zoo meesterlijk op haar gelaat wist te tooveren. De verveling is de doodelijke vijand der gevangenen en ik trachtte mij wat te verzetten, door het vlechten van dit koord.

Felton zocht met den blik de plek in den muur waarbij hij Milady op den stoel had zien staan en waaronder zij thans was gaan zitten. Hij ontwaarde, recht boven haar hoofd, een

vergulde kram, die daar was aangebracht om kleeren of wapenen aan te hangen.

Hij begon te sidderen en de gevangene zag het, want al hield zij de oogen neergeslagen, niets ontging haar.

— Wat hebt gij gedaan, daar boven op dien stoel? vroeg hij.

— Wat kan het u schelen?

— Ik wil het weten, zei Felton.

— Vraag mij niets! Gij weet wel, dat het ons, ware Christenen, verboden is, te liegen.

— Laat ik u dan zeggen, hernam Felton, dat gij in uw geest een zeer zondig besluit hebt genomen, dat gij zoojuist ten uitvoer hebt willen brengen. Onze God verbiedt de leugen, doch bedenk wel, mevrouw, dat Hij den zelfmoord nog veel strenger verboden heeft.

— Indien God een zijner schepselen, blootgesteld aan onverdiende vervolgingen, geplaatst ziet tusschen den zelfmoord en de schande, sprak Milady op een toon van de heiligste overtuiging, geloof dan gerust, dat God het eerste zou vergeven. In dat geval is de zelfmoord een marteldood.

— Ge draait er wat om heen, mevrouw? Verklaar u duidelijker, ik bid u!

— Waarom zou ik u mijn geschiedenis vertellen, wanneer gij ze toch slechts als een fabeltje beschouwt, waarom u mijn plannen openbaren, indien gij ze aan mijn vervolger verraadt.... neen, mijnheer! Buitendien, wat deert u het leven of de dood van een ongelukkige veroordeelde! Gij zijt slechts verantwoordelijk voor het heil van mijn lichaam nietwaar, en als gij de wacht houdt bij een lijk en het wordt als het mijne herkend, kan men u niets verwijten. Misschien zelfs zal men uw belooning verdubbelen.

— Ik mevrouw? riep Felton uit. Veronderstelt ge een oogen-

blik dat ik een prijs voor uw leven zou aanvaarden? Gij weet niet wat ge zegt!

— Laat mij begaan, Felton, laat mij begaan! smeekte Milady in schijnbare opwinding. Iedere krijgsman is eerzuchtig, nietwaar? Gij zijt luitenant.... welnu, gij zult mijn lijkbaar volgen als kapitein!

— Wat heb ik u toch misdaan, vroeg Felton ontroerd, dat ge mij met een dergelijke verantwoordelijkheid jegens God en de menschen wilt bezwaren! Binnen enkele dagen zijt ge ver van hier en dan — hij slaakte een zucht — staat uw leven niet langer onder mijn bewaking.... doe er dan mede, wat ge verkiest.

— Dus, hernam Milady, alsof zij een heilige verontwaardiging niet van zich kon afzetten, dus gij, een geloovig man, een rechtvaardig man, gij verlangt slechts één ding, namelijk, dat niemand u verantwoordelijk kan stellen voor mijn dood!

— Ik moet waken over uw leven, mevrouw, en dat zal ik doen.

— Maar begrijpt gij eigenlijk wel de opdracht, die ge vervult? Zij zou al wreed zijn, wanneer ik schuldig was, doch hoe zal de Heer haar oordeelen, indien ik onschuldig ben?

— Ik ben een krijgsman, mevrouw. Ik heb de mij gegeven bevelen ten uitvoer te brengen.

— Gelooft gij, dat God bij het jongste gericht de blinde beulen van de onrechtvaardige rechters zal onderscheiden? Gij wilt niet, dat ik mijn lichaam dood, doch gij steunt de plannen van hem die mijn ziel wil dooden!

— Doch ik herhaal u, mevrouw, hernam Felton aangedaan, dat ge door geen enkel gevaar wordt bedreigd; ik sta u borg zoowel voor lord Winter als voor mijzelf.

— Dwaas! riep Milady uit. Arme dwaas, die durft borg blijven voor een ander mensch, terwijl de waarlijk wijzen, de

eersten in Gods Oogen, ternauwernood voor zichzelf durven instaan. Gij.... die u hebt geschaard aan de zijde van de sterken en bevoordeelden, om de zwakkeren en minder bevoordeelden te verdrukken!

— Het is onmogelijk, mevrouw, antwoordde Felton, die diep in zijn hart wel iets voor dit argument voelde, zoolang ge gevangen zijt, zult ge van mij niet de vrijheid herkrijgen, zoolang ge leeft, zal ik u niet helpen, een einde aan uw leven te maken.

— Ja, doch ik zal iets verliezen, dat mij veel dierbaarder is dan het leven: mijn eer! Felton, gij zijt het, dien ik tegenover God en de menschen verantwoordelijk zal stellen voor mijn schande en mijn onteering.

Dezenkeer kon Felton, hoe onbewogen hij zich ook voordeed, niet langer weerstand bieden aan den schier onmerkbaren invloed die zich meer en meer van hem had meester gemaakt. Deze schoone vrouw, stralend als een visioen, te aanschouwen, haar beurtelings droevig en dreigend te zien, tegelijkertijd den invloed van haar smart en haar schoonheid te ondergaan, dit was teveel voor een jongen dweper, voor een gemoed verzwakt door extase en geestesvervoering, voor een hart, verschroeid door den gloed der Hemelsche liefde en verteerd door het vuur van den aardschen haat.

Milady zag zijn verwarring, zij voelde als bij ingeving de tegenstrijdige hartstochten, die het bloed van den dweper opzweepten, en, zooals een generaal, die den vijand op het punt ziet te wijken, met zegevierend gejuich op hem aanvalt, zoo richtte zij zich op, schoon als een priesteres uit de Oudheid, bezield als een martelares der Christenen, den arm opgeheven, den hals ontbloot, de hand op den boezem, kuisch het kleed bijeenhoudend, den blik vlammend van den gloed, die reeds de zinnen van den jongen Puritein zoo geweldig in beroering had gebracht. Zij schreed op hem toe en declameerde met haar

zachte stem waaraan zij soms een profetischen klank wist te geven:

Livre à Baal sa victime
Jette aux lions le martyr
Dieu te fera repentir!
Je crie a lui de l'abîme.

(Lever het slachtoffer over aan Baäl, en werp den martelaar voor de leeuwen; God zal het u doen berouwen, ik roep hem aan uit den afgrond.)

Felten sidderde onder deze vreemde profetie; hij stond als versteend.

— Wie zijt ge, wie zijt ge! riep hij handenwringend uit. Zij gij door God gezonden of door Satan, zijt ge een engel of een demon, Eloa of Astarte?

— Kent ge mij niet, Felton? Ik ben noch engel, noch demon, doch een kind dezer aarde; ik ben uw zuster in het geloof.... meer niet.

— Ja ja, fluisterde Felton, ik twijfelde er nog aan, doch nu geloof ik het.

— Je gelooft het, en toch ben je de medeplichtige van het Satansgebroed dat zich lord Winter noemt. Je gelooft het, en toch lever je mij over in de handen van mijn vijand, den vijand van Engeland, den vijand Gods! Je gelooft het, en toch red je mij niet uit de macht van hem, die Gods wereld bezoedelt met zijn ketterij en zijn uitspattingen, aan den afschuwelijken Sardanapalus, dien de verblinden lord Buckingham en de geloovigen Antichrist noemen!

— Ik u uitleveren aan lord Buckingham.... wat zegt gij?

— Zij hebben oogen en zij zien niet, zij hebben ooren en zij hooren niet, preekte Milady galmend voort.

— Ja ja, mompelde Felton, en hij streek met de hand over

zijn met zweet bedekt voorhoofd, ja, ik herken de stem die mij toespreekt in mijn droomen, ik herken het aangezicht van den engel die mij elken nacht verschijnt en mij toeroept: "sla toe, red uw vaderland, haast u, of gij zult sterven zonder God gewroken te hebben!"

Een flits van helsche vreugde laaide op in de oogen van Milady. Hoe snel ook die duivelsche lichtstraal weer uitdoofde, Felton had dien toch gezien; hij schrok, als had hij bij dat licht in de duistere afgronden van het hart dezer vrouw gezien.

Eensklaps herinnerde hij zich de waarschuwingen van lord Winter voor Milady's verleidingskunsten, haar eerste kokette optreden bij haar aankomst.... hij deinsde eenige passen achteruit en boog het hoofd, zonder echter den blik van haar af te houden, alsof hij betooverd, gefascineerd was door dit bijna bovennatuurlijke wezen.

Milady was er de vrouw niet naar, om deze aarzeling verkeerd uit te leggen. Onder haar schijnbare aandoening had zij haar gewone koelbloedigheid bewaard, zoodat het haar gelukte, voordat Felton iets zeide en zij dus gedwongen zou zijn op denzelfden dweperigen toon voort te gaan, haar stem en houding geheel en al te veranderen, en het te doen voorkomen, alsof de zwakheid der vrouw de overhand had verkregen boven de geestdrift der zieneres.

— Neen, sprak zij dof, het is mij niet vergund, gelijk Judith mijn volk te redden van dezen tweeden Holophernes. Het zwaard des Eeuwigen is te zwaar voor deze teedere armen. Laat mij dan ook maar de schande ontvluchten door den dood, laat mij de martelkroon verkiezen. Ik vraag u noch de vrijheid, als een schuldige, noch de wraak, gelijk een heidin. Laat mij sterven, meer vraag ik u niet. Ik bid u, ik smeek u op mijn knieën: laat mij sterven, en mijn laatste snik zal een gebed zijn voor u, mijn verlosser!

Op den klank van deze zoete, smeekende stem kwam Felton weer naderbij. Allengs had deze heks zich weer bekleed met het prachtige sprookjeskleed, dat zij naar willekeur aflegde en weer aannam: schoonheid, vrouwelijke zachtheid, tranen.... en bovenal de onweerstaanbare betoovering van die wellustige mystiek, de verteerendste aller verleidingen.

— Helaas, zuchtte Felton, ik kan niets anders voor u doen, dan u beklagen, wanneer ge werkelijk een slachtoffer zijt. Lord Winter heeft u echter ernstig beschuldigd. Gij zijt Christin, in het geloof zijt ge mijn zuster, ik voel mij aangetrokken tot u, ik, die nooit iemand anders heb liefgehad dan mijn weldoener; ik, die in het leven nooit anders dan verraders en goddeloozen heb ontmoet. En gij mevrouw, zoo schoon, zoo rein, moet, daar lord Winter u vervolgt, toch het een of andere onrecht hebben begaan!

— Zij hebben oogen en zij zien niet! herhaalde Milady met smart in haar toon. Zij hebben ooren en zij hooren niet.

— Maar spreek dan! drong de jonge officier aan. Ik bid u, spreek!

— U mijn schande bekennen? riep Milady uit, met een blos van schaamte op de kaken. Dikwijls is de misdaad van den een de schande van den ander. U mijn schande bekennen, ik, vrouw, aan u, die een man zijt! Nooit, vervolgde zij zachter, terwijl zij met kuisch gebaar de hand op de oogen legde, nooit zal ik dàt kunnen.

— Openbaar u aan mij, uw broeder!

Milady keek hem lang aan, met een blik waaruit de officier twijfel las, doch die slechts bedoeld was om hem te boeien en te bekoren.

Op zijn beurt vouwde Felton de handen.

— Goed dan, fluisterde Milady, ik zal mijn schroom overwinnen, en mij aan mijn broeder openbaren.

Op dit oogenblik hoorde men den tred van lord Winter, doch dezen keer stelde de zwager van Milady er zich niet mee tevreden, haar deur voorbij te loopen, gelijk den vorigen dag, neen, hij stond stil, wisselde eenige woorden met den schildwacht, opende de deur en trad binnen.

Op het vernemen van het gedruisch, was Felton achteruit gedeinsd, zoodat, toen lord Winter binnentrad, hij het tweetal niet tegenover elkaar aantrof.

De baron schreed langzaam over den drempel en keek onderzoekend van de gevangene naar den jongen officier.

— Ik geloof dat ge al een heelen tijd hier zijt, John, sprak hij, heeft deze vrouw je van haar misdaden verteld? Dan begrijp ik waarom het onderhoud zoo lang duurt!

Felton sidderde en Milady besefte, dat alles verloren zou zijn, indien zij thans den onthutsten Puritein niet te hulp kwam.

— Ha, gij vreest dat uw gevangene u zal ontsnappen! riep zij lord Winter toe. Welnu, vraag uw waardigen cipier, om welke gunst ik hem zoojuist heb verzocht.

— Zoo, vraagt gij hem gunsten, zei de baron achterdochtig.

— Ja, milord, antwoordde Felton verward.

— En wat voor gunst dan wel?

— Zij vroeg mij een mes, dat ze mij door het luikje van de deur wil teruggeven, na het een oogenblik te hebben gebruikt.

— Dan houdt ze zeker iemand in de kamer verborgen, wien zij den hals wil afsnijden! hoonde lord Winter verachtelijk.

— Er is hier niemand dan ik, verklaarde Milady rustig.

— Ik heb u de keus gelaten tusschen Amerika en Tyburn. Kies Tyburn, Milady, het koord trouwens is altijd beter dan het mes!

Felton verbleekte en deed een pas voorwaarts. Hij herinnerde zich dat hij, bij zijn komst, Milady met een koord in de hand had aangetroffen.

— Daar had ik reeds aan gedacht, hernam Milady op doffen toon, en ik zal er nog wel eens aan denken, dat verzeker ik u.

Felton rilde tot in het merg van zijn gebeente.... misschien bemerkte lord Winter deze aandoening.

— Wees op je hoede, John! Ik had op je vertrouwd, mijn vriend, dus wees voorzichtig. Ik heb je gewaarschuwd. Overigens is je leed weldra geleden, mijn jongen: nog drie dagen en dit schepsel is onderweg naar een oord waar zij niemand meer zal hinderen.

— Gij hoort het! riep Milady uit met zooveel vuur, dat lord Winter meende dat zij den Hemel aanriep, terwijl Felton begreep, dat zij het tegen hem had.

De jongeman boog het hoofd en verviel in gepeins.

De baron nam zijn arm en keek bij het weggaan over zijn schouder, om de gevangene niet uit het oog te verliezen, totdat de deur achter hen dicht was.

— Welaan, mompelde Milady, zoodra zij alleen was gebleven, ik ben nog niet zoover gevorderd als ik gehoopt had. Winter heeft zijn gewone onbenulligheid verwisseld voor een ongekende scherpzinnigheid. Dat is de wraakzucht.... niets kan een mensch meer veranderen. Wat Felton betreft.... hij weifelt. O, dat is niet iemand zooals die verwenschte d'Artagnan! Een Puritein aanbidt maagden, en dan nog met gevouwen handen; een musketier bemint vrouwen, en wel met begeerig uitgestrekte armen!

Inmiddels wachtte Milady vol ongeduld, want zij twijfelde er niet aan of zij zou Felton dien dag nog wel zien. Na een uur hoorde zij zachtjes praten voor de deur; zij herkende de stem van den jongen officier en even later trad hij binnen.

De jongeman keek snel rond in de kamer; hij liet de deur

achter zich openstaan en gaf Milady een teeken, te zwijgen. Zijn gelaat stond ontdaan en verwrongen.

— Wat wilt ge van mij? fluisterde zij.

— Luister, antwoordde Felton gedempt, ik heb den schildwacht weggezonden om ongemerkt bij u te kunnen blijven. De baron heeft mij zoojuist een vreeselijke mededeeling gedaan.

Milady had terstond weer haar houding en haar glimlach van berustende martelares en schudde het hoofd.

— Of gij zijt een demon, vervolgde Felton, of de baron, mijn weldoener, mijn broeder, is een monster. Ik ken u sedert vier dagen, ik heb hem al sinds twee jaar boven alles ter wereld lief.... thans moet ik tusschen u beiden aarzelen. Ik wil zekerheid. Schrik niet, hedennacht na twaalf uur zal ik bij u komen en dan zult ge mij overtuiging schenken.

— Neen Felton, neen mijn broeder, sprak zij, dit offer is te groot en ik voel dat het u te zwaar moet vallen. Zie, ik ben verloren, stort u dus niet met mij in het verderf. Mijn dood zal welsprekender zijn dan mijn leven, de stilte van het lijk zal u meer overtuiging geven dan de woorden der gevangene.

— Zwijg mevrouw! riep Felton uit. Ik ben gekomen om u bij uw eer, bij het heiligst wat gij bezit, te bezweren, niet de hand aan uzelf te slaan!

— Ik mag niet beloven, sprak Milady, want niemand hecht strikter aan een eed dan ik en als ik er een aflegde, zou ik dien moeten nakomen.

— Welnu, verbind u dan slechts totdat wij elkaar hebben weergezien. Wanneer ge dan nog in uw besluit mocht volharden, dan zal ik zelf u het wapen geven, dat ge mij hebt gevraagd.

— Goed, zei Milady, ik zal op u wachten.

— Zweer het.

— Ik zweer het bij onzen God. Zijt ge thans tevreden?

— Ja, antwoordde Felton. Tot vannacht!

En hij snelde het vertrek uit, sloot de deur en hield buiten de wacht met de piek van den soldaat in de hand, alsof hij den schildwacht had afgelost.

De soldaat kwam terug en Felton gaf hem zijn wapen weer.

Milady zag hem door het luik, aan hevige gemoedsbeweging ten prooi, de handen vouwen en daarna de gang doorijlen, als voortgedreven door innerlijke vreugde.

Zijzelf keerde naar haar plaats terug, met een duivelschen glimlach op de lippen, en halfluid ontheiligde zij den naam Gods, bij Wien zij zoojuist had gezworen zonder Hem ooit gekend te hebben.

— God? lachte zij. O, dwaze dweper die je bent! Mijn God ben ik zelf en.... degene die mij helpen zal, mij te wreken!

LVI.

DE VIJFDE DAG DER GEVANGENSCHAP.

Intusschen had Milady een halven triomf behaald en dit succes verdubbelde haar krachten.

Het was niet moeilijk, mannen te overwinnen op de manier die zij totnutoe had beproefd; zij waren gemakkelijk te verleiden geweest en hun loszinnige hofopvoeding had daar het hare toe bijgedragen; Milady was schoon genoeg, om niet op tegenstand des vleezes te stuiten en intelligent genoeg, om de moeilijkheden des geestes te overwinnen.

Dezen keer echter had zij te worstelen tegen een sombere natuur, in zichzelf gekeerd, die door strengheid en godsdienstijver ongevoelig was geworden voor gewone verleidingsmiddelen. Felton koesterde in zijn koortsachtig brein zulke weidsche plannen, zulke verwarde voornemens, dat er geen plaats was voor liefde of grillen, welke eerder wortel schieten bij hen die werkeloos en verdorven door het leven gaan. Met haar gehuichelde braafheid had Milady een man, die voor haar gewaarschuwd was, doen wankelen, de zinnen van een absoluut rein jongmensch in haar strikken verward. Zij had de kracht leeren kennen van hulpmiddelen, waarvan zij te voren nooit het bestaan had vermoed, door de ondervinding, opgedaan bij deze studie van een zoo moeilijk te verleiden slachtoffer.

Toch was zij 's avonds dikwijls wanhopig en bang voor de toekomst; zij geloofde niet in God, dat weten wij, doch zij

vertrouwde op den geest van het Booze, de onbeschrijfelijke macht, die het menschelijk leven tot in alle bijzonderheden beheerscht, en voor wie, als in de Arabische fabel, één granaatkorrel voldoende is om een geheel wereldstelsel te verwoesten.

Milady was goed voorbereid op de ontvangst van Felton, den volgenden dag, en kon dus naar behooren haar val gereed houden. Zij wist, dat zij nog slechts twee dagen had, want als Buckingham eenmaal het bevel had onderteekend (en dat zou hij des te gemakkelijker doen, daar het papier een valschen naam vermeldde en hij dus niet zou weten, wie er mede gemoeid was), zou de baron haar dadelijk doen inschepen. Zij wist ook, dat een tot deportatie veroordeelde vrouw, een groot deel van haar macht moet inboeten, vergeleken bij de deugdzame, althans schijnbaar deugdzame vrouwen, waaraan de groote wereld glans verleent, die door de stem der mode geprezen worden en door het licht der aristocratie worden bestraald. Een vrouw die tot een onteerende straf veroordeeld is, mag zoo schoon zijn als ze wil, doch met haar macht is het voorgoed gedaan. Als alle werkelijk begaafden wist Milady, welke omgeving zij noodig had, om zich ten volle te ontplooien. Armoede schrikte haar af, vernederingen waren haar ondragelijk. Zij voelde zich slechts koningin tusschen koninginnen, haar hoogmoed drong haar, te heerschen over haar gelijken; heerschen over minderen schonk haar geen voldoening, was zelfs bijna een vernedering voor haar.

Natuurlijk zou zij wel uit haar ballingschap terugkeeren, daar twijfelde zij niet aan, doch hoelang zou het duren? Voor een werkzamen geest als den hare golden dagen in ledigheid doorgebracht als verloren tijd, hoe zwaar zouden haar dan dagen vallen, in vernedering gesleten! Een jaar, twee jaar, drie jaar op deze wijze te verliezen, geleek haar een eeuwigheid. Terug te komen na den dood, misschien na den val van den

kardinaal, als d'Artagnan en zijn vrienden rijk en gelukkig zouden zijn, beloond door de koningin en alom geëerd, dit waren verterende gedachten, die een vrouw als Milady ternauwernood kon verduren. De storm die in haar binnenste woedde, verdubbelde haar krachten en zij had de muren van haar kerker doen springen, wanneer haar arm de macht van haar verbeelding had gehad.

Wat haar bij dat alles nog het meest hinderde, was de herinnering aan den kardinaal. Wat zou hij denken van haar stilzwijgen? De kardinaal was niet alleen haar eenige steun en beschermer, doch ook haar voornaamste werktuig bij haar wraakplannen. Zij kende hem, zij wist dat op al haar klaagzangen over de doorstane ellende, haar gejammer over haar leed in de gevangenis, hij met zijn spottende kalmte van scepticus, zeker van zijn eigen kracht en grootheid, geen ander antwoord zou geven dan: "ge hadt u ook niet moeten laten vangen!"

Milady verzamelde al haar energie en fluisterde voor zich heen den naam Felton. Immers, hij was de eenige van wien zij in deze hel uitkomst kon verwachten en hem verstrikte zij in de fijne draden harer verbeelding.

Inmiddels verstreek de tijd, het eene uur volgde het andere. Wanneer de klok sloeg, meende de gevangene dat de klepel bij elken slag haar hart trof. Om negen uur legde lord Winter zijn gewone bezoek af, onderzocht de vensters en de tralies, den schoorsteen en de muren, en gedurende dit nauwkeurig onderzoek werd er geen woord tusschen hem en Milady gewisseld.

Blijkbaar beseften beiden dat de situatie te ernstig was om zich te verliezen in nuttelooze woorden en doelloozen toorn.

— Komaan, zei de baron toen hij wegging, vannacht zult ge tenminste nog niet ontsnappen.

Om tien uur plaatste Felton een schildwacht voor de deur. Milady herkende zijn pas. Zij kende dien, gelijk een minnares

dien van haar innig geliefden minnaar, en toch verachtte zij den fanatieken zwakkeling.

Het afgesproken uur was nog niet aangebroken, dus Felton kwam niet binnen.

Twee uur later, het sloeg middernacht, werd de schildwacht afgelost.

Dezen keer was het bewuste uur gekomen. Milady wachtte met koortsachtig ongeduld.

De nieuwe schildwacht begon heen en weer te wandelen voor de deur.

Na verloop van tien minuten kwam Felton.

— Luister, sprak de jongeman tot den schildwacht, je moogt je onder geen voorwendsel van deze deur verwijderen. Je weet, dat een der andere soldaten gisteren door milord is gestraft, omdat hij een oogenblik zijn post had verlaten, en niettemin had ik gedurende zijn afwezigheid zijn plaats ingenomen.

— Ja, dat weet ik, zeide de soldaat.

— Neem dus de grootste oplettendheid in acht. Ik zal voor den tweeden keer de kamer der vrouw onderzoeken. Zij beraamt noodlottige plannen jegens zichzelf en ik heb opdracht, haar te bewaken.

— Mooi zoo! mompelde Milady, de strenge Britein begint al te liegen!

De soldaat lachte.

— Drommels luitenant, zei hij, een dergelijke opdracht is nog niet te versmaden, vooral wanneer milord u heeft gelast, ook haar bed te onderzoeken!

Felton bloosde. Onder alle andere omstandigheden had hij den soldaat berispt over deze ongepaste opmerking, doch zijn geweten sprak zoo luid, dat zijn mond moest zwijgen.

— Als ik je roep, sprak hij, kom dan binnen; als er iemand anders komt, roep mij dan.

— Ja, luitenant.

Felton trad de kamer binnen. Milady stond op.

— Zijt ge daar? vroeg zij.

— Ik had u beloofd, te komen, zei Felton, dus hier ben ik.

— Gij hadt mij nog iets anders beloofd.

— Wat dan? vroeg de jongeman die, ondanks zijn zelfbeheersching, zijn knieën voelde knikken en het zweet op zijn voorhoofd voelde parelen.

— Ge hadt mij beloofd, een mes mee te brengen en het na ons onderhoud, hier te laten.

— Spreek daar niet meer over, mevrouw! In welke omstandigheden God ons ook plaatst, het is ons toch niet vergund, onszelf het leven te benemen. Ik heb nagedacht en ben tot de overtuiging gekomen, dat ik nooit de hand tot een dergelijke zonde zal leenen.

— Hebt gij nagedacht! riep de gevangene uit, terwijl zij met een verachtelijk lachje plaats nam. Welnu, ik heb ook nagedacht.

— Waarover?

— Dat ik niets te bespreken heb met een man, die zijn woord niet houdt.

— O God, stamelde Felton.

— Gij kunt gaan, sprak Milady. Ik heb u niets te zeggen.

— Hier is het mes, zei Felton haastig, en hij trok een mes te voorschijn, dat hij wel bij zich gestoken doch op het laatste oogenblik geaarzeld had, de gevangene te overhandigen.

— Laat het mij zien.

— Waartoe?

— Ik beloof u, dat ik het u dadelijk zal teruggeven. Leg het daarna op tafel en blijf tusschen mij en het mes staan.

Felton gaf het wapen aan Milady, die de scherpte ervan op haar vingertop onderzocht.

— Goed, zei zij, terwijl zij het mes aan den jongen officier teruggaf, dat is goed, buigzaam staal. Ge zijt een trouw vriend, Felton!

Felton nam het mes aan en legde het op de tafel, zooals hij met de gevangene was overeengekomen.

Milady volgde hem met de oogen en maakte een gebaar van voldoening.

— Wees thans zoo goed, naar mij te luisteren, sprak zij.

Dit verzoek was overbodig; de jonge officier stond bevend te wachten, gereed, haar de woorden van de lippen te lezen.

— Felton, begon Milady, plechtig en zwaarmoedig, Felton, indien uw zuster, de dochter van uw vader, u zou zeggen: "Ik was nog jong en tot mijn ongeluk niet leelijk, toen men mij in een valstrik heeft gelokt. Ik weerstreefde, men verdubbelde de listen en lagen. Men gebruikte geweld, ik bleef weerstreven, men ontheiligde den godsdienst, dien ik belijd, den God, dien ik aanbid, omdat ik in mijn angst dien God te hulp riep.... ik bleef weerstreven. Men overlaadde mij met beleedigingen en daar men mijn ziel niet met voeten kon treden, heeft men voor eeuwig mijn lichaam willen bezoedelen....

Milady zweeg. Een bittere glimlach speelde om haar lippen.

— Wat heeft men gedaan? vroeg Felton ademloos.

— Op zekeren avond besloot men den tegenstand, dien men niet kon overwinnen, machteloos te maken. Men vermengde mijn drinkwater met een krachtig slaapmiddel en nauwelijks had ik mijn avondmaal genuttigd, of ik voelde mij loom worden door een ongewonen slaaplust. Ik kende natuurlijk geen argwaan, maar wel werd ik als bij ingeving gewaarschuwd door een zekere vrees, zoodat ik mij tegen den slaap verzette. Ik stond op, wilde naar het venster gaan, om hulp roepen, doch mijn beenen weigerden den dienst; het leek mij, alsof de zoldering naar beneden kwam om mij te verpletteren, ik strekte de armen

uit, poogde te spreken, doch slechts loozė klanken kwamen van mijn lippen, ik wilde mij vasthouden aan een leunstoel, doch mijn zwakke armen begaven mij, ik gleed op den grond èn verviel in een diepen slaap, die op den dood geleek.

"Van hetgeèn er gedurende dien slaap gebeurde, herinner ik mij niets. Ik weet alleen, dat ik ontwaakte in een ronde kamer, prachtig gemeubileerd, waar het licht alleen door een opening in het plafond binnenviel. Nergens was een deur.... het geleek een weelderige gevangenis.

"Lang duurde het eer ik mij kon rekenschap geven waar ik mij bevond. Mijn geest worstelde nog tegen de nevèlen van den slaap, dien ik maar niet kon afschudden. Vaag herinnerde ik mij iets van het rollen van èen rijtuig, doch het leek me een afschuwelijken droom, waarbij mijn krachten mij in den steek hadden gelaten. Dit alles was zoo onduidelijk in mijn gedachten, dat het mij een andère wereld, een ander leven scheen, dat toch aan het mijne op geheimzinnige wijze verbonden was.

"Langen tijd meende ik nog, dat ik droomde. Eindelijk stond ik wankelend op; mijn kleeren lagen dicht onder mijn bereik op een stoel, doch ik herinnerde mij niet, dat ik mij had uitgekleed of dat een ander mij ontkleed had. Nu drong allengs de werkèlijkheid tot mij door. Te oordeelen naar het zonlicht, waren reeds twee derden van den dag verstreken, ik bevond mij niet in mijn eigen huis, het was een dag na den avond waarop ik in slaap was gevallen, mijn slaap moest dus al bijna vierentwintig uur geduurd hebben. Wat was er gedurende dien langen slaap mèt mij gebeurd?

"Ik kleedde mij zoo spoedig mogelijk aan, doch mijn bewegingen bleven loom, als verlamd door een verdooving. De kamer was overigens ingericht met een behagelijkheid, die zelfs de meest verwende coquette tevreden zou hebben gesteld. Ongetwijfeld was ik niet de eerste gevangene, die in deze gouden

kooi was opgesloten en gij begrijpt, Felton, dat ik mij juist door de pracht der omgeving steeds meer verontrustte.

"Het was inderdaad een gevangenis, want ik kon er onmogelijk uit ontkomen. Lang zocht ik een deur of opening, doch eindelijk zonk ik, uitgeput van inspanning en ellende, in een leunstoel neer.

"Spoedig daarop viel de nacht in en mèt den nacht nam mijn vrees toe. Geen oogenblik had ik rust op mijn plaats, en toch durfde ik niet opstaan, uit angst voor allerlei onbekende afgronden, waarin ik meende bij elken pas te kunnen vallen. Hoewel ik sinds den vorigen dag niets had gegeten, belette de angst mij, honger te bespeuren.

"Geen enkel geluid van buiten stelde mij in staat den tijd te raden. Ik meende, dat het zeven of acht uur 's avonds moest zijn, want wij schreven October en het was sinds kort volkomen duister.

"Eensklaps deed het gedruisch van een deur, die knarsend draaide op haar scharnieren, mij opschrikken. Een vuurbol verscheen boven mijn hoofd in de zoldering. Heel de kamer was verlicht en temidden van dat licht ontwaarde ik een man, die op enkele passen afstands tegenover mij stond.

"Een voor twee personen gedekte tafel, waarop een volledig souper stond, was als bij tooverslag in het midden van het vertrek verrezen.

"De man was mijn vijand, hij die mij een jaar lang reeds vervolgde, die gezworen had, dat hij mij van mijn eer zou berooven, en mij thans bij de eerste woorden, die ik stamelend uitte, verzekerde, dat hij in den afgeloopen nacht zijn afschuwelijk voornemen ten uitvoer had gebracht.

— De ellendeling! mompelde Felton.

— Ja, de ellendeling, hernam Milady, bemerkend met hoeveel belangstelling de jongeman, die als het ware aan haar

lippen hing, dit wonderlijke verhaal volgde. Ja, de ellendeling! Hij meende, dat hij mij slechts in mijn slaap behoefde te overweldigen, om mij voortaan in zijn macht te hebben. Hij naderde mij, in de hoop, dat ik in mijn schande zou berusten daar het toch onveranderlijk was; hij bood mij zijn fortuin aan in ruil voor mijn eer.

"Alles wat een vrouwenhart aan heilige verontwaardiging, smart en verachting kan voortbrengen, uitte ik in woorden, doch ongetwijfeld was hij aan dergelijke verwijten gewoon; hij kruiste de armen over de borst en hoorde mij glimlachend aan. Eindelijk greep ik een mes en plaatste de punt er van op mijn hart.

— Nader één schrede! riep ik hem toe, en gij zult, behalve mijn schande, ook mijn dood op uw geweten hebben!

— Zeker lag er in mijn blik, in mijn stem iets wat de meest verdorvenen overtuigt.... hij trad terug.

— Uw dood! riep hij uit. Neen, ge zijt een veel te begeerlijke minnares dan dat ik u zoomaar zou opgeven, na eenmaal de zaligheid gekend te hebben, u te bezitten. Tot ziens, mooi kind, ik zal terugkomen en hoop, u in een aangenamere stemming aan te treffen.

— Hierop blies hij op een fluitje; de vuurbol die mijn kamer verlichtte, verdween en ik bevond mij weer in de duisternis. Het geluid van een deur, die geopend en weer gesloten wordt, klonk even later en ik was alleen.

— Mijn wanhoop was groot. Had ik te voren nog gehoopt, getwijfeld, thans was ik overtuigd van mijn ellende, immers, ik bevond mij in de macht van een man, dien ik haatte, vreesde en verachtte en die mij nog pas het noodlottig bewijs had gegeven van de laagheid waartoe hij in staat was.

— Maar wie was die man dan toch? vroeg Felton.

— Ik bracht den nacht door op een stoel, vervolgde Milady, zonder op de vraag te letten, doch de uren gingen voorbij zon-

der dat mijn vervolger nieuwe pogingen aanwendde om mij te belagen. De dag brak aan en ik zag, dat de tafel verdwenen was. Alleen hield ik nog het mes in mijn hand.

— Dit mes was mijn laatste hoop.

— Ik was uitgeput van vermoeidheid, mijn oogen brandden tengevolge van de slapeloosheid, daar ik ze geen seconde had durven sluiten. Het daglicht verminderde echter mijn vrees; ik ging op bed liggen doch verborg het mes, waarvan ik mijn bevrijding verwachtte, onder mijn hoofdkussen.

— Toen ik ontwaakte, stond er weer een gedekte tafel gereed.

— Dezenkeer bespeurde ik ondanks mijn angst en de geleden opwinding een hevigen honger. In achtenveertig uur was er niets over mijn lippen gekomen. Ik at wat brood en eenige vruchten, doch, gedachtig aan het slaapmiddel dat men twee dagen tevoren in het drinkwater had gemengd, roerde ik dit thans niet aan en vulde mijn glas onder het fonteintje, dat in een hoek van de kamer was aangebracht.

— Toch voelde ik mij, ondanks deze voorzorg, nog eenigen tijd na het gebruiken der spijzen angstig en onzeker, doch mijn vrees was ongegrond en de dag ging voorbij, zonder dat ik mij onwel voelde. Uit voorzichtigheid had ik de helft van het water uit de karaf leeggegoten, opdat men mijn argwaan niet zou bemerken.

— De avond brak aan en de schemering viel weer in. Mijn oogen begonnen echter aan de duisternis te wennen; ik zag de tafel in den vloer wegzinken en een kwartier later gedekt terugkomen. Een oogenblik later werd het vertrek weer verlicht door den bol in het plafond.

— Ik had mij voorgenomen, niets anders te eten dan spijzen, die men niet met verkeerde stoffen kon vermengen, ik koos eenige vruchten en twee eieren uit en dronk daarbij opnieuw water uit

het fonteintje. Reeds bij de eerste teugen echter bemerkte ik, dat het niet meer denzelfden smaak had als 's morgens; haastig hield ik op, doch ik zag, dat ik reeds een half glas had gedronken. De rest goot ik vol afkeer leeg en toen wachtte ik, met het angstzweet op mijn voorhoofd.

— Ik twijfelde er niet aan, of de een of andere spion had mij water uit het fonteintje zien drinken en mijn vertrouwen misbruikt om mij des te zekerder in de val te kunnen lokken. Een halfuur was nauwelijks verloopen, of ik bespeurde dezelfde symptomen als eenige dagen tevoren, alleen kon ik, daar ik dezen keer minder had gedronken, langer den strijd tegen den slaap volhouden. Ik verviel in een toestand van doezeligheid, waarin ik wel flauwtjes opmerkte wat er om mij heen gebeurde, zonder mij echter te kunnen bewegen of verdedigen.

— Ik sleepte mij naar bed, om mijn toevlucht te zoeken bij de eenige bescherming, die ik nog had: het mes, doch ik kon het hoofdeinde van het bed niet meer bereiken. Ik viel neer, mijn handen om de kolommen van het bed geklemd, en begreep, dat ik verloren was.

Felton werd doodsbleek, een krampachtige schok doorstuipte zijn lichaam.

— En wat het afschuwelijkst was, vervolgde Milady hijgend, alsof zij nogmaals denzelfden angst doorstond, is, dat ik toen wel degelijk het gevaar besefte dat mij bedreigde: mijn ziel waakte in mijn machteloos uitgestrekt lichaam. Ik hoorde en zag, weliswaar als in een droom, doch met niet minder afkeer en wanhoop.

— Ik zag de lamp, die omhooggetrokken werd en mij weer in duisternis achterliet, ik hoorde het welbekende kraken van de onzichtbare deur, ik voelde, dat iemand mij naderde, ik voelde het, zooals de rampzalige verdwaalden in de wouden van Amerika de slang voelen naderen.

— Een poging wilde ik wagen om te schreeuwen, zelfs

trachtte ik mij met bovenmenschelijke inspanning op te richten, doch ik viel aanstonds weer neer.... in de armen van mijn belager.

— O God, zeg mij toch, wie die man was! drong Felton aan.

Milady zag met één oogopslag de kwelling, die de jongeman doorstond, doch geen enkele foltering wilde zij hem besparen. Hoe dieper zij hem in het hart trof, des te zekerder kon zij zijn van zijn wraak. Zij ging dus voort, alsof zij zijn uitroep niet had gehoord of het oogenblik nog niet gekomen achtte, dien te beantwoorden.

— Dezenkeer was het geen levenloos lichaam, waarmede de ellendeling naar goeddunken kon handelen. Ik zei het u reeds: al kon ik niet over al mijn vermogens beschikken, het besef van het naderend gevaar was mij wel duidelijk gebleven. Ik worstelde dus met al mijn krachten en blijkbaar bood ik, hoe verzwakt ik ook was, zeer lang weerstand, want ik hoorde hem uitroepen:

— Die ellendige Puriteinen! Ik wist wel, dat zij hun beulen tergen, doch niet, dat zij zoo weerbarstig jegens hun verleiders kunnen zijn!

— Helaas.... lang kon ik mijn wanhopig verweer niet volhouden; ik voelde, dat mijn krachten mij begaven en dezen keer was het niet de slaap, waarvan de lafaard misbruik maakte, doch mijn uitputting.

Felton luisterde zonder iets anders te kunnen uitbrengen dan een dof gekreun, doch het zweet parelde hem op het voorhoofd en hij drukte de gebalde vuist op zijn bonzend hart.

— Toen ik tot mijzelf kwam, was mijn eerste beweging een greep naar mijn mes. Het had niet tot mijn verdediging gediend, het kon thans dienen om mijn schande en ellende een einde te doen nemen. Terwijl ik echter het mes naar mij toetrok, kwam een verschrikkelijk denkbeeld in mij op. Ik had gezworen, Fel-

ton, u alles te bekennen, zelfs al moest het mijn verderf veroorzaken.

— Het denkbeeld, u op dien man te wreken, nietwaar? vroeg Felton.

— Welnu.... ja! riep Milady uit. Ik weet het, dit voornemen was niet Christelijk, en ongetwijfeld had de Booze, die vijand onzer zaligheid, het mij ingeblazen, doch wat zal ik u zeggen Felton, vervolgde Milady, op den toon van een vrouw die zichzelf van een misdrijf beschuldigt, het denkbeeld nam mij in bezit en liet mij niet meer los. En die moorddadige gedachte is het, waarvan ik nog steeds de vergelding voortsleep.

— Verder, verder! hijgde Felton. Ik haak er naar, te hooren hoe ge u gewroken hebt!

— Ik wilde mijn wraak zoo spoedig mogelijk volvoeren, want ik twijfelde er niet aan of hij zou den volgenden nacht terugkomen. Bij dag had ik niets te vreezen.

— Toen het ontbijt kwam at en dronk ik overal van, om mijn vijand te doen gelooven, dat ik ook het souper zou gebruiken, waarvan ik echter niets wilde aanroeren. Ik ontbeet dus zoo flink mogelijk, om verder dien nacht niets te hoeven eten. Ik bewaarde echter echter een glas water van het ontbijt daar de dorst mij het meest gekweld had, toen ik achteenveertig uur lang niets gegeten of gedronken had.

— De dag ging voorbij zonder anderen invloed op mij uit te oefenen dan mij in mijn voornemen te sterken. Wel zorgde ik, dat mijn gelaat niets verried van hetgeen er in mijn hart omging, want ik voelde duidelijk dat ik bespied werd. Van tijd tot tijd glimlachte ik zelfs, want.... doch ik durf u niet bekennen, Felton, welke gedachte mij deed glimlachen.

— Zeg het, zeg het! Gij ziet toch, dat ik luister en brand van verlangen om alles te weten!

— De avond brak aan, dezelfde feiten van de beide vorige

dagen herhaalden zich. Mijn souper werd, als gewoonlijk, in de duisternis opgediend, de lamp daalde neêr en ik zette mij aan tafel.

— Ik at weer alleen eenige vruchten, schonk water uit de karaf doch dronk alleen dat wat ik van hét ontbijt had bewaard. Dit alles deed ik met zooveel handigheid dat mijn bespieders er wel door misleid moesten worden.

— Na het soupe vertoonde ik dezelfde teekenen van bedwelming als den vorigen avond, doch ditmaal deed ik, alsof ik van vermoeidheid met het gevaar geen rekening meêr hield: ik ontkleedde mij en ging in bed liggen.

— Onder het hoofdkussen vond ik mijn mes. Ik veinsde te slapen doch omklemde met mijn vingers het heft.

— Twee uur verstreken zonder dat er iets gebeurde en dien avond — wie had het mij de vorige dagen voorspeld! — begon ik te vreezen, dat hij niet zou komen.

— Eindelijk zag ik de lamp zachtjes oprijzen en de kamer werd duister. Ik spande echter mijn oogen in, om het donker te doordringen. Tien minuten gingen voorbij, zonder dat ik een ander geluid vernam dan het bonzen van mijn hart.

— Ik bad den Hemel, dat hij zou komen.

— Eindelijk hoorde ik het gedruisch van de deur, die geopend en gesloten werd. Ik hoorde naderende schreden en zag, ondanks de duisternis, een schaduw, die mijn bed naderde.

— Verder, verder! kermde Felton. Mérkt ge niet, dat elk van uw woorden mij als gloeiend lood in het brein dringt!

— Ik verzamelde al mijn krachten, vervolgde Milady herinnerde mijzelf, dat het uur der wrake, of liever der rechtvaardigheid, had geslagen. Ik beschouwde mij als een tweede Judith; ik hield het mes omkneld en toen hij zich over mij heenboog, stiet ik hem met een laatsten kreet van smart en wanhoop het lemmet in de borst.... Helaas, de ellendeling had alles voor-

zien: zijn borst was bedekt met een pantser, het mes gleed er machteloos op af.

— Ah! riep hij uit, terwijl hij mij bij den arm greep en mij het wapen ontrukte, dat mij geen redding had gebracht. Gij staat mij dus naar het leven, mijn lief Puriteintje. Dat is ondankbaar en slecht van u! Kom kom, wind u niet zoo op, schoon kind, ik dacht dat ge eieren voor uw geld zoudt kiezen. Ik ben niet zoo'n geweldenaar, die de vrouwen tegen haar zin bij zich houdt. Het schijnt dat ge mij niet bemint, waar ik eerst nog met mijn gewone zelfvertrouwen aan getwijfeld heb, doch nu ben ik er zeker van. Morgen zult ge vrij zijn.

— Ik had slechts één wensch, namelijk dat hij mij zou dooden.

— Wees voorzichtig! riep ik hem toe. Mijn vrijheid beteekent uw schande.

— Verklaar u nader, kleine Sibylle.

— Zoodra ik hier vandaan ben, zal ik alles vertellen, van uw gewelddadigheid en van mijn gevangenschap. Ik zal dit huis ontmaskeren als een poel van zonde, en al zijt ge nog zoo hoog geplaatst, milord, ik zal u doen sidderen. Boven u staat de koning, boven de koning staat God!

— Hoezéer hij zich ook beheerschte, mijn belager kon een beweging van toorn niet bedwingen. Ik kon de uitdrukking van zijn gelaat niet zien, doch ik voelde zijn arm, waarop ik mijn hand had gelegd, beven.

— Dan zult gij dit huis niet verlaten! riep hij uit.

— Goed, antwoordde ik, dan zal de plek mijner vernedering tevens mijn graf worden. Ik zal hier sterven en gij zult ondervinden, dat een schim, die u vervolgt en beschuldigt, u het leven nog ondragelijker kan maken dan een levende, die u bedreigt.

— Men zal u geen wapen geven.

— Er bestaat een wapen, waarvan ieder, die het leven moe is, zich kan bedienen: de hongerdood.

— Komaan, hernam de ellendeling, is de vrede niet beter dan een dergelijke oorlog? Ik geef u oogenblikkelijk de vrijheid weer en noem u gaarne het toonbeeld van deugd, de Lucretia van Engeland.

— Dan zijt gij een tweede Sextus! Dan zal ik u ontmaskeren voor de wereld, zooals ik u voor God ontmaskerd heb. Als het moet, zal ik, gelijk Lucretia, de beschuldiging met mijn bloed teekenen.

— Dat verandert de zaak; hoonde mijn vijand, als ik het goed bedenk, hebt ge het hier heel aangenaam, en als ge van honger sterft, is dat uw eigen schuld.

— Na deze woorden verwijderde hij zich, mij achterlatend in een vreeselijken toestand van smart en schaamte, dat ik mij niet beter gewroken had.

— Hij hield woord. Ik zag hem noch dien dag noch den daarop volgenden nacht. Doch ook ik hield woord: al dien tijd heb ik gegeten noch gedronken. Ik was, gelijk ik hem had gezegd, besloten van honger te sterven.

— Ik bracht den tijd door met bidden, hopende dat God mij mijn zelfmoord zou vergeven.

— Den tweeden nacht ging de deur open. Ik lag languit op den grond uitgestrekt; mijn krachten begonnen snel te verminderen.

— Op het geluid richtte ik mij op één arm overeind.

— Wel, sprak een stem die ik maar al te goed kende, is het vrouwtje wat gekalmeerd? Toe, wees verstandig, ik ben geen kwaad meester, en al ben ik niet op de Puriteinen gesteld, ik gun hun toch hun rechten, vooral de vrouwen, wanneer zij mooi zijn. Kom, zweer mij een kleine gelofte op het kruisbeeld, meer verlang ik niet.

— Wat! riep ik uit, mij geheel oprichtend, want de hoonende klank van zijn stem had mij de kracht teruggeschonken. Ik zal u zweren, dat ik u alom als een misdadiger, een ellendeling, een lafaard zal bekend maken, ik zal u zweren dat, als ik hier ooit vandaan kom, ik voor de geheele wereld uw vergelding zal eischen!

— Wees voorzichtig, antwoordde hij met een dreigenden blik, dien ik nog niet van hem had opgemerkt, ik heb nog een middel, dat ik niet dan in de uiterste noodzakelijkheid zal aanwenden, een middel, dat u den mond zal snoeren en u zal beletten, uw bedreigingen ten uitvoer te brengen.

— Ik vergaarde mijn laatste krachten om hem met een luiden schaterlach te antwoorden.

— Hij zag, dat voortaan tusschen ons een eeuwige strijd zou woeden, een strijd op leven en dood.

— Luister, sprak hij, ik geef u nog de rest van dezen nacht en den dag van morgen om na te denken. Wanneer gij zwijgt, wacht u rijkdom, aanzien, ja, zelfs eer, dreigt gij te spreken, dan geef ik u over aan de schande.

— Gij! riep ik uit.

— Aan de eeuwige, onuitwischbare schande, herhaalde hij.

— Geloof mij, Felton, ik meende dat hij krankzinnig was geworden.

— Verlaat mijn kamer! riep ik hem toe. Of ik loop onder uw oogen mijn hoofd tegen den muur te pletter!

— Zooals gij wilt, antwoordde hij. Tot morgen.

— Tot morgen, sprak ik.

— Ik liet mij weer op den vloer vallen en beet in het tapijt van machteloozen toorn en van wanhoop.

Felton leunde tegen de tafel en Milady bemerkte met duivelsche vreugde, dat misschien nog vóór het eind van haar leugenverhaal de krachten hem zouden begeven.

LVII.

ALS EEN KLASSIEK TREURSPEL.

Na een oogenblik van stilte, dat Milady gebruikte om den jongen officier gade te slaan, ging zij voort:

— In bijna drie dagen had ik niets gegeten of gedronken. Ik leed afgrijselijke kwellingen, duizelingen stegen mij naar het hoofd, nevels dansten voor mijn oogen, ik was bijkans bedwelmd.

— De avond brak aan. Ik was zoo verzwakt, dat ik telkens in zwijm viel en bij elken keer dankte ik God, meenend, dat de dood, de bevrijding nabij was.

— Te midden van een dier flauwten werd de deur geopend. De schrik gaf mij het bewustzijn terug.

— Mijn vijand trad binnen, gevolgd door een gemaskerden man. Ook hijzelf was gemaskerd, doch ik herkende hem aan zijn tred, zijn stem, zijn indrukwekkende houding, die de hel hem geschonken heeft tot het verderf van de menschheid.

— Wel, sprak hij tot mij, zijt ge besloten de gelofte af te leggen die ik van u verlang?

— Wij Puriteinen hebben slechts één woord, antwoordde ik, en ik heb u het mijne gegeven. Ik zweer u, dat ik u zal dagen voor den stoel der aardsche gerechtigheid zoowel als voor dien der hemelsche!

— Gij blijft dus volharden?

— Ik zweer voor God, die ons hoort, dat ik de heele wereld

tot getuige zal roepen en niet zal rusten, voordat ik een wreker heb gevonden.

— Je bent niet meer dan een lichtekooi! beet hij mij toe. En je zult de straf der lichtekooien ondergaan. Tracht de wereld te overtuigen, wanneer je voor eeuwig geschandvlekt zult zijn!

— Hij wendde zich tot den man, die achter hem stond en beval!

— Beul, doe uw plicht.

— O God! kermde Felton handenwringend. Zeg mij toch zijn naam!

— Ondanks mijn kreten, ondanks mijn weerstreven, want ik begon te begrijpen welke afgrijselijke hel mij dreigde, wierp de beul zich op mij, kwetste mij in zijn gewelddadigen greep en wierp mij op den grond. Snikkend, half buiten bewustzijn, onder het stamelen van den naam Gods, die mij niet scheen te hooren, werd ik overmeesterd. Plots slaakte ik een verschrikkelijken kreet van pijn en schaamte; een brandend ijzer, het ijzer van den beul, was mij in den schouder gedrukt.

Felton wendde zich kreunend af.

— Zie, sprak Milady, zich oprichtend met de majesteit eener koningin. Zie Felton, welke nieuwe foltering men had uitgevonden voor een onschuldig jong meisje, wier eer door de vuige lusten van een schurk was bezoedeld. Open uw oogen voor de slechtheid der menschen en leen u nooit weer tot werktuig voor hun onrechtvaardige wraakplannen.

Zij opende met een plotselinge beweging haar japon, verscheurde het batist, dat haar boezem bedekte, en toonde, met geveinsde schaamte, het onuitwischbare merk, dat haar fraaien schouder onteerde.

— Maar dat is een lelie! riep Felton uit.

— Dat is juist de laagheid. Om mij het brandmerk van

Engeland te geven, was er een rechtbank noodig om mijn schuld te bewijzen, want ik verzeker u, dat ik mij tot alle rechtbanken van het koninkrijk zou hebben gewend, doch het brandmerk van Frankrijk.... o, die wraak was al te goed gekozen!

Dit was te veel voor Felton.

Bleek, onbeweglijk, verpletterd door de emotie, verblind door de bijna bovenaardsche schoonheid van deze vrouw die zich voor hem vertoonde met een vrijmoedigheid die hem het toppunt van kuischheid toescheen, stond hij voor haar. Eensklaps wierp hij zich voor haar voeten zooals hij het een martelares uit den eersten Christentijd zou hebben gedaan de vrome maagden, die door de Romeinsche keizers aan de vuigheid en bloeddorstigheid van het circuspubliek werden overgeleverd. Het brandmerk zag hij niet meer, alleen de schoonheid bleef over.

— Vergeving! smeekte hij. Vergeving!

En Milady las in zijn blik: Liefde! Liefde!

— Vergeving.... waarvoor? vroeg zij zacht.

— Voor mijn verblindheid, mij aan de zijde uwer vervolgers te scharen!

Milady drukte hem de hand.

— Zoo jong, zoo schoon! zuchtte Felton, de kleine hand met kussen bedekkend.

Milady keek op hem neer met een dier blikken, die van een slaaf een koning maken.

De Puritein in Felton dwong hem, de hand der schoone vrouw los te laten en haar voeten te kussen.

Zijn gevoel was al geen liefde meer, het was aanbidding.

Toen de hevigste opwinding voorbij was en Milady haar koelbloedigheid, die haar in werkelijkheid geen oogenblik verlaten had, scheen te hebben herwonnen, en Felton de bekoorlijkheden, die hem als een zoete belofte toegelonkt hadden, weer door het batist bedekt zag, sprak hij:

— Thans heb ik u nog slechts één ding te vragen, dat is de naam van uw werkelijken beul, want de andere was slechts een betaald werktuig.

— Ach, mijn broeder, zuchtte Milady, moet ik u dien nog noemen, kunt ge hem dan niet raden?

— Wat! Het is dus.... hij.. ..altijd hij! De ware schuldige is dus....

— De ware schuldige, sprak Milady, is de verwoester van Engeland, de vervolger der waarlijk geloovigen, de laffe belager van zoovele vrouwen en meisjes, hij, die voor een gril het bloed van Engeland vergiet, hij, die vandaag de Protestanten beschermt om hen morgen te verraden....

— Buckingham! riep Felton buiten zichzelf. Het is dus Buckingham!

Milady verborg het gelaat in haar handen, alsof zij de schaamte, die dezen naam in haar wakker riep, niet kon verdragen.

— Buckingham is dus de belager van dit engelachtige schepsel! ging Felton in vervoering voort. En Gij hebt hem niet met Uw bliksem getroffen, God in den Hemel! Gij ziet toe dat hij geëerd, gezien, door allen bewonderd wordt, en voortgaat, ons allen in het verderf te storten!

— God verlaat hen die Hem verlaten, sprak Milady.

— Blijkbaar is het de wil van God dat de aardsche vergelding de hemelsche voorafgaat! ging Felton met stijgende bewogenheid voort.

— Ach, de menschen vreezen en sparen hem.

— Ik niet! riep Felton uit. Ik vrees hem niet en zal hem niet sparen!

Milady voelde een helsche vreugde in haar ziel opkomen.

— Doch wat heeft lord Winter, mijn weldoener, mijn vriend, met dit alles te maken? vroeg de jongeman.

— Luister Felton, hernam Milady, gelukkig zijn er ook nog goede menschen op de wereld, edelmoedige, weldenkende naturen. Ik had een verloofde, dien ik liefhad en die mij liefhad, een braaf man, iemand als gij, Felton. Ik vertelde hem alles en daar hij mij door en door kende, twijfelde hij geen oogenblik. Hij was een edelman, de gelijke van Buckingham. Zonder een woord te zeggen, gordde hij zijn degen om, wikkelde zich in zijn mantel en begaf zich naar Buckingham-Palace.

— Ja ja, sprak Felton, ik begrijp het. Men moet zulke schurken echter niet met den degen doch met den dolk bestrijden!

— Buckingham was den vorigen avond vertrokken naar Spanje, waar hij de hand der infante moest vragen voor koning Karel I, toen nog prins van Wales. Mijn verloofde kwam terug.

— Luister, sprak hij tot mij, de hertog is vertrokken en ontsnapt dus aan mijn wraak. Laten wij ons echter vereenigen, en vertrouw op lord Winter, om zijn eer en die van zijn vrouw te verdedigen.

— Lord Winter! riep Felton uit.

— Ja, antwoordde Milady. Thans begrijpt ge alles, nietwaar? Buckingham bleef langer dan een jaar weg en acht dagen vóór zijn terugkeer stierf lord Winter, mij als zijn eenige erfgename achterlatend. Door wiens hand was mijn man gevallen? God kent hèt geheim, ik, die niets weet, wil niemand beschuldigen.

— Welk een afgrond! stamelde Felton.

— Lord Winter had nooit iets over de zaak aan zijn broer gezegd. Het vreeselijke geheim moest voor de wereld verborgen blijven, totdat het zwaard boven hèt hoofd van den schuldige zou zijn neergekomen. De andere lord Winter, uw beschermer, had met leede oogen het huwelijk van zijn broeder

met een meisje zonder fortuin aangezien. Ik begreep, dat ik niet den minsten steun kon verwachten van iemand, die door mijn toedoen zijn hoop op een erfenis verijdeld zag. Ik ging in Frankrijk wonen, vastbesloten daar mijn leven door te brengen, doch mijn vermogen wordt hier in Engeland beheerd, zoodat, toen door den oorlog alle verbinding werd verbroken, ik mij genoodzaakt zag, hier te komen. Zoo ben ik dus, zes dagen geleden, te Portsmouth geland.

— En? vroeg Felton.

— En.... welnu, Buckingham had waarschijnlijk van mijn terugkeer gehoord. Hij wendde zich vermoedelijk tot lord Winter, die toch reeds tegen mij was ingenomen, en blies hem in, dat zijn schoonzuster een lichtekooi en een gebrandmerkte was. Helaas, de stem van mijn echtgenoot is er niet meer, om mij te verdedigen. Lord Winter geloofde natuurlijk grif wat men hem zeide, vooral daar hij er belang bij had. Hij liet mij in hechtenis nemen en hierheen voeren. Het overige is u bekend. Overmorgen zal hij mij doen deporteeren naar een ver, onbekend oord, temidden van misdadigers en uitvaagsel. O, het weefsel is fijn gesponnen, het complot is handig in elkaar gezet en mijn eer zal er door verloren gaan. Ziet ge nu, dat ik sterven moet? Geef mij het mes, Felton.

Bij de laatste woorden liet zij zich, als uitgeput, in de armen van den jongen officier vallen. Deze, bedwelmd van liefde en ongekenden wellust, trok haar tegen zich aan en sidderde, toen hij den adem van haar mooien mond en het hijgen van haar boezem zoo nabij bespeurde.

— Neen neen, stamelde hij hijgend, je zult leven, je zult leven en zegevieren over je vijanden!

Milady duwde hem met de hand zachtjes terug, doch trok hem met de oogen naar zich toe, terwijl Felton haar aanriep gelijk een godheid.

— De dood! fluisterde zij, met omsluierde stem en halfgeloken wimpers. De dood, liever dan de schande. Felton, mijn broeder, mijn vriend, ik smeek het je!

— Neen! Je moet leven, je zult gewroken worden!

— Ach Felton, alles wat mij omringt, breng ik ongeluk! Verlaat mij, laat mij alleen om te sterven!

— Dan zullen wij samen sterven! riep hij uit en hij drukte zijn lippen op die der gevangene.

Slagen klonken op de deur en dezenkeer duwde Milady den officier werkelijk van zich af.

— Luister, gebood zij, ze hebben ons gehoord, wij zijn verloren!

— Neen, antwoordde Felton, het is de schildwacht, die mij waarschuwt dat er een patrouille nadert.

— Ga dan zelf opendoen!

Felton gehoorzaamde. Reeds had deze vrouw heel zijn brein, zijn ziel in haar macht.

Hij zag tegenover zich een sergeant, die een wachtpatrouille aanvoerde.

— Wat is er? vroeg de jonge luitenant.

De schildwacht nam het woord.

— Gij hebt mij gezegd, de deur te openen als u mij riep, doch gij hebt mij den sleutel niet gegeven. Daareven hoorde ik u roepen, zonder te verstaan wat gij zeidet, ik wilde de deur openen doch zij was van binnen gesloten, daarom ben ik den sergeant gaan roepen.

— En ik ben gekomen, sprak deze.

Felton was radeloos, halfgek en wist niet, wat te antwoorden.

Milady begreep, dat zij thans de situatie moest beheerschen. Zij snelde naar de tafel en greep het mes, dat Felton er had neergelegd.

— Waarom wilt ge mij ook beletten, een eind aan mijn leven te maken! riep zij.

— Groote God! riep Felton, toen hij het staal in haar hand zag blinken.

Op hetzelfde oogenblik weergalmde een spottend gelach in de gang. De baron, door het gerucht opmerkzaam gemaakt, stond in zijn kamerjapon, den degen in de hand, voor de deur.

— Ha! riep hij uit. We zijn blijkbaar aan het laatste bedrijf genaderd. Je ziet het, Felton; het drama heeft alle fazes doorloopen, die ik je voorspeld had. Doch wees gerust: het bloed zal niet vloeien.

Milady besefte, dat zij verloren was als zij Felton niet oogenblikkelijk een bewijs van haar moed gaf.

— Gij vergist u, Milord, sprak zij, het bloed zal wel vloeien, en ik hoop, dat het over het hoofd kome van hen, die het doen stroomen.

Felton slaakte een kreet en snelde op haar toe, doch het was te laat: Milady had reeds toegestooten.

Gelukkig, of liever dank zij haar behendigheid, stuitte het staal af op de corsetbaleinen die in dien tijd het bovenlichaam der vrouwen als een harnas omspanden, het gleed af langs de huid en bracht alleen een paar schrammen te weeg.

Hierdoor vertoonden zich toch eenige bloedvlekken op de japon van Milady.

Zij was achterover gezonken en scheen bezwijmd.

Felton ontnam haar het mes.

— Gij ziet het, milord! sprak hij op somberen toon. De vrouw, die ik moest bewaken, heeft zich gedood.

— Wees gerust, Felton, antwoordde lord Winter, zij is niet dood, onkruid vergaat zoo gemakkelijk niet. Wees gerust en wacht mij in mijn eigen kamers.

— Maar milord....

— Doe wat ik u gelast.

Dit bevel van zijn meerdere moest Felton wel gehoorzamen. Bij het weggaan stak hij echter het mes in zijn borstzak.

Intusschen riep lord Winter de vrouw, die Milady moest bedienen. Daar de gevangene nog steeds in zwijm lag, liet hij beide vrouwen alleen.

Daar hij echter niet zeker was, of de wond toch niet van ernstigen aard kon zijn, zond hij een man te paard naar den dokter.

LVIII.

DE VLUCHT.

Zooals lord Winter had gedacht, was de wond van Milady niet gevaarlijk. Zoodra zij met de vrouw, die haar zwager had laten roepen, alleen was, opende zij de oogen.

Toch moest zij pijn en zwakte voorwenden, doch dit was niet moeilijk voor een geboren tooneelspeelster als zij. De arme vrouw, die haar haastig ontkleedde, liet zich dan ook geheel en al door de komedie misleiden en drong er op aan, den nacht bij Milady te waken.

De aanwezigheid dezer vreemde belette Milady echter niet, haar gedachtengang te vervolgen.

Het leed geen twijfel: Felton was overtuigd, Felton behoorde haar naar lichaam en ziel. Al zou hem nu ook een engel verschijnen, die Milady beschuldigde, dan zou hij dien als een afgezant van den duivel hebben beschouwd.

Milady glimlachte bij deze gedachte, want Felton was voortaan haar eenige hoop, haar laatste redmiddel.

Het was echter niet onmogelijk, dat lord Winter argwaan had opgevat en Felton thans zelf bewaakte.

Tegen vier uur 's morgens verscheen de geneesheer, doch sinds het oogenblik waarop Milady zich den "stoot" had toegebracht, was de geringe wonde reeds geheeld. De dokter vond zelfs geen litteeken en kon alleen aan den polslag vaststellen, dat het geval zeer onbeduidend was.

Toen de dag aanbrak, zond Milady onder voorwendsel, dat zij 's nachts geen oog had dichtgedaan en nu behoefte aan rust had, de vrouw weg.

Zij hoopte, dat Felton haar het ontbijt zou komen brengen, doch de jongeman liet zich niet zien.

Zou haar vrees bewaarheid worden? Werd Felton door den baron bewaakt, zoodat zij zijn hulp nog op het laatste oogenblik zou moeten missen? Zij had nog slechts één dag; den 23en zou zij ingescheept worden en men schreef thans den 22en.

Toch wachtte zij nog tamelijk geduldig tot het uur van het middagmaal.

Ofschoon zij 's morgens niet gegeten had, werd het diner haar op den gewonen tijd gebracht. Milady zag met schrik, dat de uniformen der soldaten die de wacht hielden, veranderd waren.

Zij haastte zich, hen te vragen wat er met Felton gebeurd was. Men antwoordde, dat de luitenant een uur geleden te paard was vertrokken.

Milady vroeg of de baron zich nog op het kasteel bevond. De soldaat verklaarde, dat lord Winter thuis was en bevel had gegeven, dat men hem moest waarschuwen zoodra de gevangene hem wenschte te spreken.

Milady antwoordde, dat zij te zwak was voor het oogenblik, en dat zij het liefst van alles alleen wilde zijn.

De soldaat ging heen nadat hij het middagmaal had opgediend.

Men had Felton verwijderd en de soldaten door andere vervangen.... men vertrouwde Felton dus niet langer.

Dit was de laatste slag, dien men de gevangene kon toebrengen.

Toen zij alleen was gebleven, stond zij op; het bed, waar zij uit voorzichtigheid op was blijven liggen, daar men haar als

gewond beschouwde, brandde haar als een gloeiend rooster. Zij bemerkte, dat het luikje in de deur was dichtgespijkerd en met een plank bedekt; de baron vreesde dus, dat zij door het een of andere duivelsche middel zou trachten, haar bewakers om te koopen.

Deze ontdekking ontlokte Milady een glimlachje van voldoening. Zij zou dus eventueele toebereidselen kunnen treffen, zonder gezien te worden. Zij liep haar kerker op en neer als een krankzinnige in zijn cel of een tijgerin in een ijzeren kooi. O, als zij het mes nog bezat, had zij niet zichzelf, doch zeker den baron gedood!

Om zes uur trad lord Winter binnen, gewapend tot aan de tanden. Deze man in wien Milady nooit anders had gezien dan een hoffelijk, doch vrij onnoozel gentleman, ontpopte zich thans als een uitmuntend cipier, die op alles bedacht was en overal raad op wist.

Eén blik op Milady, en hij begreep wat er in haar omging.

— Best, zei hij, maar vandaag zult ge mij nog niet dooden. Ge hebt geen wapenen en ik ben op mijn hoede. Felton hebt ge al bijna bedorven, reeds ondergaat hij uw helschen invloed, doch ik ben besloten hem te redden. Hij zal u niet meer zien en alles is uit. Pak uw kleeren in, morgen zult ge vertrekken. Ik had eerst de inscheping bepaald op den 24en, doch hoe eerder de zaak in orde is, hoe beter. Morgenmiddag zal het bevel tot uw deportatie, onderteekend door Buckingham, in mijn bezit zijn. Het is overeengekomen, dat, als ge op de boot een woord spreekt zonder dat de kapitein u daartoe verlof heeft gegeven, men u over boord zal werpen. Tot ziens, dat is voor vandaag alles wat ik u te zeggen heb. Morgen kom ik terug om afscheid van u te nemen.

Hierop verwijderde de baron zich.

Milady had deze bedreigingen aangehoord met een glimlach op de lippen, doch met toorn in het hart.

Het souper werd opgediend. Milady besefte, dat zij haar krachten noodig zou hebben. Zij wist nog niet wat de nacht, die dreigend inviel, nog kon brengen. Donkere wolken joegen door het zwerk, en een verwijderd weerlichten kondigde een naderend onweer aan.

Tegen tien uur 's avonds barstte dit onweder los. Het troostte Milady te zien hoe de natuur de bewogenheid van haar gemoed deelde: de donder gromde onheilspellend, gelijk de woede in haar hart, de wind, die voorbijgierde, leek te huilen als een stem der wrake.

Plotseling hoorde zij kloppen tegen een der vensterruiten, en bij het licht van een bliksemflits herkende zij een mannengelaat, dat achter de tralies opdoemde.

Zij snelde naar het venster en opende het.

— Felton! riep zij uit. Goddank, ik ben gered!

— Ja, zei Felton, doch wees voorzichtig! Ik heb tijd noodig om de tralies door te vijlen. Zorg, dat men ons niet door het luikje kan bespieden!

— De Heer heeft willen toonen, dat Hij mèt ons is, antwoordde Milady, men heeft het luikje met een plank dichtgespijkerd.

— Prachtig; blijkbaar heeft God hen van hun verstand beroofd.

— Maar wat moet ik doen? vroeg Milady.

— Niets, niets, sluit alleen het venster. Ga naar bed, althans, leg u gekleed ter ruste. Als ik gereed ben, zal ik tegen het raam tikken. Maar kunt ge mij wel volgen?

— O, natuurlijk!

— En uw wond?

— Die doet mij wel pijn, doch hindert mij niet bij het loopen.

— Goed, houdt u dan gereed bij het eerste sein.

Milady sloot het venster, doofde de lamp en legde zich, zooals Felton haar had aangeraden, gekleed ter ruste. Te midden van het klagelijk gekreun van den wind, het dreigend gerommel van den donder, het regelmatig gepiep van de vijl over de tralies, zag zij, bij elken bliksemflits, het gelaat van den jongeman achter het venster opdoemen.

Zij wachtte een uur lang, bevend, hijgend, met het angstzweet op het voorhoofd, ineenkrimpend bij ieder geluid, dat zij in de gang hoorde.

Er zijn uren, die een jaar schijnen te duren.

Na dit uur klonk opnieuw het klopfen van Felton.

Milady sprong haar bed uit en deed open. Twee tralies waren uitgevijld en lieten een opening vrij, groot genoeg om een mensch door te laten.

— Zijt ge gereed? vroeg Felton.

— Ja. Moet ik iets meenemen?

— Geld, als gij dat hebt.

— Ja, gelukkig heeft men mij mijn bezittingen gelaten.

— Des te beter, want ik heb het mijne besteed om een boot te huren.

— Neem dit, sprak Milady, terwijl zij Felton een zak vol goudstukken overhandigde.

Felton nam den zak aan en wierp dien naar beneden.

— Kom thans, fluisterde hij.

— Hier ben ik.

Milady klom op een stoel en boog haar bovenlichaam uit het raam. Zij zag den jongen officier aan een touwladder boven den afgrond zweven.

Voor het eerst herinnerde een gewaarwording van angst haar er aan, dat zij een vrouw was.

De diepte deed haar terugdeinzen.

— Ik dacht het wel, mompelde Felton.

— Het is niets, verzekerde Milady, ik zal met gesloten oogen naar beneden klimmen.

— Hebt gij vertrouwen in mij?

— Hoe kunt gij dat nog vragen!

— Geef mij uw handen.... gekruist, ja, zoo is het goed.

Felton bond haar polsen met een zakdoek aan elkaar en snoerde over den zakdoek een touw.

— Sla nu uw armen om mijn hals en vrees niets.

— Maar ik zal u het evenwicht doen verliezen en dan zullen wij beiden in de diepte te pletter vallen!

— Gij behoeft niet bang te zijn, ik ben zeeman.

Er viel geen seconde te verliezen. Milady sloeg haar armen om den hals van Felton en liet zich langzaam uit het venster glijden.

Felton begon de touwladder sport voor sport af te dalen. Ondanks de zwaarte der beide lichamen deed de hevige storm het touw nog heen en weer zwiepen.

Plotseling hield Felton op.

— Wat is er? vroeg Milady.

— Stil.... ik hoor voetstappen.

— Wij zijn ontdekt!

Zij zwegen eenige oogenblikken.

— Neen, zei Felton, het is niets.

— Wat was dat dan voor geluid?

— De wacht, die de ronde doet.

— Welken weg nemen zij?

— Net hieronder door.

— Dan moet men ons toch ontdekken!

— Neen, tenzij er juist weer een bliksemflits komt.

— Zij zullen beneden tegen de ladder aanloopen.

— Daar zijn ze.... groote God!

— Stil!

Beiden bleven hangen, roerloos en ademloos, twintig voet boven den beganen grond. Beneden liepen de soldaten van de wacht lachend en pratend voorbij.

Het was een verschrikkelijk oogenblik voor de beide vluchtelingen.

De patrouille ging voorbij, men hoorde het gedruisch wegsterven, de voetstappen doffer, het gepraat verder-weg klinken.

— Wij zijn gered, verklaarde Felton.

Milady slaakte een zucht en viel in zwijm.

Felton ging voort met het afdalen van de ladder. Toen hij de onderste sport had bereikt en dus geen steunpunt meer vond voor zijn voet, omknelde hij het onderste gedeelte met de handen, bleef, met zijn last in de armen, hangen door de kracht zijner vuisten, en sprong toen lenig op den grond. Hij bukte, raapte den zak met geld op en nam dien tusschen zijn tanden.

Hierop verwijderde hij zich, met Milady in de armen, in de andere richting dan die, waarin hij de patrouille had zien verdwijnen.

Hij liet den dijk achter zich, klom naar beneden langs de rotsen en liet, toen hij de zee bereikt had, een kort gefluit hooren. Als antwoord klonk hetzelfde sein en vijf minuten later verscheen een boot, met vier personen bemand. Het bootje kwam zoo dicht mogelijk nader, doch aan het strand was het water niet diep genoeg. Felton doorwaadde de zee, tot het middel in het water loopend, terwijl hij zijn kostbaren last aan niemand wilde toevertrouwen. De storm was gaan liggen, doch de zee ging nog geweldig te keer; het bootje dobberde op de baren als een notedop.

Beiden bleven hangen roerloos en ademloos.

— Naar het schip, beval Felton, en flink roeien!

De vier mannen grepen de riemen, doch de zee kookte zoo geducht, dat men op deze wijze weinig opschoot.

Toch werd de afstand tot het kasteel allengs grooter en dat was het voornaamste. De nacht was buitengewoon donker en het was onmogelijk uit de boot iets van het strand te zien, nog veel onmogelijker dus, om van het strand het vaartuigje te bespeuren.

Een zwarte stip schommelde op de golven.

Het was het schip.

Terwijl het bootje nu door de kracht der vier roeiers snel werd voortbewogen, sneed Felton het touw en den zakdoek los, die de handen van Milady aan elkaar bonden.

Hierna schepte hij wat zeewater en besprenkelde haar daarmee het gelaat.

Milady slaakte een zucht en opende de oogen.

— Waar ben ik? vroeg zij.

— Ge zijt gered, sprak de jonge officier.

— Gered, gered! riep zij uit. Ja ja, ik zie den hemel, ik zie de zee.... de lucht die ik inadem is die der vrijheid. O Felton, duizendmaal dank!

De jongeman trok haar aan het hart.

— Maar wat voel ik aan mijn handen, vervolgde Milady, het lijkt wel alsof mijn polsen in een schroef hebben gezeten!

Inderdaad bleek het dat haar polsen gewond waren.

— Vreeselijk, zuchtte Felton, medelijdend het hoofd schuddend.

— Het is niets, verzekerde Milady. O, nu herinner ik mij alles.

Plotseling keek zij zoekend om zich heen.

— Daar ligt hij, zei Felton glimlachend, terwijl hij met den voet naar den zak met goudstukken wees.

Men naderde de boot. De matroos die de wacht hield riep de bemanning van het roeibootje toe, die terstond antwoordde.

— Wat is dat voor een vaartuig? vroeg Milady.

— Het schip, dat ik voor u gehuurd heb.

— Waar brengt het mij heen?

— Waarheen ge wilt, mits ge mij te Portsmouth afzet.

— Wat moet gij te Portsmouth doen?

— De bevelen van lord Winter ten uitvoer brengen, sprak Felton met een somber glimlachje.

— Welke bevelen? vroeg Milady.

— Begrijpt ge dat niet?

— Neen, verklaar u nader, alstublieft.

— Daar hij mij wantrouwt heeft hij u zelf willen bewaken en mij met het papier naar Buckingham gezonden, om het bevel tot uw deportatie te teekenen.

— Maar als hij u wantrouwt, hoe heeft hij u dan met zulk een gewichtige opdracht durven belasten?

— Hij meende, dat ik den inhoud van het papier niet kende.

— Dat is waar. Gij gaat dus nu naar Portsmouth.

— Ja, en ik heb geen tijd te verliezen. Morgen is het de 23ste en dan zal Buckingham met de vloot vertrekken.

— Met de vloot.... waarheen?

— Naar La Rochelle.

— Hij mag niet vertrekken! riep Milady uit, haar gewone tegenwoordigheid van geest uit het oog verliezend.

— Wees gerust, sprak Felton, hij zal niet vertrekken.

Milady beefde van voldoening. Zij had zoojuist in de duistere diepte van Felton's hart gelezen. De dood van Buckingham stond er in gloeiende letters geschreven.

— Felton, sprak zij, ge zijt een Judas Maccabaeus! Als ge moet sterven, sterf ik met u, meer kan ik u niet zeggen.

— Stil, fluisterde Felton, wij zijn er.

Hij beklom het eerst de ladder van het schip op en reikte Milady de hand, terwijl de matrozen in het roeibootje haar steunden, want de zee was nog zeer onrustig.

Een oogenblik later stonden zij aan boord.

— Kapitein, sprak Felton, ziehier de vrouw, over wie ik u heb gesproken. Breng haar ongedeerd naar de Fransche kust.

— Voor duizend goudstukken, sprak de gezagvoerder.

— Ik heb er u vijfhonderd gegeven, zei Felton.

— En hier zijn de andere vijfhonderd, verklaarde Milady, den zak met geld openend.

— Neen, sprak de kapitein, ik heb slechts één woord, en dat heb ik dezen jongeman gegeven. De andere vijfhonderd goudstukken hoeft ge mij niet te betalen vóór uw behouden aankomst te Boulogne, en daar zult gij aankomen, zoowaar als ik Jack Buttler heet.

— Welnu, hernam Milady, als dat waar is, zal ik u duizend goudstukken geven in plaats van vijfhonderd.

— Hoera! lachte de kapitein. Ik hoop maar, dat de hemel mij meer van zulke passagiers stuurt!

Hij had inmiddels de noodige manoeuvres verricht voor het vertrek en om zeven uur 's morgens wierp het vaartuigje het anker uit in een kleine baai.

Gedurende den overtocht had Felton zijn gezellin alles medegedeeld; hoe hij, in plaats van naar Londen te gaan, het vaartuig was gaan huren, hoe hij tegen de steenen van den muur was geklommen en er krammen in had geslagen om er zijn voeten op te zetten, hoe hij de ladder aan de tralies had vastgemaakt, en.... doch het overige wist Milady.

Van haar kant trachtte zij Felton te bemoedigen voor de uitvoering zijner plannen, doch bij de eerste woorden bemerkte zij al, dat de jonge dweper eerder gekalmeerd dan aangemoedigd moest worden.

Zij kwamen overeen, dat Milady tot tien uur op Felton zou wachten. Mocht hij er dan nog niet zijn, dan moest zij maar onder zeil gaan.

Daarna, vooropgesteld natuurlijk, dat hij vrij zou zijn, zou hij zich bij haar voegen in Frankrijk, in het klooster der Karmelieten te Béthune.

LIX.

PORTSMOUTH, 23 AUGUSTUS 1628.

Felton nam afscheid van Milady als iemand die zijn zuster groet om een wandelingetje te gaan maken. Hij kuste haar de hand.

Geheel zijn wezen scheen rustig als steeds, doch in zijn oogen brandde een vreemde gloed, als van koorts. Zijn voorhoofd was nog bleeker dan anders, zijn tanden waren op elkander geklemd en hij sprak kort en stootend als iemand, die van sombere gedachten is vervuld.

Zoolang hij in het bootje stond, dat hem aan land bracht, bleef hij in de richting van Milady kijken, die hem van boord met de oogen volgde. Beiden waren er zeker van, dat men hen niet zou achterhalen. Er kwam nooit iemand vóór negen uur in de kamer van Milady en het kasteel lag drie uur van Londen verwijderd.

Felton zette voet aan wal, beklom de kleine hoogte die naar den vuurtoren leidde, groette Milady voor het laatst en ging stadwaarts.

De weg daalde, zoodat hij reeds na honderd schreden niet meer van het schip kon zien dan den mast.

Terstond sloeg hij ijlings de richting in van Portsmouth, waarvan hij ongeveer op een halve mijl afstands de torens en daken in den morgennevel zag opdoemen.

Bij Portsmouth was de zee bedekt met schepen, wier masten

heen en weer zwiepten als ontbladerde populieren in den herfstwind.

Felton overdacht onder het voortloopen de ware of valsche beschuldigingen die men hem in de tien jaar van zijn verkeer met Puriteinen ten aanzien van den gunsteling van Jacobus VI en Karel I had ingeblazen.

Wanneer hij de openbare misdaden, de staatsmisdaden, de Europeesche misdaden, als men het zoo kan noemen, vergeleek met feiten als die waarvan Milady hem verteld had, kwam hij tot de overtuiging, dat Buckingham dien de wereld niet kende, nog de schuldigste was. Zijn nieuwe, vreemde, brandende hartstocht liet hem de feiten van Milady's verzonnen verhaal zien als door een vergrootglas, zooals men mieren door een microscoop als vreeselijke gedrochten ziet.

Het snelle loopen zweepte zijn bloed nog meer op. Het denkbeeld, de vrouw achter te laten die hij beminde, aanbad en begeerde tegelijk, de doorstane emotie, de vermoeidheid, dit alles bracht zijn ziel in een toestand van fanatieke vervoering, die niets natuurlijks meer had.

Hij kwam tegen acht uur 's morgens te Portsmouth aan. De geheele bevolking was op de been. Op straat en in de haven werd de trom geroerd, de troepen, die ingescheept zouden worden, marcheerden reeds naar het strand.

Felton bereikte het paleis der Admiraliteit. Hij was met stof en zweet bedekt, zijn anders zoo bleek gelaat was met een gloeiend rood overtogen. De schildwacht wilde hem afwijzen, doch Felton riep den commandant van de wacht en toonde hem den brief, dien hij moest brengen.

— Een dringende boodschap van lord Winter!

De naam van lord Winter, die als een der intiemste vrienden van den hertog bekend stond, verschafte Felton onmiddellijk toe-

gang. Trouwens, de jongeman droeg de uniform van zee-officier.

Hij snelde het paleis binnen.

Tegelijk met hem verscheen een ander in de vestibule, evenals hij stoffig en bezweet. Voor de deur lag zijn paard, dat van uitputting op beide knieën was gevallen.

Felton en hij wendden zich tegelijkertijd tot Patrick, den vertrouweling van den hertog. Felton maakte zich bekend als bode van lord Winter, de onbekende verklaarde, dat hij het doel van zijn komst niet mocht noemen dan aan den hertog zelf. Beiden hielden vol, dat zij het eerst moesten binnentreden.

Patrick, wetende dat lord Winter zoowel in dienstbetrekking als in particuliere relatie tot den hertog van Buckingham stond, gaf de voorkeur aan dengene, die in diens naam kwam. De ander moest dus wachten, doch het was hem aan te zien dat hij dit oponthoud vervloekte.

De kamerdienaar ging Felton voor naar een groote zaal, waar de afgezanten van La Rochelle wachtten, onder leiding van den prins de Soubise. Vervolgens geleidde hij hem naar een kabinet, waar Buckingham, die zoojuist, gebaad had, zijn morgentoilet maakte, van welke taak hij zich, als gewoonlijk, met de uiterste zorgvuldigheid kweet.

— De luitenant Felton, sprak Patrick, uit naam van lord Winter.

— Uit naam van lord Winter, herhaald Buckingham, laat binnenkomen.

Felton trad binnen. Buckingham wierp zijn brocaten kamerjapon over een stoel en verwisselde haar voor een fluweelen buis, met parels geborduurd.

— Waarom is de baron niet zelf gekomen? vroeg Buckingham. Ik verwachtte hem hedenochtend.

— Hij heeft mij opgedragen, Uwe Genade mede te deelen,

dat het hem zeer speet die eer niet te zullen smaken, doch dat hij verhinderd is door de bewaking, die hij op zich heeft genomen.

— Ik weet het, zei Buckingham, hij heeft een gevangene.

— Het is juist over die gevangene, dat ik Uwe Genade wilde spreken, hernam Felton.

— Spreek gerust.

— Het moet onder vier oogen behandeld worden, milord.

— Laat ons alleen, Patrick, zei Buckingham, doch blijf in de buurt van de bel, ik zal u spoedig roepen.

Patrick ging de kamer uit.

— Wij zijn alleen, mijnheer, sprak Buckingham. Ga uw gang.

— Milord, begon Felton, baron Winter heeft u onlangs schriftelijk verzocht een bevel, tot deportatie te teekenen voor een jonge vrouw, Charlotte Backson genaamd.

— Ja mijnheer, en ik heb geantwoord, dat hij mij dit bevel zou zenden, opdat ik het voor mijn vertrek nog kon onderteekenen.

— Hier is het, milord.

— Dank u.

De hertog nam het papier uit de hand van den officier aan en las het haastig door. Daarna, bemerkend dat dit het bedoelde bevel was, ging hij naar de schrijftafel en nam een pen om het stuk te onderteekenen.

— Pardon milord, sprak Felton, naderbij komend, weet Uwe Genade, dat Charlotte Backson niet de ware naam dier vrouw is?

— Ja mijnheer, dat weet ik, antwoordde de hertog, en hij doopte de pen in den inktkoker.

— En kent Uwe Genade haar waren naam? vroeg Felton met een stem die kort en stootend klonk.

— Ook dien ken ik.

De hertog zette de pen op het papier.

Felton verbleekte.

— En zijt ge toch van plan, het bevel te onderteekenen?

— Ja zeker! En liever tweemaal dan eens!

— Ik kan nog niet gelooven, vervolgde Felton steeds doffer, dat gij weet, dat het lady Winter betreft....

— Ik weet het zeer goed, maar het verwondert mij, dat gij het weet!

— En toch zijt ge van plan, het stuk zonder dralen te onderteekenen?

Buckingham keek den jongeman uit de hoogte aan.

— Maar mijnheer, gij stelt mij al zeer ongewone vragen! Ik ben dwaas, dat ik u totnutoe geantwoord heb.

— Ja, antwoord, milord! hernam Felton. De toestand is erger, dan gij waarschijnlijk vermoedt.

— Lord Winter weet wel, hernam hij zachter, dat lady Winter een misdadigster is, en dat het al bijna een genadebewijs mag heeten, dat wij haar straf verminderen tot deportatie.

Hij bracht nogmaals de pen op het papier.

— Gij zult dit stuk niet teekenen, milord! riep Felton uit, nog een pas nader komend.

— Zal ik dit stuk niet teekenen? herhaalde Buckingham stom verbaasd. En waarom niet?

— Gij zult tot inkeer komen en Milady recht doen wedervaren.

— Wij doen haar reeds recht wedervaren, door haar naar Tyburn te verbannen, verzekerde Buckingham. Milady is door en door verdorven.

— Milord, zij is een engel, dat weet gij even goed als ik. Ik kom u vragen, haar in vrijheid te stellen.

— Neen maar! Zijt gij krankzinnig, mij zoo toe te spreken?

— Vergeef mij, milord, ik beheersch mij al zooveel mogelijk. Bedenk wel wat gij doet, of ik kan mij niet langer bedwingen.

— Watblief? God sta me bij.... ik geloof heusch dat hij me bedreigt!

— Neen milord, ik dreig niet, ik verzoek nog slechts en ik wijs u er op, dat één druppel voldoende is om den kelk te doen overloopen, een lichte fout kan de vergelding veroorzaken, nadat zwaardere misdrijven ongestraft zijn voorbijgegaan.

— Mijnheer Felton, sprak Buckingham, verlaat oogenblik het paleis en begeef u in arrest!

— Gij zult mij tot het eind aanhooren, milord! Gij hebt dit meisje verleid, ge hebt haar bezoedeld, onteerd, maak dan thans goed wat ge jegens haar hebt misdreven. Schenk haar de vrijheid, meer eisch ik niet van u.

— Gij hebt niets te eischen! zei Buckingham driftig, met den nadruk op ieder woord.

— Milord, hernam Felton, zelf in stijgende opwinding, milord, wees op uw hoede, heel Engeland is uw onrechtvaardigheid beu, gij hebt de macht des konings met voeten getreden, gij zijt een vijand van God en de menschen. Hij zal u later straffen, doch ik doe het nog heden!

— Dat gaat te ver! riep Buckingham uit, terwijl hij achteruit week in de richting van de deur.

Felton versperde hem den weg.

— Ik vraag het u voor het laatst en zoo nederig als ik kan: schrijf een bevel tot invrijheidstelling voor lady Winter uit, bedenk dat zij door u onteerd is!

— Achteruit, mijnheer! gebood Buckingham. Achteruit, of ik roep en laat u in de boeien slaan!

— Gij zult niet roepen! sprak Felton en hij wierp zich

tusschen den hertog en een ingelegd tafeltje, waarop de schel stond. Wees voorzichtig, milord, ge zijt in Gods hand!

— In Satans hand, bedoelt gé! antwoordde Buckingham, zijn stem verheffend om zijn bedienden opmerkzaam te maken, zonder toch iemand te roepen.

— Teeken, milord, teeken de invrijheidstelling van lady Winter, herhaalde Felton nadrukkelijk, een tweede papier te voorschijn halend en den hertog onder de oogen duwend.

— Wilt gij geweld gebruiken, krankzinnige? Patrick, Patrick!

— Teeken, milord!

— Nooit!

— Nooit?

— Help, kreet de hertog, terwijl hij de hand aan zijn gevest sloeg.

Felton liet hem echter niet den tijd om zijn degen te trekken. In zijn borstzak had hij het mes, waarmede Milady zich gewond had. In één sprong was hij bij den hertog.

Op dit oogenblik snelde Patrick de zaal binnen en riep:

— Milord, een brief uit Frankrijk!

— Uit Frankrijk! herhaalde Buckingham, alles vergeten door de gedachte aan haar, van wie de brief kwam.

Felton profiteerde van dit oogenblik en stak den hertog het mes in de zijde tot aan het heft.

— Verrader! kermde Buckingham. Ge hebt mij gedood!

— Houdt den moordenaar! huilde Patrick.

Felton keek schichtig rond en, ziende dat de deur naar het belendende vertrek openstond, sloeg hij op de vlucht, snelde de afgevaardigden uit La Rochelle voorbij en bereikte de trap, doch op de bovenste trede ontmoette hij lord Winter, die, zoodra hij het bloed aan de handen van den jongen dweper zag, achteruit deinsde met den uitroep:

— Ik wist het wel, ik wist het wel, doch ik bedacht het net een minuut te laat. O, ongelukkige die ik ben!

Felton bood geen weerstand; lord Winter leverde hem over aan de soldaten die hem, in afwachting van verdere bevelen, naar een klein terras aan de zee brachten. Inmiddels snelde de baron het kabinet van Buckingham binnen.

Op het angstig geroep van Patrick was de man die tegelijk met Felton in het paleis was aangekomen, het kabinet binnengesneld.

Hij vond den hertog op een sofa, zijn gapende wond krampachtig dichtdrukkend.

— La Porte, fluisterde hij met stervende stem, komt gij uit Haar naam?

— Ja, milord, antwoordde de vertrouweling van Anna van Oostenrijk, doch misschien ben ik te laat!

— Stil, La Porte, men zou u kunnen hooren. Patrick, laat niemand binnen.. ..o mijn God, misschien zal ik niet meer hooren, wat zij mij te zeggen heeft.... ik sterf....

Hij viel in zwijm.

Inmiddels waren lord Winter, de afgevaardigden, de bevelhebbers van den veldtocht, de officieren van den staf van Buckingham, de kamer binnengedrongen. Alom klonken kreten van wanhoop. Het ontzettende nieuws vervulde het paleis van klachten en gejammer en weldra verbreidde het zich ook in de stad.

Een kanonschot verkondigde dat er iets onverwachts had plaatsgegrepen.

Lord Winter trok zich de haren uit het hoofd.

— Eén minuut te laat! jammerde hij. Groote God, welk een ramp!

Men was hem 's ochtends om zeven uur komen melden, dat uit het raam van Milady's kamer een touwladder hing. Terstond

was hij naar het vertrek der gevangene gesneld; hij vond de kamer leeg, het venster open en de tralies doorgevijld. Terstond herinnerde hij zich de mondelinge boodschap, die de knecht van d'Artagnan hem had toegefluisterd in verband met den hertog van Buckingham. Hij snelde naar de stallen, besprong het eerste het beste paard, reed in razende vaart naar Portsmouth, snelde de trappen van het paleis op en ontmoette, gelijk wij beschreven hebben, op de bovenste trede den vluchtenden moordenaar.

De hertog was niet dood; hij kwam weer bij en opende de oogen. Nieuwe hoop bezielde alle omstanders.

— Heeren, verzocht hij, laat mij alleen met La Porte en Patrick. Ah, zijt gij daar, Winter, voegde hij er bij, ge hebt mij een fraaien bode gezonden.... zie eens hoe hij me heeft toegetakeld!

— Milord, snikte de baron, ik zal het mijzelf nooit vergeven.

— Dat is dom, Winter, hernam Buckingham, terwijl hij de hand uitstrekte, ik ken niemand, die waard is, dat een ander hem zijn leven lang betreurt. Laat ons thans alleen, alstublieft.

De baron verliet weenend het vertrek.

Nu waren in het kabinet alleen nog de gewonde, La Porte en Patrick.

Er werd een geneesheer gezocht, die nergens te vinden bleek.

— Gij zult niet sterven, milord! verzekerde keer op keer de trouwe dienaar van Anna van Oostenrijk, die op de knieën bij de sofa lag.

— Wat schrijft ze mij? vroeg Buckingham, wiens bloed bij stroomen vloeide en die onbeschrijfelijke pijnen doorstond om over haar, die hij aanbad, te kunnen spreken. Lees mij haar brief voor.

— Milord.... bracht La Porte weifelend in het midden.

— Gehoorzaam, La Porte. Zie je niet, dat er geen tijd te verliezen valt?

La Porte verbrak het zegel en hield het perkament onder de oogen van den hertog, doch het gelukte den gewonde niet, het handschrift te ontcijferen.

— Lees het voor, prevelde hij mat, ik kan niet meer zien. Haast u, of ik zal u ook niet meer kunnen hooren. Laat mij niet sterven zonder te weten wat ze mij schrijft!

La Porte verzette zich niet langer. Hij las:

"Milord!

Bij het leed, dat ik sinds ik U ken, door U en voor U heb moeten doorstaan, smeek ik U, indien Ge mijn rust liefhebt, een eind te maken aan de groote krijgstoerustingen en aan den oorlog met Frankrijk, dien men hardop een godsdienstoorlog, doch waarvan men heimelijk Uw liefde voor mij de drijfveer noemt. Deze oorlog moet niet alleen noodlottige gevolgen hebben voor Frankrijk en Engeland, doch zal tevens ellende brengen over Uw hoofd. Wees voorzichtig, Uw leven wordt bedreigd, het leven, dat voor mij van zoo onschatbare waarde is zoodra ik niet langer verplicht zal zijn, U als een vijand te beschouwen.

Uw zeer toegenegene

ANNA."

Buckingham verzamelde zijn levenskrachten om dezen brief tot het einde toe te hooren. Hij scheen diep teleurgesteld en vroeg:

— Hebt ge mij verder geen mondelinge mededeeling te doen, La Porte?

— Inderdaad, milord: de koningin laat u zeggen, voorzichtig te zijn, daar men aanslagen op uw leven zou beramen.

— Meer niet? Meer niet? hijgde Buckingham.

— Zij heeft mij ook opgedragen u te zeggen, dat zij u nog steeds liefheeft.

— God zij gedankt! fluisterde Buckingham. Mijn dood zal dus niet aan haar voorbijgaan als de dood van een vreemde.

La Porte wendde zich af om zijn tranen te verbergen.

— Patrick, zei Buckingham, breng mij het kistje, waar de diamanten gespen in waren.

Patrick haalde het kistje, dat La Porte als het eigendom der koningin herkende.

— En nu het sachet van wit satijn, waar haar naamcijfer in parels op geborduurd is.

Patrick gehoorzaamde opnieuw.

— Zie, La Porte, sprak Buckingham, het eenige wat ik van haar bezat: een juweelenkistje en een satijnen sachet met twee brieven. Geef ze Hare Majesteit terug en breng haar als laatste aandenken — hij zocht om zich heen naar een kostbaar voorwerp — breng haar als laatste aandenken....

Zijn blik dwaalde rond, doch vond, vertroebeld door den naderenden dood, niets anders dan het mes, dat uit de handen van Felton was gevallen en rookend van het bloed op den grond lag.

— Breng haar als aandenken dit mes....

Hij had nog de kracht, het sachet met de brieven in het kistje te bergen en er het mes te laten invallen, terwijl hij La Porte een teeken gaf, dat hij niet meer kon spreken. Een laatste stuiptrekking, die hij niet meer kon tegengaan, deed hem van de sofa op den grond glijden.

Patrick slaakte een luiden kreet.

Buckingham wilde voor het laatst glimlachen, doch de dood voorkwam hem en zijn teedere gedachte bleef op zijn voorhoofd verwijlen als een laatste liefdeskus.

Op dit oogenblik verscheen Buckingham's geneesheer, die

zich reeds aan boord van het admiraalsschip had begeven en thans geheel ontdaan binnensnelde. Hij boog zich over den hertog, nam diens hand, doch liet haar terstond weer zinken.

— Te laat! sprak hij. De hertog is dood.

— Dood! herhaalde Patrick weenend.

Op het hooren van dit woord drongen allen de zaal binnen; overal heerschte verslagenheid en verwarring.

Zoodra lord Winter zag, dat Buckingham den laatsten adem had uitgeblazen, snelde hij naar Felton, die nog steeds, door soldaten bewaakt, op het terras stond.

— Ellendige! riep hij tot den jongeman, die zijn kalmte en koelbloedigheid had terug gevonden. Ellendige! Wat hebt ge gedaan?!

— Ik heb mij gewroken, zei Felton.

— Wat? hoonde de baron. Je bent het werktuig geworden van die vervloekte vrouw, doch ik zweer je, dat het haar laatste misdaad zal zijn!

— Ik weet niet, wat ge bedoelt, hernam Felton bedaard, ik heb Buckingham gedood, omdat hij tot tweemaal toe heeft geweigerd, mij tot kapitein te benoemen. Ik heb hem gestraft voor zijn onrechtvaardigheid, dat is al.

Lord Winter stond versteld en keek Felton's bewakers aan, niet wetend, wat hij van een dergelijke gevoelloosheid moest denken.

Er was toch nog iets wat een wolk op Felton's voorhoofd wierp. Bij elk geluid, dat hij hoorde, meende de naïeve Puritein de stem van Milady te herkennen en verwachtte hij, dat zij zich in zijn armen zou werpen om, met hem, haar schuld te bekennen.

Eensklaps begon hij te beven, hij vestigde den blik op de zee, die men van het terras geheel kon overzien; met zijn geoefend oog van zeeman had hij in een stip, die een ander slechts voor

een op de baren dobberende zeemeeuw zou hebben gehouden, het schip van Milady herkend, dat koers zette naar de kust van Frankrijk.

Hij verbleekte, drukte de hand op zijn pijnlijk bonzend hart en begreep het geheele verraad.

— Een laatste gunst, milord! sprak hij tot den baron. Hoe laat is het?

Lord Winter keek op zijn horloge.

— Tien minuten voor negenen.

Milady had haar vertrek anderhalf uur bespoedigd. Zoodra zij het kanonschot, dat de onverwachte ramp aankondigde, vernam, had zij bevel gegeven het anker te lichten.

Het schip zeilde onder de blauwe lucht op grooten afstand van de kust.

— God heeft het gewild, sprak Felton met de berusting van den dweper, zonder echter den blik te kunnen afhouden van de witte gedaante aan boord, waarin hij de omtrekken meende te herkennen van haar, voor wie zijn leven zou worden geofferd.

Lord Winter volgde dien blik, zag het leed op het gelaat van den jongeman en begreep alles.

— Eerst zult gij alleen gestraft worden, rampzalige, sprak hij tot Felton, die zich, de oogen nog steeds naar de zee gericht, liet voortsleepen, doch ik zweer u bij de nagedachtenis van mijn broeder, dien ik zoo liefhad, dat uw medeplichtige niet gered is!

Felton boog het hoofd zonder een woord te spreken.

Lord Winter liep haastig de trappen af en begaf zich naar de haven.

LX.

IN FRANKRIJK.

De eerste vrees van den Engelschen koning Karel I, bij het vernemen van den moord, was, dat deze vreeselijke tijding de bewoners van La Rochelle zou ontmoedigen. Hij trachtte, aldus schrijft Richelieu in zijn Gedenkschriften, het ontstellende nieuws zoolang mogelijk voor hèn te verbergen, liet alle havens van zijn rijk sluiten, en zag nauwkeurig toe, dat geen enkel vaartuig uitzeilde, voordat het leger, door Buckingham op de been gebracht, zou zijn vertrokken. Zelf wilde hij, in plaats van Buckingham, dit vertrek regelen.

Hij dreef de strengheid zóó ver, dat hij den ambassadeur van Denemarken, die zijn ontslag had gevraagd, in Engeland terughield, evenals den gewonen Hollandschen gezant, die de Indische schepen, welke Karel I aan de Vereenigde Provinciën had teruggegeven, naar Vlissingen moest geleiden.

Daar de koning echter eerst vijf uur na de vreeselijke gebeurtenis deze bevelen had uitgevaardigd, dat wil zeggen om twee uur 's middags, waren reeds twee vaartuigen uitgezeild, waarvan het eene, gelijk wij weten, Milady aan boord had. Deze zag haar vermoedens bevestigd door het hijschen van de zwarte vlag op het admiraalsschip. Het tweede vaartuig.... doch wij zullen later vertellen wien het vervoerde en hoe het vertrok.

In dien tijd was er in het kamp van La Rochelle niets voor-

gevallen. Alleen besloot de koning, die zich in het kamp nog meer verveelde dan gewoonlijk, incognito de feesten van den H. Lodewijk te Saint-Germain te gaan bijwonen en verzocht den kardinaal, hem een escorte van twintig musketiers mee te geven. De kardinaal wien de verveling van den koning op het humeur begon te werken, stond zijn koninklijken luitenant gaarne dit verlof toe, waarop deze beloofde, tegen 15 September terug te keeren.

De heer de Tréville, verwittigd door Zijne Eminentie, liet zijn bagage pakken en daar hij, zonder er de oorzaak van te vermoeden, wist hoezeer onze vier vrienden naar Parijs verlangden, deelde hij hen onverwijld bij dit escorte in.

Het viertal vernam dit nieuws een kwartier na Tréville, want zij waren de eersten aan wie hij het mededeelde. Nog nooit was d'Artagnan den kardinaal zoo dankbaar geweest voor zijn benoeming tot musketier, want anders zouden zijn drie vrienden vertrokken zijn en had hij alleen moeten achterblijven.

Het spreekt vanzelf, dat dit verlangen naar Parijs voortsproot uit de onrust over mevrouw Bonacieux, die gevaar liep, in het klooster van Béthune haar doodelijke vijandin Milady te ontmoeten.

Aramis had, gelijk wij weten, een brief geschreven aan de linnenverkoopster te Tours, die zulke voorname kennissen had, ten einde van de koningin een verlofbrief te verkrijgen, waardoor mevrouw Bonacieux het klooster verlaten en zich naar Lotharingen of België begeven kon. Het antwoord liet zich niet lang wachten: acht dagen later ontving Aramis den volgenden brief:

"Waarde neef!

Hierbij zend ik U den brief mijner zuster, waardoor het onze kleine helpster mogelijk zal zijn, het klooster te Béthune te verlaten, waar, zooals gij denkt, de

lucht nadeelig voor haar is. Mijn zuster zendt die vergunning met veel genoegen, want zij is zeer op die jongedame gesteld en hoopt haar nog dikwijls van dienst te kunnen zijn.

Met vele groeten

MARIE MICHON."

Ingesloten vond Aramis een afschrift van de vergunning, luidende als volgt:

"De abdis van het klooster te Béthune wordt verzocht, brenger dezes het geleide toe te vertrouwen van de novice, die onder mijn aanbeveling en bescherming in het klooster is opgenomen.

Gegeven in het Louvre, 10 Augustus 1628.

ANNA."

Het spreekt vanzelf, dat de familieband tusschen Aramis en een "linnenverkoopster", die de koningin haar zuster noemde, den lachlust van de drie andere jongelieden opwekte. Aramis bloosde hevig, vooral op de grove aardigheden van Porthos, en verzocht zijn vrienden, dit onderwerp te laten rusten. Bij het eerste woord zou hij zijn nicht verzoeken, niet langer als bemiddelaarster op te treden.

Er werd dus niet meer over Marie Michon gesproken. Trouwens, de vier musketiers hadden wat zij begeerden: de vergunning, mevrouw Bonacieux uit het klooster te bevrijden. Weliswaar baatte hun die vergunning weinig zoolang zij in het kamp van La Rochelle moesten blijven, dus letterlijk aan het andere eind van Frankrijk; d'Artagnan stond dan ook al op het punt, den heer de Tréville om een kortstondig verlof te verzoeken, toen hij en zijn drie vrienden vernamen, dat de koning

naar Saint-Germain zou vertrekken en zij alle vier deel uitmaakten van het escorte.

Hun vreugde was groot. De lakeien werden met de bagage vooruitgestuurd en het viertal vertrok den volgenden ochtend.

De kardinaal geleidde Zijne Majesteit tot Mauzes, waar de koning en de minister afscheid namen onder de innigste vriendschapsbetuigingen.

De koning zocht de verstrooiing waar hij kon, en al wilde hij den 23sten te Saint-Germain bij Parijs zijn, hij hield zich onderweg herhaaldelijk op om eksters te jagen, een vermaak, dat hem destijds was aanbevolen door den heer de Luynes. Van de twintig musketiers waren er zestien altijd zeer verheugd bij een dergelijk oponthoud; de andere vier knarsetandden. Vooral d'Artagnan bespeurde bij dergelijke gelegenheden een zeker gesuis in zijn ooren, dat Porthos als volgt verklaarde:

— Een zeer voorname dame heeft mij eens gezegd, dat de ooren suizen wanneer er over u gesproken wordt.

In den nacht van den 23en was Parijs bereikt. De koning bedankte den heer de Tréville en stond hem toe, zijn mannen vier dagen verlof te geven, doch zij mochten niet in publieke gelegenheden verschijnen, of zij zouden in de Bastille worden opgesloten.

De vier eerste verlofpassen werden natuurlijk uitgereikt aan onze vier vrienden, en wat meer zegt; d'Artagnan kreeg van Tréville verlof voor zes dagen in plaats van vier en voegde bij die zes dagen nog twee nachten, want zij vertrokken den 24sten, 's avonds om vijf uur, en de heer de Tréville dateerde den verlofpas op den 25sten 's morgens.

— Lieve Hemel! riep d'Artagnan, die, zooals wij weten, altijd volkomen zeker van zichzelf was. Waarom maken wij ons eigenlijk van streek? Als ik twee of drie paarden doodrijd (en dat doet er niet toe, want ik heb geld genoeg) ben ik in twee

dagen te Béthune, ik geef den brief van de koningin aan de abdis en neem het kostbare kleinood, dat ik kom halen, mee.... niet naar Lotharingen of België, doch naar Parijs! Daar is de engel het best verborgen, vooral zoolang dé kardinaal in La Rochelle is. Eenmaal teruggekeerd, zal het ons, na alles wat wij hebben volbracht, niet moeilijk vallen, van de koningin te verkrijgen wat wij begeeren. Blijft dus hier en vermoeit u niet onnoodig. Ik heb voor een zoo eenvoudige zaak genoeg aan het geleide van Planchet.

Doch hierop antwoordde Athos bedaard:

— Wij hebben ook geld, want ik heb nog niet mijn deel van den diamant opgedronken en Porthos en Aramis het hunne nog niet opgegeten. Wij kunnen dus evengoed eenige paarden doodrijden. Bedenk wel, d'Artagnan, voegde hij erbij op een toon, zóó somber, dat de jongeman er van rilde, bedenk wel, dat de kardinaal in datzelfde Béthune een afspraak heeft met de vrouw, die, waar zij haar voeten zet, ongeluk brengt. Als er sprake was van vier mannen, d'Artagnan, zou ik je alleen laten vertrekken, doch nu je met die vrouw te doen hebt, zullen wij met ons vieren gaan. Laten wij hopen, dat wij, samen met onze vier lakeien, sterk genoeg zullen zijn.

— Je maakt mij bang, Athos! riep d'Artagnan uit. Wat vrees je toch?

— Alles, antwoordde Athos.

D'Artagnan keek beurtelings zijn drie vrienden aan en las op elk gelaat een uitdrukking van kommer en onrust. Zij vervolgden nu hun reis in snellen draf, zonder een woord te spreken.

Den 25sten s'avonds bereikten zij Atrecht. Terwijl d'Artagnan afsteeg voor de herberg *La Herse d'Or* om een glas wijn te drinken, kwam een ruiter van de binnenplaats, waar hij van paard had verwisseld, en reed in galop op het versche paard

den weg naar Parijs op. Op het oogenblik, dat hij de poort uitreed, sloeg de wind zijn mantel open en deed zijn hoed opzij waaien, dien de ruiter haastig greep en diep in de oogen drukte.

D'Artagnan, die hem onbeweeglijk had aangestaard, werd doodsbleek en liet zijn glas vallen.

— Wat is er, mijnheer? vroeg Planchet angstig. O hemel, ik geloof, dat mijnheer d'Artagnan niet wel wordt, heeren!

De drie vrienden snelden toe, doch zagen d'Artagnan, in plaats van ziek neerzijgen, haastig naar zijn paard snellen. Zij hielden hem bij de deur staande.

— Waar moet dat zoo haastig heen? vroeg Athos.

— Daar ging *hij!* riep d'Artagnan uit, en het zweet parelde hem op het voorhoofd. Laat mij door om hem te achterhalen!

— Wie, *hij?* vroeg Athos.

— Die man!

— Welke man?

— Die ellendeling, mijn booze geest, dien ik altijd ontmoet als er onheil dreigt, hij, in wiens gezelschap ik voor het eerst die noodlottige vrouw heb ontmoet, hij dien ik vervolgde toen ik onzen vriend Athos uitdaagde, hij, dien ik zag op den ochtend dat mevrouw Bonacieux werd ontvoerd. Ik heb hem gezien, ik heb hem herkend, toen de wind zijn mantel deed openwaaien!

— Duivels! mompelde Athos peinzend.

— Te paard, vrienden! Laten wij hem volgen, laten wij hem inhalen!

— Beste vriend, zei Aramis, hij is den weg ingeslagen, dien wij zoojuist hebben afgelegd, hij heeft een versch paard en onze rijdieren zijn vermoeid.... wij zullen dus onze paarden doodrijden zonder eenige kans te hebben, hem te bereiken. Laat dien man gaan, d'Artagnan, en spoed je, om je geliefde te redden!

— Mijnheer, mijnheer! riep plots een staljongen, terwijl hij achter het paard van den onbekende draafde. U hebt een papier uit uw hoed laten vallen! Hé, mijnheer, mijnheer!

— Jongen, zei d'Artagnan, hem volgend, ik geef je een half goudstuk, als je mij dat papier afstaat.

— Graag mijnheer, zei de knecht grif.

Hij was in zijn schik met zijn goeden dag en snelde verheugd de herberg binnen. D'Artagnan vouwde inmiddels het papier open.

— Wat is het? vroegen de drie vrienden door elkaar.

— Er staat slechts één woord, verklaarde d'Artagnan.

— Ja, zei Aramis, meelezend, een naam van een stad of dorp.

— *Armentières*, las Porthos. Armentières.... nooit van gehoord!

— En die naam is met haar hand geschreven, merkte Athos op.

— Kom, laten wij dit papier goed bewaren, zei d'Artagnan, en laten we hopen, dat ik mijn laatste geldstuk niet in het water heb gesmeten. Te paard, vrienden, te paard!

En de vier vrienden draafden in vollen galop den weg naar Béthune op.

LXI.

HET KARMELIETESSENKLOOSTER TE BÉTHUNE.

Groote misdadigers zijn in zekeren zin voorbeschikt om alle hinderpalen te overwinnen en aan alle gevaren te ontsnappen, totdat de Voorzienigheid, hun streven beu, paal en perk stelt aan hun heidenschen voorspoed.

Aldus ging het Milady. Zij wist op zee de kruisers van beide landen te ontkomen en kwam behouden en wel te Boulogne aan.

Bij haar aankomst te Portsmouth had Milady zich een Engelsche genoemd, door de vervolgingen der Franschen uit La Rochelle verjaagd; bij haar landing in Boulogne gaf zij zich uit voor een Fransche, die te Portsmouth door de Engelschen was lastig gevallen.

Milady beschikte trouwens over de beste paspoorten ter wereld: haar schoonheid, haar gebiedend optreden en het gemak waarmede zij goudstukken rondstrooide. Haar mooie glimlach vrijwaarde haar voor de gewone maatregelen, dank zij de voorspraak van den havengouverneur die haar de hand kuste en zoo bleef zij niet langer te Boulogne dan om er een brief te posten van den volgenden inhoud:

"Aan Zijne Eminentie Monseigneur de kardinaal de Richelieu, in zijn kamp voor La Rochelle."

"Monseigneur, Uwe Eminentie kan gerust zijn, de hertog van Buckingham zal *niet* naar Frankrijk vertrekken.

Boulogne 25 Augustus.

*Lady****

"P. S. Ingevolge den wensch van Uwe Eminentie begeef ik mij naar het Karmelietessenklooster te Béthune, waar ik Uw bevelen zal wachten."

Milady begaf zich inderdaad denzelfden avond op weg. De nacht overviel haar, zij onderbrak haar reis en overnachtte in een logement. Den volgenden ochtend om vijf uur vertrok zij en drie uur later kwam zij te Béthune aan.

Zij vroeg den weg naar het Karmelietessenklooster en had dit weldra bereikt.

De moeder-overste trad haar tegemoet, Milady toonde haar het bevel van den kardinaal en aanstond werd haar een kamer gegeven en een ontbijt opgediend.

Het was Milady, alsof het verleden totaal verbleekte. Zij zag slechts de toekomst en de rijke belooning, die de kardinaal haar ongetwijfeld zou schenken. Immers, zij had zijn plannen gediend, zonder dat zijn naam ooit in de moordzaak kon worden genoemd. De steeds nieuwe hartstochten, die haar beurtelings verteerden, deden haar leven gelijken op het luchtruim, waar zich nu eens dreigende wolken, dan bliksemflitsen, somtijds rozige verten, dan weer de duisternis van den orkaan vertoonen, doch waar niets merkbaar is van den dood en de vernietiging, welke die wolken, dat vuur, die storm op aarde kunnen achterlaten.

Na het ontbijt kwam de abdis haar bezoeken. Men heeft weinig afwisseling in een klooster en de goede overste haastte zich, kennis te maken met haar nieuwe huisgenoote.

Milady wilde de abdis behagen en dit viel een zoo sluwe natuur als haar niet moeilijk. Zij trachtte zich beminnelijk voor te doen, zij was allerliefst en nam de abdis voor zich in door haar stralende opgewekte manier van spreken en haar welluidende stem.

De overste, die van adellijke afkomst was, hield vooral van hofverhalen, welke zoo schaarsch waren in de provincie en zeker moeilijk binnen de muren van een klooster, aan wier voet de geluiden der wereld verstommen, doordrongen.

Milady daarentegen was van alle aristocratische intriges op de hoogste, daar zij er nu al vijf of zes jaar lang middenin leefde. Zij vertelde de goede abdis dus van alles door elkaar, de mondaine hofpraatjes, zoowel als verhalen omtrent de vroomheid des konings, zij somde de chronique scandaleuse op van alle dames en heeren van het hof, waarvan de abdis menigen naam kende, gewaagde zelfs heel even van de liefdesbetrekking tusschen de koningin en den hertog van Buckingham, kortom, zij sprak veel, om zelf iets te weten te komen.

De abdis echter bepaalde zich tot een glimlachje zonder te antwoorden. Milady bleef toch voortgaan, bemerkend, dat de overste wel degelijk behagen schepte in dit soort van gesprekken, maar nu betrok zij er den kardinaal in. Dit was moeilijk voor haar, want zij wist niet of de abdis koningsgezind of kardinalistisch was. Voorzichtig liet zij alle partijdigheid in het midden, terwijl de nog voorzichtiger abdis van haar kant zich niets liet ontglippen en slechts een lichte hoofdbuiging maakte, telkens wanneer Zijne Eminentie genoemd werd.

Milady begon te vreezen, dat zij zich in het klooster gruwelijk zou vervelen, zij besloot dus, een kleinen slag te wagen, om ineens te weten, waaraan zij zich te houden had. Zoo begon zij, aanvankelijk in bedekte termen, allerlei kwaad van den kardinaal te spreken, vervolgens trad zij meer in bijzonder-

heden en roerde den liefdeshandel aan tusschen hem en mevrouw d'Aguillon, Marion de Lorme en andere lichtzinnige vrouwen.

De abdis luisterde aandachtiger, en glimlachte.

— Mooi zoo, dacht Milady, zij luistert met genoegen, àls zij kardinalistisch is, dweept zij er tenminste niet bij!

Zij weidde uit over de vervolgingen, die de kardinaal op zijn vijanden toepaste; de abdis sloeg een kruis, doch toonde goednoch afkeuring.

Dit sterkte Milady in de meening, dat de brave non meer koningsgezind dan kardinalistisch was.

Milady werd steeds breedvoeriger.

— Ik ben zeer onwetend in die zaken, sprak de abdis eindelijk, doch hoe ver wij ook van het hof verwijderd zijn en hoe weinig belang wij stellen in de dingen dezer wereld, toch hebben wij thans in onze onmiddellijke nabijheid een voorbeeld van een dier ongelukkige vervolgden, die lijden onder de wraakzucht van Zijne Eminentie den kardinaal, namelijk een onzer pensionnaires.

— Een uwer pensionnaires? Och arme, ik beklaag haar!

— En met recht, mevrouw. Alles heeft zij moeten doorstaan: gevangenisstraf, bedreigingen, mishandelingen, alles. Doch misschien had Zijne Eminentie de kardinaal wel zijn geldige redenen, al heeft deze vrouw het uiterlijk van een engel. Men mag niet naar den schijn oordeelen.

— Mooi zoo, zei Milady ten tweeden male tot zichzelf, als alles goed gaat, zal ik hier nog heel wat te weten komen!

En zij trachtte een volkomen zachtzinnige uitdrukking aan haar gelaat te geven.

— Helaas, lispte zij, ik weet het, men moet niet op den schoonen schijn van een gezicht afgaan, doch waaraan moet men dan gelooven, als men zelfs het nobelste werk der schepping

moet wantrouwen! Ik voor mij ben maar al te vaak bedrogen, doch dat zal mij niet beletten, altijd mijn vertrouwen te schenken aan iemand, wiens uiterlijk mij sympathie inboezemt.

— Denkt ge dan, dat die jongevrouw onschuldig is? vroeg de abdis.

— Het zijn niet alleen misdaden die de kardinaal vervolgt, antwoordde Milady, er bestaan deugden, die hij strenger straft dan sommige misdrijven.

— Gij verrast mij, mevrouw, hernam de abdis.

— Waarom? vroeg Milady quasi argeloos.

— Over de uitdrukkingen, die gij bezigt!

— Wat is daar voor verrassends aan? vroeg Milady glimlachend.

— Gij zijt een vriendin van den kardinaal, anders hadt gij niet met een brief van hem kunnen hier komen, en toch....

— En toch zeg ik kwaad van hem, voltooide Milady kalm.

— Althans.... niets goeds!

— Dat wil zeggen, hernam Milady zuchtend, dat ik niet zijn vriendin, doch zijn slachtoffer ben!

— En de brief, waarin hij u hier ons aanbeval?

— Is een zeker bevel voor mij, hier te blijven in gevangenschap, totdat hij mij door een zijner getrouwen laat bevrijden.

— Waarom zijt ge dan niet gevlucht?

— Waarheen? Denkt gij werkelijk, dat er een plek op aarde bestaat, waar de arm van den kardinaal mij niet zou kunnen bereiken? Als ik een man was, zou ik misschien slagen, doch als vrouw.... helaas! De jonge pensionnaire, over wie gij zooeven hebt gesproken, is die misschien gevlucht?

— Neen, dat is waar, doch dit is iets anders. Ik geloof, eerlijk gezegd, dat de een of andere liefde haar binnen de Fransche grenzen houdt.

— Dan, zei Milady met een zucht, is zij niet geheel ongelukkig te noemen.

— Ik heb dus alweer met zoo'n arme vervolgde te doen, hernam de abdis, terwijl zij Milady aandachtig beschouwde.

— Helaas, ja! zuchtte Milady.

De abdis bleef haar bekijken, thans met een zekere onrust, alsof een nieuwe gedachte in haar brein was opgekomen.

— Gij zijt toch geen vijandin van ons heilig geloof? vroeg zij stamelend.

— Ik? riep Milady, als met heilige verontwaardiging uit. Ik Protestant? Neen, ik zweer u bij God, die ons hoort, dat ik vurig Katholiek ben.

— In dat geval, mevrouw, hernam de abdis glimlachend, kunt gij gerust zijn. Dit huis zal geen harde gevangenis voor u zijn, wij zullen doen wat wij kunnen om uw verblijf hier op te vroolijken. Trouwens, gij zult gezelschap vinden in de andere jongevrouw, die ongetwijfeld door de een of andere hofintrige uit de hoofdstad verjaagd is. Zij is beminnelijk en aardig.

— Hoe is haar naam?

— Iemand uit de groote wereld heeft mij haar voorgesteld als Ketty. Ik weet niets anders van haar.

— Ketty! riep Milady uit. Zijt ge daar zeker van?

— Dat zij zoo heet? Natuurlijk! Kent ge haar misschien, mevrouw?

Milady glimlachte in zichzelf bij het denkbeeld, dat die jongevrouw wellicht haar vroegere kamenier zou wezen. De herinnering aan Ketty was met toorn vermengd en zij genoot bij het idee, thans mogelijk wraak te kunnen nemen, zooveel als zij verkoos. Haar gelaat nam echter terstond weer de aanminnige uitdrukking aan, die zij even had vergeten.

— En wanneer kan ik die jongedame, die mij thans reeds sympathiek is, ontmoeten?

— Vanavond, sprak de abdis, vanmiddag misschien nog wel. Gij hebt mij echter zelf gezegd, dat gij al vier dagen onderweg zijt; vanochtend zijt ge om vijf uur opgestaan, gij hebt dus beslist rust noodig. Ga wat liggen en probeer te slapen, men zal u wekken voor het middagmaal.

Al had Milady het best zonder dien slaap kunnen stellen, opgewonden als zij was door het vooruitzicht op nieuwe emoties voor haar intrigant gemoed, zij nam toch het aanbod van de abdis aan. Trouwens, zij had de laatste twaalf of veertien dagen zooveel schokkends beleefd, dat haar geest toch wel behoefte aan rust had.

Zij nam dus afscheid van de moeder-overste, en ging naar bed, zoetjes in slaap gewiegd door heerlijke wraakgedachten, die de naam Ketty in haar had opgeroepen. Zij herinnerde zich nu ook de belofte van den kardinaal, als haar stoute plannen zouden gelukken. Die plannen waren gelukt.... d'Artagnan zou haar dus uitgeleverd worden!

Er was nog slechts één wolk aan haar overigens rooskleurigen hemel: de herinnering aan haar eersten man, graaf de la Fère, dien zij had doodgewaand en thans had moeten terugvinden onder den naam Athos, den besten vriend van d'Artagnan.

Maar, bedacht zij, als hij de vriend was van d'Artagnan, had hij dien waarschijnlijk ook bijgestaan in de diensten aan de koningin, als hij de vriend was van d'Artagnan, was hij, evenals deze, de vijand van den kardinaal en zou zij hem wellicht in haar wraakstrikken kunnen vangen, waarin zij den jongen musketier ook wilde verdelgen.

Dergelijke gedachten waren zoete droomen voor Milady en weldra was zij dan ook rustig ingeslapen.

Zij werd gewekt door een zachte stem, dicht bij haar bed. Zij opende de oogen en zag de abdis, vergezeld van een jonge

blonde vrouw met een teedere gelaatstint, die haar een blik van welwillende nieuwsgierigheid toewierp.

Met één oogopslag bemerkte Milady, dat dit gelaat haar volkomen onbekend was. Beiden keken elkaar aandachtig aan, terwijl zij de gewone beleefdheidsphrases wisselden. Beiden waren zeer schoon, zij het van verschillende schoonheid. Milady glimlachte echter in het bewustzijn, dat zij zeer veel op de andere jongevrouw voor had door haar indrukwekkend optreden en aristocratische manieren. Nu moet gezegd worden, dat kloosterkleeding niet geschikt is om in een dergelijk kamp mede te dingen.

De abdis stelde de dames aan elkaar voor, daarop riepen haar godsdienstige plichten haar naar de kapel en liet zij het tweetal alleen.

De novice, bemerkend dat Milady in bed lag, wilde de overste volgen, doch Milady hield haar terug.

— Maar mevrouw, sprak zij vriendelijk, nauwelijks heb ik u gezien of gij wilt mij alweer van uw gezelschap berooven! Ik had er mij nog wel zooveel van voorgesteld, en hoopte, dat wij veel aan elkaar zouden hebben, zoolang ik hier ben!

— Ik vreesde, dat dit niet het juiste oogenblik zou zijn, mevrouw, antwoordde de novice. Gij zijt vermoeid, gij hebt geslapen.

— Welnu, hernam Mliady, wat kunnen zij, die slapen, beter wenschen dan een aangenaam ontwaken? Dit hebt gij door uw komst veroorzaakt, laat mij dus op mijn gemak van uw tegenwoordigheid genieten.

Zij nam haar bij de hand en trok haar bij zich op een leunstoel naast het bed.

De novice nam plaats.

— Wat tref ik het toch slecht! riep zij uit. Zes maanden

ben ik nu al hier, zonder de minste afleiding, en nu komt gij en zal ik misschien zeer spoedig het klooster verlaten.

— Wat? vroeg Milady. Denkt gij te vertrekken?

— Tenminste, ik hoop het, antwoordde de novice met een uitdrukking van blijdschap, die zij niet eens trachtte te verbergen.

— Ik meen gehoord te hebben, dat gij veel geleden hebt door toedoen van den kardinaal, ging Milady voort. Dat is een reden te meer voor een oprechte vriendschap tusschen ons.

— Wat onze goede moeder-overste heeft gezegd is dus waar! riep de novice uit. Ook gij zij een slachtoffer van dien valschen priester?

— Stil! waarschuwde Milady. Zelfs hier mogen wij niet op dien toon over hem spreken. Ik heb bijna al mijn ongeluk te wijten aan dezelfde onvoorzichtigheid, die gij zoojuist begaat: ik vertelde alles aan een vrouw, die ik mijn vriendin waande, doch die mij verraden heeft. Zijt gij zelf niet een slachtoffer van verraad?

— Niet van verraad, doch van toewijding, mijn toewijding, voor een vrouw die ik bemin en hoogacht, voor wie ik mijn leven had gegeven, en nog zou geven.

— En die u in den steek heeft gelaten, zeker?

— Het zou onrechtvaardig zijn, dat te gelooven. Integendeel, sinds twee dagen heb ik het bewijs van haar trouw en daar dank ik God voor, want bijna had hij mij doen gelooven, dat zij mij had vergeten. Maar gij mevrouw, vervolgde de novice, het komt mij voor, dat gij vrij zijt om weg te gaan wanneer het u behaagt!

— Ach, waar zou ik heengaan zonder vrienden, zonder geld, in een streek van Frankrijk die ik niet ken, waar ik nooit geweest ben!

— O, riep de novice uit, vrienden zult ge verwerven waar ge komt, gij zijt zoo lief en zoo mooi!

— Dat neemt niet weg, hernam Milady, haar stem en haar glimlach verzachtend tot iets engelachtigs en onweerstaanbaars, dat ik alleen ben en vervolgd word!

— Luister, sprak de novice, gij moet op den hemel vertrouwen, weet ge! Er komt altijd een oogenblik, waarop het goede, dat ge in uw leven hebt volbracht, bij God voor u pleit. Zie, misschien is het, in alle bescheidenheid gezegd, reeds een geluk voor u, dat ge mij hebt ontmoet. Ik heb enkele machtige vrienden, en als ik die, na mijn vertrek van hier, opzoek, zullen zij zich voor u in de bres stellen zooals ze het voor mij gedaan hebben.

— Met "alleen" bedoel ik niet, dat ik geen voorname kennissen heb, hernam Milady, in de hoop, de jongevrouw tot spreken te krijgen door haar eigen mededeelzaamheid, doch al die vrienden beven voor den kardinaal. Zelfs de koningin durft mij niet tegen den almachtigen minister te beschermen en ik heb het bewijs dat Hare Majesteit, ondanks haar goedhartigheid, meer dan eens genoodzaakt was, haar getrouwen over te leveren aan de gramschap Zijner Eminentie!

— Geloof mij mevrouw, hernam de novice ijverig, het mag den schijn hebben dat Hare Majesteit hen, die haar gediend hebben, vergeet, doch in werkelijkheid denkt zij voortdurend aan degenen, die om harentwil vervolgd worden, en vaak ondervinden die getrouwen op oogenblikken, als zij dien steun het minst verwachten, het bewijs van haar uitstekend geheugen.

— Ik geloof het gaarne, zei Milady, de koningin is zoo goed.

— Ah, gij kent haar dus, die mooie, lieve vorstin! riep de novice vol geestdrift uit.

— Dat wil zeggen, antwoordde Milady, in het nauw gedreven, persoonlijk heb ik niet de eer haar te kennen, doch

ik ken vele van haar intiemste vrienden: den heer de Putange, den heer Dujart, den heer de Tréville....

— Mijnheer de Tréville! riep de novice uit. Kent gij mijnheer de Trévillé?

— Zeker, heel goed zelfs.

— De kapitein van de musketiers, o maar dan zult ge zien, dat wij goede vriendinnen zullen worden. Als gij den heer de Tréville kent, moet ge dikwijls bij hem zijn geweest.

— O, heel dikwijls, antwoordde Milady, die de leugen, waarmede zij eenmaal was begonnen, tot het eind toe wilde volhouden.

— Gij hebt zeker bij hem wel eens eenige zijner musketiers ontmoet, nietwaar?

— Ik ontmoette er allen, die hij gewoonlijk ontvangt, verklaarde Milady voor wie het gesprek een zeer belangrijke wending begon te nemen.

— Noem mij een dier heeren, drong de novice aan, en gij zult zien dat zij tot mijn vrienden behooren.

— O, zei Milady verlegen, ik ken mijnheer de Souvigny, mijnheer de Courtivon, mijnheer de Férussac....

De novice liet haar uitspreken, doch toen zij zweeg, vroeg ze:

— En kent ge niet zekeren, edelman, Athos genaamd?

Milady werd zoo bleek als haar beddelakens, en hoe zeker zij zichzelf ook in bedwang had, zij kon een kreet niet onderdrukken. Zij kneep de hand harer nieuwe "vriendin" en wierp haar een blik toe, als wilde zij haar verslinden.

— O God, wat deert u? riep de arme jonge vrouw uit, heb ik iets gezegd wat u gekrenkt heeft?

— Neen, doch die naam treft mij. Ook ik ken dien edelman, en het verrast mij, iemand te ontmoeten, die hem eveneens van nabij kent.

— Zeer goed zelfs, zeer goed, en niet alleen hem, doch ook zijn vrienden, de heeren Porthos en Aramis.

— Ook die ken ik! riep Milady uit met een gevoel alsof een kille hand zich om haar hart sloot.

— Welnu, dan weet ge immers hoe eerlijk en hulpvaardig zij zijn, hernam de novice, wendt u dan tot hen, wanneer ge hulp noodig hebt!

— Dat wil zeggen, stotterde Milady, nog meer in verlegenheid gebracht, ik.... ik ken eigenlijk niet hen, doch hun vriend, den heer d'Artagnan.

— Kent ge mijnheer d'Artagnan! riep de novice uit, terwijl zij op haar beurt de hand van Milady greep en deze met verterende blikken aankeek.

Zij zag de eigenaardige uitdrukking op het gelaat van Milady en vervolgde:

— In welke hoedanigheid kent gé hem, mevrouw?

— Wel, zei Milady gedwongen, als vriend natuurlijk.

— U wilt mij misleiden, mevrouw! Ge zijt zijn minnares geweest!

— Dat zijt gij geweest, mevrouw!

— Ik! riep de novice uit.

— Ja zeker, nu zie ik ook wie ge zijt, gij zijt mevrouw Bonacieux!

De jonge vrouw kon zich nauwelijks goedhouden van verbazing en schrik.

— O, ontken het maar niet, hernam Milady, geef liever antwoord.

— Welnu, mevrouw, vroeg Constance Bonacieux, zijn wij medeminnaressen?

Het gelaat van Milady nam zulk een verschrikkelijke uitdrukking aan, dat mevrouw Bonacieux er onder andere omstan-

digheden zeker ontdaan door ware geweest, doch thans was zij geheel ten prooi aan haar jaloezie.

— Beken liever, mevrouw! sprak zij met een wilskracht waartoe men haar op het eerste gezicht niet in staat zou hebben geacht. Zijt gij, of waart gij zijn maitresse?

— O neen! verklaarde Milady op een toon, die geen twijfel toeliet. Nooit van mijn leven!

— Ik geloof u, zei mevrouw Bonacieux, doch waartoe dan uw uitroep van zooeven?

— Maar begrijpt gij dat dan niet? vroeg Milady, die van haar verwarring was bekomen en haar tegenwoordigheid van geest had teruggevonden.

— Wat moet ik begrijpen?

— Begrijpt ge dan niet, dat de heer d'Artagnan, die mijn vriend is, mij in vertrouwen heeft genomen?

— Werkelijk?

— Begrijpt ge niet, dat ik alles weet, uw ontvoering uit het paviljoen te Saint-Cloud, zijn wanhoop, die zijner vrienden, hun vergeefsche naspeuringen! Geen wonder, dat ik verrast ben, nu ik u ongedeerd voor mij zie, u, over wie ik zoo dikwijls heb hooren spreken, de vrouw, die mijn vriend met heel zijn hart liefheeft, zoodat ook ik van u ben gaan houden, nog voor ik u leerde kennen! Lieve Constance, eindelijk zie ik u, eindelijk heb ik u gevonden?

Milady breidde haar armen uit naar mevrouw Bonacieux, die, overtuigd van de waarheid van dit alles, in haar niet langer een medeminnares, doch een toegewijde, trouwe vriendin zag.

— Vergeef mij, vergeef mij! riep zij het hoofd tegen Milady's schouder verbergend, ik heb hem zoo lief!

Beide vrouwen hielden elkaar een oogenblik omvat. Wanneer de kracht van Milady gelijk was geweest aan haar haat, zou mevrouw Bonacieux in die omhelzing gestorven zijn. Daar Mi-

lady haar niet kon smoren, bepaalde zij er zich toe, te glimlachen.

— O kindjelief, sprak zij teeder, wat ben ik blij, dat wij elkaar gevonden hebben! Laat me je eens bekijken! Ja ja, je moet het wel zijn. Nu herken ik je, uit zijn beschrijvingen. Het is me, alsof ik je altijd gekend heb!

De arme jonge vrouw twijfelde geen seconde aan de oprechtheid van dit reine voorhoofd, waarachter zich toch zooveel wreedheid verborg, van die stralende blauwe oogen, waaruit slechts belangstelling en medegevoel sprak.

— Gij weet dus wat ik heb moeten doorstaan, sprak mevrouw Bonacieux. Hij heeft het u gezegd. Maar, voor hem te lijden is bijna gelukkig-zijn.

Milady herhaalde werktuigelijk:

— Ja, dat is bijna gelukkig-zijn.

Intusschen dacht zij aan iets anders.

— En trouwens, vervolgde mevrouw Bonacieux, thans is mijn lijden bijna voorbij; morgen, misschien vanavond nog zal ik hem weerzien, en dan bestaat het verleden niet meer.

— Vanavond.... morgen? herhaalde Milady, door deze woorden uit haar gepeins gewekt. Wat bedoelt gij? Verwacht gij bericht van hem?

— Ik verwacht hemzelf.

— Hemzelf? D'Artagnan.... hier?

— Ja, hijzelf!

— Maar dat is onmogelijk! Hij is in het kamp van La Rochelle met den kardinaal; hij zal niet terugkomen, voordat de stad is ingenomen.

— Dat gelooft gij, maar voor mijn d'Artagnan is niets onmogelijk! O, hij is zulk een moedig edelman!

— Ik kan het mij toch niet voorstellen....

— Lees dit dan!

En in haar trots en vreugde toonde de rampzalige jonge vrouw een brief aan Milady.

— Het schrift van mevrouw de Chevreuse, dacht Milady bij zichzelf. Haha, ik dacht wel, dat ze met haar nog in relatie stonden!

En zij las haastig de weinige regels:

"Lieve kind,

Houdt U gereed, *onze vriend* zal U spoedig bezoeken en wel om U te bevrijden uit Uw gevangenis, waar Gij terwille van Uw veiligheid verborgen moest blijven. Bereidt U dus voor op Uw vertrek, en wanhoop nooit.

Onze Gasconjer heeft zich, als steeds, trouw en dapper gedragen. Zeg hem, dat men hem zeer dankbaar is voor zekere waarschuwing."

— Ja, zei Milady, die brief verklaart alles. Kent gij de waarschuwing, waarvan hier sprake is?

— Neen. Ik veronderstel, dat hij Hare Majesteit op de hoogte heeft gebracht van een nieuwe onderneming van den kardinaal.

— O ja, dat is het zeker, zei Milady, terwijl zij den brief aan mevrouw Bonacieux teruggaf en peinzend het hoofd op de borst liet zinken.

— Op dit oogenblik naderde de hoefslag van een paard.

— Hemel! riep mevrouw Bonacieux uit, terwijl zij naar het venster snelde, zou hij daar al zijn?

Milady was in bed gebleven, als versteend van schrik. Er gebeurden zooveel onverwachte dingen tegelijk dat zij, misschien voor het eerst van haar leven, het hoofd verloor.

— Hij, hij! herhaalde ze. Zou hij het zijn?

En zij bleef met starre oogen in bed liggen.

— Helaas, neen, zuchtte mevrouw Bonacieux, het is een

man, dien ik niet ken, en toch lijkt het wel, of hij hierheenkomt. Hij stapt af voor de deur en belt aan!

Milady sprong haar bed uit.

— Weet ge zeker, dat *hij* het niet is? vroeg zij.

— O ja, heel zeker.

— Hebt ge niet verkeerd gezien?

— Welneen! Zijn hoed met pluimen.... zijn mantel, hem zou ik dadelijk herkend hebben!

Milady kleedde zich intusschen aan.

— Het doet er niet toe. Die man komt hier, zegt ge?

— Ja, hij is binnengegaan.

— Dat is voor u of voor mij!

— Groote Hemel, wat ziet u er opgewonden uit!

— Ja, ik geef toe, dat ik niet zoo goed van vertrouwen ben als gij Ik verwacht alles van den kardinaal.

— Stil, waarschuwde mevrouw Bonacieux, daar komt iemand.

De deur ging inderdaad open en de overste trad binnen.

— Zijt gij zoojuist uit Boulogne gekomen? vroeg zij aan Milady.

— Ja, antwoordde deze, trachtend haar koelbloedigheid te herwinnen. Wie vraagt naar mij?

— Een man, die zijn naam niet wil zeggen, doch die u moet spreken uit naam van den kardinaal.

— En wil die *mij* spreken?

— Hij wil een dame spreken, die zoojuist uit Boulogne is aangekomen.

— Laat hem dan alstublieft binnenkomen.

— O God! kermde mevrouw Bonacieux. Er zal toch geen slechte tijding zijn!

— Ik vrees van wel!

— Ik laat u alleen met den onbekende. Als hij weg is kom ik terug, indien ge het goed vindt.

— Niets liever dan dat.

De abdis en mevrouw Bonacieux verwijderden zich.

Milady bleef alleen achter, de oogen strak op de deur gevestigd. Even later hoorde men het gekletter van sporen die tegen de treden van de trap sloegen, de stappen kwamen nader, de deur ging open en een man verscheen op den drempel.

Milady slaakte een kreet van vreugde; deze man was graaf de Rochefort, de vertrouweling van Zijne Eminentie.

LXII.

TWEE SOORTEN VAN DUIVELS.

Ha! riepen Rochefort en Milady tegelijk uit. Zijt gij het! — Ja, ik ben het.

— Waar komt gij vandaan? vroeg Milady.

— Uit La Rochelle. En gij?

— Uit Engeland.

— Buckingham?

— Dood of gevaarlijk gewond. Daar ik niets van hem gedaan kon krijgen, ben ik vertrokken, terwijl een dweper hem vermoordde.

— Zoo, zei Rochefort glimlachend, een gelukkig toeval, dat de kardinaal zeer zal bevallen. Hebt gij hem verwittigd?

— Ik heb hem geschreven uit Boulogne. Doch waarom komt gij hier?

— Zijne Eminentie was ongerust over u en heeft mij uitgezonden om u te zoeken.

— Ik ben eerst gisteren hier aangekomen.

— En wat hebt gij sindsdien gedaan?

— Ik heb mijn tijd niet verspild!

— O, dat geloof ik graag!

— Weet ge wie ik hier ontmoet heb?

— Neen.

— Raad eens!

— Hoe kan ik dat!

— De jonge vrouw, die door de koningin uit de gevangenis is bevrijd.

— De maitresse van dien jongen d'Artagnan?

— Ja, mevrouw Bonacieux, wier verblijfplaats de kardinaal niet kende.

— Een tweede toeval, even gelukkig als het eerste! riep Rochefort uit. De kardinaal is werkelijk een bevoorrecht man te noemen!

— Stel u mijn verbazing voor, hernam Milady, toen ik van aangezicht tot aangezicht tegenover die vrouw stond!

— Kent zij u?

— Neen.

— Zij beschouwt u dus als een vreemde.

Milady glimlachte.

— Als haar beste vriendin zelfs!

— Op mijn woord, hernam Rochefort, alleen gij, waarde gravin, zijt tot het verrichten van dergelijke wonderen in staat!

— En het is mijn geluk geweest, antwoordde Milady, want weet gij wel wat hier gebeuren gaat?

— Neen.

— Men zal haar morgen hier vandaan halen met een vergunning van de koningin!

— Werkelijk? Wie zal dat doen?

— D'Artagnan en zijn vrienden.

— Die vier maken het ons zoo moeilijk, dat wij genoodzaakt zullen zijn, hen in de Bastille te doen opsluiten.

— Waarom is dat dan ook nog niet gebeurd?

— Wat zal ik u zeggen.... de kardinaal heeft een zwak voor dit viertal, dat ik niet kan verklaren.

— Denkt ge dat heusch?

— Ja.

— Welnu; zeg hem het volgende, Rochefort: zeg hem, dat

het gesprek in De Roode Duiventil is afgeluisterd door die vier mannen, dat na het vertrek Zijner Eminentie een van hen is boven gekomen om mij de volmacht te ontrukken, dat zij lord Winter gewaarschuwd hebben voor mijn reis naar Engeland, dat zij opnieuw mijn taak hebben doen mislukken, evenals destijds met de diamanten gespen; zeg hem ten slotte, dat van die vier mannen twee het meest te vreezen zijn, namelijk d'Artagnan en Athos, dat de derde, Aramis, de minnaar van mevrouw de Chevreuse is, en wij hem dus moeten laten leven om háár geheimen te weten te komen, en eindelijk dat de vierde, Porthos, een dwaas, een nietsnut is, waaraan wij geen tijd hoeven te verspillen.

— Maar dit viertal moet immers op het oogenblik in het kamp voor La Rochelle liggen!

— Dat meende ik ook, maar een brief, dien mevrouw Bonacieux van mevrouw de Chevreuse heeft ontvangen en dien zij mij, onvoorzichtig genoeg, heeft laten lezen, heeft mij overtuigd, dat die vier reeds onderweg zijn om haar te halen.

— Drommels.... wat nu te doen!

— Wat heeft de kardinaal u in verband met mij gezegd?

— Hij droeg mij op, hem uw geschreven of mondelinge berichten te brengen; daarna zou hij u verdere instructies geven.

— Ik moet dus hier blijven, nietwaar?

— Hier of in den omtrek.

— Kunt ge mij niet meenemen?

— Neen. In de omgeving van het legerkamp zou men u herkennen en uw aanwezigheid kan den kardinaal compromitteeren. Zeg mij dus, waarheen ge u denkt te begeven, opdat ik u altijd kan vinden.

— Het is mogelijk, dat ik niet hier kan blijven.

— Waarom niet?

— Zijt ge dan reeds vergeten, dat mijn vijanden ieder oogenblik hier kunnen zijn?

— Dat is zoo, maar dan zal dat vrouwtje den kardinaal dus ontsnappen!

— Kom, zei Milady, met den glimlach, waartoe alleen zij in staat was, bedenk dat ik haar beste vriendin ben!

— Ja, ja, daar dacht ik niet aan! Wat kan ik den kardinaal in dit verband mededeelen?

— Dat hij gerust kan zijn.

— Meer niet?

— Hij zal het begrijpen.

— Hij zal het althans raden. Maar wat moet ik nu doen?

— Oogenblikkelijk vertrekken. Mij dunkt, dat de tijdingen, die gij ginds te brengen hebt, wel de moeite waard zijn om u te haasten!

— Mijn rijtuig is in Lilliers beschadigd.

— Prachtig!

— Noemt ge dat prachtig?

— Ja, dan kan ik uw rijtuig gebruiken.

— En hoe wilt ge dan, dat ik zal vertrekken.

— Zooals ge hier zijt gekomen: te paard.

— Gij hebt makkelijk spreken: hondertachtig mijl!

— Wat zou dat?

— Goed dan, ik zal het doen. En verder?

— Als gij Lilliers passeert, geeft gij bevel, dat uw rijtuig hierheen gezonden moet worden te mijner beschikking.

— Goed.

— Gij hebt toch wel een brief van den kardinaal bij u?

— Ik heb zijn volmacht.

— Toon die dan aan de abdis en zeg haar, dat men mij vandaag of morgen zal komen halen en dat ik dengene, die in uw naam komt, dien te volgen.

— Heel best!

— Sla vooral een strengen toon aan, als ge tegen de abdis over mij spreekt.

— Waar is dat goed voor?

— Wel, ik ga door voor een slachtoffer van den kardinaal. Ik moet die arme kleine mevrouw Bonacieux toch vertrouwen inboezemen!

— Inderdaad. Wilt ge nu een rapport opmaken van hetgeen er gebeurd is?

— Neen. Ik heb u alles medegedeeld, herhaal de dingen dus mondeling. Een papier kan verloren gaan en ons verraden.

— Gij hebt gelijk, doch wel moet ik weten, waar ik u vinden kan, anders moet ik maar tijd verspillen met den omtrek af te zoeken.

— Dat is zoo, wacht even.

— Wilt ge een kaart hebben?

— O neen, ik ken deze streek op mijn duimpje.

— Gij? Zijt ge hier dan al eerder geweest?

— Ik ben hier opgevoed. Zoo ziet ge, dat opvoedingen ook haar nut kunnen hebben.

— Waar kan ik u dus vinden, Milady?

— Laat mij een oogenblijke nadenken.... ik heb het: in Armentières.

— Armentières? Waar ligt dat?

— Het is een plaatsje aan de Lys. Daar behoef ik slechts de rivier over te steken en ik ben over de Fransche grens.

— Schitterend, doch beloof mij, dat gij dit alleen zult doen in geval van nood.

— Dat beloof ik u.

— In dat geval weet ik trouwens niet, waar ge zijt!

— Hebt gij uw lakei noodig?

— Neen.

— Is het een betrouwbaar man?

— Volkomen.

— Zend hem mij, niemand kent hem, en ik zal hem steeds achterlaten op de plek die ik verlaat, dan zal hij u verder geleiden.

— En gij verwacht mij te Armentières?

— Ja.

— Wees dan zoo goed, dien naam voor mij op een stukje papier te schrijven, anders vergeet ik hem misschien. Een plaatsnaam kan ons toch niet in gevaar brengen, wel?

— Wie weet? Maar het kan mij ook niet schelen.

En Milady schreef den naam Armentières op een stukje papier.

— Goed, zei Rochefort; hij nam het papier aan, vouwde het in vieren en stak het in den binnenkant van zijn hoed. Wees gerust: ik zal doen zooals kleine kinderen en den naam den heelen weg herhalen, als ik soms het papiertje mocht verliezen. Hebben wij nu alles besproken?

— Ik geloof het wel.

— Goed, dan zal ik het nog eens opsommen: Buckingham is dood of zwaar gewond, uw onderhoud met den kardinaal is afgeluisterd door de vier musketiers, lord Winter was verwittigd van uw aankomst te Portsmouth, d'Artagnan en Athos moeten in de Bastille opgesloten worden, Aramis is de minnaar van mevrouw de Chevreuse, Porthos is een onbeduidende gek, mevrouw Bonacieux is gevonden, ik moet u zoo spoedig mogelijk mijn rjtuig zenden en mijn lakei tot uw beschikking stellen, tegen de abdis zal ik zoo streng over u spreken, dat zij u voor een slachtoffer van den kardinaal houdt, ik kan u vinden in Armentières aan de Lys. Zijt ge tevreden?

— Waarlijk, beste graaf, gij hebt een bewonderenswaardig geheugen. A propos, ik vergat nog iets....

— Namelijk?

— Aan den tuin van het klooster grenzen prachtige bosschen; vraag de abdis of ik in die bosschen mag gaan wandelen. Weet ge: het is niet onmogelijk, dat ik eensklaps langs een achterweg zal moeten vluchten!

— Gij denkt toch aan alles!

— Maar gij niet!

— Wat vergeet ik dan?

— Gij vraagt mij niet, of ik ook geld noodig heb!

— Dat is waar. Hoeveel wilt ge hebben?

— Alles wat ge aan goud bij u hebt.

— Dat zijn ongeveer vijfhonderd goudstukken.

— Zooveel heb ik er zelf ook nog; met duizend goudstukken kan ik gerust zijn. Ledig dus uw zakken.

— Ziehier.

— Dank u. Vertrekt gij nu?

— Over een uur. Ik zal wat eten en intusschen een versch paard laten halen.

— Uitstekend. Tot ziens, graaf!

— Tot ziens, gravin.

— Wees mijn voorspraak bij den kardinaal!

— En gij de mijne bij Satan!

Milady en Rochefort wisselden een glimlach en namen afscheid.

Een uur daarna vertrok de graaf in vollen galop en vijf uur later passeerde hij Atrecht.

De lezer weet reeds, dat hij daar herkend werd door d'Artagnan en dat de vier musketiers, angstig geworden, hun reis nadien bespoedigden.

LXIII.

EEN WATERDROPPEL.

Nauwelijks was Rochefort vertrokken, of mevrouw Bonacieux kwam de kamer binnen. Zij vond Milady met een glimlach op het gelaat.

— Wel, sprak Constance, uw vrees is bewaarheid: vanavond of morgen zal de kardinaal u laten halen.

— Wie heeft u dat gezegd, kindlief? vroeg Milady.

— Ik hoorde het zelf uit den mond van den afgezant.

— Kom dicht bij mij zitten, verzocht Milady zacht.

— Hier ben ik.

— Dichter nog, dat niemand ons kan verstaan.

— Waartoe al die voorzorg?

— Gij zult het dadelijk begrijpen.

Milady stond op, luisterde in de gang, kwam terug en boog zich naar Constance over.

— Hij heeft zijn rol dus goed gespeeld, sprak zij.

— Wie?

— Hij, die zich bij de abdis voor een afgezant van den kardinaal heeft uitgegeven!

— Was dat dan niet waar?

— Neen lieve, hernam Milady, haar stem dempend, die man was.... mijn broeder.

— Uw broeder! riep mevrouw Bonacieux uit.

— Ja. Alleén gij kent het geheim; wanneer gij het aan iemand toevertrouwt, ben ik verloren en gij misschien eveneens.

— O hemel!

— Luister. Ik zal u zeggen wat er gebeurd is: mijn broer, die te hulp snelde om mij hier vandaan te halen, heeft onderweg den boodschapper van den kardinaal ontmoet èn is hem gevolgd. Op een afgelegen plek gekomen, trok mijn broer zijn degen en eischte, dat de ander hem de brieven en de volmacht van den kardinaal zou overhandigen. De afgezant weigerde, en mijn broer stak hem dood.

— Vreeselijk, zuchtte mevrouw Bonacieux huiverend.

— Ja, doch het was het eenige middel. Mijn broer besloot, liever list dan geweld te gebruikèn: hij nam de papieren, deed zich hier voor als den afgezant van den kardinaal en heeft de abdis medegedeeld, dat ik over èen uur of twee uit naam van den kardinaal per rijtuig zal worden gehaald.

— En in werkelijkheid stuurt uw broer u dus dat rijtuig!

— Juist, doch dit is nog niet alles: de brief dien gij hebt ontvangèn en dien gij meent van mevrouw de Chevreuse te hebben gekregen. . . .

— Wat?

— Die is valsch.

— Hoe is dat mogelijk?

— Het is een valstrik, opdat gij geen weerstand zult bieden, als men u komt halen.

— Maar d'Artagnan komt mij halen!

— Vergis u niet, lieve, d'Artagnan en zijn vrienden zijn in het kamp van La Rochelle teruggehouden!

— Hoe weet gij dit alles?

— Mijn broer heeft vier vertrouwelingen van den kardinaal ontmoet, vèrkleed als musketiers. Men zou u aan de deur heb-

ben laten roepen, gij hadt gemeend dat het uw vrienden waren en men had u naar Parijs gevoerd!

— Groote hemel, ik verlies het verstand bij al die verwarringen. Als het zoo voortgaat, word ik werkelijk krankzinnig!

— Stil!

— Wat is er?

— Ik hoor het getrappel van een paard. Dat is mijn broer, die vertrekt. Ik wil nog even afscheid van hem nemen, kom mee naar het venster!

Beiden gingen naar het venster, dat Milady opende.

Rochefort kwam in galop voorbij.

— Tot ziens, broeder! riep Milady hem toe.

De ruiter hief het hoofd op, zag de beide jonge vrouwen, begreep terstond de misleiding, en wuifde Milady broederlijk toe.

— Die goede George, sprak zij, terwijl zij het venster sloot, met een uitdrukking van teederheid en melancholie op het gelaat.

En zij keerde terug naar haar plaats, alsof zij geheel in beslag werd genomen door haar eigen gedachten.

— Mevrouw, sprak Constance schuchter, neem mij niet kwalijk dat ik u stoor, doch wat raadt gij mij aan, te doen? Gij hebt meer ervaring dan ik; ik bid u, spreek!

— Om te beginnen, antwoordde Milady, is het mogelijk, dat ik mij vergis en uw vrienden u wel te hulp komen.

— O, dat zou al te heerlijk zijn! riep mevrouw Bonacieux uit. Zooveel geluk is voor mij niet weggelegd!

— Zie, het is eenvoudig een wedloop; de vraag, wie het eerst zal aankomen. Als uw vrienden het eerst komen, zijt ge gered, zijn het de getrouwen van den kardinaal, dan zijt ge verloren.

— Ja ja.... verloren, zonder genade. Wat moet ik beginnen, wat moet ik beginnen!

— Er bestaat een eenvoudig middel....

— Zeg het mij!

— Gij kunt in den omtrek wachten, of de mannen die u komen halen, al of niet uw vrienden zijn.

— Waar kan ik mij verstoppen?

— O, dat is niet moeilijk. Ikzelf wil mij ook ergens verbergen om de komst van mijn broer te verwachten. Ik neem u mee en wij wachten tezamen.

— Maar men zal mij niet laten gaan, ik ben hier bijna een gevangene!

— Men denkt, dat ik vertrek op bevel van den kardinaal, dus men zal niet gelooven, dat gij zeer verlangend zijt, u bij mij aan te sluiten!

— En dan?

— En dan.... wel het rijtuig staat voor, gij zet uw voeten op de treeplank alsof ge mij vaarwel wilt kussen, de knecht, dien mijn broer mij zendt, geeft een teeken aan den postillon, en wij vertrekken tezamen in vollen galop.

— Maar d'Artagnan.... als d'Artagnan nu toch komt?

— Weet ge daar geen raad op?

— Neen.... gij?

— Natuurlijk! Wij zenden den knecht van mijn broer terug naar Béthune, hij vermomt zich en huurt een kamer tegenover het klooster. Als de afgezanten van den kardinaal komen, doet hij niets, als het mijnheer d'Artagnan en zijn vrienden zijn, snelt hij naar beneden, vertelt hen alles en brengt hen bij ons.

— Kent hij hen dan?

— Natuurlijk, hij heeft mijnheer d'Artagnan immers bij ons thuis ontmoet!

— O ja ja, gij hebt gelijk. Alles gaat dus goed, alles zal goed afloopen! Maar laten wij niet te ver hier vandaan gaan.

— Neen, slechts een mijl of acht. Wij blijven bijvoorbeeld dichtbij de grens, zoodat wij bij het eerste onraad kunnen vluchten.

— Mar wat doen wij thans?

— Afwachten.

— En als zij komen?

— Het rijtuig van mijn broer zal er eerder zijn.

— Doch als wij niet bij elkaar zijn terwijl men u komt halen, bij het avondmaal bijvoorbeeld?

— Daar weet ik wel iets op. Gij kunt de goede moeder-overste vragen, of gij voor een keer met mij samen den maaltijd moogt gebruiken.

— Zou zij dat goedvinden?

— Waarom niet?

— Dat is zoo.... op die manier behoeven wij elkaar geen oogenblik te verlaten!

— Juist. Als gij nu naar beneden gaat om het de overste te vragen, zal ik intusschen wat in den tuin gaan wandelen, ik heb hoofdpijn.

— Ga uw gang. Waar kan ik u vinden?

— Hier, over een uur.

— Hier. O, ge zijt zoo goed voor mij! Ik dank u duizendmaal!

— Waarom zou ik ook geen belang in u stellen! Ge zijt niet alleen bekoorlijk en lief, doch tevens de vriendin van een mijner beste vrienden.

— Die goede d'Artagnan. Hij zal u zoo dankbaar zijn!

— Ik hoop het. Doch nu is alles in orde, nietwaar? Laten we dan naar beneden gaan.

— Wilt gij naar den tuin?

— Ja.

— Volg dan de gang en ga het kleine trapje af.

— Mooi, dank u.

En de beide jonge vrouwen gingen met hun liefsten glimlach uiteen.

Milady had werkelijk hoofdpijn; haar vele, nog slecht gerangschikte plannen, woelden in haar brein rond als in een chaos. Zij wilde alleen zijn om haar gedachten te kunnen ordenen. Wel zag zij de naaste toekomst reeds vaag voor zich, doch zij had behoefte aan stilte en rust, om aan haar gedachten vorm en richting te geven.

Het voornaamste was nu, mevrouw Bonacieux te ontvoeren, haar ergens in veiligheid te brengen en haar in geval van nood als gijzelaarster te gebruiken. Milady begon langzamerhand te twijfelen aan den goeden afloop van haar plannen, want hoe meer volharding zij toonde, hoe meer volharding zij ontmoette.

Zij voelde de nadering van een vreeselijk onheil, gelijk men de nadering van een hevig onweer voelt.

Het voornaamste was dus, gelijk wij zeiden, dat zij mevrouw Bonacieux in handen kreeg. Mevrouw Bonacieux was het leven van d'Artagnan en meer dan dat: het leven van de vrouw die hij liefhad, in het ergste geval zelfs een onderpand, waarop men voorwaarden zou kunnen bedingen.

Eén punt was afgehandeld: mevrouw Bonacieux zou haar goedschiks volgen. Wanneer zij maar eenmaal samen in Armentières waren, zou het niet moeilijk vallen, Constance te overtuigen dat d'Artagnan niet naar Béthune was gekomen. Binnen veertien dagen zou Rochefort terug zijn, en in dien tijd kon zij, Milady, overwegen, hoe zij zich het best op de vier vrienden kon wreken. Zij zou zich niet vervelen, Goddank; dit was het beste tijdverdrijf voor een vrouw van haar karakter: de voltooiing van een geduchte wraak.

Al peinzend keek zij rond en prentte zich de ligging van den tuin goed in het geheugen. Milady was als een verstandig veldheer, die alle kansen overweegt, zoowel van de nederlaag als van de overwinning, en in alle gevallen gereed is, om te wijken of voorwaarts te rukken.

Na verloop van een uur hoorde zij een zachte stem, die haar riep. Het was mevrouw Bonacieux. De goede abdis had natuurlijk in alles toegestemd. Om te beginnen mochten beide jongevrouwen gezamenlijk den maaltijd gebruiken.

Op de binnenplaats gekomen, hoorden zij het geluid van een rijtuig dat voor de deur stilhield.

Milady luisterde.

— Hoort gij dat? vroeg zij.

— Ja, een rijtuig!

— Dat is de koets, die mijn broer zendt.

— Lieve Hemel!

— Kom, moed gehouden!

Er werd aan de deur van het klooster gebeld; Milady had zich niet vergist.

— Ga naar uw kamer, sprak Milady tot mevrouw Bonacieux, gij hebt zeker wel eenige kostbaarheden, die gij wilt meenemen.

— Ik heb zijn brieven, sprak Constance.

— Dan moet ge die halen en u in mijn kamer bij mij voegen. Wij zullen nog vlug iets eten, want het is mogelijk, dat wij een deel van den nacht moeten reizen, en dan hebben wij kracht noodig.

— O God, fluisterde Constance, terwijl zij de hand op het hart drukte, ik ben zoo gejaagd, ik kan niet loopen!

— Houd moed! Bedenk, dat ge binnen een kwartier gered zijt en dat ge alles, wat ge onderneemt, voor hem doet!

— Ja ja, alles is voor hem. Gij hebt mij door dit eene woord moed ingesproken. Ik ben dadelijk bij u.

Milady ging naar haar kamer, waar zij den knecht van Rochefort aantrof, die haar bevelen wachtte.

Zij gelastte hem, aan de deur te wachten. Mochten inmiddels de musketiers komen, dan moest hij de koets keeren, om het klooster heenrijden en bij den uitgang van het bosch, achter den tuin, post vatten. Milady zou hem dan te voet bereiken. Wij zeiden reeds, dat Milady de streek perfect kende.

Als de musketiers niet kwamen, was de zaak zoo eenvoudig mogelijk. Milady zou instappen, mevrouw Bonacieux kwam bij haar op de treeplank onder voorwendsel, dat zij afscheid van haar wilde nemen, en dan zou het rijtuig vertrekken.

Op dit oogenblik kwam Constance de kamer binnen. Om alle verdenking te smoren, herhaalde Milady het laatste deel harer instructies voor den lakei nog eens in haar bijzijn. Zij vroeg ook wat het voor een koets was. Het was een rijtuig met drie paarden, gemend door een postillon. De knecht van Rochefort zou als koerier vooruit rijden.

Milady's vrees, dat Constance eenig wantrouwen zou koesteren, was evenwel totaal ongegrond. De jonge vrouw was veel te onschuldig om in een andere vrouw zooveel laagheid te veronderstellen. De abdis had haar verteld, dat haar nieuwe huisgenoote lady Winter heette, doch deze naam was Constance volkomen vreemd; zij had er geen flauw vermoeden van, dat het een vrouw was, aan wie zij de groote rampen en teleurstellingen van den laatsten tijd moest wijten.

— Gij ziet het, zei Milady toen de lakei vertrokken was, alles is gereed. De abdis koestert geen argwaan en denkt, dat men mij komt halen uit naam van den kardinaal. Eet nu nog vlug iets, drink een glas wijn en laat ons gaan.

— Ja, herhaalde Constance werktuigelijk, laat ons gaan.

Milady wenkte haar, aan tafel te komen zitten, schonk haar een glas Spaanschen wijn in en legde haar een stukje kip voor.

— Zie hoe alles ons meeloopt, sprak zij, de avond valt en bij het krieken van den dag hebben wij onze schuilplaats bereikt en kan niemand ons vinden. Wees nu flink en eet een stukje.

Mevrouw Bonacieux at werktuigelijk van de kip en nipte van den wijn.

— Kom, vermaande Milady, doe als ik en drink!

Zij bracht haar glas aan de lippen, doch op het oogenblik, dat zij wilde drinken, zette zij het haastig neer. Heel in de verte klonk het getrappel van paardenhoeven, die onmiskenbaar nader kwamen. Ook een zwak gehinnik drong tot haar door.

Dit geluid deed haar uit haar voldane stemming opschrikken, zooals het geroffel van den donder ons doet uitwaken uit een zoeten droom. Mevrouw Bonacieux had het ook gehoord, zij kwam bevend overeind, en moest op de armleuningen van haar stoel steunen om niet te vallen, zoo gejaagd was zij.

Er was nog niets te zien, doch het getrappel kwam steeds nader.

— O hemel, prevelde Constance, wat beteekent dit geluid?

— Onze vrienden of onze vijanden, zei Milady met haar verschrikkelijke koelbloedigheid, blijf waar ge zijt, ik zal het u zeggen.

Mevrouw Bonacieux bleef staan, stil, onbeweeglijk als een standbeeld.

Het geluid werd krachtiger, de paarden konden geen honderdvijftig pas meer verwijderd zijn en dat men hen nog niet kon zien, kwam door de bocht in den weg. Wel kon men reeds het aantal paarden tellen naar de opeenvolgende hoefslagen.

Milady tuurde ingespannen den weg op; het was nog licht genoeg om de naderenden te onderscheiden. Plotseling zag zij

om de kromming van den weg het wuiven van pluimen en het blinken van gouden galons. Zij telde eerst twee, toen vijf, eindelijk acht ruiters, waarvan één de anderen twee heele paardenlengten vooruitreed.

Milady slaakte een gesmoorden kreet.... zij had in den voorsten ruiter d'Artagnan herkend.

— O God, o God, kermde mevrouw Bonacieux, wat is er toch!

— De uniformen van de gardes Zijner Eminentie! riep Milady uit. Vlug, er is geen oogenblik te verliezen.... wij moeten vluchten!

— Ja ja, laat ons vluchten, herhaalde mevrouw Bonacieux, doch zij was zoo ontdaan, dat zij geen pas kon verzetten en als vastgenageld moest blijven staan.

Men hoorde de ruiters beneden voorrijden.

— Kom dan toch! drong Milady, trachtend de jonge vrouw aan den arm mee te sleuren. Gelukkig heb ik nog den sleutel van het tuinpoortje doch haast u, nog vijf minuten en het is te laat!

Mevrouw Bonacieux poogde te loopen, deed twee passen en viel op haar knieën neer.

Milady wilde haar opbeuren, doch het gelukte haar niet.

Op dit moment hoorde men het wegrollen van het rijtuig, dat bij de nadering der musketiers haastig wegreed.

Daarop knalden drie of vier schoten.

— Nu voor het laatst; gaat ge mee of niet? riep Milady uit.

— O God, ziet ge dan niet, dat mijn krachten mij begeven, ik kan niet loopen.... vlucht alleen!

— Alleen vluchten en u hier achterlaten? Neen, dat nooit!

Milady was blijven staan, een helsche gloed blonk in haar oogen. Zij snelde naar de tafel, opende met een snelle be-

d'Artagnan bij Madame Bonacieux.

weging een veer uit haar ring, waaruit een gladde steen viel, liet die in het glas van mevrouw Bonacieux glijden en schonk er rooden wijn overheen.

De roode korrel loste onmiddellijk in de vloeistof op.

Hierop vatte zij het glas met ferme hand en hield het Constance voor.

— Drink, sprak zij, de wijn zal u goed doen, drink.

Zij bracht het glas naar de lippen van de jonge vrouw, die het werktuigelijk leegdronk.

— Het is niet de wraak, die ik bedoeld had, fluisterde Milady, terwijl zij het glas met een duivelsch glimlachje op de tafel zette, doch men moet tevreden zijn met wat men heeft.

Zij snelde de kamer uit.

Mevrouw Bonacieux zag haar vluchten, zonder haar te kunnen volgen. Zij voelde zich als in een droom, waarin men zich vervolgd weet en toch geen pas kan verzetten.

Eenige minuten verstreken, een vreeselijk rumoer klonk voor de deur, Constance meende Milady te zien terugkomen, doch deze verscheen niet.

Het koude zweet vloeide tappelings langs haar voorhoofd.

Eindelijk hoorde zij het geknars van grendels en het gekletter van sporen op de trap. Een groot aantal stemmen kwam nader en zij meende haar naam te hooren uitspreken. Eensklaps slaakte zij een luiden kreet van vreugde en snelde naar de deur: zij had de stem van d'Artagnan herkend.

— D'Artagnan! riep zij. D'Artagnan, zijt gij het? Hierheen!

— Constance, Constance, riep de jongeman terug. Waar zijt ge.... o God!

Tegelijkertijd vloog de deur open en verscheidene mannen drongen de kamer binnen. Mevrouw Bonacieux was in een stoel neergezonken, niet meer tot een beweging in staat.

D'Artagnan wierp een rookend pistool, dat hij in de hand hield, in een hoek en viel op zijn knieën bij zijn geliefde neer. Athos stak zijn pistool bij zich, Porthos en Aramis deden hetzelfde met hun degens.

— D'Artagnan, mijn geliefde, eindelijk ben je gekomen.. je hebt mij niet bedrogen.... je bent het werkelijk!

— Ja, ja, Constance, wij zijn hereenigd!

— Zij had mooi praten, dat je niet zoudt komen.... ik bleef hopen.... daarom kon ik niet vluchten.... wat ben ik blij dat ik het niet gedaan heb....

Op het woorde *zij* sprong Athos, die rustig was gaan zitten, overeind.

— Zij? Wie, zij? vroeg d'Artagnan.

— Mijn gezellin, die mij uit vriendschap uit de handen van mijn vervolgers heeft willen redden en die zoojuist gevlucht is, daar zij u voor de gardes van den kardinaal hield.

— Uw gezellin, herhaalde d'Artagnan, even bleek wordend als de witte sluier zijner minnares, wie bedoelt ge?

— Zij, wier rijtuig beneden voor de deur wacht. Zij vertelde mij, dat zij een vriendin van u is, d'Artagnan, dat gij haar alles over ons beiden hebt verteld.

— Haar naam! kreet d'Artagnan. Haar naam.... weet ge dien niet?

— Ja, ja, ik heb hem gehoord.... wacht eens.... hoe vreemd.... mijn hoofd wordt zoo zwaar.... ik kan niets meer zien....

— Help, vrienden, help! riep d'Artagnan uit. Zij wordt niet wel, haar handen zijn ijskoud.... groote God, zij verliest het bewustzijn!

Terwijl Porthos buiten uit alle macht om hulp riep, trad Aramis op de tafel toe om een glas water in te schenken; hij bleef echter staan op het zien van het verstarde gelaat van Athos, die

met te berge rijzende haren en starre blikken naar een leeg glas staarde, aan de vreeselijkste vermoedens ten prooi.

— O, stamelde Athos, dàt is niet mogelijk, zulk een misdaad kan God niet toelaten!

— Water! smeekte d'Artagnan. Water!

— Arme vrouw, fluisterde Athos met gebroken stem.

Mevrouw Bonacieux opende de oogen, als herlevend onder de kussen van d'Artagnan.

— Zij komt bij, zeide de jongeman, o God, ik dank U!

— Mevrouw, vroeg Athos sidderend, zeg mij in 's hemelnaam, van wien dit ledige glas is!

— Van mij, mijnheer, antwoordde de jonge vrouw met zwakke stem.

— Wie heeft het voor u volgeschonken?

— *Zij.*

— Ja, ja.... doch wie is *zij?!*

— Nu herinner ik het mij, stamelde Constance, lady Winter.

De vier vrienden slaakten een en denzelfden kreet, doch die van Athos overstemde de anderen.

Op dit oogenblik werd het gelaat van mevrouw Bonacieux loodkleurig; hevige pijnen doorkrampten haar en zij viel, naar adem snakkend, in de armen van Porthos en Aramis.

D'Artagnan vatte met onbeschrijfelijken angst de hand van Athos.

— Wat.... hijgde hij, wat denk je....

Zijn stem eindigde in een snik.

— Ik denk alles, zei Athos, en hij beet zich op de lippen met zooveel kracht, dat het bloed te voorschijn sprong.

— D'Artagnan! kreet mevrouw Bonacieux. Ga niet meer weg, je ziet toch, dat ik moet sterven!

D'Artagnan liet de hand van Athos, die hij nog in zijn bevende vingers hield, los en knielde bij de jonge vrouw neder.

Het schoone gelaat was geheel verwrongen, de glazige oogen hadden reeds hun blik verloren, krampachtige stuiptrekkingen deden haar lichaam schokken en het zweet stroomde van haar voorhoofd.

— Haal in Godsnaam hulp.... Porthos, Aramis.... gaat hulp vragen!

— Niet noodig, sprak Athos dof, voor het vergif dat *zij* toedient, bestaat geen tegengif!

— Ja, ja, hulp! stamelde Constance, Hulp!

Plots vergaarde zij haar laatste krachten, nam het hoofd van den jongeman tusschen haar beide handen, zag hem aan met een blik, waarin heel haar ziel lag opgesloten en drukte met een snik haar lippen op de zijne.

— Constance, Constance! kreet d'Artagnan.

Een zucht ontvlood den mond van mevrouw Bonacieux en vereenigde zich met den adem van d'Artagnan.... het was haar laatste snik: haar reine, liefhebbende ziel was ten Hemel gestegen.

D'Artagnan hield een levenloos lichaam in de armen.

De jongeman slaakte een gil en viel naast zijn minnares neer, even bleek en even koud als zij.

Porthos weende, Athos hief de gebalde vuist op, Aramis sloeg een kruis.

Op dit oogenblik verscheen een man op den drempel. Hij was even bleek als zij die in het vertrek vereenigd waren; hij liet zijn blik rondgaan en zag mevrouw Bonacieux dood en d'Artagnan bewusteloos liggen.

Hij was gekomen op dat moment van stomme verslagenheid, dat gewoonlijk op aangrijpende gebeurtenissen volgt.

— Ik heb mij niet vergist, sprak hij, dit is mijnheer d'Artagnan en gij drieën zijt zijn vrienden, de heeren Athos, Porthos en Aramis.

Het drietal keek den onbekende verwonderd aan, allen meenden, hem eerder te hebben ontmoet.

— Heeren, hernam hij, gij zijt, evenals ik, op zoek naar een vrouw, die — zijn gelaat nam een bittere uitdrukking aan — blijkbaar hier is geweest, want ik zie een doode!

De drie vrienden bleven sprakeloos. Niet alleen het gelaat, doch ook de stem van den nieuwgekomene riep herinneringen in hen wakker, doch zij konden zich niet voor den geest halen waar zij hem gezien hadden.

— Heeren, sprak hij nogmaals, daar gij blijkbaar den man, die thans reeds tweemaal het behoud van zijn leven aan u dankt, niet herkent, zal hij zich voorstellen: ik ben lord Winter, de zwager van uw vijandin!

De drie vrienden slaakten een kreet van verrassing.

Athos stond op en stak hem de hand toe.

— Wees welkom, mijnheer, sprak hij, gij zijt een der onzen.

— Ik ben vijf uur na haar uit Portsmouth vertrokken, vertelde lord Winter, en drie uur na haar te Boulogne aangekomen, op twintig minuten na had ik haar te Saint-Omer ingehaald, doch in Lilliers ben ik haar spoor bijster geraakt. Ik trok op goed geluk verder, hier en daar informeerend, toen ik eensklaps u vieren in galop voorbij zag rijden. Ik herkende mijnheer d'Artagnan. Ik heb u geroepen, doch gij hebt geen antwoord gegeven; ik wilde u volgen, doch mijn paard was te vermoeid om uw vaart bij te houden. En toch schijnt het mij toe, dat gij, ondanks uw groote snelheid, nog te laat zijt hier gekomen!

— Gij ziet het! sprak Athos, wijzend op het ontzielde lichaam van mevrouw Bonacieux en den bewusteloozen d'Artagnan, bij wien Porthos en Aramis trachtten de levensgeesten op te wekken.

— Zijn zij beiden dood? vroeg lord Winter.

— Gelukkig niet, antwoordde Athos, mijnheer d'Artagnan is in zwijm gevallen.

— Goddank, sprak lord Winter.

Inderdaad opende d'Artagnan bijna tegelijkertijd de oogen.

Hij rukte zich los uit de armen van Porthos en Aramis en wierp zich als een krankzinnige op het lijk zijner geliefde.

Athos stond op en schreed langzaam, bijna plechtig, op zijn vriend toe, omhelsde hem vaderlijk en sprak, toen de jongeman in snikken uitbarstte, op zijn innigen, overtuigenden toon:

— Mijn vriend, wees een man. Vrouwen mogen haar dooden beweenen, doch mannen wreken ze!

— Ja, ja! sprak d'Artagnan. Om haar te wreken ben ik bereid, je te volgen.

Athos maakte van dit oogenblik van kracht, die de gedachte aan wraak zijn ongelukkigen vriend verleende, gebruik, om Aramis en Porthos een teeken te geven, dat zij de abdis moesten roepen.

Zij vonden haar in de gang, verward en ontdaan door de verschrikkelijke gebeurtenissen. De abdis riep eenige nonnen, die zich dus, tegen alle kloosterregels in, tusschen vijf mannen bevonden.

— Mevrouw, sprak Athos, terwijl hij zijn arm om d'Artagnan heen sloeg, wij laten het stoffelijk overschot dezer beklagenswaardige vrouw aan uw vrome zorgen over. Zij was reeds op aarde een engel, voordat zij in den Hemel een engel werd. Handel met haar als met een uwer zusters, later zullen wij terugkeeren om op haar graf te bidden.

D'Artagnan verborg zijn gelaat tegen den schouder van Athos en barstte opnieuw in snikken uit.

— Ween, gij hart vol liefde, jeugd en leven, ween! Ach, ik wilde dat ik nog tranen had, gelijk gij!

En Athos nam zijn vriend zachtjes mee, liefderijk als een

vader, troostend als een priester, groot als een man, die veel geleden heeft.

Alle vijf, gevolgd door hun lakeien, begaven zich te voet, met de paarden aan den teugel, naar het dorpje Béthune. Bij het eerste logement hielden zij stil.

— Moeten wij die vrouw dan niet vervolgen? vroeg d'Artagnan.

— Later, zeide Athos, ik heb nog eenige maatregelen te treffen.

— Zij zal ons ontsnappen, hernam de jongeman, zij zal ons ontsnappen en dan is het jouw schuld!

— Ik sta voor haar in, verklaarde Athos.

D'Artagnan had zooveel vertrouwen in zijn vriend, dat hij het hoofd boog en zwijgend het logement binnentrad.

Porthos en Aramis keken elkaar aan, niets begrijpend van de zekerheid van Athos.

Lord Winter meende, dat hij alleen zoo gesproken had, om d'Artagnan te kalmeeren.

— Thans heeren, sprak Athos, nadat zij zich overtuigd hadden dat er vijf kamers vrij waren in het hotel, moeten wij ieder naar onze eigen kamer gaan. D'Artagnan heeft behoefte aan eenzaamheid om te weenen en te slapen. Ik belast mij met alles, wees gerust.

— Maar het komt mij voor, zeide lord Winter, dat het aan mij is, maatregelen te treffen tegen die vrouw: zij is mijn schoonzuster.

— Aan mij ook, sprak Athos, zij is mijn vrouw.

D'Artagnan knikte: hij begreep, dat Athos heel zeker van zijn wraak moest zijn, dat hij zoo rustig zijn geheim prijsgaf, Porthos en Aramis wisselden een snellen blik en verbleekten, lord Winter meende dat Athos krankzinnig was geworden.

— Gaat dus allen naar uw kamers, hernam Athos, en laat

mij begaan. Gij zult het met mij eens zijn dat dit alles mij, in mijn kwaliteit van echtgenoot, in de eerste plaats aangaat. Alleen wilde ik graag het papier zien, dat jij hebt meegenomen, d'Artagnan, het papier dat uit den hoed van den onbekenden edelman is gevallen en waarop die naam stond....

— Ik weet wat je bedoelt, antwoordde d'Artagnan, de plaatsnaam, door haar hand geschreven.

— Je ziet wel, sprak Athos, dat er een God in den Hemel woont!

LXIV.

DE MAN MET DEN ROODEN MANTEL.

De wanhoop van Athos had plaatsgemaakt voor een krachtig onderdrukte smart, die zijn schitterende geesteshoedanigheden nog beter deed uitkomen.

Slechts vervuld van de belofte, die hij had afgelegd en de verantwoordelijkheid, die hij op zich had genomen, begaf hij zich het laatst naar zijn kamer, vroeg den hotelier om een kaart van de provincie, boog er zich over heen, bestudeerde de lijnen en bevond, dat vier verschillende wegen van Béthune naar Armentières leidden. Daarop liet hij de lakeien roepen.

Planchet, Grimaud, Mousqueton en Bazin meldden zich terstond en namen de duidelijke, strikte, ernstige bevelen van Athos in ontvangst.

Zij moesten bij het krieken van den dag vertrekken en ieder langs een anderen weg naar Armentières rijden. Planchet, de intelligentste van de vier, werd aangewezen om het rijtuig te volgen, waarop de vier vrienden geschoten hadden, en dat, zooals men zich herinnert, voorafgegaan werd door den knecht van Rochefort.

Athos zond het eerst de vier lakeien uit, ten eerste, omdat zij hem en zijn vrienden toegewijd waren en omdat ieder van hen zijn eigen geschikte kwaliteiten had, ten tweede, omdat lakeien, die den weg vragen onderweg minder wantrouwen inboezemen en meer genegenheid winnen dan de meesters, en ten derde,

omdat Milady wel de heeren, doch niet de knechts kende, die echter van hun kant haar zeer goed kenden.

Alle vier moesten den volgenden morgen om elf uur op een bepaalde plaats bijeenkomen. Wanneer zij Milady ontdekt hadden, moesten drie van hen haar blijven bewaken, terwijl de vierde naar Béthune moest terugkeeren om Athos te verwittigen en de vrienden tot gids te dienen.

Toen alles overeengekomen was, begaven de vier lakeien zich ter ruste.

Athos stond van zijn stoel op, gordde zijn degen om, wikkelde zich in zijn mantel en verliet het logement. Het was tien uur en de straten van het provinciestadje waren uitgestorven. Athos keek rond alsof hij iemand zocht, tot wien hij een vraag kon richten. Eindelijk ontmoette hij een laten voorbijganger. Hij stelde zijn vraag, die den man ontdaan achteruit deed deinzen. Toch antwoordde hij den musketier door een aanwijzing. Athos bood hem een half goudstuk als hij wilde meegaan, doch de man weigerde.

Nu sloeg Athos de richting in, die de voorbijganger hem had aangeduid, doch op een kruispunt gekomen, bleef hij weer staan, merkbaar onzeker. Daar echter een kruispunt de meeste kansen geeft op ontmoetingen, bleef hij staan wachten. Inderdaad verscheen na enkele seconden een nachtwaker. Athos stelde hem dezelfde vraag als den eersten voorbijganger, de nachtwaker uitte dezelfde schrik, weigerde eveneens den musketier te vergezellen, doch wees hem met de hand de richting aan.

Athos volgde de aanwijzing en bereikte de buitenwijk aan de tegenovergestelde zijde dan die waardoor zijn vrienden en hij het stadje waren binnengekomen. Daar weifelde hij opnieuw, bleef staan en keek rond.

Gelukkig naderde hem na eenigen tijd een bedelaar, die hem een aalmoes vroeg. Athos bood hem een daalder, wanneer

hij wilde meegaan. De bedelaar aarzelde, doch de glans van het geld dat in de duisternis blonk overwon zijn tegenzin. Hij gaf toe en ging den musketier voor.

Op den hoek van de straat gekomen, wees hij Athos een eenzaam, triestig huisje. Athos begaf zich er heen, doch de bedelaar zette het op een loopen zoo hard hij kon.

De musketier liep om het huis heen alvorens de deur, die door de roode kleur waarmede het geheele huis bestreken was, bijna onzichtbaar was gemaakt, te vinden. Geen straaltje licht, geen geluid drong naar buiten, het huis was stil en somber als het graf.

Driemaal klopte Athos zonder dat hij antwoord kreeg. Den vierden keer hoorde hij in het huis schreden naderen, de deur ging op een kier open en een groote, bleeke man met zwart haar verscheen.

Hij en Athos wisselden fluisterend eenige woorden, daarop wenkte de man, dat Athos kon binnentreden. Terstond werd de deur achter hen gesloten.

De man dien de musketier van zoo ver was komen opzoeken, liet hem binnentreden in een werkplaats waar hij bezig was met ijzerdraad de rammelende knoken van een geraamte aan elkaar te hechten. De romp was gereed, doch het hoofd stond nog op de tafel.

De overige inrichting duidde aan, dat de bewoner zich bezighield met de beoefening der natuurwetenschappen; men zag er glazen flesschen met slangen, allen van etiketten voorzien, gedroogde hagedissen, die als smaragden blonken tusschen lijsten van zwart hout. Aan de zoldering hingen bossen welriekende gedroogde kruiden, die ongetwijfeld eigenschappen bezaten die een gewoon mensch niet kende.

Er waren geen huisgenooten, geen bedienden.... de groote zwarte man woonde alleen in dit huis.

Athos bekeek de voorwerpen, die wij zoojuist beschreven met koelen, onverschilligen blik en nam, op verzoek van zijn gastheer, plaats.

Nu zette hij hem de reden van zijn bezoek uiteen en noemde den dienst, welken hij van den onbekende verlangde, doch nauwelijks had hij dien kenbaar gemaakt, of de man deinsde vol ontzetting achteruit en weigerde. Daarop haalde Athos een verzegeld papier voor den dag, waarop eenige regels stonden geschreven en gaf het den ander, die blijkbaar te vroeg geweigerd had. Nauwelijks had de onbekende de regels gelezen, de onderteekening gezien en het zegel herkend, of hij boog, tot teeken van instemming en gehoorzaamheid.

Meer vroeg Athos niet. Hij stond op, groette en vertrok, keerde langs denzelfden weg terug naar het logement en sloot zich op in zijn kamer.

Bij het krieken van den dag kwam d'Artagnan bij hem binnen en vroeg wat hij doen moest.

— Afwachten, zei Athos.

Kort daarna kwam er een mededeeling van de abdis van het klooster. De begrafenis zou om twaalf uur 's middags plaats vinden. Van de moordenares had men niets vernomen; zij moest echter door den tuin ontvlucht zijn, want in het zand had men sporen van haar kleine voeten gevonden en de sleutel van het tuinpoortje was verdwenen.

Om twaalf uur verschenen lord Winter en de vier vrienden aan het klooster. De klokken werden geluid, de kapel stond open doch het koorhek was gesloten. Midden in het koor was het stoffelijk overschot tentoongesteld, gekleed in haar dracht van novice. Aan beide zijden van het koor, achter de hekken, die toegang tot het klooster verleenden, waren alle nonnen vereenigd om haar zang aan dien der priesters te paren, zonder door ongewijden gezien te worden.

Voor de deur van de kapel voelde d'Artagnan zich opnieuw den moed ontzinken, hij wendde zich om naar Athos, doch deze was verdwenen.

Zijn wraakgelofte getrouw had Athos zich den weg naar den tuin laten wijzen. Hij volgde de sporen, bemerkte dat zij naar het bosch leidden, opende het tuinpoortje en ging het woud in.

Hier werden zijn vermoedens bevestigd. De weg waarlangs ook het rijtuig was verdwenen, liep om het woud. Athos volgde dien weg, de oogen op den grond gevestigd; kleine bloedvlekken, voortkomende uit een verwonding, hetzij van een der paarden, hetzij van den man die als koerier voorop had gereden, gaven het spoor aan. Na zoowat driekwart mijl, dichtbij het plaatsje Festubert, lag een grootere bloedvlek, hier was de grond door de paarden diep ingetrapt. Hier zag hij dezelfde kleine sporen van vrouwenvoeten als in het bosch, en het rijtuig moest hier hebben stilgehouden.

Op deze plek was Milady dus in het rijtuig gestapt.

Voldaan over zijn ontdekking keerde Athos naar het hotel terug, waar Planchet hem ongeduldig opwachtte.

Alles was gegaan zooals Athos het had voorzien.

Planchet had den weg gevolgd en evenals Athos de bloeddruppels opgemerkt en ook hij had de plek gevonden, waar het rijtuig moest hebben stilgestaan. Hij was echter nog verder gegaan. In de herberg van Festubert vernam hij, zonder iets te hoeven vragen, dat den vorigen avond om half negen een gewonde man, vergezeld door een dame, die in een met drie paarden bespannen koets reisde, was binnengebracht, daar hij zijn reis niet kon voortzetten. Men had de schuld gegeven aan roovers, die de koets in het bosch hadden aangevallen. De man was in het dorp gebleven, de vrouw had haar reis voortgezet.

Planchet was nu op zoek gegaan naar den postillon en had hem gevonden. Hij had de dame naar Fromelles gebracht en

vandaar was zij verder gegaan naar Armentières. Planchet volgde de aanwijzing en was om zeven uur 's ochtends in Armentières aangekomen.

In dit plaatsje was slechts één herberg: het postlogement. Daar maakte Planchet zich bekend als lakei zonder betrekking, die een baantje zocht. Nog geen tien minuten had hij met de menschen uit de herberg gesproken, of hij wist, dat er den vorigen avond om elf uur een alleenreizende dame was aangekomen, die een kamer had genomen met de mededeeling, dat zij eenigen tijd in de omstreken wenschte door te brengen.

Meer hoefde Planchet niet te weten. Hij snelde naar de plek van samenkomst, waar hij de drie andere lakeien bijeenvond, plaatste hen als schildwachten voor alle uitgangen van het hotel en zocht in allerijl Athos op.

Die had juist het verhaal van Planchet tot het eind toe aangehoord, toen zijn drie vrienden binnentraden.

Alle gezichten stonden somber en betrokken, zelfs het zachte gelaat van Aramis.

— Wat moeten we doen? vroeg d'Artagnan.

— Afwachten, antwoordde Athos.

Ieder keerde naar zijn eigen kamer terug.

Dien avond om acht uur gaf Athos last, de paarden te zadelen. Hij liet zijn vrienden en lord Winter weten, dat zij zich gereed moesten maken voor den tocht. In een oogenblik waren alle vijf klaar. Ieder van hen onderzocht zijn wapenen en stak die bij zich. Athos kwam het laatst beneden en vond d'Artagnan, die al vol ongeduld te paard zat.

— Geduld, zei Athos, wij zijn nog niet voltallig!

Verbaasd keken de vier anderen rond, niet wetend wie er nog aan hun gezelschap kon ontbreken.

Op dit oogenblik verscheen Planchet met het paard van Athos. Deze sprong in den zadel en sprak:

— Wacht hier op mij, vrienden, ik kom terug.

En hij vertrok in galop.

Een kwartier later kwam hij terug, vergezeld van een gemaskerden man in een wijden rooden mantel.

Lord Winter en de drie musketiers keken elkander vragend aan. Zij konden elkaar echter niet inlichten, niemand van hen kende dezen man. Zij waren echter overtuigd, dat alles was zooals het zijn moest, daar het maatregelen van Athos waren.

Om negen uur begaf de cavalcade zich op weg, voorafgegaan door Planchet. Zij volgde den weg van het rijtuig.

De zes zwijgend voortrijdende mannen boden een triesten aanblik. Zij waren ieder in hun eigen gepeins verzonken, stil als de wanhoop, somber als de wraak.

LXV.

HET VONNIS.

De nacht was stormachtig en duister; zware wolken joegen langs het zwerk en verhulden het licht der sterren. De maan zou eerst omstreeks middernacht opgaan.

Somtijds verlichtte een bliksemflits aan den einder voor een oogenblik den weg, die wit en eenzaam voor de ruiters uitlag. Daarna was alles weer donker.

Telkens moest Athos d'Artagnan, die steeds vooruitreed, terugroepen in het gelid van het kleine troepje, doch even later was de jongeman weer vooruitgespoed, zoo verlangend was hij, om voorwaarts te komen.

Men reed in stilte door het dorpje Festubert, waar de gewonde lakei was achtergebleven, en vervolgens door het bosch van Richebourg. Bij Herlier gekomen sloeg Planchet, die de leiding had, linksaf.

Herhaaldelijk hadden lord Winter, Porthos of Aramis geprobeerd, het woord te richten tot den man in den rooden mantel, doch hij had slechts zwijgend het hoofd gebogen. De reizigers maakten hier uit op, dat de onbekende zijn redenen had voor deze geheimzinnigheid, en drongen niet verder aan.

Intusschen was het weerlichten in een werkelijk onweer ontaard, de bliksems volgden elkaar met groote snelheid op, de donder begon te rollen en de wind, als voorlooper van een nog

veel heviger orkaan, gierde door de pluimen en het haar der reizigers.

De cavalcade ging in draf over.

Even voorbij Fromelles barstte het onweder met volle kracht los. De ruiters sloegen hun mantels om. Zij moesten nog drie uur rijden en de regen viel bij stroomen neer.

D'Artagnan nam zijn hoed af en reed zonder mantel. Het deed hem goed, de waterstralen langs zijn gloeiend voorhoofd en zijn van koorts rillend lichaam te laten druipen.

Op het oogenblik toen het zestal Goskal voorbijreed, kwam midden op den weg een man, die onder een boom had geschuild en in de duisternis met den stam één geheel scheen te vormen, naderbij en legde den vinger op de lippen.

Athos herkende Grimaud.

— Wat is dat? riep d'Artagnan uit. Zij heeft Armentières toch niet verlaten?

Grimaud knikte bevestigend. D'Artagnan knarsetandde.

— Stil, d'Artagnan, zei Athos, ik heb mij met dit plan belast, laat mij dus Grimaud ondervragen. Waar is zij, Grimaud?

Grimaud wees met de hand in de richting van de rivier de Lys.

— Ver van hier? vroeg Athos.

Grimaud hield zijn gebogen wijsvinger omhoog.

— Alleen?

Grimaud knikte van ja.

— Heeren, sprak Athos, zij bevindt zich een halve mijl van hier, in de richting van de rivier.

— Goed, zei d'Artagnan, breng ons er heen, Grimaud.

Grimaud ging voor en diende den ruiters als gids.

Na ongeveer vijfhonderd passen kwam men aan een beek, die men moest doorwaden.

Bij het plotse schijnsel van een bliksemflits zag men het dorpje Enguinghem liggen.

— Is het daar, Grimaud? vroeg Athos.

Grimaud schudde ontkennend het hoofd.

De troep vervolgde haar weg.

Een tweede bliksemflits verscheurde het duister; Grimaud strekte den arm uit en wees in het blauwachtige licht van den vuurpijl naar een klein verlaten huisje aan den oever van de rivier, dichtbij een veer.

Een der vensters was verlicht.

— Wij zijn er, sprak Athos.

Op dit oogenblik richtte zich uit een droge greppel een man op. Het was Mousqueton. Ook hij wees met den vinger naar het verlichte venster.

— Daar is zij, sprak hij.

— En Bazin? vroeg Athos.

— Die bewaakt de deur, terwijl ik op het venster lette.

— Prachtig, zei Athos, jelui zijn allen trouwe dienaars.

Hij sprong van zijn paard, gaf den teugel aan Grimaud en snelde naar het venster, terwijl hij de anderen wenkte, bij de deur post te vatten.

Het huisje was omgeven door een groene haag, twee of drie voet hoog. Athos sprong er over heen en bereikte het venster, waar wel geen luiken voor waren, doch waarvan de gordijnen zorgvuldig gesloten waren.

Hij klom op een steenen rand om over de gordijnen naar binnen te kunnen kijken.

Onder het schijnsel van een lamp zat een vrouw in een donkeren mantel; zij zat op een bankje naast een uitdoovend vuur, met de ellebogen op tafel, de ivoorwitte handen voor het gelaat geslagen.

Haar gezicht kon men niet zien, doch om de lippen van

Athos speelde een sombere glimlach. Het leed geen twijfel: dit was de vrouw die hij zocht.

Op dit oogenblik hinnikte een paard; Milady hief het hoofd op, zag voor het venster het bleeke gelaat van Athos en slaakte een gil.

Athos begreep, dat zij hem herkend had. Hij stootte met de hand en de knie de ruit stuk en stond even later, als een toonbeeld der wraak, midden in de kamer.

Milady snelde naar de deur en trok die open: op den drempel stond, nog bleeker en dreigender dan Athos, d'Artagnan.

Milady deinsde ontzet achteruit. D'Artagnan, meenend dat zij nog andere middelen om te vluchten te baat wilde nemen, trok een pistool uit zijn gordel, doch Athos hief de hand op.

— Berg dat wapen op zijn plaats, d'Artagnan! Deze vrouw moet gericht worden, niet vermoord. Heb nog wat geduld, mijn vriend, gij zult spoedig voldaan zijn. Treedt binnen, heeren.

D'Artagnan gehoorzaamde oogenblikkelijk, want Athos had de plechtige stem en het machtige gebaar als van een afgezant des Hemels. Achter d'Artagnan traden Porthos, Aramis, lord Winter en de man in den rooden mantel binnen.

De vier lakeien bewaakten de deur en het venster.

Milady was op haar bankje neergevallen. Zij strekte de handen uit alsof zij het naderend onheil wilde afweren. Op het zien van haar zwager slaakte zij een vreeselijken kreet.

— Wie zoekt gij? riep zij uit.

— Wij zoeken, sprak Athos, Anna de Breuil, ook wel Charlotte Backson genaamd, die eerst den titel gravin de la Fère, vervolgens die van lady Winter, lady Clarick, barones van Sheffield droeg.

— Die ben ik, stamelde Milady, aan den hevigsten angst ten prooi, wat wilt ge van mij?

— Wij zijn gekomen, om u te richten voor uw misdaden, verklaarde Athos. Gij moogt u verdedigen, als ge kunt. D'Artagnan, begin met uw beschuldigingen.

D'Artagnan trad naar voren.

— Voor God en de wereld, sprak hij, beschuldig ik deze vrouw van moord op Constance Bonacieux, die gisteravond tengevolge van vergiftiging is overleden.

Hij keerde zich tot Porthos en Aramis.

— Dit kunnen wij bevestigen, spraken de beide musketiers als uit één mond.

D'Artagnan ging voort.

— Voor God en de wereld beschuldig ik deze vrouw van een poging tot moord op mijzelf, door middel van vergiftigden wijn, dien zij mij met een valschen brief heeft toegezonden. God heeft mij gespaard, doch in mijn plaats is een ander gestorven, Brisemont genaamd.

— Dit bevestigen wij, herhaalden Porthos en Aramis.

— Voor God en de wereld beschuldig ik deze vrouw mij te hebben aangezet tot een aanslag op het leven van graaf de Wardes. Daar niemand de waarheid van deze bewering kan bekrachtigen, bevestig ik haar zelf. Ik heb gezegd.

En d'Artagnan begaf zich naar een hoek van de kamer met Porthos en Aramis.

— Aan u, Milord! sprak Athos.

De baron naderde op zijn beurt.

— Voor God en de wereld, sprak hij, beschuldig ik deze vrouw van den moord op den hertog van Buckingham.

— De hertog van Buckingham vermoord?! riepen alle omstanders ontsteld uit.

— Vermoord! herhaalde de baron. Op den waarschuwingsbrief, dien gij mij hebt geschreven, deed ik deze vrouw arresteeren; ik gaf haar een oprecht, trouw bewaker, doch het gelukte

haar, dien man voor zich te winnen, zij duwde hem den dolk in de hand en preste hem, den hertog te vermoorden. Misschien boet Felton op ditzelfde oogenblik met zijn leven voor de misdaad van deze duivelin.

Een huivering doorvoer de aanwezigen bij de openbaring van deze nog onbekende misdaad.

— Dat is nog niet alles, hernam lord Winter, mijn broeder, die haar als zijn erfgenamè heeft achtergelaten, is in den tijd van drie uur gestorven aan een vreemde ziekte, die over het geheele lichaam loodkleurige vlekken achterliet. Waaraan is uw man gestorven, zuster?

— Ontzettend! riepen Porthos en Aramis uit.

— Moordenares van Buckingham, moordenares van Felton, moordenares mijns broeders, ik eisch wraak tegen u en verklaar, dat, indien men mij die niet geeft, ik haar zal nemen!

Lord Winter voegde zich bij d'Artagnan, zijn plaats inruimend voor den volgenden aanklager.

Milady liet het hoofd in de handen zinken en trachtte zich te verzetten tegen een doodelijke beklemming, die haar brein benevelde.

— Op mijn beurt, sprak Athos, zelf sidderend, zooals de leeuw siddert bij den aanblik van de slang, op mijn beurt zal ik spreken. Ik trouwde deze vrouw toen zij een jong meisje was, ik trouwde haar, ondanks de waarschuwingen mijner familie. Ik gaf haar al wat ik bezat, mijn hart, mijn naam, doch op zekeren dag bemerkte ik, dat deze vrouw gebrandmerkt was: op haar linkerschouder had zij een lelie.

— O! riep Milady uit, terwijl zij opstond. Ik tart een ieder, die bewering te staven, ik tart u allen, dengene te vinden, die deze straf zou hebben uitgevoerd!

— Stilte! riep een stem. Thans is het aan mij, hierop te antwoorden.

En de man in den rooden mantel trad naar voren.

— Wie is die man? stamelde Milady. Zij was grauwbleek van angst en haar lokken kringelden om haar vochtig voorhoofd als levende slangen.

Aller oogen waren gericht op den man in den rooden mantel, dien zij geen van allen kenden, Athos uitgezonderd.

Doch ook Athos staarde den man ontzet aan, want hij wist niet op welke wijze hij betrokken was in dit vreeselijke drama, dat thans zijn ontknooping naderde.

De onbekende schreed langzaam en plechtig nader en toen hij nog slechts door de tafel van Milady werd gescheiden, nam hij zijn masker af.

Milady keek met toenemenden angst naar dit bleeke, door zwart haar omlijste gelaat, dat koud en onbewogen stond, en plotseling kermde zij:

— Neen, neen! Hij kan het niet zijn, dat is 'n geestverschijning, door de Hel gezonden. Help, help!

Haar stem klonk rauw, zij deinsde meer en meer terug en keerde zich eindelijk om naar den muur, alsof zij hoopte, dat die zich zou openen om haar een schuilplaats te bieden.

— Wie is dat dan toch? riepen de omstanders door elkaar.

— Vraag het aan die vrouw, antwoordde de man in den rooden mantel, gij ziet wel, dat *zij* me herkend heeft!

— De beul van Rijssel! De beul van Rijssel! gilde Milady, aan de hevigste verschrikkingen ten prooi, en zij moest zich krampachtig vasthouden om niet te vallen.

Allen deinsden achteruit, alleen de man in den rooden mantel bleef roerloos in het midden van het vertrek staan.

— O genade, vergiffenis! smeekte de rampzalige, op de knieën zinkend.

De onbekende wachtte tot het weer stil was.

— Ik zei u reeds, dat ze mij herkende, sprak hij. Ja, ik ben de beul van Rijssel en mijn geschiedenis is als volgt.

Met angstige spanning vestigden allen den blik op den spreker.

— Deze vrouw was als jong meisje even schoon als thans. Zij was non in het Benedictijnerklooster van Templemar. Een jong priester, eenvoudig en geloovig, bediende de Mis in de kloosterkapel; zij nam zich voor, hem te verleiden en het gelukte haar. Zij zou een heilige verleid hebben. Zij hadden echter beiden een onherroepelijke gelofte afgelegd en hun omgang kon dan ook niet van langen duur zijn, zonder hen beiden in het verderf te storten. Zij wist van hem te verkrijgen, dat hij met haar de streek zou verlaten, om in een ander gedeelte van Frankrijk ongestoord te kunnen leven. Het ontbrak hun echter aan geld. De priester stal nu de gewijde vaatwerken uit de kerk en verkocht ze, doch op den dag, toen zij wilden vertrekken, werden zij samen gearresteerd.

— Acht dagen later had zij den zoon van haar bewaker omgekocht en zichzelf in veiligheid gebracht. De jonge priester werd veroordeeld tot tien jaar dwangarbeid en het brandmerk. Ik was de beul van de stad Rijssel, zooals ge zooeven uit haar mond hebt vernomen. Mijn taak was het, den schuldige te brandmerken, doch de schuldige was.... mijn broeder!

"Ik zwoer nu, dat de vrouw die hem in het verderf had gestort en die meer was geweest dan zijn medeplichtige, daar zij hem tot de misdaad had aangezet, ten minste zijn straf zou deelen. Ik vermoedde, waar zij zich verborgen hield, vond haar, knevelde haar en drukte haar hetzelfde brandmerk in den schouder als mijn armen broeder.

— Toen ik den volgenden dag in Rijssel terugkwam, was ook mijn broeder ontvlucht. Men beschuldigde mij van medeplichtigheid en veroordeelde mij tot het ondergaan van zijn

straf, zoolang hij niet terug was. Mijn arme broer wist hier niets van, hij had zich bij die vrouw gevoegd, samen waren zij naar Berry gevlucht en daar gelukte het hem, een kleine pastorie te verkrijgen. De vrouw gaf hij voor zijn zuster uit.

— De landheer, aan wien ook de grond behoorde, waarop de kerk en de pastorie stonden, zag deze zoogenaamde zuster en werd verliefd op haar, zoo verliefd, dat hij haar vroeg, zijn vrouw te worden. Nu verliet zij den man wiens leven zij verwoest had, om den ander te volgen, dien zij nu in het verderf wilde storten. Zij werd gravin de la Fère.

Aller oogen richtten zich op Athos, wiens ware naam zoojuist was uitgesproken. Hij knikte slechts, ten teeken dat de beul de waarheid had gesproken.

— Daarop, vervolgde deze, keerde mijn arme broer, halfwaanzinnig van ellende, en vastbesloten, zich van het leven te berooven, naar Rijssel terug! Daar vernam hij, welk vonnis inmiddels over mij was uitgesproken. Hij liet zich gevangennemen en hing zich nog denzelfden nacht op aan de tralies van zijn kerker. De rechters waren rechtvaardig: nauwelijks was het lijk gevonden, of men schonk mij de vrijheid terug.

— Dit is de misdaad waarvan ik haar te beschuldigen heb, dit is het feit, waarom zij gebrandmerkt is.

— Mijnheer d'Artagnan, sprak Athos, welke straf eischt gij tegen deze vrouw?

— De doodstraf, antwoordde d'Artagnan.

— Lord Winter, hernam Athos, welke straf eischt gij tegen deze vrouw?

— De doodstraf, sprak lord Winter.

— Mijne heeren Porthos en Aramis, gij die in deze zaak de rechters zult zijn, welke straf eischt gij tegen deze vrouw?

— De doodstraf, antwoordden de beide musketiers als uit één mond.

Milady liet een afschuwelijk gekerm hooren en sleepte zich op de knieën naar haar rechters.

Athos strekte de hand naar haar uit.

— Charlotte Backson, Anna de Breuil, gravin de la Fère, lady Winter, sprak hij, uw misdaden hebben het geduld van God in den Hemel en van uw medemenschen op aarde uitgeput. Als gij een gebed kent, zeg het dan: gij zijt veroordeeld en moet sterven.

Bij deze woorden, die geen enkele hoop overlieten, richtte Milady zich in haar volle lengte op om te spreken, doch de krachten begaven haar. Zij voelde, dat een machtige, onverzoenlijke hand haar bij het haar pakte, zooals het noodlot den mensch soms meesleurt, en zonder verder weerstand te bieden, liet zij zich de hut uitsleepen.

Lord Winter, d'Artagnan, Athos, Porthos en Aramis liepen achter haar. De lakeien volgden hun meesters en de kamer bleef verlaten achter met het gebroken glas, de open deur en de walmende lamp, die triestig op de tafel brandde.

LXVI.

DE TERECHTSTELLING.

Het was bijna middernacht. De maan, in haar laatste phase als een uitgesneden schijf, bloedkleurig door de laatste sporen van den storm, ging onheilspellend op boven het stadje Armentières en bescheen uit de grauwe lucht de sombere silhouetten der huizen en de lijnen van de kantachtig uitgesneden torenspits. Op den voorgrond stroomde de Lys, donker en glinsterend als een rivier van gesmolten tin, aan den anderen kant staken de dichte kruinen van een bosch donker omhoog tegen het stormachtige zwerk, dat door de bliksems, die het hadden doorkliefd, koperachtig gloeide als een akelig schemerlicht, temidden van dezen duisteren nacht. Links verhief zich een verlaten molen met roerlooze wieken; nu en dan steeg met scherpen, eentonigen kreet een uil uit de ruïnen omhoog. Hier en daar op de vlakte verspreid, rechts van den weg, dien de sombere stoet volgde, zag men kleine boompjes als neergehurkte, misvormde dwergen, die den voorbijgangers in dit spookuur schenen te bedreigen.

Nu en dan kliefde een breede bliksemflits den horizon vaneen, kronkelde boven de zwarte massa der boomen en scheidde als een vreeselijk zwaard de lucht en het water. Geen windje verfrischte de verstikkende atmosfeer. Doodelijke stilte drukte heel de natuur, de grond was vochtig en glibberig door den regen die gevallen was en de kruiden geurden sterker dan ooit.

Twee knechten sleepten Milady ieder aan een arm voort, de beul liep er achter, lord Winter en de vier musketiers volgden.

Planchet en Bazin sloten den stoet.

De twee knechts geleidden Milady naar den kant van de rivier. Haar mond was stom, doch haar oogen spraken en richtten tot ieder, dien zij aankeek, een roerende smeekbede.

Daar zij eenige schreden voor de anderen uitliepen, fluisterde zij tot de knechts:

— Duizend goudstukken voor ieder van u, wanneer ge mij helpt vluchten. Als ge mij daarentegen aan uw meesters overlevert, heb ik hier in de nabijheid wrekers, die u zwaar voor mijn dood zullen doen boeten.

Grimaud aarzelde en Mousqueton beefde over al zijn leden.

Athos, die de stem van Milady had vernomen, kwam haastig naderbij. Lord Winter deed hetzelfde.

— Roep deze knechts terug, sprak de laatste, zij heeft hen toegesproken, dus zijn zij niet meer te vertrouwen.

Men riep Planchet en Bazin, die de plaatsen van Grimaud en Mousqueton innamen.

Aan den oever van het water gekomen, trad de scherprechter op Milady toe en bond haar aan handen en voeten.

Eensklaps verbrak zij de stilte door den uitroep:

— Gij zijt lafaards, ellendige moordenaars.... met uw tienen bijeengekomen om een vrouw van het leven te berooven! Doch weest verzekerd: al komt men mij thans niet te hulp, ik zal later gewroken worden!

— Gij zijt geen vrouw, sprak Athos koud, gij behoort niet tot het menschelijk ras, gij zijt een demon, die aan de Hel is ontsnapt, doch door ons aan haar wordt teruggegeven!

— Ah, gij deugdzamen! riep Milady uit, bedenkt, dat hij, die een haar van mijn hoofd krenkt, op zijn beurt een moordenaar is!

— De beul mag dooden, zonder een moordenaar te zijn, mevrouw, merkte de scherprechter op, terwijl hij sloeg op het breede zwaard, dat aan zijn zijde hing. Hij is de laatste der rechters, meer niet, de *Nachrichter*, zooals onze buren de Duitschers zeggen.

Onder het spreken ging hij voort, haar te binden en Milady slaakte twee of drie wilde kreten, die een vreeselijk effect maakten in de diepte van den nacht en de donkere uitgestrektheid der wouden.

— Als ik dan schuldig ben, als ik misdaden heb begaan, daag mij dan voor een rechtbank! Gij zijt geen rechters, gij moogt mij niet veroordeelen!

— Ik heb u Tyburn voorgesteld, sprak lord Winter, waarom hebt ge dat geweigerd?

— Omdat ik niet wil sterven! riep Milady, worstelend om los te komen. Omdat ik te jong ben om te sterven!

— De vrouw, die gij te Béthune hebt vergiftigd, was jonger dan gij mevrouw, en toch is zij gestorven, sprak d'Artagnan.

— Ik zal in een klooster gaan, ik zal non worden!

— Gij zijt in een klooster geweest, zeide de beul, doch gij zijt er uit ontvlucht om mijn broer in het verderf te storten.

Milady slaakte een angstkreet en viel op haar knieën neer.

De beul steunde haar onder de armen en wilde haar naar het veer sleepen.

— O God! riep zij uit. Wilt ge mij dan verdrinken?

Haar jammerklachten waren zoo hartverscheurend, dat d'Artagnan, die haar aanvankelijk het felst had vervolgd, op een boomstronk neerzeeg en zijn ooren met de handen bedekte, hetgeen niet verhinderde, dat hij haar kreten en smeekbeden bleef hooren.

D'Artagnan was de jongste der mannen, zijn hart werd bewogen.

— Ik kan dit afschuwelijke schouwspel niet langer aanzien, ik kan niet gedoogen, dat deze vrouw zoo moet sterven!

Milady had die weinige woorden reeds vernomen. Een straal van hoop verscheen haar.

— D'Artagnan, d'Artagnan! riep zij hem toe. Herinner je, dat ik je heb liefgehad!

De jongeman stond op en deed een stap in haar richting. Doch ook Athos verhief zich, trok zijn degen en versperde hem den weg.

— Nog één stap, d'Artagnan, sprak hij, en wij zullen onze degens kruisen!

D'Artagnan viel op de knieën en bad.

— Kom, hernam Athos, beul, doe uw plicht!

— Met genoegen, mijnheer, antwoordde de beul, want zoowaar als ik een goed Christen ben, geloof ik, rechtvaardig te handelen, door op deze vrouw mijn ambt toe te passen.

— Het is goed.

Athos trad op Milady toe.

— Ik vergeef u het kwaad, dat ge mij hebt aangedaan, ik vergeef u mijn verwoeste toekomst, mijn verloren eer, mijn vertrapte liefde en mijn zaligheid, die eeuwig bedreigd wordt door de verbittering, die gij over mij hebt gebracht. Sterf in vrede.

Lord Winter naderde op zijn beurt.

— Ik vergeef u de vergiftiging van mijn broer, den moord op lord Buckingham en den dood van den armen Felton. Ik vergeef ook uw moorddadige pogingen, op mijzelf aangewend. Sterf in vrede.

— En ik, sprak d'Artagnan, ik vraag u vergeving, mevrouw, voor een misleiding, een edelman onwaardig. Ik vergeef u den moord op mijn arme vriendin en uw wreede wraakoefening jegens mij. Ik vergeef u.... ik beween u. Sterf in vrede.

— *I am lost*, prevelde Milady in het Engelsch, *I must die.*

Nog eens richtte zij zich op, keek in het rond met haar helderen blik, die somtijds vuur scheen te schieten.... doch zij zag niets.

Zij luisterde, doch zij hoorde niets.

Zij was omringd door vijanden, niets dan vijanden.

— Waar moet ik sterven? vroeg zij!

— Op den anderen oever, antwoordde de beul.

Hij liet haar in de veerpont stappen, en voor hij haar volgde, overhandigde Athos hem een som gelds.

— Zie, sprak hij, hier hebt gij uw loon voor de terechtstelling, opdat zij kan zien, dat wij werkelijk als rechters handelen.

— Goed, zei de beul, doch zij zal ook weten, dat ik dit niet doe omdat het mijn beroep is, doch omdat ik het als mijn plicht beschouw!

En hij wierp het geld in het water.

De boot gleed naar den linkeroever van de Lys, de gevonniste en den scherprechter meevoerend. Alle anderen bleven op den rechteroever, waar zij op de knieën waren neergezonken.

Langzaam gleed de pont langs het touw van het veer, beschaduwd door een vale wolk, die laag boven het water hing.

Men zag hen aan de overzijde aan land gaan; hun omtrekken teekenden zich scherp af tegen den rossigen einder.

Gedurende de vaart was het Milady gelukt, de touwen aan haar voeten los te maken. Nauwelijks had zij voet aan land gezet of zij rukte zich los en nam de vlucht.

Doch de bodem was glad, aan een helling gekomen, gleed zij uit en viel op haar knieën.

Blijkbaar maakte een bijgeloovig idee zich van haar meester: zij besefte, dat de Hemel haar Zijn steun weigerde, en zij bleef liggen zooals zij lag, het hoofd gebogen, de handen gevouwen.

Op den anderen oever zag men, hoe de beul langzaam beide armen ophief; een straal van de maan deed het lemmet van zijn zwaard blinken, men hoorde het fluiten van het zwaard door de lucht en den korten kreet van het slachtoffer. Daarna zag men een verminkten klomp neervallen.

Nu deed de scherprechter zijn rooden mantel af, wikkelde daar het lichaam en het hoofd in, knoopte den bundel aan vier einden dicht, nam hem op zijn schouder en stapte weer in de boot.

Toen hij in het midden van de Lys was gekomen, liet hij de pont stilliggen, hield zijn last boven de rivier en riep met luider stem:

— Laat het gericht Gods voorbijgaan!

Daarna wierp hij het lijk in het water, dat zich onmiddellijk weer sloot.

* * *

Drie dagen later keerden de vier musketiers naar Parijs terug. Zij waren binnen de grenzen van hun verlof gebleven en gingen nog dienzelfden avond, ouder gewoonte, een bezoek afleggen bij den heer de Tréville.

— En, heeren, vroeg de goede kapitein, hebt gij u goed vermaakt bij uw uitstapje?

— Buitengewoon! antwoordde Athos.

En hij sprak uit naam van al zijn vrienden.

BESLUIT

Op den zesden van de volgende maand verliet de koning, die den kardinaal beloofd had naar La Rochelle terug te keeren, Parijs. Hij was nog geheel overstuur door het gerucht dat zich verspreidde: den moord op Buckingham.

Ofschoon zij er op voorbereid was dat de man, dien zij liefhad, in gevaar verkeerde, wilde de koningin het vreeselijke nieuws nog niet gelooven. Zelfs slaakte zij den onvoorzichtigen uitroep:

— Dat is niet waar, hij heeft mij nog pas geschreven!

Den volgenden dag echter was zij wel gedwongen de noodlottige tijding als waarheid te aanvaarden; La Porte, die net als iedereen in Engeland was vastgehouden door het bevel van Karel I, bracht haar het laatste, huiveringwekkende geschenk, dat Buckingham de koningin zond.

De vreugde des konings was groot; hij gaf zich niet eens de moeite, tegenover de koningin eenige waardigheid te veinzen en gaf in haar bijzijn ongestoord zijn blijdschap te kennen. Lodewijk XIII was, als alle zwakke karakters, een man zonder edelmoedigheid.

Weldra echter verkeerde zijn vreugde in zwaarmoedigheid; hij was niet iemand, die lang in een rooskleurige stemming volhardt; hij voelde, dat, met zijn terugkeer in het kamp, zijn slavernij weer zou beginnen, en toch ging hij. De kardinaal

De terechtstelling.

was voor hem wat de slang is voor een vogeltje, dat van tak tot tak vliegt, zonder te kunnen ontkomen.

De terugtocht naar La Rochelle was dan ook ernstig en somber. Vooral onze vier vrienden wekten de verwondering hunner kameraden; zij reisden samen, zij aan zij, met omwolkten blik en gebogen hoofd. Alleen Athos richtte zich nu en dan op; dan blonk een lichtflits in zijn oogen en speelde een bittere glimlach om zijn mond, doch weldra verzonk hij weer in gepeins, evenals zijn vrienden.

Zoodra de escorte een stad bereikt had en men den koning tot aan zijn nachtverblijf had geleid, begaven de vier vrienden zich naar hun kwartier of naar een afgelegen herberg, waar zij noch dronken noch speelden, en slechts op fluisterenden toon samen spraken, telkens rondkijkend, of niemand hen beluisterde.

Op zekeren dag, toen de koning weer een oponthoud had gelast voor zijn geliefde eksterjacht, en de vier vrienden, in plaats van aan de jacht deel te nemen, een herberg waren binnengegaan, hield een ruiter, die regelrecht uit La Rochelle kwam, voor de deur stil om een glas wijn te drinken. Hij tuurde de gelagkamer binnen, waar de vier musketiers bijeenzaten.

— Hé, mijnheer d'Artagnan, riep hij, zijt gij het, dien ik daar zie zitten?

D'Artagnan hief het hoofd op en slaakte een kreet van voldoening. Het was de man, dien hij zijn boozen geest noemde, de onbekende uit Meung uit de rue des Fossoyeurs en uit Atrecht.

Hij trok zijn degen en ging naar de deur.

Dezen keer vluchtte de onbekende niet. Hij kwam van zijn paard en trad den jongeman tegemoet.

— Wel, mijnheer, sprak deze, eindelijk ontmoet ik u en ditmaal zult ge mij niet ontsnappen!

— Dat is ook niet mijn bedoeling, mijnheer, want thans ben

ik juist op zoek naar u. In naam des konings neem ik u gevangen. Geef mij uw degen, en wel zonder weerstand: uw leven staat op het spel.

— Maar wie zijt gij toch! vroeg d'Artagnan, terwijl hij zijn degen liet zinken, zonder hem echter uit handen te geven.

— Ik ben graaf de Rochefort, antwoordde de onbekende, de adjudant van Zijne Eminentie kardinaal de Richelieu. Ik heb bevel, u naar Zijne Eminentie te geleiden.

— We zijn op weg naar Zijne Eminentie, graaf, sprak Athos, naderbijkomend, gij zult u tevreden moeten stellen met het eerewoord van mijnheer d'Artagnan, dat hij zich regelrecht naar La Rochelle begeeft.

— Ik moet hem onder geleide van de gardes naar La Rochelle laten brengen.

— Van dat geleide zullen wij ons kwijten, graaf, daarop geven wij u ons woord van eer, doch wij voegen er op ons woord van eer bij, dat mijnheer d'Artagnan niet zonder ons zal vertrekken!

Graaf de Rochefort wierp een blik achter zich en bemerkte, dat Porthos en Aramis zich tusschen hem en de deur hadden opgesteld. Hij begreep, dat hij aan de genade van deze vier mannen was overgeleverd.

— Mijne heeren, sprak hij, als de heer d'Artagnan mij zijn degen wil overhandigen en mij inderdaad zijn woord geeft, dat hij zich regelrecht naar La Rochelle zal begeven, wil ik mij daarmede tevredenstellen. Gij drieën zult hem dus naar het hoofdkwartier van den kardinaal geleiden.

— Gij hebt mijn belofte, mijnheer, sprak d'Artagnan, en hier hebt ge mijn degen.

— Het is mij eigenlijk des te liever, hernam Rochefort, daar ik nu mijn reis kan voortzetten.

— Wilt gij Milady opzoeken? vroeg Athos koud. Dat is niet meer noodig, gij zult haar niet vinden.

— Wat is er dan met haar gebeurd? vroeg Rochefort haastig.

— Vergezel ons naar het kamp en gij zult het weten.

Rochefort dacht een oogenblik na, doch daar men slechts een dagreis verwijderd was van Surgères, waar de kardinaal den koning tegemoet zou komen, besloot hij, den raad te volgen en met hen terug te keeren.

Buitendien had hij op die wijze het voordeel, dat hij zelf zijn gevangene kon bewaken.

Zij begaven zich op weg.

Den volgenden dag om drie uur 's middags bereikte men Surgères. De kardinaal wachtte er reeds op de aankomst van Lodewijk XIII. De minister en de koning begroetten elkaar met onbeschrijfelijke teederheid, wenschten elkander geluk met het toeval, dat Frankrijk had verlost van den hardnekkigen vijand, die Europa tegen de Franschen ophitste. Daarna nam de kardinaal afscheid van den koning, na hem te hebben uitgenoodigd, den volgenden dag het werk aan den dijk te komen zien. Richelieu had van Rochefort vernomen, dat d'Artagnan gearresteerd was en hij was verlangend, den gevangene te verhooren.

Toen hij 's avonds in zijn hoofdkwartier aan de Pont de la Pierre terugkwam, vond de kardinaal voor de deur van het huis d'Artagnan zonder degen, in gezelschap van de drie musketiers die gewapend waren.

Nu hij zich van zijn macht bewust was, keek de kardinaal hen streng aan en wenkte d'Artagnan, hem te volgen.

De jongeman gehoorzaamde.

— Wij wachten op je, d'Artagnan! zei Athos, zoo luid, dat de kardinaal het kon verstaan.

Zijne Eminentie fronste de wenkbrauwen, bleef staan, doch ging weer verder, zonder een woord te spreken.

D'Artagnan trad achter den kardinaal het huis binnen. De deur werd achter hem bewaakt.

Zijne Eminentie begaf zich naar het vertrek, dat hem tot werkkamer diende en gaf een teeken aan zijn vertrouweling Rochefort, den jongen musketier binnen te laten.

Rochefort gehoorzaamde, en trok zich daarna terug.

D'Artagnan stond nu alleen tegenover den kardinaal. Dit was zijn tweede onderhoud met Richelieu en hij bekende later, dat hij er op dat oogenblik van overtuigd was, dat het zijn laatste zou zijn.

Richelieu bleef staan. Hij leunde tegen den schoorsteenmantel; tusschen hem en d'Artagnan stond een tafel.

— Mijnheer, sprak de kardinaal, gij zijt op mijn bevel gearresteerd.

— Men heeft het mij gezegd, monseigneur.

— Weet gij ook waarom?

— Neen, monseigneur want de eenige zaak, waarvoor ik gearresteerd zou kunnen worden, is Uwe Eminentie nog niet bekend.

Richelieu keek den jongeman strak aan.

— Komaan, zei hij, wat beteekent dat?

— Wanneer Uwe Eminentie mij eerst de misdrijven wil noemen, waarvan ik word beschuldigd, dan zal ik Haar de feiten zeggen, die ik inderdaad heb verricht.

— Men beschuldigt u van misdaden, die de hoofden van hooger geplaatsten dan gij hebben doen vallen, mijnheer!

— Welke misdaden, Monseigneur? vroeg d'Artagnan, zoo kalm, dat het den kardinaal zelf verbaasde.

— Men beschuldigt u van het voeren eener briefwisseling met de vijanden van het koninkrijk, men beschuldigt u van het

verraden der staatsgeheimen, men beschuldigt u van pogingen, de plannen uwer generaals te doen mislukken.

— En wie beschuldigt mij van dit alles, monseigneur? vroeg d'Artagnan, overtuigd dat het Milady was. Een vrouw, die door de justitie van dit land gebrandmerkt werd, een vrouw, die in Engeland in het huwelijk is getreden, terwijl haar echtgenoot in Frankrijk nog leefde, een vrouw, die haar tweeden man heeft vergiftigd en er na aan toe was, ook mij te vergiftigen.

— Wat zegt gij daar? riep de kardinaal verwonderd uit. Welke vrouw bedoelt gij?

— Lady Winter, verklaarde d'Artagnan bedaard, lady Winter, wier misdaden Uwe Eminentie waarschijnlijk niet bekend zijn, anders had Zij die vrouw niet met Haar vertrouwen vereerd.

— Mijnheer, sprak de kardinaal, als lady Winter de door u genoemde feiten gepleegd heeft, zal zij daarvoor gestraft worden.

— Dat is zij reeds, Monseigneur.

— Door wien?

— Door ons.

— Is zij in de gevangenis?

— Zij is dood.

— Dood! herhaalde de kardinaal, nauwelijks zijn ooren geloovend. Dood, zegt ge toch?

— Driemaal heeft zij mij naar het leven gestaan en ik had het haar vergeven, doch thans heeft zij de vrouw, die ik liefhad, gedood. Daarop hebben mijn vrienden en ik haar gevangengenomen, veroordeeld en ter dood gebracht.

Nu vertelde d'Artagnan de vergiftiging van mevrouw Bonacieux in het klooster te Béthune, de rechtszitting in het verlaten

huisje en de voltrekking van het vonnis aan den oever van de Lys.

Een huivering doorvoer de leden van den kardinaal, die toch niet zoo spoedig huiverde.

Plotseling echter scheen een nieuwe gedachte zijn brein te verlichten. Zijn gelaat helderde op en hij sprak op een toon, waarvan de zachtheid weinig overeenkwam met de strengheid zijner woorden:

— Gij hebt u dus opgeworpen als rechters, zonder te bedenken, dat hij, die straft zonder daartoe de wettige bevoegdheid te hebben, gelijk staat met een moordenaar!

— Monseigneur, ik verzeker u, dat ik geen oogenblik van plan was, mij hier voor u te verdedigen. Ik zal de straf die Uwe Eminentie mij wil opleggen, ondergaan. Ik hecht niet genoeg aan het leven om den dood te vreezen.

— Ik weet het, gij zijt een moedig man, mijnheer, sprak de kardinaal bijna hartelijk, ik kan u dus nu al zeggen, dat gij vermoedelijk veroordeeld zult worden.

— Ik zou u kunnen antwoorden, Monseigneur, dat ik uw gratie in mijn zak heb, doch ik wacht uw bevelen. Ik ben bereid.

— Gratie, zegt ge? vroeg Richelieu verrast.

— Ja, Monseigneur.

— En door wien geteekend? Door den koning?

Een onmiskenbare toon van verachting legde hij bij de laatste woorden in zijn stem.

— Neen, door Uwe Eminentie?

— Door mij? Ik geloof, dat u krankzinnig bent, mijnheer!

— Monseigneur zal ongetwijfeld zijn eigen handteekening herkennen.

En d'Artagnan overhandigde den kardinaal het kostbare

papier, dat Athos aan Milady had ontnomen en daarna aan d'Artagnan had gegeven als uiterste redmiddel.

Zijne Eminentie nam het papier en las langzaam, en met den nadruk op iedere lettergreep:

"Het was op mijn bevel en tot welzijn van den staat, dat houder dezes gedaan heeft, wat hij deed.
3 Augustus 1628.
RICHELIEU."

Na het lezen van deze twee regels verviel Zijne Eminentie in diep gepeins, doch hij gaf het papier niet aan d'Artagnan terug.

— Hij zint er op, welke soort van straf hij mij zal opleggen, dacht de jongeman, welnu, dan zal hij zien op welke wijze een edelman sterft!

De jonge musketier voelde zich in een uitstekende stemming om den heldendood te sterven.

Richelieu was nog steeds in gedachten verdiept en rolde het papier heen en weer tusschen zijn vingers. Eindelijk hief hij het hoofd op en richtte zijn adelaarsblik op het openhartige, nobele, intelligente gelaat, waarop de sporen van tranen het lijden verrieden, dat de jongeman de laatste maanden doorstaan had. Voor de derde of vierde maal sinds hij hem kende, overwoog Richelieu, welk een schitterende toekomst er voor dien knaap van twintig jaar moest zijn weggelegd, en hoeveel profijt een goed meester kon trekken van deze ondernemendheid, dezen moed, dit koene verstand.

Richelieu dacht ook aan de macht en het helsche genie van Milady, die hem meer dan eens van ontzetting vervuld hadden. Hij voelde een heimelijke vreugde, voor altijd van die gevaarlijke medeplichtige bevrijd te zijn.

Langzaam verscheurde hij het papier, dat d'Artagnan hem zoo grootmoedig ter hand had gesteld.

— Ik ben verloren, dacht d'Artagnan bij zichzelf.

En hij boog het hoofd voor den kardinaal, als wilde hij zeggen: "Heer, Uw wil geschiede."

De kardinaal ging naar de tafel en schreef staande eenige regels op een perkament, dat reeds voor twee derden beschreven was. Hij hechtte er zijn zegel aan.

— Dit is mijn doodvonnis, dacht d'Artagnan. Hij bespaart mij de verveling van de Bastille, en de langdurigheid van een rechtsonderzoek. Dat is nog bijzonder aardig van hem.

— Zie, mijnheer, sprak de kardinaal tot den jongeman, ik heb u de eene volmacht ontnomen, doch ik geef u een andere. Op dit brevet ontbreekt de naam, doch dien moogt ge zelf invullen.

D'Artagnan nam aarzelend het papier aan en begon te lezen.

Het was een benoeming tot luitenant bij de musketiers.

D'Artagnan viel den kardinaal te voet.

— Monseigneur, sprak hij, mijn leven behoort u, gij kunt er voortaan over beschikken, doch deze gunst mag ik niet aannemen, ik heb drie vrienden, die hazer meer waardig zijn. .

— Gij zijt een ferme jongen, d'Artagnan, viel de kardinaal hem in de rede en hij klopte hem vertrouwelijk op den schouder. Het beviel hem uitermate, dat hij deze weerbarstige natuur getemd had. Doe met dit brevet wat ge verkiest, doch bedenk, dat, al is de naam niet ingevuld, gij het zijt, die het uit mijn hand ontvangt.

— Ik zal het nooit vergeten, antwoordde d'Artagnan, Uwe Eminentie kan er zeker van zijn.

De kardinaal keerde zich om en riep luide:

— Rochefort!

De graaf, die ongetwijfeld voor de deur was blijven staan, trad onmiddellijk binnen.

— Rochefort, sprak de kardinaal, ziehier mijnheer d'Artagnan, die ik in den kring mijner vrienden heb opgenomen. Ik sta er op, dat ge hem omhelst en voortaan verstandig zijt, als ge tenminste uw hoofd wenscht te behouden.

Rochefort en d'Artagnan omhelsden elkaar zoo vluchtig mogelijk, doch de kardinaal hield geen oog van hen af.

Zij verlieten gezamenlijk de kamer.

— Wij zullen elkaar weerzien, nietwaar mijnheer?

— Als gij het wenscht.... zei d'Artagnan.

— De gelegenheid zal zich wel voordoen, hernam Rochefort.

— Wat? vroeg Richelieu, zijn deur openend.

De twee mannen glimlachten elkaar toe, drukten elkander de hand en groetten Zijne Eminentie.

— Wij begonnen al ongeduldig te worden, zeide Athos.

— Hier ben ik, vrienden, antwoordde d'Artagnan, ik ben niet alleen vrij, doch heb het inmiddels tot gunsteling gebracht!

— Daar moet je ons meer van vertellen!

— O ja, vanavond nog.

Inderdaad begaf d'Artagnan zich dienzelfden avond naar het kwartier van Athos, dien hij bezig vond een flesch Spaanschen wijn leeg te drinken, van welke taak Athos zich elken avond kweet als van een vromen plicht.

D'Artagnan vertelde wat er tusschen hem en den kardinaal was voorgevallen en haalde het brevet uit zijn zak te voorschijn.

— Asjeblieft, mijn beste Athos, natuurlijk komt dit jou toe.

Athos glimlachte op zijn zachte, aantrekkelijke wijze.

— Jongen, sprak hij, voor Athos is het te veel, voor een graaf de la Fère te weinig. Houd je brevet, want, helaas, je hebt het duur genoeg gekocht.

D'Artagnan verliet de kamer van Athos en trad die van Porthos binnen.

Hij vond hem in een prachtig gewaad, geheel met parels geborduurd, bezig zich zelf in een grooten spiegel te bekijken.

— Ah, ben jij het! riep Porthos uit. Hoe vind je mij dit costuum staan?

— Prachtig, zei d'Artagnan, doch ik kan je er een verschaffen, dat je nog veel beter zal staan.

— Wat dan?

— De uniform van luitenant bij de musketiers.

En ook aan Porthos vertelde hij zijn onderhoud met den kardinaal en toonde het brevet.

— Neem dit, vul jouw naam in, sprak hij, en wees een goed superieur voor mij.

Porthos las het brevet, doch gaf het den jongeman tot diens groote verbazing terug.

— Ja, zei hij, dat costuum zou mij zeker flatteeren, doch ik zou er te kort van kunnen genieten. Tijdens onzen tocht naar Béthune is de man van mijn hertogin gestorven en daar de brandkast van den overledene mij toelacht, zal ik de weduwe trouwen. Zie, ik ben juist bezig mijn bruiloftsgewaad te passen! Houd het luitenantschap zelf mijn waarde, houd het zelf!

En hij gaf d'Artagnan het brevet terug.

De jongeman begaf zich nu naar Aramis.

Hij vond hem geknield op een bidbankje, het voorhoofd op zijn getijdenboek gedrukt.

Voor den derden keer haalde d'Artagnan het brevet te voorschijn en sprak, nadat hij opnieuw de geschiedenis van het onderhoud verteld had:

— Jij, onze raadsman, ons aller verstand, onze stille schutspatroon, jij moet dit brevet aannemen! Ik ben jou misschien

nog meer verschuldigd dan iemand anders, je goede raad is altijd met de beste resultaten bekroond.

— Helaas, beste vriend, zei Aramis, onze laatste avonturen hebben mij geheel afkeerig gemaakt van de wereld en van het krijgsleven. Ditmaal staat mijn besluit vast: na het beleg ga ik in het klooster der Lazaristen. Houd je brevet, d'Artagnan, jij bent geschikt voor het beroep van krijgsman. Je zult een dapper, ondernemend officier zijn!

D'Artagnan, met vochtige oogen van dankbaarheid en stralend van vreugde, keerde terug naar Athos, die zijn laatste glas wijn omhoog hield in het schijnsel van de lamp.

— Zij hebben het ook afgewezen! riep hij uit.

— Niemand was het ook meer waardig dan jij, mijn vriend.

Athos nam een pen, vulde op het brevet den naam van d'Artagnan in en gaf het hem.

— Ik zal dus geen vrienden meer hebben, zuchtte de jongeman, helaas.... niets dan treurige herinneringen!

Hij verborg het gelaat in de handen en twee tranen gleden langs zijn wangen.

— Je bent jong, sprak Athos, en die bittere herinneringen hebben nog tijd, om in zoete herinneringen te veranderen!

NASCHRIFT.

La Rochelle, beroofd van de hulp der Engelsche vloot en het ontzet door Buckingham, gaf zich na een beleg van een jaar over. Den 28sten October 1628 werd de capitulatie geteekend.

Den 23sten December van hetzelfde jaar hield de koning zijn intocht in Parijs. Men bereidde hem een ontvangst, alsof hij een vijand had verslagen, en niet tegen Franschen had gevochten. Hij reed binnen door de voorstad St. Jacques, onder groene eerepoorten.

D'Artagnan aanvaardde zijn nieuwen rang.

Porthos verliet den dienst en trouwde in den loop van het volgende jaar met mevrouw Coquenard. De zoo vurig begeerde brandkast bevatte achthonderdduizend franken. Mousqueton kreeg een schitterende livrei en had de voldoening waarnaar hij zijn levenlang had gestreefd: achter op een vergulde koets te mogen staan.

Aramis maakte een reis naar Lotharingen, was als spoorloos verdwenen en schreef niet meer aan zijn vrienden. Later hoorde men van mevrouw de Chevreuse, die het aan twee of drie harer minnaars vertelde, dat hij geestelijke was geworden in een klooster te Nancy.

Bazin werd leekebroeder.

Athos bleef, onder de bevelen van d'Artagnan, musketier tot 1631. Toen ondernam hij een reisje naar Touraine en nam

onder voorwendsel, dat hij zijn erfgoed in Roussion in bezit wilde nemen, ontslag uit den dienst. Grimaud volgde hem.

D'Artagnan vocht driemaal met Rochefort en wondde hem even vaak.

— Den vierden keer zal ik u waarschijnlijk dooden, sprak hij, de hand uitstrekkend om zijn tegenstander overeind te helpen.

— Dan is het voor ons beiden beter, dat wij het hier bij laten, antwoordde de gewonde. Wat drommel, ik heb mij meer uw vriend betoond, dan ge denkt, immers, als ik van onze eerste ontmoeting een woord tegen den kardinaal had gerept, zou het u den hals gekost hebben!

Zij omhelsden elkaar, doch dezen keer van ganscher harte en zonder terughouding.

Planchet kreeg van Rochefort den rang van sergeant bij de gardes.

Mijnheer Bonacieux leefde kalm en gelukkig. Hij vermoedde niet, wat er van zijn vrouw was geworden, en bekommerde er zich ook niet om. Op zekeren dag had hij de vrijmoedigheid, zich in de herinnering van den kardinaal aan te bevelen. De kardinaal beloofde hem, te zorgen, dat het hem voortaan aan niets zou ontbreken. Den volgenden dag om zeven uur begaf de heer Bonacieux zich naar het Louvre en daarna zag men hem nooit meer in de rue des Fossoyeurs terug. Men zeide, dat hij op kosten van Zijne Eminentie in het een of andere koninklijke kasteel huisvesting genoot.

EINDE.

Hierop volgt "Twintig Jaar later."